

การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุกดาหาร

วิทยานิพนธ์
ของ
ปรัชญา มานะวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ตุลาคม 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุกดาหาร

วิทยานิพนธ์
ของ
ปรัชญา มานะวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ตุลาคม 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE OPERATIONS IN
BAN SAMKHAMITTRAPHAP 3 SCHOOL UNDER MUKDAHAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

BY
PRACHYA MANAWONG

A Dissertation Submitted to Partial Fulfillment of the Requirement for
The Doctor of Philosophy Degree in Educational Administration
at Sakon Nakhon Rajabhat University

October 2021

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองคุณวุฒิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ 3
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ปรัชญา มานะวงศ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง) และผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพไพล) แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)

ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 29 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ เป็นอย่างดีจาก ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำ เสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจน สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดี คณะครุศาสตร์ และประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทความรู้อันทรงคุณค่า สามารถนำมาพัฒนางานวิจัย จนเกิดผลสำเร็จเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ดร.เฉลิม พักอ่อน ดร.วรกัญญาพิไล แกระหัน ดร.คมกริช ไชยทองศรี ดร.รังสรรค์ สุทาร์มย์ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความเมตตาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและตรวจสอบรูปแบบ

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานวิจัย ร่วมคิดออกแบบวางแผนแก้ปัญหาและร่วมกันพัฒนาจนงานวิจัยครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จ และ ขอขอบพระคุณผู้ปกครองที่ร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยครั้งนี้ และให้แนวคิดเพื่อ พัฒนาการศึกษานักเรียนโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ให้พัฒนายิ่งขึ้นไป พร้อมทั้งลูก ๆ นักเรียนที่ให้ความร่วมมือในทุก ๆ กิจกรรมด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ อีกทั้งผู้ที่ไม่ได้กล่าวนาม ไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเคียร และคุณแม่ฤทธิ มานะวงศ์ ที่ให้ลูกเติบโตมา อย่างดี พร้อมให้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมสนับสนุนด้านการศึกษาอย่างดียิ่ง พร้อมทั้ง เป็นกำลังใจในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีที่สุด คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดาของผู้วิจัย และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน จนผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผลสำเร็จในปัจจุบัน

ปรัชญา มานะวงศ์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร
ผู้วิจัย	ปรัชญา มานะวงศ์
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์
ปริญญา	ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่ผ่านมา และปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา 2) หานวัตกรรมและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 3) ตรวจสอบผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา และ 4) ประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้วิจัย 1 คน ผู้ร่วมวิจัย เป็นครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 40 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายตามโครงสร้างบริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน 5 คน และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 24 คน ดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน 2 วงรอบ ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน 3) ขั้นสังเกตการณ์และ 4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพที่ผ่านมา และปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา มีการ

ดำเนินงานเป็นประจำทุกปี โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำคู่มือประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ไม่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานที่แท้จริง เพราะเกิดจากการดำเนินงานของครูผู้รับผิดชอบเพียงกลุ่มเดียว ปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ครู บุคลากร ยังมีความสับสนและไม่เข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพแนวใหม่ มีเจตคติต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในเชิงลบมองว่าเป็นภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอนและขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างจริงจัง

2. นวัตกรรมและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ประกอบด้วยการทำงานเป็นทีมและการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและการดำเนินงานโดยใช้โครงการกิจกรรมตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา จำนวน 2 โครงการหลัก และดำเนินการโครงการย่อยตามมาตรฐานการศึกษา 37 โครงการ 163 กิจกรรม

3. ผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา ผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก การดำเนินการวิจัยครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายดัชนีชี้วัดและเป้าหมายที่กำหนดทุกประการ

4. ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครูบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายใน

TITLE	Development of Internal Quality Assurance Operations in Ban Samkhamittraphap 3 School under Mukdahan Primary Educational Service Area Office
AUTHOR	Prachya Manawong
ADVISORS	Dr. Surat Duangchatom Asst. Prof. Dr. Sawat Pothivat
DEGREE	Ph.D. (Educational Administration)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2021

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) examine the past conditions and problems of internal quality assurance operations in Ban Samkhamittraphap 3 School based on educational standards and issue considerations, 2) establish innovations and guidelines for improving internal quality assurance operations, 3) examine the effects after the development of internal quality assurance operations, and 4) assess knowledge and understanding of internal quality assurance of teachers, educational personnel, and the basic education institution committee members in Ban Samkhamittraphap 3 School. The research target group consisted of a researcher, co-researchers, including teachers, educational personnel, and the basic education institution committee members, yielding a total of 40 participants. A group of 24 key informants comprised four department heads based on the school administration structure, five student representatives from Prathomsuksa 6, five student representatives from Mathayomsuksa 3, five parent representatives, and five representatives from the basic education institution committee members. The research methodology employed a two-spiral participatory action research cycle comprising four stages of 1) planning, 2) action, 3) observation, and 4) reflection.

The findings were as follows:

1. The past conditions and problems of internal quality assurance operations in Ban Samkhamitraphap 3 School based on educational standards and issue considerations revealed that the internal quality assurance was operated annually as a part of the continuous educational administration process. A manual for school internal quality assessment was established but was unable to use as information for improving quality and standards of educational quality assurance. In addition, the internal quality assurance was operated by a single group of teachers in charge, causing ineffective operations. In terms of the problems, teachers and personnel were confused and did not understand a new approach for quality assurance operations. They also showed negative attitudes toward the internal quality assurance tasks as excessive workloads and a lack of participation in internal quality assurance operations.

2. The innovation and guidelines for developing internal quality assurance operations in Ban Samkhamitrapap 3 Schools consisted of teamwork, participatory management, and school activity projects based on educational standards and issue considerations, consisting of two main projects with 37 sub-projects and 163 activities.

3. The effects after the development of internal quality assurance operations in Ban Samkhamitrapap 3 School based on educational standards and issue considerations revealed that the overall project operations were rated at a high level. It could be concluded that the research achieved all aspects of the defined objectives, indicators, and target sets.

4. The overall assessment results on knowledge and understanding of school internal quality assurance of teachers, educational personnel, and the basic educational institutional committee members in Ban Samkhamittraphap 3 School were rated at a high level.

Keywords: Educational Quality Assurance, Internal Quality Assurance

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	8
ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
ความสำคัญของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	9
ขอบเขตด้านพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย.....	10
ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	11
ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย	11
กรอบแนวคิดของการวิจัย	12
นิยามศัพท์เฉพาะ	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
ตอนที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา	22
นโยบายการจัดการศึกษา	22
การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา	33
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	43
ความหมาย	43
แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา	47
ตอนที่ 3 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	50
หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	50
แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	50
การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	54
กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมิน คุณภาพภายนอก.....	58
ตอนที่ 4 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	63
มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา	63
การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.	67
ตอนที่ 5 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	74
ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	74
วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	76
ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	76
ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	77
เป้าหมายและประโยชน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	83
เทคนิคหรือเครื่องมือการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	84
ตอนที่ 6 บริบทของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	87
ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป	87
ข้อมูลบุคลากร	91
ข้อมูลอาคารสถานที่	92
ข้อมูลแหล่งเรียนรู้	93
ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา.....	94
ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ	95
ผลการประเมินคุณภาพภายนอก.....	103
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน.....	109
3 วิธีดำเนินการวิจัย	113
ตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนการวิจัยและเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร	115
การเตรียมการก่อนการวิจัย.....	115

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร.....	116
ตอนที่ 2 การพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน.....	119
การพัฒนาตามวงรอบที่ 1	120
การพัฒนาตามวงรอบที่ 2	126
ตอนที่ 3 การสรุปการพัฒนา	127
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	135
ผลการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร	136
ผลการศึกษาแนวคิดการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร.....	136
ผลการอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและ คณะกรรมการสถานศึกษา	139
ผลการศึกษาดูงาน	144
ผลการพัฒนาดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน.....	149
ผลการพัฒนาตามวงรอบที่ 1	150
ขั้นที่ 1 การวางแผน	150
ขั้นที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ	211
ขั้นที่ 3 การสังเกตและการประเมินผล	214
ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการดำเนินงาน.....	277
ผลการพัฒนาตามวงรอบที่ 2	305
ขั้นที่ 1 การวางแผน	306
ขั้นที่ 2 ทบทวนการดำเนินการ.....	314
ขั้นที่ 3 การสังเกตและการประเมินผล	318
ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการดำเนินงาน.....	320

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน	322
บทเรียนที่ได้จากการวิจัย	329
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	335
ความมุ่งหมายของการวิจัย	335
พื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย	336
วิธีดำเนินการวิจัย	336
สรุปผลการวิจัย	337
การอภิปรายผลการวิจัย	339
ข้อเสนอแนะ	346
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	346
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป	347
บรรณานุกรม	349
ภาคผนวก	357
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	359
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	363
ภาคผนวก ค หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	371
ภาคผนวก ง โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	375
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	403
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างเอกสารประกอบการพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	465
ประวัติย่อของผู้วิจัย	507

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนครูและบุคลากรจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	91
2 สาขาวิชาที่จบการศึกษาและภาระงานสอนของครูและบุคลากร	91
3 ข้อมูลจำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2562	92
4 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562	95
5 เปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562	96
6 แสดงการเปรียบเทียบผลการประเมินทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT) ปีการศึกษา 2561 กับ ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3	97
7 แสดงคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการประเมินการทดสอบความสามารถ พื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2562	98
8 ผลการสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (o-net) ปีการศึกษา 2562 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	99
9 การเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 กับปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	100
10 ผลการสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (o-net) ปีการศึกษา 2562 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3	101
11 แสดง การเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้น พื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 กับ ปี2562 โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	102
12 ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3	103

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	แสดงแผนปฏิบัติการวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	130
14	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ก่อนและหลังการจัดอบรมให้ความรู้	142
15	สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์การ (SWOT Analysis)	158
16	ดัชนีชี้วัดการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	166
17	ปฏิทินวงรอบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)	181
18	ปฏิทินการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเพื่อการพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้ง 6 องค์ประกอบ	183
19	โครงสร้างเนื้อหาและวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 6 องค์ประกอบ	184
20	แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	187
21	ตารางโครงการ กิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	191
22	รายชื่อผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยแบ่งเป็นครู บุคลากรจำแนกตามสายชั้น และ คณะกรรมการสถานศึกษา	208
23	รายชื่อผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก กำกับติดตาม และประเมินผลโครงการ	214
24	แสดงความสอดคล้องผลการสังเกตพฤติกรรมของครู บุคลากร ในโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3.....	218
25	ความคิดเห็นผู้ร่วมวิจัยที่มีต่อสิ่งที่ได้ปฏิบัติจากการดำเนินงานตาม โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3	224

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
26	แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยรวมและรายด้าน	227
27	แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพเด็ก	228
28	แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	232
29	แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	237
30	แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียน	240
31	แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ.....	242
32	แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	247
33	แสดงความสอดคล้องผลการสังเกตพฤติกรรมของครู บุคลากร ในโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน ของครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3	255

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
34	แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยรวมและรายด้าน 262
35	แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 263
36	แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 265
37	แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 267
38	แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 269
39	แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 5 การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 271
40	แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 6 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง 272
41	การสะท้อนผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 277

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
42	การสะท้อนผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และ กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3.....	281
43	การสะท้อนผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	284
44	การสะท้อนผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากรและ กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	288
45	การสะท้อนผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการพัฒนา การดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	291
46	การสะท้อนผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และ กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	295
47	สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษา สู่การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3	298
48	การบรรลุผลสำเร็จตามในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใน ระดับบุคคล	301
49	การบรรลุผลสำเร็จในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ระดับสายชั้น	303
50	จุดมุ่งหมายของกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3	307

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
51	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 ที่ปรับปรุงใหม่ 309
52	เป้าหมายของกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 ที่ปรับปรุงใหม่ 310
53	สรุปรายละเอียดของกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 ที่ปรับปรุงใหม่ 311
54	วิธีการพัฒนาที่ปรับปรุงใหม่ 312
55	การบรรลุผลตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 321
56	ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 ระดับบุคคล 322
57	ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 ระดับสายชั้น 324

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	13
2 แสดงองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา	48
3 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก	60
4 แผนผังโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	90
5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละรายวิชาในระดับ 3 ขึ้นไป ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2562	94
6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละรายวิชาในระดับ 3 ขึ้นไป ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ปีการศึกษา 2562	95
7 การเปรียบเทียบผลการประเมินทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (RT)....	96
8 การเปรียบเทียบผลการประเมินทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT)....	97
9 การเปรียบเทียบผลการประเมินทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT)....	98
10 ผลการสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-net) ประจำปีการศึกษา 2562 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	99
11 เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 กับ ปีการศึกษา 2562	100
12 ผลการสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2562	101
13 ผลการสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-net) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2562	102
14 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี	111
15 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	129

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
16 การอบรมให้ความรู้ การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร.....	141
17 การศึกษาดูงานโรงเรียนบ้านฝางแดง (พระเทพวรมณีอุปถัมภ์) จังหวัดนครพนม	145
18 การศึกษาดูงานโรงเรียนบ้านนาแก จังหวัดสกลนคร	147
19 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ระดับบุคคล	155
20 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ระดับสายชั้น	156
21 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ระดับโรงเรียน	157
22 แสดงที่นั่งของการสนทนากลุ่ม	165
23 ความสัมพันธ์ของภารกิจระหว่างสายชั้น ของการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	212
24 แผนผังการบริหารสายงานโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	213
25 การจัดกิจกรรมชัชฌายขยายสมองและบ้านวิทยาศาสตร์น้อย เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	315
26 การจัดกิจกรรม PLC ของครูสายชั้นประถมและมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อ พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	316
27 สรุปผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ด้วยการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	330

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการพัฒนาประเทศ สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดนการพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 1) ประภาดา คนค่อง (2560, หน้า 1) กล่าวสอดคล้องกันว่าปัจจุบันกระแสการพัฒนาเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของโลกได้ส่งผลกระทบต่อทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ สารสนเทศการสื่อสารและเทคโนโลยี โดยเฉพาะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทำให้โลกสามารถเชื่อมโยงและสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วเป็นโลกไร้พรมแดน เทพรัฐรงค์ จันทรงยี (2556, หน้า 1) กล่าวว่าประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างรุนแรงนี้โดยกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน และเกษม มังคลศิริ (2557, หน้า 1) กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่ทุกคนในสังคมตระหนักว่า เป็นเส้นทางนำไปสู่การแก้ไขปัญหาวิกฤติต่าง ๆ ได้ จากที่อ้างถึงข้างต้นจึงสรุปได้ว่ามนุษย์มีความจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ได้ และการให้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งมีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพยากรใด ๆ เพราะคุณภาพของบุคคลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การปลูกฝังค่านิยม เทคนิคการถ่ายทอดและเป็นการลงทุนเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติเพราะการศึกษาส่งผลกระทบต่อและมีอิทธิพลต่อการ

เปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการ และเทคโนโลยี ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต้องมีการจัดการ มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ เป็นต้น โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพ จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้า ก้าวทันโลกในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความรู้ความสามารถ ประกอบอาชีพการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพของผลผลิตของกระบวนการจัดการศึกษาเป็นหลัก ซึ่งต้องมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้ามาร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรง และเชื่อถือได้ ปรัชญา เวสารัชช, 2545 (อ้างในอินันท์ อันทวีสิน, 2560)

การจัดการศึกษาของไทยนั้นได้ให้ความสำคัญโดยรัฐบาลได้กำหนดไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ได้มีคำสั่งไว้ในข้อ 3 ว่า “ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี ให้มีมาตรฐานและคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” การจัดการศึกษาเป็นหน้าที่หลักของรัฐที่จะต้องจัดบริการให้แก่ประชาชนทุกคนในชาติอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และให้หน่วยงานต้นสังกัดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแล ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาบุคคล ครอบครัว และองค์กรทางสังคมของหน่วยงานต้นสังกัดนั้น ๆ

นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาโดยมีการตราเป็นกฎหมายด้านการศึกษาของชาติ และโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาที่ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยที่มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกัน

คุณภาพภายนอก ส่วนระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวกับสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 48 ว่าจะให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ในส่วน of สถานศึกษานั้นได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ให้สถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งทำให้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมสถานศึกษาจะต้องสามารถดำเนินการในด้านการบริหารและการจัดการศึกษาด้วยตนเอง เช่น การพัฒนานโยบาย การสรรหาทรัพยากร และการระดมความร่วมมือจากทุกฝ่ายในชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารจัดการการศึกษาจะต้องมุ่งเน้นให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานด้วย

จากลำดับความสำคัญดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษามาอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ได้แก่ มีการกำหนดระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพในสถานศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 2 หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ส่วนที่ 1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ 17 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยและเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น วิบุรณ สงวนพงศ, 2557 (อังกใน ภิญญู จูลี, 2558)

ต่อมาได้มีการปรับแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพให้มีความสอดคล้องบริบทการศึกษาของชาติในปัจจุบัน มีสาระสำคัญตาม

ระบุในกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้ “การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ ระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก 23 กุมภาพันธ์ 2561, หน้า 3 - 5)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพและจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ จึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับและสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินตามสภาพจริงไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบการประเมิน เพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน รวมทั้งพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรับใหม่จึงมีจำนวนไม่มาก แนวทางการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาจะเน้นการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพตาม

บริบทของสถานศึกษา ไม่เพิ่มภาระการจัดทำเอกสารให้สถานศึกษา รวมทั้งพัฒนา ผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่ สถานศึกษาได้ ปรับกระบวนการทัศน์ในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนา (evaluation and development) บนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึง เป้าหมายคือมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา ที่เกิดขึ้น (accountability) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

จากเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 คือ โดยที่แนวทางในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพ การศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งภายในและ ภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อน ความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควร ปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติ ที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศ แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2561 ได้กำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา เพื่อให้การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความชัดเจน ที่จะนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามบริบทของสถานศึกษาและ ท้องถิ่น สามารถนำไปเทียบเคียงกับมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติใน โอกาสต่อไป

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จากการศึกษาเอกสารรายงานผล การประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบ 3 พบว่า ระดับการศึกษาปฐมวัย ได้รับการรับรองมาตรฐาน แต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ซึ่งยังมีปัญหาในตัวเองซึ่ง

พื้นฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และจากการสัมภาษณ์ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนอย่างไม่เป็นทางการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน พบว่าที่ผ่านมาคณะทำงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาได้มีการร่วมกันเขียนแผนการพัฒนาคูณภาพการจัดการศึกษา และส่วนใหญได้จัดให้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคณะทำงานฝ่ายงานวิชาการโรงเรียน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อใช้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน หากเป็นเพียงได้นำเครื่องมือในการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา แต่ไม่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานที่แท้จริง ยังมีสภาพการดำเนินงานคล้ายอดีตที่ผ่านมา คนรับผิดชอบในแต่ละปีการศึกษายังเป็นคนเดิมทุกปี ครมมองว่าเป็นภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอนในชั้นเรียน และบุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีความสับสนและไม่เข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพและการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพ และการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) แนวใหม่

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ให้ข้อเสนอแนะจากการประเมินภายนอกรอบสาม เพื่อการพัฒนาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาไว้เป็นรายด้าน ประกอบด้วย ด้านผลการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรนำผลการสอบของผู้เรียนไปวิเคราะห์ และจัดทำโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นทุกกลุ่มสาระ ด้านบริหารจัดการ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการหรือที่ปรึกษาเข้ามาร่วมคิด ร่วมทำมากขึ้นโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเน้นของสถานศึกษา ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ผู้บริหารคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจัดประชุมปรึกษาหารือวิเคราะห์ผลการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดว่ามี

จุดด้อยที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้นที่เรื่องี่ประเด็นแล้วนำข้อมูลทีวิเคราะห์ได้มากำหนดแผนงานโครงการและกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรออกแบบการสอนให้เหมาะสมกับระดับชั้นและครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระและจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง ครูควรมีการบันทึกหลังสอนให้ละเอียดและให้มีเอกภาพเป็นแนวเดียวกันทุกคน โดยหัวหน้าฝ่ายวิชาการจัดให้มีรูปแบบการบันทึกหลังสอนที่เป็นเอกภาพ และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้ฝึกบันทึกหลังสอนอย่างจริงจัง สามารถนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะและเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้น โดยการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และนำผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินการจัดการบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน รวมทั้งผลการประเมินแบบวัดและประเมินผลไปพัฒนาครูแต่ละคนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงวิชาการภายในสถานศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพ โดยเน้นรูปแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาเครื่องมือประเมินและการแปลผลประมวลผลในการตัดสินคุณภาพเพื่อให้ผลประเมินภายในของสถานศึกษามีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น สถานศึกษาควรพัฒนาระบบประกันภายในอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือในการประเมินตนเองให้เหมาะสมกับตัวบ่งชี้ พัฒนาผู้ประเมินให้มีความเข้าใจในหลักวิชาในการประเมิน เช่น วิธีวิทยาความรู้เรื่องสถิติเบื้องต้น การสังเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล เพื่อให้ผลประเมินตนเองสะท้อนสภาพจริงนำไปวางแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป

จากสภาพการดำเนินงานที่ผ่านมา ความสำคัญและข้อเสนอแนะที่กล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าโรงเรียนยังมีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่ขาดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง รวมทั้งการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน ซึ่งส่งผลต่อผลการประเมินการดำเนินงานการประกันคุณภาพของโรงเรียน โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้รับการรับรองในด้านคุณภาพของผู้เรียน การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะการพัฒนาผลผลิตตามมาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นเป้าหมายสุดท้ายยังขาดความสมดุลและขาดการมีส่วนร่วม แต่เนื่องจากการประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ยังเป็นเรื่องใหม่และมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพการศึกษาที่มีมาตรฐานการประกันคุณภาพและแนวทางการประเมินที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้วิจัยจึงสนใจจะพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยกระบวนการลงมือปฏิบัติจริงด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเกิดประสิทธิผลและเกิดความเปลี่ยนแปลงในตัวครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจ และสามารถยกระดับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้มีคุณภาพเกิดความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพที่ผ่านมา และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีปัญหาตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาใดบ้าง
2. นวัตกรรมและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาเป็นอย่างไร
4. ครู บุคลากรทางการศึกษา และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในเพียงใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่ผ่านมา และปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา
2. เพื่อหานวัตกรรมและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
3. เพื่อตรวจสอบผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา
4. เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ความสำคัญของการวิจัย

1. ด้านวิชาการ ทำให้ได้องค์ความรู้เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การลงมือวิเคราะห์สภาพที่ผ่านมา ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกับมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการและบริบทของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การประเมินผล ตรวจสอบ การติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการประเมินตนเอง

2. ด้านการประยุกต์ใช้ ผู้บริหาร ครูในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตลอดจนสถานศึกษาอื่น และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำแนวทางจากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งยังเป็นปัญหาของการจัดการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย ใช้กรอบเนื้อหาตามมาตรฐานงานประกันคุณภาพภายในของกระทรวงศึกษาธิการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพเด็ก

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

มาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ

1.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามแนว
ดำเนินการของกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ดังนี้

1.2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน

สถานศึกษา

1.2.5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

1.2.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report

: SAR)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

2.1 พื้นที่เป้าหมายในการทำวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นพื้นที่ในการวิจัย โดยผ่านการเห็นชอบจากมติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและมติที่ประชุมครูและเป็นไปด้วยความสมัครใจ ด้วยเหตุผลที่ว่ากระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ให้ไว้ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 พร้อมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2561 เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จึงเป็นพื้นที่รับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก

2.2 กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในปีการศึกษา 2563 ได้แก่

2.2.1 ผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

2.2.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วยครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยและผู้ร่วมวิจัยในทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2.2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 24 คน ได้แก่

2.2.3.1 หัวหน้าฝ่ายตามโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียน จำนวน 4 คน

2.2.3.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน

2.2.3.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน

2.2.3.4 ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 5 คน

2.2.3.5 ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยวงรอบที่ 1 ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 และดำเนินการวงรอบที่ 2 ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2564 รวมระยะเวลา 10 เดือน

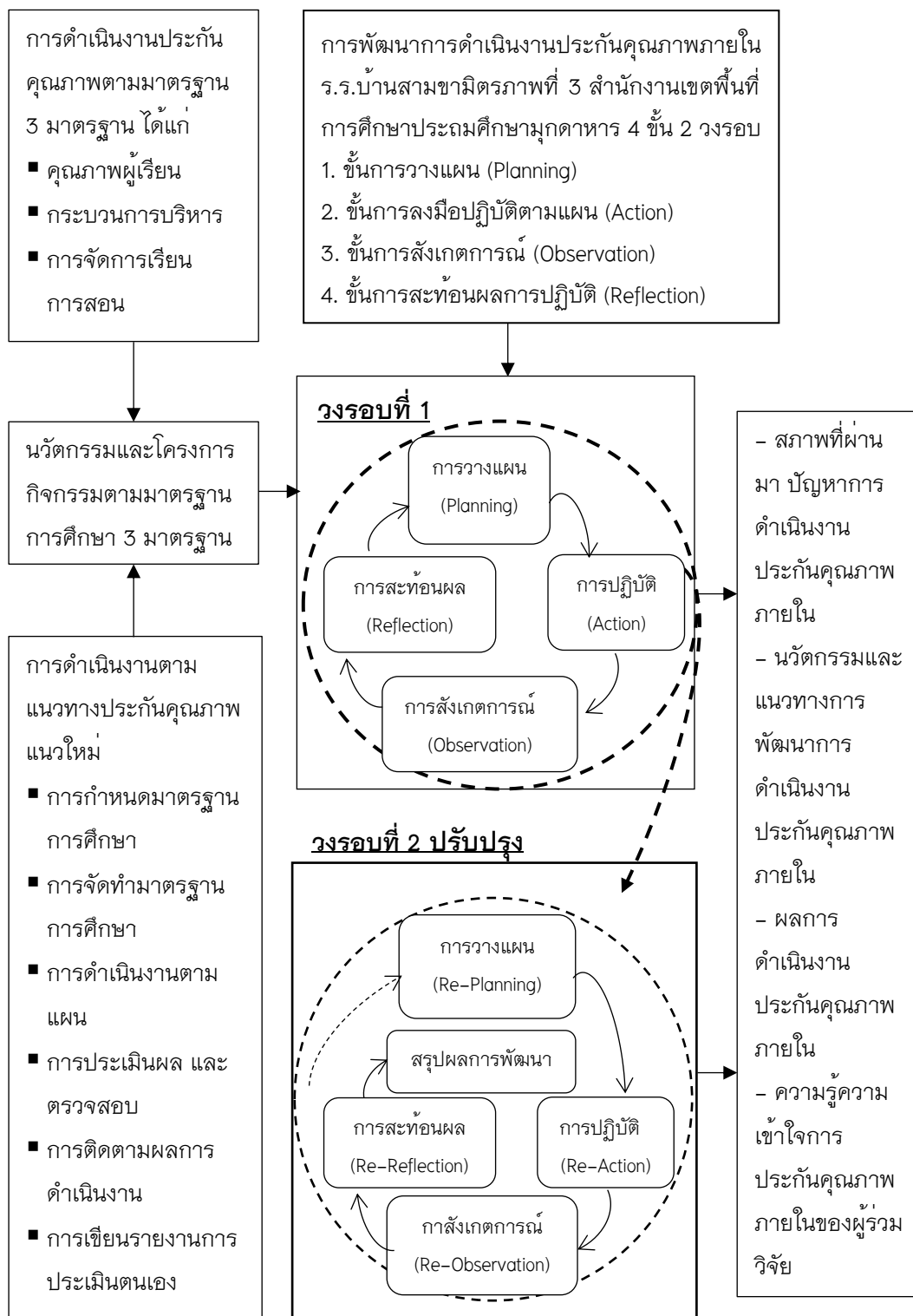
4. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ผู้วิจัยได้ใช้กรอบความคิดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis & Mc Taggart, 1988 ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน (Action) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัต (Dynamic Process) ของเกลียวปฏิสัมพันธ์ที่มีกระบวนการย้อนกลับ และนำไปสู่การพัฒนาขั้นต่อไป (Back and Forth) จากผลสะท้อนของสิ่งที่เป็นปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติ โดยให้ผู้บริหาร

ครูและบุคลากรทุกคนจากโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย ด้วยกระบวนการลงมือปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีปฏิบัติให้ดีขึ้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ใช้กรอบความคิดขั้นตอนในการ ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis & Mc Taggart, 1988. ซึ่งมี 4 ขั้น 2 วงจร ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน (Action) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิด ของการวิจัย ดังภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นบุคลากรของโรงเรียน ในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) 4 ขั้นตอน 2 วงรอบ ดังนี้

วงรอบที่ 1

1. ขั้นการวางแผน (Planning) เป็นการร่วมกันวางแผน การศึกษาสภาพที่ผ่านมา ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
2. ขั้นการลงมือปฏิบัติตามแผน (Action) เป็นการดำเนินการตามพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การมอบหมายงาน การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
3. ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) เป็นการสังเกต มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้น ทั้งผลที่คาดหวังและผลที่ไม่คาดหวังและการติดตามปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและประเด็นพิจารณา ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงเพียงใด เป็นการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการ
4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) เป็นการนำเอาผลการสังเกตและผลการประเมินการปฏิบัติงาน มาร่วมกันพิจารณาเพื่อสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาทั้งหมด ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นและข้อเสนอแนะหลังจากดำเนินการสะท้อนผลในวงรอบที่ 1 แล้วผู้เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาจุดบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขในวงรอบที่ 2 ต่อไป

วงรอบที่ 2

1. ขั้นการวางแผน (Re - Planning) เป็นการปรับปรุงแผนการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมในวงรอบที่ 1 ที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์
2. ขั้นการลงมือปฏิบัติตามแผน (Re - Action) เป็นการปรับปรุงการดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของโครงการกิจกรรมที่ยังไม่เป็นที่พอใจ ในวงรอบที่ 1 และนำมาดำเนินการพัฒนาอีกครั้ง

3. ขั้นการสังเกตการณ์ (Re – Observation) ปรับปรุงการประเมินผลที่เกิดขึ้น ทั้งผลที่คาดหวังและผลที่ไม่คาดหวัง และการติดตามปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม ในวงรอบที่ 1

4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Re – Reflection) เป็นการปรับปรุงการติดตามผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยการนำเอาผลการสังเกตและผลการประเมินการปฏิบัติงาน ในวงรอบที่ 2 มาร่วมกันพิจารณาเพื่อสรุปผลการดำเนินงานทั้งหมด

2. มาตรฐานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง มาตรฐานการประกันคุณภาพของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ประกาศให้สถานศึกษานำไปใช้ดำเนินงานประกันคุณภาพ ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 คุณภาพเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย ประเด็นพิจารณา 2 ประเด็น ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รายละเอียดดังนี้

2.1 มาตรฐานคุณภาพเด็ก หมายถึง คุณภาพเด็กปฐมวัยของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่มีความสอดคล้องตามมาตรฐานประกันคุณภาพ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ประเด็นพิจารณา ดังนี้

2.1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

2.1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้

2.1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

2.1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

2.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง คุณภาพของการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่มีความสอดคล้องตามมาตรฐานประกันคุณภาพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยประเด็นพิจารณา ดังนี้

2.2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

2.2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

2.2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

2.2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ

2.2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์

2.2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.3 มาตรฐานการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ หมายถึง คุณภาพของการจัดประสบการณ์ที่เน้นเป็นสำคัญของครูระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่มีความสอดคล้องตามมาตรฐานประกันคุณภาพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ประเด็นพิจารณา ดังนี้

2.3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ

2.3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุข

2.3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

2.3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

2.4 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน หมายถึง คุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานประกันคุณภาพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 2.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ประกอบด้วยประเด็น
พิจารณา ดังนี้
- 2.4.1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการ
คิดคำนวณ
- 2.4.1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี
วิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- 2.4.1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 2.4.1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสาร
- 2.4.1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.4.1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
- 2.4.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ประกอบด้วย ประเด็น
พิจารณาดังนี้
- 2.4.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษา
กำหนด
- 2.4.2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 2.4.2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ
หลากหลาย
- 2.4.2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม
- 2.5 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง คุณภาพของ
การบริหารและการจัดการระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
ที่มีความสอดคล้องตามมาตรฐานประกันคุณภาพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
ประกอบด้วยประเด็นพิจารณา ดังนี้
- 2.5.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.5.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.5.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน
ตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.5.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.5.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.5.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

2.6 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่มีความสอดคล้องตามมาตรฐานประกันคุณภาพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยประเด็นพิจารณา ดังนี้

2.6.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2.6.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.6.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

2.6.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

2.6.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

3. สภาพที่ผ่านมา และปัญหาการดำเนินงาน หมายถึง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ผ่านตามาตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การมอบหมายงาน การมีส่วนร่วมดำเนินงาน ความสอดคล้องของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพแนวใหม่

4. นวัตกรรมและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยใช้นวัตกรรมซึ่งประกอบด้วย การทำงานเป็นทีมและการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและการดำเนินการโดยใช้โครงการกิจกรรมตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่ได้จากความร่วมมือกันของผู้ร่วมวิจัย

5. ผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการที่ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ร่วมกัน

พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ตามกรอบมาตรฐาน 3 มาตรฐาน และประเด็นพิจารณา ด้วยกระบวนการ วิธีการ หรือการกระทำใด ๆ ที่นำไปสู่ผลสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ และวิธีการดำเนินการที่มีคุณภาพสูงสุดในการดำเนินการ รวมทั้งผลการดำเนินการที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูและการมีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู

6. ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพแนวใหม่ตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการ การประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ดังนี้

6.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา นำผลการวิเคราะห์มากำหนดมาตรฐานและประเด็นการพิจารณาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด การเสนอมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบและนำสู่การปฏิบัติ

6.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและข้อมูลตามสภาพจริงของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วม วิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก รวมทั้งนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดโครงการและกิจกรรมสำคัญเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและการนำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

6.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง การกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนเป็นระยะ ๆ ระหว่างดำเนินโครงการและการ

ประเมิน สรุป และรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีและ
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

6.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
หมายถึง การกำหนดวิธีการและจัดทำเครื่องมือประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน
ที่มีคุณภาพเชื่อถือได้ การดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในอย่างเป็น
ระบบ การสรุปรวบรวมผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพภายใน และนำข้อมูลมา
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

6.5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง การ
ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานทุกส่วนตามมาตรฐานการศึกษาตาม
วิธีการและเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จ การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน
ทุกฝ่ายให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การสะท้อนผลการนิเทศ กำกับติดตามผล
การดำเนินงาน และการรายงานผลการปฏิบัติงานสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
จากผู้รับผิดชอบ

6.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง การกำหนดกรอบ
การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง การนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของสถานศึกษา
การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายในแต่ละมาตรฐานเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนด
วิธีการนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุง และวิธีการแจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนได้
ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทราบผลการประเมินในแต่ละมาตรฐาน

7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการใช้กระบวนการ
แก้ปัญหา (Problem – solving – approach) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
(PAR) ตามกรอบความคิดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis & Mc
Taggart. 1988. ซึ่งมี 4 ขั้น 2 วงจร ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติตาม
แผน (Action) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ
(Reflection) เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยใช้
หลักการให้กลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยเพื่อให้การวิจัยไปมีผลต่อการ
ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติ สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในและความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากรทางการ
ศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาไปสู่กรอบแนวคิดการวิจัย จึงแบ่งการนำเสนอเนื้อหาในบทนี้ออกเป็น 6 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ตอนที่ 4 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตอนที่ 5 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และตอนที่ 6 บริบทโรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.1 นโยบายการจัดการศึกษา

1.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580)

1.1.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

1.2 การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา

1.2.1 การบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร (TQM)

1.2.2 การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ความหมาย

2.2 แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.1 หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.2 แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.3 การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สถานศึกษา

3.4 กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมิน

คุณภาพภายนอก

ตอนที่ 4 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

4.1 มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

4.2 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 5 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

5.1 ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

5.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

5.3 ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

5.4 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

5.5 เป้าหมายและประโยชน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

5.6 เทคนิคหรือเครื่องมือการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 6 บริบทโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

6.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

6.2 ข้อมูลบุคลากร

6.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6.4 ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

6.5 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ตอนที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษา การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในงานวิจัยนี้ 2 รูปแบบ ได้แก่ การบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมทั้งองค์กร (TQM) และการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. นโยบายการจัดการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ (2560)

นโยบายการจัดการศึกษา เป็นกรอบสำหรับให้องค์กร หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอนโยบายหลักสำคัญที่ควรทราบ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580)

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ (2560, หน้า 37 – 38) โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในการติดตาม การตรวจสอบและการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ชาติดับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดมอม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

พลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการเกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ มีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนแปลงบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบและการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยมีประเด็นที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1.1.1 การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

1.1.2 การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อ

ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอนและสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง

1.1.3 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาคทั่วถึง และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับสถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

1.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, ก) การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การ

สหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนและความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในขนาดอันใกล้ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทักษะคน ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมและพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหามากหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษา และการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมและการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตและการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 21 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า

1.2.1 สภาพการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนา

การศึกษาของประเทศ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้

ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบัน และอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ประกอบด้วย

1.2.1.1 ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ภูมิภาคและของโลก

1.2.1.2 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

1.2.1.3 ทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21: ทั่วโลก

ตั้งเป้าหมายสร้างให้ได้และไปให้ถึงความต้องการกำลังคนยุค 4.0

1.2.1.4 สภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก

1.2.2 วิสัยทัศน์และเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ

1.2.2.1 แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design)

แนวคิดของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

ยึดหลักการ เป้าหมาย และแนวคิดต่อไปนี้

1) หลักการจัดการศึกษา

1.1) หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกช่วงวัย ตั้งแต่เด็กปฐมวัย วัยเรียน วัยทำงาน และผู้สูงวัยมีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อมและความสามารถให้บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งมีสมรรถนะในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย อันจะนำไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้อง

กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม โดยไม่ปล่อยปละละเลยหรือทิ้งใครไว้ข้างหลัง (No one left behind)

1.2) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนกลุ่มปกติ กลุ่มด้อยโอกาสที่มีความยากลำบากและขาดโอกาสเนื่องด้วยสถานะทางเศรษฐกิจและภูมิสังคม ซึ่งรัฐต้องดูแลจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนกลุ่มนี้ให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียม กลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งหมายรวม กลุ่มผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ รวมทั้งบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล รัฐต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาร่วมกับเด็กปกติในกรณีที่สามารถเรียนได้ เพื่อให้เขาได้มีโอกาสเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคมหรือจัดให้เป็นพิเศษตามระดับความบกพร่อง นอกจากนี้ บุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ รัฐต้องจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ด้วยเหตุผลสำคัญคือบุคคลที่มีความสามารถพิเศษเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ หากจัดการศึกษารูปแบบปกติ อาจทำให้ไม่สามารถพัฒนาบุคคลดังกล่าวให้มีความรู้ความสามารถตามศักยภาพของเขาได้ รัฐจึงมีหน้าที่ลงทุนพิเศษสำหรับบุคคลเหล่านี้ และถือเป็นสิทธิของบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษที่จะได้รับบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพของตน แผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้องกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมการดูแลและพัฒนาบุคคลทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

1.3) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำรงชีวิตและการประพฤติปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างพอเพียง เท่าทันและเป็นสุข การศึกษาจึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ มีทักษะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอก โดยยึดหลักความพอประมาณที่เป็นความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจที่มีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ซึ่งเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะ

เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน พากเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

1.4) หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้กับประชาชนทุกคนเป็นพันธกิจที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วน เนื่องจากรัฐต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการจัดการศึกษาที่ต้องครอบคลุมทุกช่วงวัยทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่ม เป้าหมาย ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย สนองความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคลและสนองยุทธศาสตร์ชาติและความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รัฐจึงต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษา โดยบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ จะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมจัดการศึกษา เสนอแนะ กำกับติดตาม และสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ตามความพร้อมเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม

1.2.2.2 วิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (Vision)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 – 2589 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

1.2.2.3 พันธกิจ (Mission)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 – 2589 มีพันธกิจ ดังนี้

1) พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่คนไทยทุกคนเข้าถึงโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความเสมอภาคด้านการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ยกกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

2) พัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3) สร้างความมั่นคงแก่ประเทศไทย โดยสร้าง สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมคุณธรรม จริยธรรมที่คนไทยทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย สงบสุข และพอเพียง

4) พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เพื่อก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง สูการเป็นประเทศในโลกรุ่นที่หนึ่งและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมด้วยการเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงาน (productivity) ให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ภายใต้อยุทธศาสตร์กิจ และสังคม 4.0

1.2.2.4 วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ

(Objectives)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 – 2589

มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ

3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

1.2.2.5 เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations)

แผนการศึกษาแห่งชาติมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มี คุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและ คุณลักษณะต่อไปนี้

- 1) 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics)
- 2) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และ ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

1.2.2.6 เป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations)

แผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาในระยะ 20 ปี ไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย ประชากรทุกคนมีโอกาสได้รับบริการทางการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่ตอบสนองของความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ ผักผ่อนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะเพื่อการทำงานหรือการมีชีวิตหลังวัยทำงานอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข

- 2) ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม (Equity) ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มปกติ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีภูมิหลังทางสังคมหรือฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันได้รับโอกาสและการบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

- 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็มตามศักยภาพ (Quality) ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ทักษะ ความรู้

ความสามารถและสมรรถนะของแต่ละบุคคลให้ไปได้ไกลที่สุดเท่าที่ศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคลพึงมี ภายใต้ระบบเศรษฐกิจสังคมฐานความรู้ สังคมแห่งปัญญา และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) หน่วยงาน สถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกแห่งสามารถบริหารและจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล จัดให้มีระบบการจัดสรรและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ก่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน และส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทุนและร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะสถานประกอบการ สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในสังคมและผู้เรียน ผ่านมาตรการทางการเงินและการคลังที่เหมาะสม

5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการทำงานของกำลังคนในประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน สังคมและประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ที่จะนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการศึกษาที่สร้างความมั่นคงในชีวิตของประชาชนสังคมและประเทศชาติ และการสร้างเสริมการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.2.3 ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา

เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุผลตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

2. การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ (TQM) และการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 การบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ (TQM)

การบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ หรือที่เรียกโดยย่อว่า TQM นั้น เชื่อกันว่า เริ่มต้นมาจากแนวคิดเรื่อง Total Quality Control (TQC) ของ Feigenbaum ซึ่งแนวคิดเบื้องต้น ได้รับการพัฒนาโดยชาวญี่ปุ่น ซึ่งในระยะต่อมาก็กลายเป็น TQM ได้มีนักวิชาการได้นำเสนอการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การไว้ ดังนี้

สุภัค พวงขจร (2561, หน้า 58 – 60) การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Management : TQM) เป็นแนวทางในการบริหารขององค์การที่มุ่งเน้นคุณภาพ สมาชิกทุกคนขององค์การมีส่วนร่วม การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การทำงานเป็นทีมเพื่อเพิ่มความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าหรือประชาชน และมุ่งที่จะลดต้นทุนให้ต่ำลง โดยทุกคนในองค์การต้องร่วมมือและประสานงาน ในการร่วมกันในการปรับปรุงคุณภาพ เพื่อการพัฒนาคุณภาพที่ดีขององค์การ

2.1.1 แนวความคิดพื้นฐานเรื่องคุณภาพแบบ TQM สามารถแบ่งออกได้ตามหลักการที่สำคัญได้ 3 ประการ คือ

2.1.1.1 การมุ่งเน้นที่คุณภาพองค์การ TQM จะต้องยึด

คุณภาพเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการคุณภาพ หมายถึง คุณภาพของสินค้าหรือบริการที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าได้หรือเป็นไปตามที่ลูกค้าต้องการมีคุณภาพหรือไม่ จึงต้องตัดสินโดยลูกค้าภายนอกเป็นหลัก การที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้ต้องรู้ว่าลูกค้าต้องการอะไรเป็นเบื้องต้น โดยการวิจัยตลาด หรือสอบถาม การมุ่งเน้นที่คุณภาพ คือ การยึดความต้องการของลูกค้า เป็นศูนย์กลางในการบริหารและดำเนินการ

2.1.1.2 การปรับปรุงกระบวนการที่จะสามารถตอบสนอง

ความต้องการของลูกค้าภายนอกได้นั้น ผู้บริหารและพนักงานจะต้องมองการทำงาน (การผลิต) อย่างเป็นกระบวนการ คือ ได้สินค้าหรือบริการที่ถึงมือลูกค้า การมุ่งเน้นที่กระบวนการทำให้เกิดสภาพลูกค้าภายในขึ้น คือ พนักงานทุกคนจะเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในตัวเอง เมื่อรับงานจากพนักงานก่อนหน้าเขา เขาจะเป็นผู้ซื้อ เมื่อเขาทำงานในส่วนที่รับผิดชอบเสร็จแล้วส่งต่อเขาก็จะเป็นผู้ขาย ดังนั้น คุณภาพงานที่แต่ละคนทำจึงเกี่ยวโยงกันไปถึงลูกค้าภายนอก ซึ่งการบริหารโดยยึดกระบวนการตั้งแต่ต้นจนครบวงจรจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อเมื่อพนักงานแต่ละคนในกระบวนการสามารถทำงานของตนได้อย่างถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้นและถูกต้องทุกครั้ง

2.1.1.3 ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม องค์กร TQM จะเป็น

องค์กรที่ผู้บริหารและพนักงานทุกคนทุกระดับมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงสู่องค์กรคุณภาพ ต้องเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วม โดยถือว่าผู้ปฏิบัติงานจะรู้ปัญหาและสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ดีที่สุด

2.1.2 วัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งองค์กร

วัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งองค์กร คือ การพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ ด้วยการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงงานและปรับปรุงคุณภาพ บริการ อันจะทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ปฏิบัติงานทุกคนดีขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง และนอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ได้แก่

2.1.2.1 เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ

2.1.2.2 เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องใน

กิจกรรมทุกด้าน

2.1.2.3 เพื่อความอยู่รอดขององค์กร และสามารถเจริญเติบโต

อย่างไม่หยุดยั้ง ภายใต้สภาวะการแข่งขันที่รุนแรง

2.1.2.4 เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของพนักงานทุกคน

2.1.2.5 เพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

2.1.2.6 เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.1.3 ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้การบริหาร TQM พัฒนาคุณภาพ

องค์กรสำเร็จ คือ

2.1.3.1 ภาวะผู้นำ ผู้บริหารทุกระดับ มีความยึดมั่นผูกพันอย่างจริงจัง โดยเฉพาะบริหารระดับสูงสุดขององค์กร ต้องให้การส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจริงจัง

2.1.3.2 การศึกษาและฝึกอบรมให้พนักงานทุกคน ได้เรียนรู้และมีความเข้าใจในระบบบริหารแบบ TQM เพื่อที่จะให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ

2.1.3.3 โครงสร้างขององค์กรที่สนับสนุนวิธีคิดและวิธีการทำงาน อย่างเป็นกระบวนการเกื้อหนุนระบบ TQM อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพเพื่อลดความซ้ำซ้อน และการสูญเสียต่าง ๆ

2.1.3.4 การติดต่อสื่อสารต้องทั่วถึง ทั้งแนวดิ่งและตามสายงาน และแนวราบของการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจถูกต้องทั้งองค์กร

2.1.3.5 การให้รางวัลและการยอมรับแก่ผู้ที่สมควรได้รับตามผลงานที่ปรากฏ รวมถึงส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้ที่ตั้งใจปรับปรุงงาน

2.1.3.6 การวัดผลงานอย่างเหมาะสมด้วยการตีค่างานอย่างยุติธรรม และมีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนซึ่งประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

2.1.3.7 การทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันซึ่งดีซึ่งเด่นกันเป็นส่วนตัว

2.1.4 ประโยชน์ของการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management : TQM) เป็นปรัชญาการบริหารที่มุ่งขจัดความสูญเสียดังกล่าวที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน โดยการดำเนินงานในเชิงรุกที่ตื่นตัวและป้องกันล่วงหน้า ผ่านการดำเนินงานที่พยายามประสานทรัพยากรและกิจกรรมขององค์กรให้เข้าสู่เป้าหมายด้านคุณภาพและมีต้นทุนที่ต่ำที่สุด นอกจากนี้ TQM ยังเป็นทั้งเทคนิคหรือเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยให้องค์กรสามารถแก้ไขปัญหาพัฒนาความสามารถในการ

แข่งขันและสร้างโอกาสในการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถสรุปประโยชน์ของ TQM ได้ดังนี้

2.1.4.1 ช่วยให้ผู้บริหารและองค์กรสามารถรับรู้ปัญหาของลูกค้าและความต้องการที่แท้จริงของตลาด สามารถจะสร้างสินค้าและบริการให้เป็นที่พอใจแก่ลูกค้า ซึ่งจะสร้างรายได้ กำไรความอยู่รอดและการเจริญเติบโต

2.1.4.2 ให้ความสำคัญกับระบบที่เรียบง่ายและผลลัพธ์ที่ลดความสูญเสียและความสูญเปล่าในการดำเนินงาน สามารถบริหารต้นทุนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.4.3 พัฒนาระบบ ขั้นตอนและการจัดเก็บข้อมูลการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบและแก้ไขได้ง่าย ไม่เสียเวลากับงานที่ไม่สร้างคุณค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ

2.1.4.4 พนักงานมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหา และการสร้างรายได้ของธุรกิจ จึงเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

2.1.4.5 มุ่งพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรให้มีคุณภาพสูงสุดในทุกมิติ โดยพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง จากการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management : TQM) สรุปได้ว่า เป็นแนวทางในการบริหารขององค์กรที่มุ่งเน้นคุณภาพ สมาชิกทุกคนขององค์กรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การทำงานเป็นทีมเป็นการเพิ่มความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าหรือประชาชนและมุ่งลดต้นทุนให้ต่ำลงโดยทุกคนในองค์กรจะต้องให้ความร่วมมือ และประสานงานในการร่วมกันในการปรับปรุงคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพที่ดีขององค์กร การบริหารที่ให้องค์กรมีคุณภาพนั้นยังมีกระบวนการบริหารแบบเชิงระบบ ซึ่งสามารถพัฒนาองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง

2.2 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM)

ได้มีนักวิชาการได้นำเสนอการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) ไว้ดังนี้

พจนีย์ ขำชาลี (2560) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, อ้างถึงใน <https://www.gotoknow.org/posts/643546>. 23 ธันวาคม 2560.

ความเป็นมาและความหมาย

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้รับอิทธิพลมาจาก วงการธุรกิจและอุตสาหกรรมที่ประสบผลสำเร็จ โดยมีหลักการ วิธีการและกลยุทธ์ในการ ทำให้องค์กร การมีประสิทธิภาพในการทำงาน ทำให้ผลการปฏิบัติงานสูงขึ้นมีคุณภาพ สร้างกำไรและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น โดยเน้นให้มีการ ทำงานแบบมีส่วนร่วมและมอบอำนาจให้มีการตัดสินใจเบ็ดเสร็จที่สาขาหรือหน่วยงานย่อย ในประเทศหรือเมืองต่าง ๆ ในวงการศึกษารัฐอเมริกาและประเทศต่าง ๆ ได้ แสวงหานวัตกรรมมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร จนกระทั่งปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมามี การศึกษาพบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นนั้น ต้องปรับปรุงกระบวนการโดยมุ่ง ปรับระบบโครงสร้างการบริหารโรงเรียนเสียใหม่ มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัด การศึกษาไปยังโรงเรียนให้มากขึ้นและให้โรงเรียนบริหารแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น นอกจากนี้ แนวคิดในเรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาแล้ว ยัง เกิดกระแสเรื่องการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม (Shared –Decision Making Movement) ขึ้น ในช่วงเวลาเดียวกันและในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 ได้มีการใช้วิธีการและกระบวนการ บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นแห่งแรก แล้วแพร่หลายไป ยังประเทศอื่น ๆ ทั่วทุกภูมิภาคของโลก ขอบข่ายหรือภารกิจในการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน (School-Based Management Tasks)

สรุปว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School –Based Management : SBM) หมายถึง แนวคิดการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง ไปยังสถานศึกษาโดยตรงให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและความคล่องตัว ในการบริหารจัดการมากที่สุด

การนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ในประเทศไทย
 ประการที่ 1 รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ประการที่ 2 การนำการบริหารจัดการโรงเรียนฐาน (School – Based Management: SBM) มาใช้ในการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งหลักการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับหลักการของธรรมาภิบาล เกือบทั้งหมดจึงเป็นการสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ประการที่ 3 ตามที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ซึ่งบัญญัติไว้ว่ามาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงและในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 บัญญัติไว้ว่า “สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) เฉพาะที่เป็นโรงเรียนของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อมีการยุบเลิกสถานศึกษาตามวรรคหนึ่งให้ความเป็นนิติบุคคล สิ้นสุดลง”

หลักสำคัญในการบริหารแบบโรงเรียนเป็นฐาน

1. การกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่หน่วยปฏิบัติให้มากขึ้น
2. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจให้สถานศึกษา
3. มีอิสระในการบริหารจัดการตนเองอย่างมีอิสระภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยมีหน่วยงานต้นสังกัดดูแลด้านนโยบายและมาตรฐาน
4. มีองค์กรอิสระคอยตรวจสอบด้านคุณภาพ
5. มีมาตรฐานการจัดการศึกษามุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา

หลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก
2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่าและตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลาง

เริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองของความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชน สถานประกอบการ มีสิทธิจัดการศึกษาได้หรือการมีตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ไปร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน

4. หลักการบริหารตนเอง (Self-management) โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายแนวทางด้วยวิธีการที่แตกต่างกันแล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนด และเป็นไปตามนโยบายของชาติ คณะกรรมการโรงเรียนจะทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกันเสมอ

ลักษณะสำคัญของโรงเรียนที่บริหารงานแบบ (SBM)

1. บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ของโรงเรียน

2. ผู้บริหารมีการบริหารงานแบบเกื้อหนุน

3. มีการพัฒนาทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง (Whole School Approach)

4. ผู้นำมีการกระตุ้นบุคลากรในโรงเรียน

5. การบริหารเชิงกลยุทธ์เน้นการแก้ปัญหาได้ทันการ

6. เน้นการทำงานเป็นทีม

7. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียนอย่างเต็มที่

8. ประเมินผลทั้งระบบ (Input, Process, Output)

ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ได้แก่

1. การกระจายอำนาจให้โรงเรียนอย่างแท้จริง

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม

3. การพัฒนาบุคลากร
4. การใช้สารสนเทศเพื่อการบริหาร
5. ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ
6. วิสัยทัศน์ร่วมที่ชัดเจน
7. การให้รางวัลอย่างเหมาะสม

ปัญหาสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ

1. ต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงนาน
2. คณะกรรมการไม่มีความสามารถ และไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่
3. โรงเรียนไม่ได้รับการกระจายอำนาจอย่างเต็มที่และมักไม่ให้ความ

ความสำคัญเรื่องการเรียนรู้การสอนและผลการเรียนเท่าที่ควร

สำนักทดสอบทางการศึกษา 2554ข, หน้า 14 – 20 (อ้างถึงใน สุภัคร พวงขจร, 2561, หน้า 63 – 65) กระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายการศึกษา ดำเนินการบริหารโดยผู้บริหารสถานศึกษา กำกับโดยคณะกรรมการสถานศึกษา มีระบบการประกันคุณภาพที่จะใช้เป็นแนวทางพัฒนาให้การบริหารด้านการเรียนการสอนมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจการบริหารตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและได้รับมอบจากผู้มีอำนาจ โดยต้องรับผิดชอบต่อผลการบริหารสถานศึกษา ซึ่งต้องมีดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของงานและการประกันคุณภาพของสถานศึกษาแสดงผลงานความก้าวหน้าในการบริหารโรงเรียนตามเป้าหมายที่กำหนด

ยุทธศาสตร์สำคัญในการดำเนินการดังกล่าว เรียกว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) ถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการบริหารรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจในการปฏิรูปการศึกษา โดยมีหลักการ ประกอบด้วย หลักการกระจายอำนาจ หลักการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการมีส่วนร่วม หลักการพึ่งตนเอง หลักการประสานงาน หลักความต่อเนื่องและหลากหลาย หลักการพัฒนาตนเองและ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งหลักการในการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าว จะต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) ทั้ง 6 ประการมาประกอบการบริหารด้วย คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่า โดยจะต้องมีอำนาจในการตัดสินใจ

เกี่ยวกับการพัฒนาครูในโรงเรียน ในด้านความรู้ ความสามารถและการจัดทรัพยากรในโรงเรียน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการบริหารจัดการที่เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียนเอง โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาในการใช้อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ดำเนินการ แก้ปัญหาและจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อคุณภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน

อย่างไรก็ตาม การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่ได้มีสูตรสำเร็จ หรือรูปแบบกระบวนการบริหารที่สำเร็จรูป แต่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนโดยตรงในการศึกษาเรียนรู้ ลงมือทำ ปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับโรงเรียนของตน ซึ่งผู้นำคนสำคัญของเรื่องนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำรูปแบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้และปรับปรุงพัฒนาจนเป็นลักษณะเฉพาะของตนเองคล่องตัวในการตัดสินใจดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใต้รูปแบบการบริหารเป็นรูปแบบการบริหารโดยคณะกรรมการ เพื่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. รูปแบบที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก (Administrator Central SBM) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน กรรมการจะเลือกตั้งจากกลุ่มผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษาแต่อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

2. รูปแบบที่ครูเป็นหลัก (Professional Central SBM) โดยครูในฐานะเป็นผู้ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูจะเป็นกรรมการโรงเรียนมากที่สุดและร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Central SBM) รูปแบบนี้จะตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด โดยตัวแทนชุมชนจะเป็นประธาน ผู้บริหารเป็นกรรมการและเลขานุการ

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Central SBM) เป็นรูปแบบที่เชื่อว่าครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก การบริหารงานในรูปแบบกรรมการจะมีสัดส่วนของครูและผู้ปกครอง

มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธานคณะกรรมการและคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานให้การบริหารจัดการศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานบรรลุผล จำเป็นต้องกระจายอำนาจและพัฒนาสถานศึกษาดังนี้

1. ดำเนินการให้สถานศึกษาพัฒนาวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ เป้าหมาย และวิธีดำเนินการของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ที่มุ่งสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง มีใช้จัดทำเพื่อเสนอผู้บังคับบัญชารับทราบและชื่นชม ความสำเร็จอยู่ที่การปฏิบัติตามแผน มีใช้การนำเสนอแผน

2. ให้สถานศึกษามีทีมงานที่มีคุณภาพหลากหลาย จะต้องมีความทำงานทั้งแนวตั้งและแนวนอน โดยคณะครูเป็นผู้นำ ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำสูง เปิดกว้างให้ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก จัดระบบการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับรู้ และชื่นชมผลงานร่วมกัน

3. พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นมืออาชีพ ทั้งในด้านมาตรฐานวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถและทักษะทั้งในด้านหน้าที่และกระบวนการ มีการพัฒนาตนเองให้ทันสมัยในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4. พัฒนาระบบข่าวสารข้อมูลในสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีกลไกในการจัดระบบข่าวสารข้อมูล มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัย สื่อสารได้หลายทาง รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลไปยังผู้บริหารและชุมชนภายนอกด้วย

5. ให้เกียรติและยกย่องครูเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เช่น การจัดทำป้ายหรือให้คำชมเชย การจัดเลี้ยงในวาระต่าง ๆ การให้เกียรติบัตร การเสนอเข้าประกวดผลงาน รวมทั้งการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

6. ยกย่องผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นมืออาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จสามารถอำนวยความสะดวกและผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาก้าวหน้า ประสบความสำเร็จสูง สามารถประสานพลังของกลุ่มต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างศรัทธาที่ทำให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้วิธีเรียน ครูเปลี่ยนวิธีสอน จัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวจะต้องได้รับการยกย่องสรรเสริญในรูปแบบต่าง ๆ

7. มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี จะต้องประชาสัมพันธ์ทุกด้าน ในด้านวิชาการจะต้องประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาด้านอื่น เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การจัดภูมิทัศน์โรงเรียน การจัดบริการที่ดี เช่น โครงการอาหารกลางวัน ซึ่งจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและต่อเนื่อง

จากแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) สรุปได้ว่าเป็นรูปแบบการบริหารโดยคณะกรรมการ เพื่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก (Administrator Central SBM) รูปแบบที่ครูเป็นหลัก (Professional Central SBM) รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Central SBM) และรูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional Community Central SBM)

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมาย และหลักการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ความหมาย

มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

จันทร์ เพชรบูรณ์ (2555, หน้า 18) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรมใด ๆ เกี่ยวกับการศึกษาอย่างมีระบบ มีคุณภาพได้มาตรฐานโดยมีการควบคุมคุณภาพ ติดตามตรวจสอบคุณภาพและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

นริศ เชื้ออ่ำ (2556 หน้า 6) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่เป็นระบบตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กำหนด

นิรัชกร ทองน้อย (2556, หน้า 95) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการการศึกษาว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ

วคินี พิเศษ (2556, หน้า 68) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง เป็นการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้ว่า โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้วจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและเกิดการยอมรับของสังคม

สิริกร บุญฟู และอาบทิพย์ กาญจนวงศ์ (2556, หน้า 4) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมหรือการปฏิบัติในการกิจตามมาตรฐานการศึกษาโดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

วุฒิศักดิ์ เหล็กคำ (2557, หน้า 43) การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการวางแผนและแนวทางในการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ประชาชนและสังคมได้ว่า ผู้เรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนเป็นผู้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและตรงกับความต้องการของสังคม

ธเนศ ดาวรุ่งโรจน์ (2557, หน้า 24) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษามีแนวทางการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบและประเมินผลผลิตที่ได้จากการจัดการศึกษา

กษมน มังคละศิริ (2557, หน้า 104) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับของสังคม

อนันต์ แก้วตาตีบ (2557, หน้า 13) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษในสังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษที่ดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่ระบุ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน เมื่อระบบสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของโรงเรียน โรงเรียนก็พร้อมสำหรับการตรวจสอบการประกันคุณภาพภายในการประกันคุณภาพการศึกษา

อำนาจ วิชยานุวัติ (2557, หน้า 21) กล่าวว่า ประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง แนวปฏิบัติของการดำเนินงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับของสังคม ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดซึ่งคุณภาพการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการที่เน้นประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของโรงเรียนโดยมีเป้าหมายด้านผลผลิตและผลลัพธ์ของนักเรียนที่มีคุณภาพซึ่งเป็นไปตามความต้องการของสังคม

สิริพรรณ สุนทร (2559, หน้า 13) กล่าวว่า ประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง เป็นกระบวนการดำเนินการที่มีการวางแผนปฏิบัติงาน มีการกำหนด มาตรฐานกระบวนการและดำเนินการตามแผนและมาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ผลผลิตและบริการขององค์กรมีมาตรฐานและสนองตอบต่อความพึงพอใจของลูกค้าหรือ ผู้รับบริการ

สมประสงค์ ยมนา (2560, หน้า 79) ประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้สัญญาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องว่าจะให้การศึกษาดังกิจกรรมพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ ตามที่กำหนดไว้ทั้งการมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในหลักสูตรมาตรฐานที่กำหนด ได้ดำเนินการอย่างจริงจังเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง จนเห็นกระบวนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์

สุภัค พวงขจร (2561, หน้า 14) กล่าวว่า ประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ให้เห็นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

สมพุด เกตขจร (2561, หน้า 14) ประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรม ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานที่สถานศึกษาดำเนินการอย่างเป็น ระบบ ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามที่ กำหนดหรือมีคุณลักษณะเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาอันเป็นการสร้างความ มั่นใจต่อผู้รับบริการและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ปริญญ์ งามสุทธิ (2561, หน้า 51) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่สร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ ชุมชน และสังคมว่าผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เป็นกลไกสำคัญที่จะสร้างคุณภาพให้ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพ การศึกษาเท่าเทียมกันโดยหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะรวมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดคุณภาพ ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน และการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

Vroman & Luchsiger (1994) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าสินค้าถึงมาตรฐานคุณภาพที่ได้ระบุไว้แล้วและเป็นการให้ความสนใจกับวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินระดับของQUALITY สินค้า ระหว่าง การผลิตหรือการบริการ นอกจากนี้ Vroman & Luchsiger ยังเสริมว่าการประกันคุณภาพมักใช้กันอย่างกว้างขวางในองค์การแบบเก่าและในองค์การที่ถูกกำกับโดยหน่วยงานภายนอก เพื่อส่งเสริมมาตรฐานคุณภาพในองค์การแบบใหม่การประกันคุณภาพเป็นความรับผิดชอบของทีมทำงานที่ให้การสนับสนุน และของแต่ละบุคคลที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพด้วยตนเอง

Frazier (1997) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ เป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายที่ไม่ใช่การตรวจสอบคุณภาพหลังจากสิ้นสุดกระบวนการ แต่เป็นการให้ความสำคัญกับการป้องกันข้อผิดพลาด โดยใช้การวิเคราะห์กระบวนการอย่างเป็นระบบ และมีการออกแบบกระบวนการเพื่อที่จะสามารถรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินและควบคุมปัญหาเพื่อการตัดสินใจและสามารถให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องได้ โดยเน้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ กำกับ ติดตาม และปรับปรุงแก้ไขกระบวนการของตนเอง ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก

Peiris (2009, p. 39) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกการควบคุมที่เป็นหลักประกันที่แสดงให้เห็นว่าสถาบันการศึกษานั้นมีคุณภาพเป็นตัวกระตุ้นให้สถาบันจัดการศึกษาให้ดี ทำให้สถาบันได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่สถาบันและประเทศชาติกำหนด

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและดำเนินงานภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าผู้เรียนหรือผลผลิตจากการจัดการศึกษานั้นมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่

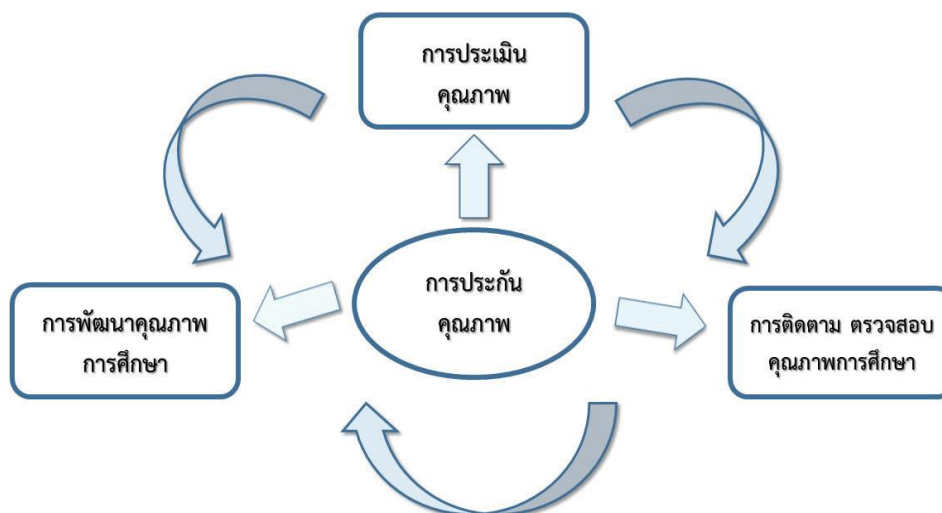
กำหนดไว้ การประกันคุณภาพจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะเครื่องมือที่มีคุณภาพจะมีนัยสำคัญต่อประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ ขณะเดียวกันการพัฒนากิจกรรม การวางแผนการประเมิน วางแผนพัฒนานักเรียนและ แผนพัฒนาโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพ โดยเฉพาะระบบการประกันคุณภาพยังเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอก

2. แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็น การให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชน เพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้กับ ผู้ปกครอง สังคม และสาธารณชนว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้ และเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งมีการกล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 3 - 5) ระบุถึงหลักการประกันคุณภาพ ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตาม ภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้องค์ประกอบของระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงใน ภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

จากภาพประกอบ 2 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

ในส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมายและปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ

และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน แล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน ระหว่างการปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกันใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษาในวงจรรการพัฒนาให้คุณภาพ สถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติ ของสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปแนวคิดและหลักการประกันคุณภาพ การศึกษา มีองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐาน คุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุ เป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกในด้าน กระบวนการบริหารและการจัดการด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการ ดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผล ไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ ยั่งยืนต่อไป

ตอนที่ 3 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การศึกษาแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หลักการและกระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 5) มี 3 ประการ ดังนี้

- 1.1 หลักการมีส่วนร่วมแบบรวมแรงรวมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา
- 1.2 หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือ มีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้
- 1.3 หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

2. แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 17 – 22) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ว่ากระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่าสถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่

เหมาะสม เป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเองการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย รายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รายละเอียดแต่ละเรื่องสรุปดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษา ประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ ผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

2.2.1 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3 - 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำ

แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายใน สถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมิน สถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/ กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการ งบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.2.2 แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผน พัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของ โครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของ สถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการกระบวนการจัด ประสพการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การ ดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้นสถานศึกษาต้องมี ระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระ กับครูหรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการ ปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุ เป้าหมายระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (System Approach) การใช้วงจรการพัฒนา คุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การ บริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้น หรือ สถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรจัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการ ระบบ พัฒนาครูและบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ

ระบบการนิเทศภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

2.5 ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล

วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รายงานผลการประเมินตนเอง (Self – Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดี ต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด อาจเสนอเป็นความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพหรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญรายงานผลการประเมินตนเอง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหารและส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด 2) มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร 3) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบภาคผนวกที่นำเสนอหลักฐานข้อมูลสำคัญหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบและจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

3. การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 6 – 8) ได้สรุปว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษาในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็นไม่สอดคล้องกับงานปกติเป็นภาระในการปฏิบัติ การประเมินและรายงานการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษาเป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2561 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

3.1 ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงข้อกำหนดหรือมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามปกติของสถานศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและ มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระส่วนเกินในการปฏิบัติ

3.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นให้มีกระบวนการดำเนินงานความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเป็นสำคัญ ทุกชั้นตอน ทั้งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในและใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง

3.3 การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา

3.3.1 ปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก กล่าวคือในระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนำแนวคิดและกระบวนการประเมินแนวใหม่ที่สามารุณสะท้อนคุณภาพสถานศึกษาได้ตรงตามความเป็นจริงสอดคล้องกับภาระหน้าที่และแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ไม่สร้างภาระแก่สถานศึกษาและใช้ผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงประเด็น คือแนวคิดการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ในขณะที่ระบบการประเมินภายนอก เน้นอิงแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งกระบวนการประเมินทั้งสองแนวคิดต้องอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์

(Evidence Based Assessment) และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัย ความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) รวมทั้งการทบทวนผลการประเมินโดยบุคคลระดับ เดียวกัน (Peer Review) เพื่อให้การประเมินมีความตรงและสามารถนำสู่การใช้ผลการ ประเมินสู่การพัฒนาต่อเนืองอย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพต่อไป

3.3.2 ปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ ประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมินภายในและการ ประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญคือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการ ตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินภายในและการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่าง ตรงประเด็น เพื่อขจัดภาระซ้ำซ้อนและเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการประเมินเพื่อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3.3 ปรับปรุงมาตรฐานผู้ประเมิน จัดให้มีการพัฒนาผู้ประเมิน คุณภาพการศึกษาทั้งภายในสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอกในด้านทักษะความสามารถ และทัศนคติที่เหมาะสมต่อการประเมินเพื่อพัฒนา กล่าวคือ ความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และมีความเชี่ยวชาญการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินผลการประเมินตาม แนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อให้ผู้ประเมินภายในมีมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือและ ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

4. กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้เป็นส่วน หนึ่งของกระบวนการบริหารและการทำงานปกตินั้น จะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขที่สำคัญที่จะ ทำให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนักเข้ามามีส่วน ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมทำ รวมทั้งต้องมีการทำงานเป็นทีม โดยบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษาต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้มองเห็นถึงคุณค่า มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกโดยมีการกำกับ ติดตามดูแลดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่าง เป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมีคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในเป็นผู้รับผิดชอบในการ ประสาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน และเชื่อมโยงกันเป็นทีม โดยผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการร่วมกับบุคลากรที่ได้รับมอบหมายในรูปของ

คณะกรรมการหรือคณะทำงาน มีกระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของ หลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การร่วมกันวางแผน (Planning) เป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องทำการกำหนด เป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อ ทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต้องมีส่วนร่วม จากผู้เกี่ยวข้องภายในองค์กรทั้งหมด เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนต่าง ๆ คือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการ เรียนการสอนตามหลักสูตรและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

2. การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing) เป็นการปฏิบัติตามแผนที่ โรงเรียนได้วางแผนไว้และบุคลากรร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้โดยระหว่าง การดำเนินงาน ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข กล่าวคือควรมีการจัดตั้งอำนาจความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอเพื่อให้ การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำกับ ติดตาม ทั้งระดับบุคคล ฝ่ายงาน กลุ่ม งาน เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผนและให้การนิเทศในระหว่าง การปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่า เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้ หรือมีปัญหาหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหาจะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุง แก้ไข ผู้บริหารควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเองและทักษะในด้านต่าง ๆ โดย ผู้บริหารอาจให้การนิเทศ หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ แต่ละด้านมาให้การ นิเทศหรือการส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

3. การร่วมกันตรวจสอบ (Checking) เป็นการดำเนินงานในระหว่าง การปฏิบัติตามแผนซึ่งควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาว่า การ ดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ที่กำหนดในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการหรือไม่เพียงใด มีจุดอ่อนจุดแข็งประการใด มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา ก็ต้องมีการประเมินสรุปผลรวมเพื่อนำผลมา พิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป

4. การร่วมนำปรับปรุง (Action) เป็นการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู บุคลากร เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานและใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้

กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษามีด้วยกัน 3 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ หมายถึง กระบวนการดูแล กำกับ ติดตาม คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษา และแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการดำเนินการควบคุมคุณภาพ

2. การตรวจสอบคุณภาพ หมายถึง กระบวนการค้นหา หลักฐาน ร่องรอยและตรวจสอบจากระบบควบคุมคุณภาพและรายงานการประเมินตนเอง เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ

3. การประเมินคุณภาพ หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนว่าดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดมากน้อยเพียงใด โดยมีคณะกรรมการประเมินคุณภาพ

สำหรับการประกันคุณภาพภายในที่โรงเรียนได้นำมาเป็นแนวปฏิบัติเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผล ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและ 6) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

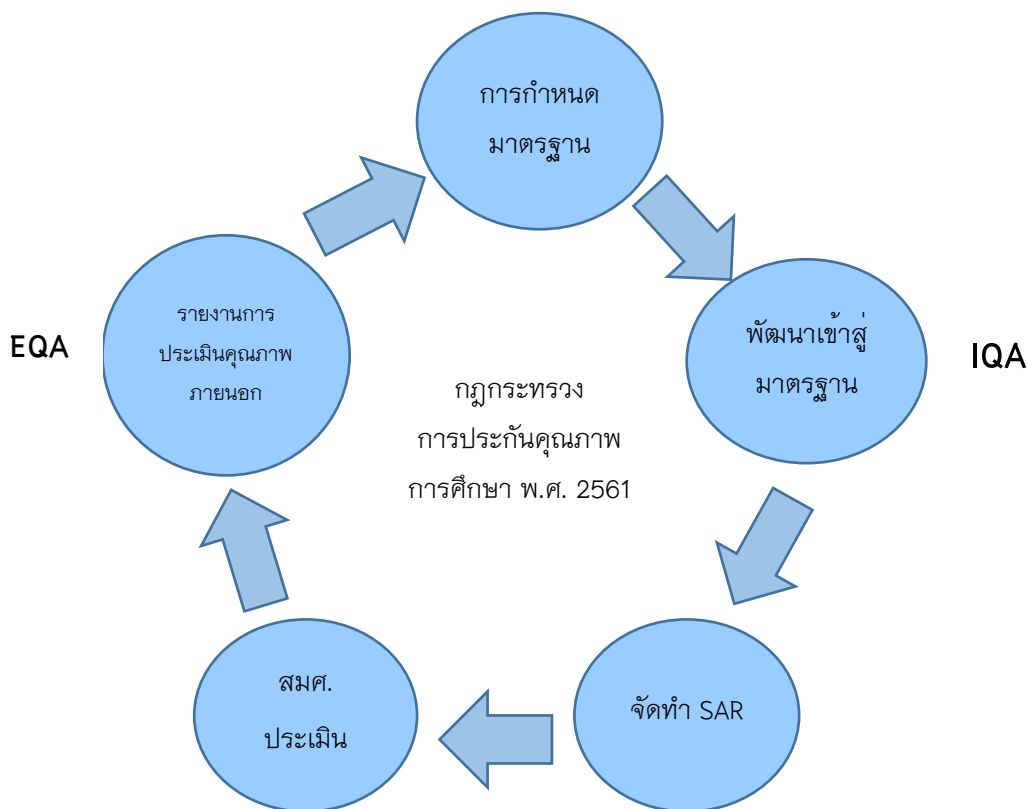
5. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 8 - 14) ได้สรุปไว้ดังนี้ พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของสถานศึกษาที่ต้องจัดทำโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระและมีความเป็นกลางมีบทบาทหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาทั่วประเทศและดำเนินการทุก ๆ 5 ปี และตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนี้จะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้วผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) เป็นการประเมิน ติดตามตรวจสอบกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความท้าทายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังคงมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) ในการร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษา และใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง ทั้งนี้โดยมีแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ดังแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษา กำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม

สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษากำหนด มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่สะท้อนคุณภาพการบริหารและการจัด การศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จกำหนดขึ้นจะเป็นหลัก เทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลและการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ

2. พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับติดตามตรวจสอบและประเมิน คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของ สถานศึกษา

3. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self- Assessment Report: SAR) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษา จากการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเองเพื่อ สะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา ภายใต้บริบทของสถานศึกษา

ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การ ประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารการ จัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

(SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ SAR เยี่ยมชมสถานศึกษา (Site Visit) ติดตามและตรวจสอบ เพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการศึกษาและด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเชื่อถือได้และประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้มาตรฐานของสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

2. รายงานผลการประเมินภายนอก ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกสรุปผลการประเมินตรวจสอบคุณภาพและจัดทำรายงาน นำส่งผลการประเมินพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานได้ติดตามและพัฒนาใน 3 ประเด็น ได้แก่ การแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานของสถานศึกษา (Internal Correction) การปรับปรุงประเด็นต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (Improvement) และการพัฒนานวัตกรรมจากประเด็นต่าง ๆ (Innovation)

การประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวคิดสำคัญ คือ ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ถือเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตามบริบทของสถานศึกษา ลดการประเมินที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา ลดการจัดทำเอกสารเพิ่มระบบเทคโนโลยีในการประเมิน และพัฒนาคุณภาพของผู้ประเมินคุณภาพภายนอก เน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาว่า ดำเนินการเหมาะสม เป็นไปได้/เป็นระบบ เชื่อถือได้และเกิดประสิทธิผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมาย มีพัฒนาการต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีหรือไม่ส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ตามจุดหมายของหลักสูตรและมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่นหรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติ ดังนั้นการประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งในเดียวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

การประเมินแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้วิธีการประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidences Based Assessment) ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic Assessment) โดยไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบการประเมินในการประเมินผลงานหรือกระบวนการ แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลงานหรือภาพรวมของกระบวนการดำเนินงาน ตรวจสอบผลการประเมินโดยคณะกรรมการในระดับเดียวกัน และสะท้อนผลการดำเนินงานโดยการประเมินและตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) และระยะที่ 2 เป็นการติดตามเพื่อพัฒนาโดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยที่กำกับดูแลสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังนั้น การประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งในเดียวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

การศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการ

ประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 (3) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมาตรา 31 ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแลและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังนี้ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561)

มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพเด็ก

- 1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้
- 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ของท้องถิ่น
- 2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบท
- 2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- 2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
- 2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและ
- เพียงพอ
- 2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อ
- สนับสนุนการจัดประสบการณ์
- 2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- มีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

- เต็มศักยภาพ
- 3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล
- 3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่าง
- มีความสุข
- 3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่
- เหมาะสมกับวัย
- 3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมิน
- พัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
- 1.1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิด
- คำนวณ
- 1.1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ
- อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา
- 1.1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

สื่อสาร

1.1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ

1.1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

1.2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

1.2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

1.2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน

ตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการ

เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ

และการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถ

นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนา

ผู้เรียน

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและ

ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

2. การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน นักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้สรุปไว้ ดังนี้ นริศ เชื้ออ่ำ (2556, หน้า 204 – 206) ได้ทำการศึกษาการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ได้ระบบการ ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา 4) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 5) การ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 7) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา และ 8) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ แต่ละองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา มีดังนี้

2.1 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีตัวบ่งชี้ดังนี้ ผู้รับผิดชอบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา มีการกำหนดแนวทางวิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน อย่างเป็นระบบ การกำหนดกลยุทธ์ กำหนดผู้รับผิดชอบ กรอบเวลา ตัวบ่งชี้สภาพ ความสำเร็จและวิธีการประเมิน และการกำหนดสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีตัวบ่งชี้ ดังนี้การพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ เสมอ มีการนำผลการกำกับนิเทศติดตามและประเมินผลมาใช้ปรับปรุงการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายใน การนำข้อมูลย้อนกลับจากผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีมาส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการกำกับ ติดตามและประเมินผลระบบประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.3 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พบว่า มีตัวบ่งชี้ดังนี้ บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายนำผลการตรวจสอบและทบทวนมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุง คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครองและชุมชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา การดำเนินงานตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของคณะกรรมการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ ภายใน พบว่า มีตัวบ่งชี้ดังนี้ การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (SAR) ประจำปี การศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี

2.5 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า มีตัวบ่งชี้ดังนี้ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ ความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และการกำหนดและพัฒนามาตรฐาน การศึกษาระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การเผยแพร่ มาตรฐานการศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

2.6 การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา พบว่า มีตัวบ่งชี้ดังนี้ การกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาด้าน ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนทุกระดับชั้น การแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีจากผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องและคณะทำงานรวบรวมวิเคราะห์แปลผลและนำเสนอ ข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.7 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา พบว่า มีตัวบ่งชี้ดังนี้ ผู้รับผิดชอบมีการรายงานการปฏิบัติงานต่อผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเป็นระยะ การปฏิบัติภารกิจภายในและกำกับติดตามการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีและบุคลากรในสถานศึกษาได้ ดำเนินงานตามกิจกรรม/ขั้นตอนของงาน/โครงการตลอดปีการรายงานผลการนิเทศภายใน และการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปีให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบโดยทันที

2.8 การจักระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่า มีตัวบ่งชี้ดังนี้
 การจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพในแต่ละปี การศึกษานโยบาย
 กฎระเบียบ แนวปฏิบัติและแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อนำมาวางแผนพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษาและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และการศึกษาความต้องการด้านคุณภาพการศึกษา
 ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

อำนาจ วิชยานุวัติ (2557, หน้า 221 – 225) ได้ทำการศึกษาการ
 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดน
 ภาคใต้ ผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่
 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรูปแบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
 พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบบ CoPSPAR ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ
 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA)
 เป็นกลไกในการกำกับติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์บริบท (Co: Context) เป็นการจำแนกแยกแยะสิ่ง
 ต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่อจัดการศึกษา เช่น นโยบายทางการศึกษา
 เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งในการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัด
 ชายแดนภาคใต้ มีบริบททางสังคมและสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อจัดการ
 การศึกษา คือ

1.1 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการ
 ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้

1.1.2 พิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานและ
 ตัวบ่งชี้ที่สะท้อน อัตลักษณ์ เอกลักษณ์และมาตรฐานการส่งเสริมของสถานศึกษา

1.1.3 กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและ
 ตัวบ่งชี้

1.1.4 ประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่า
 ด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายใน
 และภายนอกสถานศึกษารับทราบ

1.2 การศึกษาบริบทสภาพสังคมประเพณีวัฒนธรรมที่ส่งผล
 กระทบต่อการจัดการศึกษาในพื้นที่

1.3 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษ

เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานบริหารการศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นต้น

2. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (P: Planning) คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับบริบทภารกิจเพื่อตอบสนองเป้าหมายคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีดังนี้

2.1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง (SWOT Analysis)

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.3 กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัย หรือข้อมูลอ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

2.4 กำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

2.5 กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ให้ครู บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดามารดาผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชุมชนและท้องถิ่น

2.7 กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรมหรือโครงการ

2.8 นำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะ

กรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการสถานศึกษาและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

3. การสร้างทีมงาน (S: Staff) หมายถึง กลุ่มของบุคคลที่มีทักษะต่าง ๆ ที่จะรวมในกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยมีข้อตกลง มีวัตถุประสงค์ มีจุดมุ่งหมายในการทำงานและมีแนวทางในการทำงานที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานต่างก็เกิดความพอใจในการทำงานนั้น คณะทำงานสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามวัตถุประสงค์และลักษณะของงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน เรียกว่า ทีมงาน ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมไว้ดังนี้

3.1 ทีมงานเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งนำมาสู่การเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในทีมและทำให้เกิด Synergy Effect หรือผลรวมที่มากกว่าทางคณิตศาสตร์

3.2 ทีมงานเป็นเวทีของการประสานงานและการช่วยเหลือเพื่อลงมือปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดการทำงานเป็นทีมมุ่งสู่งานที่ประสบความสำเร็จ

3.3 การประชุมระหว่างทีมมุ่งสู่การมีผลิตภาพ (Productivity) มีการรับฟังความเห็นอย่างรอบด้าน

3.4 มีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ขึ้นในระหว่างการทำงานเป็นทีมและวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของทีมเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

3.5 ทีมงานควรต้องร่วมมือกันกำหนดแบบแผนหรือวัฒนธรรมในการทำงานที่ดี และมีการสร้างกระบวนการทัศนใหม่ในการทำงานเป็นทีม

4. กระบวนการทำงาน (P: Process) คือ กระบวนการในระบบประกันคุณภาพ ซึ่งมีการทำงานที่สัมพันธ์ต่อเนื่องที่สำคัญ ดังนี้

4.1 การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรมโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น ให้ตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริงมีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

4.2 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายงาน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมื่อมีการตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา

4.3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน

5. การวัดและประเมินผล (A: Assessment) คือ การประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจของโครงการ ผลลัพธ์กระบวนการ จุดเน้นของการประเมิน คือ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้สารสนเทศ เพื่อตัดสินใจคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ โดยข้อมูลที่ได้รวบรวมด้วยวิธีการสอบถาม ทดสอบ สังเกตและวิธีการอื่น ๆ เพื่อตัดสินว่าการดำเนินงานนั้นมีคุณค่าหรือบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดมีแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

5.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน อย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดได้แต่งตั้งไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปี การศึกษาละ 1 ครั้ง

5.2 กำหนดระยะเวลาและจัดทำเครื่องมือประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

5.3 ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

5.4 คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน สรุปและรายงานผลการประเมิน

6. การรายงานผล (R: Report) เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล และนำเสนอสารสนเทศโดยมีการรวบรวมข้อมูลและศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อเปรียบเทียบ การปฏิบัติงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ว่าการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยนำ ผลที่ได้มาพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดไว้

สิริพรรณ สุนทร (2559, หน้า 130) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบ มุ่งเน้นคุณภาพทั้งองค์กร ผลการสร้างระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นคุณภาพทั้งองค์กร ทำให้ได้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นคุณภาพทั้ง องค์กร ที่มีขั้นตอนการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การจัดทีมงาน 2) การสร้างความ ตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ TQM 3) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของ สถานศึกษา โดยใช้เทคนิค SWOT 4) การวางแผนพัฒนา 5) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามแผนที่วางไว้และตรวจสอบผลสำเร็จ 6) การประเมินและวิเคราะห์ความสำเร็จและ ล้มเหลวของการดำเนินงานและ 7) การสร้างแนวทางมาตรฐานในการดำเนินงานเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กฎกระทรวงศึกษาธิการ การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
3. ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา
5. ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา

6. จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ประกาศแนว ปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากผลการ ประเมินตนเอง

ตอนที่ 5 แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการได้นำเสนอความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2554, หน้า 9) กล่าวว่า เป็นการใช้กระบวนการ แก้ปัญหา (Problem – solving – approach) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การ สังเกต และการสะท้อนผลหลาย ๆ รอบเพื่อพัฒนาการปฏิบัติให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ หลักการให้กลุ่มบุคคลที่ถูกการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม วิจัยเข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการวิจัยเพื่อให้การวิจัยไปมีผลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติ สภาพความเป็นอยู่หรือการดำเนินชีวิตให้ดีขึ้น

ทิพย์สุตา พุฒจรรย์ (2556, หน้า 63) กล่าวว่า ความหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการแสวงหาความรู้ร่วมกันของบุคคลที่หลากหลายที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม และการปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการวิเคราะห์ปัญหาชุมชน ศึกษาความต้องการของชุมชน สสำรวจทรัพยากร ตลอดจนวางแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาในชุมชน โดยผ่านกลไกการร่วมตัดสินใจ ร่วมเรียนรู้ ร่วมรับผิดชอบสิ่งที่คิด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมหรือชุมชน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของผู้ร่วมวิจัย

วีระยุทธ ซาตะกาญจน์ (2557, หน้า 322) ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมว่า การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นการวิจัยที่ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา พัฒนาองค์การตั้งแต่ต้นจนจบ กระบวนการวิจัย

ชูชาติ พวงสมจิตร์ (2558, หน้า 6) ให้ความหมายของการวิจัยการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) คือ การวิจัยที่มุ่งศึกษาองค์กร โดยเน้นการวิเคราะห์ปัญหา ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา ปฏิบัติตามแผนและติดตามประเมินผล โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลางและมุ่งสร้างพลังอำนาจให้กับบุคลากร โดยทุกขั้นตอนมีสมาชิกขององค์กรเข้าร่วมด้วย

ประภาดา คนคลอง (2560, หน้า 121) กล่าวว่า หลักการและแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการวิจัยที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานในองค์การมีส่วนร่วมในฐานะหุ้นส่วนและมีความเสมอภาคกัน

Kemmis & Mc Taggart (1998) ได้ให้ความหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นการวิจัยที่กลุ่มสะท้อนตนเอง สืบค้นและดำเนินการโดยผู้มีส่วนร่วมในสังคม เพื่อปรับปรุงความเป็นธรรมและควมมีเหตุมีผลของการปฏิบัติในสังคมของตนเอง

Johnson (2008, p. 28) ให้ความหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการว่าเป็นการวิจัย ระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาที่ผู้ปฏิบัติงานกำลังเผชิญอยู่โดยเป็นกระบวนการศึกษาสภาพหรือสถานการณ์ที่เป็นจริงของสถานศึกษาเพื่อทำความเข้าใจและพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการใช้กระบวนการแก้ปัญหา (Problem – solving – approach) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผลหลาย ๆ รอบเพื่อพัฒนาการปฏิบัติให้ดีขึ้น

อย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักการให้กลุ่มบุคคลที่ถูกวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย เพื่อให้การวิจัยไปมีผลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติ สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีจุดประสงค์ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นแต่ละแห่งได้เข้ามาร่วมค้นคว้าหาข้อมูล ตลอดจนประเด็น ปัญหาเชิงพัฒนาและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนของตนเอง มิใช่รอคอย นักวิจัยและนักพัฒนาจากภายนอกมาดำเนินงานให้ตน

2.2 เพื่อให้ได้ข้อมูลความจริงและแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมหรือมี “ความพอดี” กับสภาพบริบทชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะประชาชนในท้องถิ่นซึ่งสัมผัสกับบริบทท้องถิ่นของตนเองมาตลอด ย่อมรู้จักสภาพของท้องถิ่นของตนเองดีกว่าบุคคลภายนอก

2.3 เพื่อให้มีการขับเคลื่อน (Mobilization) มวลสมาชิกเข้าด้วยกันเป็นกระบวนการของผู้มีความรับผิดชอบร่วมกันเรียนรู้ไปด้วยกันและแก้ปัญหาไปด้วยกัน

3. ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

สมโภชน์ อเนกสุข (2552, หน้า 18) สรุปว่า ลักษณะของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตและการสะท้อนผลการปฏิบัติและการปรับปรุงเพื่อนำไปปฏิบัติในวงจรช่วงต่อไปจนกว่าจะได้รูปแบบของการปฏิบัติงานที่พึงพอใจ ซึ่งกระบวนการวิจัยมีความยืดหยุ่นสูง มีความเป็นพลวัต

Kemmis & Wilkinson, 1988 cited in Creswell (2002, pp. 609 – 610)

ได้สรุปลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการทางสังคมที่นักวิจัยมีเจตนาขยายความสัมพันธ์ของบุคคลแต่ละบุคคลกับบุคคลอื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจว่าแต่ละบุคคลสร้างความสัมพันธ์หรือพฤติกรรมผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างไร

2. รูปแบบของการวิจัยเน้นการมีส่วนร่วม หมายความว่าแต่ละคนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ตนทำแล้วเสนอความรู้ความคิดเห็นสู่บุคคลอื่น รวมทั้งผลักดันให้เกิดการกระทำร่วมกัน

3. เป็นความร่วมมือในการปฏิบัติร่วมกัน เพราะการวิจัยจะมีความสมบูรณ์ต้องเกิดจากการกระทำของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติเพื่อขยายผลไปสู่ชุมชนหรือสร้างความรู้ให้กับองค์กรทางสังคม เพื่อลดความไม่สมเหตุสมผล ความล้มเหลวและความไม่ยุติธรรมในการปฏิบัติหรือจากปฏิสัมพันธ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ

4. การดำเนินงานไม่มีการบังคับ ทุกคนเป็นอิสระจากกฎเกณฑ์ที่ไม่มีเหตุผลและโครงสร้างที่ไม่ยุติธรรมซึ่งเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาตนเอง

5. ช่วยให้ผู้คนที่เกี่ยวข้องมีความเป็นอิสระในตัวเอง จากข้อกำหนดต่าง ๆ เช่น สื่อภาษา และกระบวนการทำงาน เป็นต้น

4. ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ได้นำนักวิชาการได้นำเสนอขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2553, หน้า 70 – 72) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาการวิจัย นักวิจัยทำการศึกษาประเด็นปัญหาการวิจัยที่เหมาะสมกับการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งควรเป็นปัญหาที่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยได้อย่างเต็มที่ทุกขั้นตอน

2. การกำหนดพื้นที่ในการวิจัย นักวิจัยแบบ PAR ควรทำการเรียนรู้ลักษณะพื้นที่ในการวิจัยจะทำให้มีความเข้าใจบริบทพื้นที่ของการวิจัยได้อย่างถูกต้องชัดเจน มากยิ่งขึ้น

3. การกำหนดตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรเป็นสิ่งที่ เป็นข้อคำถามที่ต้องการคำตอบด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นสิ่งที่นักวิจัยแบบ PAR ต้องกำหนดให้ชัดเจนก่อนเริ่มกระบวนการวิจัย

4. การเตรียมกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย เป็นการเตรียมความพร้อมของกลุ่มบุคคลที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการวิจัย ซึ่งเป็นการคัดเลือกกลุ่มบุคคลที่มีความมุ่งมั่น สนใจและตั้งใจที่จะทำวิจัยร่วมกับนักวิจัยแบบ PAR จึงใช้การเลือกแบบเจาะจงกับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะ

5. การออกแบบการวิจัย นักวิจัยแบบ PAR ร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยร่วมกันคิด ปรัชญาหรือร่วมกัน โดยร่วมกันเลือกใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการที่ลงมดีว่ามีความเหมาะสม และเป็นไปได้มากที่สุด

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล นักวิจัยแบบ PAR ร่วมกับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นที่ร่วมกันคิด ทำให้กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเกิดการเรียนรู้การเก็บรวบรวมข้อมูลไปด้วย

7. การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล นักวิจัยแบบ PAR และทีมผู้ช่วยนักวิจัยจะร่วมกันทำการประมวลผลและสรุปข้อมูล ให้ข้อสังเกตหรือข้อวิจารณ์สิ่งที่พบ วิเคราะห์หาเหตุใดจึงได้ข้อมูลเช่นนั้น แล้วเขียนข้อสรุปที่พบอย่างกว้าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะประกอบ

8. การนำผลไปสู่การปฏิบัติจริง ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ควรให้กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยนำข้อค้นพบไปสู่การปฏิบัติจริง ในสภาพที่เป็นจริงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในพื้นที่การวิจัยนั้นต่อไป

สุรัตน์ ดวงชาทม (2549, หน้า 83 - 87) ได้เสนอขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เป็น 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร และขั้นตอนการดำเนินงานตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 4 ประการ คือ

- 1.1 ศึกษาแนวคิดในการพัฒนาองค์กร
- 1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนา
- 1.3 การจัดอบรมสัมมนาบุคลากร
- 1.4 การศึกษาดูงาน

2. ขั้นตอนการดำเนินงานตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้ขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kurt Lewin (1964) ซึ่งอธิบายว่า การวิจัยปฏิบัติการเหมือนกับการดำเนินงานในลักษณะของการหมุนรอบตัว เจาะลึกเข้าไปแบบเกลียวสว่าน (Spiral) โดยในแต่ละรอบ ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนปฏิบัติการ (Action) ขั้นตอนการสังเกต

(Observe) และขั้นการสะท้อน (Reflect) ผลการปฏิบัติในการดำเนินงานตามวงจรการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการ โดยยึดถือ 10 หลักการ และ 10 จรรยาบรรณเพื่อการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2548 ข) และกำหนดวงรอบการปฏิบัติ ได้ 2 รอบ แต่ละรอบมีกิจกรรม ดังนี้

รอบที่ 1

1. การวางแผน (Plan) โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1 วิเคราะห์องค์การด้วยเทคนิค SWOT Analysis
 - 1.2 กำหนดกิจกรรมและวิธีการพัฒนา โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focused group discussion)
 - 1.3 การจัดทำแผนพัฒนาโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย ค่านิยมที่สำคัญและเป้าหมายในการพัฒนา ตลอดจนร่วมกันสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอื่น ๆ โดยการจัดประชุมปฏิบัติการ (Workshop)
2. การนำแผนไปปฏิบัติ (Act) การนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของกิจกรรมในแผนพัฒนา
 - 2.2 การจัดทีมงาน
 - 2.3 การกำหนดโครงสร้างขององค์การให้เอื้อต่อการพัฒนา
3. การสังเกตและการประเมินผล (Observe) โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการ ดังนี้
 - 3.1 การกำหนดรูปแบบการกำกับติดตามผล
 - 3.2 วิธีการในการกำกับติดตามผล
 - 3.3 การร่วมกันประเมินผลงานที่เกิดขึ้น
4. การสะท้อนผลการดำเนินงาน (Reflect) เป็นการนำผลการสังเกต และประเมินผลการปฏิบัติงาน มาร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับ
 - 4.1 การบรรลุผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการ

4.2 การบรรลุผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการ

4.3 การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ

รอบที่ 2

1. การวางแผน (Re – Plan) เป็นการปรับปรุงแผนพัฒนาฯ ที่ใช้ในการวิจัย ในรอบที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะร่วมกันเสนอในประเด็นต่อไปนี้

1.1 เทคนิคที่ใช้ในการปรับปรุงการวางแผน

1.2 การปรับปรุงจุดมุ่งหมาย

1.3 การปรับปรุงดัชนีชี้วัด

1.4 การปรับปรุงเป้าหมาย

1.5 การปรับปรุงวิธีการในการพัฒนา

2. การนำแผนไปปฏิบัติ (Re – Act) โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับ

2.1 การปรับปรุงโครงสร้างขององค์การ

2.2 การปรับปรุงการจัดทีมงาน

2.3 การปรับปรุงการใช้ภาวะผู้นำของผู้วิจัย

3. การสังเกตและการประเมินผล (Re – Observe) โดยมีการพิจารณาระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยในประเด็น ดังต่อไปนี้

3.1 การปรับปรุงรูปแบบการกำกับติดตามผล

3.2 การปรับปรุงวิธีการในการกำกับติดตามผล

3.3 การปรับปรุงเกี่ยวกับการประเมินผลงาน

4. การสะท้อนผลการดำเนินงาน (Re – Reflect) โดยมีการพิจารณาระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยในประเด็น ดังต่อไปนี้

4.1 การบรรลุผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการ

4.2 การบรรลุผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการ

4.3 การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ

5. การประเมินผลการพัฒนา เป็นการประเมินลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สิทธิณัฐ ประพุทธนิตินสาร (อ้างถึงใน เทพรังสรรค์ จันทรังษี, 2560, หน้า 59 – 61) ได้เสนอขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

เป็น 2 ขั้นตอนคือขั้นตอนในการเตรียมการ และขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการ (Pre – research phase)

1.1 การคัดเลือกชุมชนและเข้าสู่ชุมชน (Selecting and Entering Community) ข้อมูลชุมชนเป็นสิ่งสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาตัดสินใจเลือกพื้นที่ดำเนินการควรเป็นข้อมูลทุกด้าน อาทิ ทางกายภาพ ชีวภาพ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การสื่อสารและด้านเทคโนโลยี เป็นต้น และรวบรวมทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

1.2 การสร้างความสัมพันธ์ (Building – up Rapport) การเริ่มวางโครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนไม่ได้ขึ้นอยู่กับเจตจำนงผู้วิจัยฝ่ายเดียว ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยความพร้อมของชุมชนด้วย นักวิจัยต้องดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ด้วยการแนะนำตนเอง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์โครงการทั้งในรูปของการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการและการจัดประชุมกึ่งทางการ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์โครงการให้รับรู้ นักวิจัยควรรวมกิจกรรมทุกอย่างของชุมชนโดยไม่แสดงความรังเกียจหรือไม่เต็มใจ การกระทำดังกล่าวเป็นเครื่องช่วยให้ให้นักวิจัยเข้าใจโลกทัศน์ของชาวบ้านได้เร็วขึ้นและชาวบ้านก็จะยอมรับนักวิจัยเป็นสมาชิกของชุมชนได้โดยสนิทใจ ซึ่งต้องแสดงความเป็นผู้มีน้ำใจที่เอื้ออาทร รับฟังเรื่องราวทุกข์ร้อน ให้คำปรึกษาเรื่องที่ต้องการ แต่ต้องระมัดระวังในสองเรื่อง คือระวังมิให้ตนมีบทบาทเกินกว่าที่ควรจะเป็นและระวังมิให้เกิดความลำเอียงในการดำเนินงาน

2. ขั้นตอนการวิจัย (Research Phase)

2.1 การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา (Problem Identification and Diagnosis) เน้นการศึกษาวิเคราะห์ชุมชนและให้การศึกษากับชุมชน (Community Education Participation – CEP) พร้อมกัน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ วิธีการจะเป็นการอภิปรายถกปัญหา (Dialogue) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทั้งการสนทนาแลกเปลี่ยนระดับบุคคลและระดับกลุ่ม เพื่อประเมินปัญหาและความต้องการของชุมชน (Needs Assessment) พร้อมกับประเมินความเป็นไปได้ในด้านทรัพยากร (Resource Assessment) ที่มีอยู่ทั้งในชุมชนและนอกชุมชนทั้งที่เป็นทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแผนเพื่อการจัดทำโครงการต่อไป

2.2 พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ (Project Appraisal and Identification) โครงการ “PAR” เน้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการกำหนดปัญหาและความต้องการของชุมชน ประเมินทรัพยากร นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนการตัดสินใจ การเจรจาต่อรอง การจัดการเพื่อการทำโครงสร้างใหม่ ดังนั้น เมื่อมีการวิเคราะห์โดยการประเมินความต้องการของชุมชนและการประเมินทรัพยากร ชาวบ้านและนักวิจัยจึงจำเป็นต้องพิจารณาร่วมกันว่าปัญหาใดเร่งด่วนกว่ากัน และวิธีแก้ไขปัญหานั้นด้วยวิธีใดจึงเหมาะสมกับพื้นที่ ความเข้ากันได้กับขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ชาวบ้านควรมีบทบาทเป็นตัวหลักในการเลือก กำหนดลำดับความสำคัญของปัญหา แนวทางแก้ไขและกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่จะพัฒนา

2.3 กำหนดแผนงานโครงการและการจัดการ (Planning Phase) เป็นกระบวนการตัดสินใจร่วมกันเพื่อคัดเลือกโครงการและกิจกรรมที่จะต้องดำเนิน ดังนั้นควรเป็นโครงการที่ประชากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ผู้วิจัยควรต้องมีวิธีการในการกระตุ้นให้การเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น โดยสนับสนุนช่วยเหลือจากนักวิชาการหรือนักปฏิบัติที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การพัฒนาที่กำหนดในโครงการเพื่อไปสู่การปฏิบัติได้โดยจะต้องมีการตอบคำถามร่วมกันของกลุ่มผู้ดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องว่าโครงการนั้นเป็นโครงการที่มีกิจกรรมอะไร ใครเป็นผู้ทำ และทำอย่างไร เช่น ต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่า “ใคร” จะเป็นผู้รับผิดชอบในการเจรจาต่อรองทรัพยากรทั้งภายนอกและภายในมาใช้ตามที่กำหนดไว้ในแผนหรือโครงการ

2.4 การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation Phase) เป็นขั้นตอนที่สำคัญคำถามที่ผู้วิจัยจะต้องใช้ถามกันในกลุ่มหรือคณะทำงานเพื่อการดำเนินงานขั้นนี้คือทำอะไร ที่ไหน ใครทำ ทำเมื่อไหร่และทำอย่างไร เนื่องจากขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนตัดสินใจปฏิบัติงานตามโครงการ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบด้านการเงิน วัสดุ และเทคนิค เป็นต้น ปัจจัยนำเข้าโครงการตามที่ได้มีการติดต่อเจรจาต่อรองมาเพื่อทำโครงการโดยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนักวิจัย ชาวบ้าน องค์การชุมชนและนักพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

2.5 การติดตามประเมินผลโครงการ (Monitoring and Evaluation Phase) การตรวจสอบของชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้านตลอดเวลาว่างานหรือกิจกรรมที่ได้เริ่มทำไปนั้น สามารถดำเนินงานไปได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ตรวจสอบผู้ติดตามประเมินผลควรใช้การตรวจสอบโดยคำถามชุดเดิม คือ ทำอะไร ที่ไหน ใครทำ ทำเมื่อไหร่ และทำ

อย่างไร เพื่อตรวจสอบว่าในระยะหลังจากที่ได้เริ่มดำเนินงานแล้ว งานได้ดำเนินไปอย่างเหมาะสมหรือมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรหรือไม่ เพื่อจัดการแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนวิธีการให้เหมาะสมได้ทันการ สำหรับกลไกในการติดตามประเมินผลนั้น อาจจะเป็นทั้งลักษณะของการติดตามประเมินผลโดยจัดกลุ่มอภิปรายถึงกระบวนการของการดำเนินโครงการเพื่อหาข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข ขณะเดียวกันจะหาข้อดีที่เป็นบทเรียนในการที่จะนำไปปฏิบัติต่อไปหรือโครงการใหม่ (สิทธิรัฐ ประพุทธินิติสาร, 2547)

Kemmis & Mc Taggart (1998) กำหนดขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การกระทำ/ ดำเนินการ (Action) 3) การสังเกตผล (Observation) 4) การสะท้อน/ ทบทวน (Reflection)

5. เป้าหมายและประโยชน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการได้นำเสนอเป้าหมายและประโยชน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้

อรุณรุ่ง บุณธนนตพงศ์ (2549, หน้า 25) กล่าวไว้ว่าเป้าหมายหลักของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีดังต่อไปนี้

1. ชาวบ้าน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาสจะตื่นตัว ได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น สามารถคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง มีความเชื่อมั่นในทางที่จะให้ความร่วมมือกัน หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเพื่อก่อประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและชุมชน
2. ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหา ผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสมากขึ้น การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ มีการกระจายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งมีข้อมูลข่าวสารที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีต่อคนในชุมชน
3. ผู้วิจัยและพัฒนาได้เรียนรู้จากชุมชน ได้ประสบการณ์การทำงานร่วมกับ ชุมชน อันก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและเกิดแนวคิดในการพัฒนาตนเองของนักวิจัยและพัฒนาอย่างแท้จริง
4. ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีเนื่องจากได้ลงมือทำกิจกรรมโดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกิดการผนึกกำลังร่วมกัน โดยที่ประชาชนเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ตลอดจนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของผลงานที่โครงการที่ดำเนินการอยู่

อังคณา ตุงคสมิต (2550, หน้า 65 – 66) ได้กล่าวถึงประโยชน์การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมต่อการนำไปพัฒนากระบวนการวิจัย ได้แก่

1. ทำให้วัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อค้นพบมีความตรง (Validity) มากขึ้น เพราะเป็นการสร้างองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยอยู่บนพื้นฐานที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้
2. ทำให้มีโอกาสเพิ่มมากขึ้นที่จะสร้างนวัตกรรมและการใส่สิ่งสอดแทรกต่าง ๆ (Intervention) เพราะการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมสะท้อนคุณค่าในเรื่องกระบวนการเปลี่ยนแปลง
3. ทำให้มีความร่วมมือเพิ่มมากขึ้นระหว่างนักวิจัยและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย ผู้มีส่วนร่วมหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียจะมีบทบาทเป็นผู้กระทำการดำเนินการหรือเป็นสมาชิกชุมชน เพื่อสร้างสังคมและเป็นคนของสังคม ในขณะที่การวิจัยแบบดั้งเดิม คนของสังคมจะไม่เกี่ยวข้องกับนักวิจัย แต่คนในสังคมจะถูกพิจารณาให้เป็นผู้ถูกศึกษา

6. เทคนิคหรือเครื่องมือการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

6.1 เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เป็นกิจกรรมความเห็นของกลุ่ม เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน เป็นการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปนำไปสู่การวางแผนที่ดี การอภิปรายดังกล่าวต้องมีความเที่ยงตรง ความเห็นของกลุ่มหรือกระบวนการสนทนากลุ่ม เป็นการพูดคุยแบบธรรมชาติคนที่มีบทบาทสำคัญ คือ พิธีกรหรือผู้นำกลุ่ม (Moderator) ในการพูดคุยแบบความเห็นของกลุ่มนี้ต้องมีการกำหนดกลุ่มคนที่พูดคุย เวลา สถานที่ หัวข้อที่จะพูดคุย และบรรยากาศในการพูดคุย วัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

6.1.1 เพื่อให้ได้ข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประเด็นเฉพาะด้าน

6.1.2 เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียกับประเด็นนั้น ๆ แสดงความคิดเห็นให้ข้อมูล รายละเอียด

6.1.3 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

องค์ประกอบของความเห็นของกลุ่ม ได้แก่ บุคคลที่ร่วมสนทนากลุ่ม ไม่ต่ำกว่า 6 – 12 คน พิธีกรจะต้องรู้พื้นที่นั้นแล้วพอสมควรและรู้ขอบเขตของชุมชน

จึงเลือกกิจกรรมใช้ความเห็นของกลุ่ม และในการสนทนาแต่ละครั้งจะใช้ระยะเวลาตามความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

สมโภชน์ อเนกสุข (2552, หน้า 20 – 21) กล่าวว่า บทบาทของบุคคลที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มมี ดังนี้

1. พิธีกร (Moderator/ Facilitator) ทำหน้าที่เป็นผู้จุดประเด็นหรือชักจูงให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นตามประเด็นคำถามที่ได้มาจากวัตถุประสงค์ของปัญหาการวิจัยและต้องควบคุมการสนทนาให้อยู่ในประเด็นและการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลในการสร้างคำถามใหม่
2. บุคคลเป้าหมายของการสนทนา (Discussion) ทำหน้าที่ในการพูดคุย แสดงความคิดเห็นในประเด็นข้อคำถามต่าง ๆ
3. ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note Taker) ทำหน้าที่จดระหว่างการสนทนากลุ่มห้ามมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
4. ผู้ช่วย (Assistants) ทำหน้าที่ควบคุมเทปอำนวยความสะดวก และดูแลแก้ปัญหาอื่น ๆ

6.2 เทคนิค A – I – C (Appreciation – Influence –Control) เทคนิค A – I – C คิดค้นและพัฒนาโดย Dr. William E. Smith และ Ms. Turid Sato ซึ่งเทคนิค A – I – C คือกระบวนการประชุมที่มีวิธีการหรือขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจถึงสภาพปัญหา ข้อจำกัด ความต้องการและศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ประชุมระดมพลังสมอง เพื่อแก้ไขปัญหาและแนวทางในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีวิธีการของ A-I-C เป็นการเชิญคนที่จะร่วมกันทำงานทั้งหมดมาเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งจะดำเนินการใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 A หมายถึง Appreciation เป็นการทำให้ทุกคนยอมรับและชื่นชมคนอื่น โดยไม่แสดงการต่อต้านหรือวิพากษ์วิจารณ์ทุกคนจะมีโอกาสแสดงออกอย่างทัดเทียมด้วยภาพ ข้อเขียน หรือคำพูดว่าเขาเห็นสถานการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างไรและเขาอยากเห็นความสำเร็จในอนาคตอย่างไร ซึ่งจะทำให้ทุกคนมีโอกาสใช้ข้อเท็จจริง เหตุผล และความรู้สึก ตลอดจนการแสดงออกมาในลักษณะต่าง ๆ ตามความจริง เมื่อทุกคนที่แสดงออกได้รับการยอมรับจากคนอื่น จะทำให้ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีมีความสุข ความอบอุ่น และเกิดพลังขึ้นในระหว่างคนที่มาประชุมด้วยกัน ซึ่ง A เป็นการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน

ประสบการณ์ เปิดโอกาสแสดงความคิดเห็น รับฟังยอมรับและสรุปร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 I หมายถึง Influence เป็นการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แต่ละคนมีอยู่มาช่วยกันกำหนดวิธีการหรือยุทธศาสตร์ที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกัน วิธีการที่เสนอแนะมีทั้งหมดจะถูกนำมาจัดหมวดหมู่แยกแยะและพิจารณาร่วมกัน จนกระทั่ง ได้วิธีการที่กลุ่มเห็นพ้องต้องกันว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จที่กลุ่มต้องการ ซึ่งเป็น การกำหนดยุทธศาสตร์มาตรการและเสนอทางเลือกเพื่อให้บรรลุความมุ่งหวัง บรรลุภาพที่พึงประสงค์ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. คิดกิจกรรมโครงการที่จะทำให้บรรลุตามความมุ่งหวัง/ ภาพที่พึงประสงค์ซึ่งดำเนินการ โดยให้แต่ละคนคิดยุทธศาสตร์ประมาณ คนละ 1 – 3 ข้อ จากนั้นเขียนยุทธศาสตร์ลงบนแผ่นกระดาษ ย่อยแผ่นละ 1 ข้อ อธิบายแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มเล็ก คัดเลือกยุทธศาสตร์ที่เห็นว่าดีที่สุด ประมาณ 3 – 5 ข้อ อภิปรายตกลงกันได้เพื่อหาข้อยุติที่มีเหตุผล กลุ่มพอใจมากที่สุด ยอมรับมากที่สุด

2. จัดลำดับความสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 C หมายถึง Control เป็นการนำวิธีการมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) อย่างละเอียดว่าทำอะไร มีหลักการและเหตุผลอย่างไร มีเป้าหมายอย่างไร ใครรับผิดชอบเป็นหลัก ใครต้องให้ความร่วมมือ จะใช้งบประมาณ ค่าใช้จ่ายอย่างไร จากแหล่งใดในขั้นนี้สมาชิกแต่ละคนจะเลือกว่าตนสมัครใจจะรับผิดชอบเรื่องใด ใครจะให้ความร่วมมือเรื่องใด ใครจะเป็นผู้ร่วมวางแผนปฏิบัติการข้อใด เป็นการกำหนดข้อผูกพันให้ตนเอง เพื่อควบคุมให้เกิดการกระทำอันจะนำไปสู่การบรรลุผลที่เป็นเป้าหมายหรืออุดมการณ์ร่วมกันของกลุ่มในที่สุด ซึ่ง C เป็นการทำงานร่วมกันโดยนำเอาโครงการและกิจกรรมมาสู่การปฏิบัติและจัดกลุ่มดำเนินการที่แต่ละคนนัด

ตอนที่ 6 บริบทโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 บ้านสามขา ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผู้บริหาร 1 คน ครูและบุคลากร จำนวน 24 คน นักเรียนทั้งหมด 404 คน

ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เดิมชื่อ โรงเรียนบ้านสามขา ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2481 โดย นายซุณห์ นกแก้ว นายอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดนครพนม เป็นผู้ก่อตั้ง มีนายเฉย คีวงศ์ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่เป็นคนแรก ใช้ศาลาการเปรียญวัดไผ่ล้อมบ้านสามขา เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอน

เมื่อ พ.ศ. 2501 นายสมหมาย รัตนเนตร ครูใหญ่โรงเรียนบ้านสามขา ได้จับจองที่ดินจำนวน 21-1-83 ไร่ ซึ่งใช้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2505 มูลนิธิการศึกษาไทย - อเมริกา นำโดย พลโทประยูร หนูนภักดี ประธานคณะกรรมการฝ่ายไทยและพันตรีริชาร์ด ประธานคณะกรรมการฝ่ายอเมริกา ได้จัดหาทุนเพื่อก่อสร้างโรงเรียนให้กับจังหวัดนครพนมได้เงินจำนวน 60,000 บาท จากการกระโดดร่มแบบดิ่งพสุธาที่สนามบินจังหวัดนครพนม

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2506 คณะกรรมการมูลนิธิการศึกษาไทย - อเมริกา ได้มอบเงินจำนวนดังกล่าวให้ นายสง่า จันทรสาขา ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม เพื่อดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนประชาบาลที่หมู่บ้านสามขาและเป็นโรงเรียนมิตรภาพแห่งที่ 3 ตามเจตนารมณ์ของมูลนิธิ ต่อมา นายสง่า จันทรสาขา ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ได้มอบเงินจำนวน 85,000 บาท ให้คณะกรรมการดำเนินการก่อสร้าง นำโดย นายมานะ อินทรเจริญศักดิ์ ศึกษาธิการอำเภอเมืองมุกดาหาร นายน้อม ทิพยศรี ปลัดพัฒนา การประจำหมู่บ้านสามขา นายสมหมาย รัตนเนตร ตำแหน่งครูใหญ่พร้อมด้วย คณะครู นักการภารโรง โรงเรียนบ้านสามขา นายเปลื้อง คำสือไชย ผู้ใหญ่บ้านสามขาและชาวบ้านสามขาพลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันวันละ 10 คน ร่วมกันก่อสร้างอาคารเรียนหลังแรก โดยเริ่มก่อสร้างตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2506

เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2507 ก่อสร้างอาคารเรียนเสร็จเป็น อาคารไม้หนึ่งชั้น กว้าง 8 เมตร ยาว 35 เมตร ยกพื้นสูง 90 เซนติเมตร เพดานกระเบื้อง แผ่นเรียบและหลังคามุงกระเบื้องขนาด 4 ห้องเรียน พร้อมกับห้องสุขา 1 หลัง 6 ที่ และเสาดงชาติ ใช้งบประมาณในการก่อสร้างทั้งสิ้น 85,671 บาท

เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2507 เวลา 11.00 น. คณะกรรมการของ มูลนิธิการศึกษาไทย - อเมริกาทำพิธีมอบอาคารเรียน นายสง่า จันทรสชา ผู้ว่าราชการ จังหวัดนครพนม เป็นผู้รับมอบพร้อมทั้งตั้งชื่อโรงเรียนแห่งนี้ว่า โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2555 ก่อสร้างหอประชุมโรงเรียนโดย ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบริษัทพีเอ็มอีควอลิตี้สตาร์ท จำกัด และโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำผ้าป่าเพื่อการศึกษา ร่วมสมทบ ด้วยงบประมาณก่อสร้าง 580,230 บาท

ปีการศึกษา 2537 เปิดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2558 สำนักงานโยธาธิการจังหวัด มุกดาหารก่อสร้างห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสพระชนมายุครบ 60 พรรษา และมีพิธีรับมอบ เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2558

ปรัชญาโรงเรียน

นตฺถิ ปญฺญา สมา อภา
แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี

คำขวัญของโรงเรียน

สร้างชาติ มีความรู้ ดูแลสิ่งแวดล้อม พร้อมช่วยพัฒนาชุมชน

อัตลักษณ์ของโรงเรียน

รักษ์สิ่งแวดล้อม

เอกลักษณ์โรงเรียน

สภาพแวดล้อมเด่น

วิสัยทัศน์โรงเรียน

ภายในปี 2563 โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มีค่านิยมที่ดีงามและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

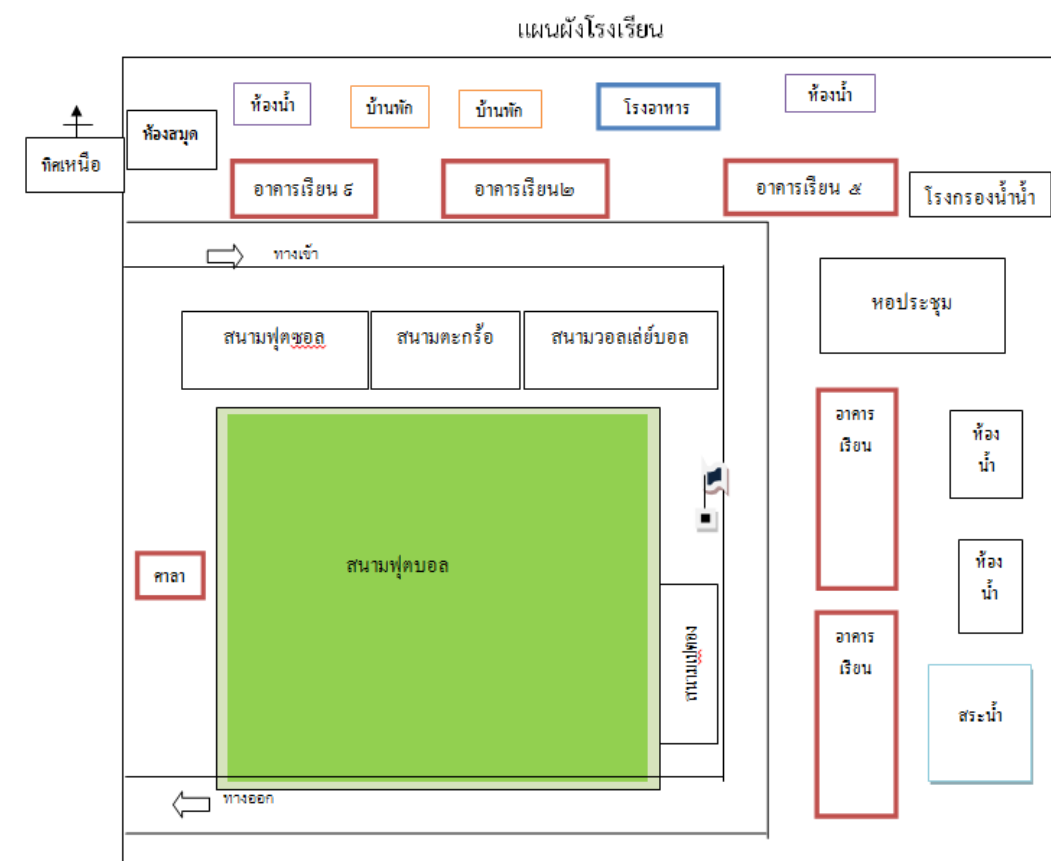
พันธกิจ

1. จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย
2. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนการสอน
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติงาน
4. พัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกสถานศึกษาและใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ พัฒนาระบบการบริหารการศึกษา ให้ชุมชนและองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
5. จัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม
6. ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
8. บูรณาการเรียนรู้ที่ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
9. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดการเรียนรู้

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
2. ผู้เรียนทุกคนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและรู้จักค้นคว้าหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีอย่างเต็มที่
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานและนำความรู้จากการพัฒนามาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สถานศึกษาและชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
5. สถานศึกษา ชุมชนและองค์กรท้องถิ่นสามารถร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาจนบรรลุเป้าหมาย
6. ผู้เรียนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงงาม
7. ผู้เรียนทุกคนภาคภูมิใจในความเป็นไทย สนับสนุนปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
8. ผู้เรียนทุกคนรักถิ่นฐานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม สืบสานประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
9. ผู้เรียนทุกคนรู้จักน้อมนำหลักหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
10. ปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้จัดการเรียนรู้ ผู้เรียนทุกคนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นตนเอง

ภาพประกอบ 4 แผนผังโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

2. ข้อมูลบุคลากร

2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน ชื่อ-สกุล นายปรัชญา มานะวงศ์ วุฒิการศึกษา
สูงสุดปริญญาโท บริหารการศึกษา ดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนนี้ตั้งแต่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.
2559 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 3 ปี 6 เดือน

2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน - คน

2.3 ครูผู้สอน 19 คน

2.4 พนักงานราชการ 2 คน

2.5 ครูอัตราจ้าง 1 คน

2.6 เจ้าหน้าที่อื่น 2 คน

ตาราง 1 จำนวนครูและบุคลากรจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด

ที่	วุฒิการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1	ปริญญาตรี	14	60.87
2	ปริญญาโท	9	39.13
3	ปริญญาเอก	-	-
4	อื่น ๆ (ระบุ)	-	-

ตาราง 2 สาขาวิชาที่จบการศึกษาและภาระงานสอนของครูและบุคลากร

สาขาวิชา	จำนวน (คน)	ภาระงานสอนเฉลี่ยของครู 1 คน ในแต่ละสาขาวิชา (ชม./สัปดาห์)
บริหารการศึกษา	1	18
คณิตศาสตร์	2	18
วิทยาศาสตร์	3	18
ภาษาไทย	3	18
ภาษาอังกฤษ	2	18
สังคมศึกษา	2	18
เทคโนโลยี (คอมฯ)	1	18
ศิลปะ	1	18
พลศึกษา	2	18
การประถมศึกษา	3	18

ตาราง 3 ข้อมูลจำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2562

ระดับชั้นเรียน	จำนวนห้อง	เพศ		รวม	เฉลี่ยต่อห้อง
		ชาย	หญิง		
อ.2	1	22	17	39	23 คน : ห้อง
อ.3	1	24	14	38	38 คน : ห้อง
รวม	2	46	31	77	
ป.1	1	23	24	47	23 คน : ห้อง
ป.2	1	19	16	35	17 คน : ห้อง
ป.3	1	19	15	34	17 คน : ห้อง
ป.4	1	25	24	49	25 คน : ห้อง
ป.5	1	26	9	35	17 คน : ห้อง
ป.6	1	19	14	33	33 คน : ห้อง
รวม	6	131	102	233	
ม.1	1	20	13	33	33 คน : ห้อง
ม.2	1	14	19	33	33 คน : ห้อง
ม.3	1	16	23	39	20 คน : ห้อง
รวม	3	50	55	105	
รวมทั้งหมด	11	227	188	415	

3. ข้อมูลอาคารสถานที่

อาคารเรียน	5 หลัง	อาคารประกอบ	1 หลัง
หอประชุม	1 หลัง	ห้องสุขา	4 หลัง
บ้านพักครู	2 หลัง	สนามเด็กเล่น	1 แห่ง
สนามฟุตบอล	1 แห่ง	สนามบาสเกตบอล	1 แห่ง
สนามวอลเลย์บอล	1 แห่ง	อาคารห้องสมุด	1 หลัง
ห้องประชุม	2 ห้อง		

4. ข้อมูลแหล่งเรียนรู้

4.1 ห้องสมุดโรงเรียน มีขนาด 96 ตารางเมตร จำนวนหนังสือในห้องสมุด ประมาณ 2,500 เล่ม

การสืบค้นหนังสือและการยืม-คืน ใช้สมุดบันทึกการยืมประจำวัน จำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุดในปีการศึกษาเฉลี่ย 150 คน ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 37.04 ของนักเรียนทั้งหมด

4.2 ห้องปฏิบัติการ

ห้องวิทยาศาสตร์ จำนวน 1 ห้อง

ห้องคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 ห้อง

4.3 คอมพิวเตอร์ จำนวน 15 เครื่อง

ใช้เพื่อการเรียนการสอน 15 เครื่อง ใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 15 เครื่อง จำนวนนักเรียนที่สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตในปีการศึกษาเฉลี่ย 150 คน ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 36.14 ของนักเรียนทั้งหมด ใช้เพื่อการบริหารจัดการ 2 เครื่อง

4.4 แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

4.4.1 ห้องคอมพิวเตอร์ 200 วัน/ปี

4.4.2 ห้องวิทยาศาสตร์ 200 ครั้ง/ปี

4.4.3 ห้องสมุด 200 วัน/ปี

4.4.4 โรงอาหาร 200 ครั้ง/ปี

4.4.5 ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ 200 ครั้ง/ปี

4.4.6 ห้องพยาบาล 200 วัน/ปี

4.4.7 ห้องพลศึกษา 200 วัน/ปี

4.4.8 สหกรณ์ร้านค้า 200 วัน/ปี

4.4.9 ธนาคารโรงเรียน 200 วัน/ปี

4.5 แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน

4.5.1 ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน 10 ครั้ง/ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3)

4.5.2 ตลาดขายอาหารป่า 25 ครั้ง/ปี

4.5.3 วัดไผ่ล้อม 30 ครั้ง/ปี

4.5.4 วัดป่าคำน้ำบัน 10 ครั้ง/ปี

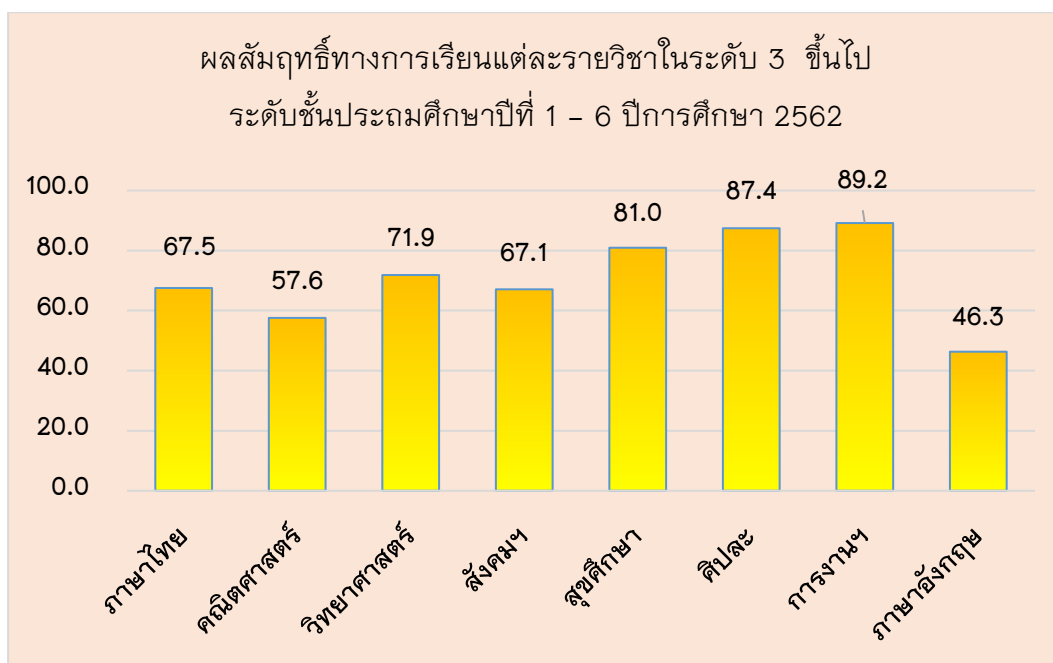
4.5.5 วัดป่าคำตาสิม 8 ครั้ง/ปี

4.5.6 โรงงานแป้งมัน 6 ครั้ง/ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3)

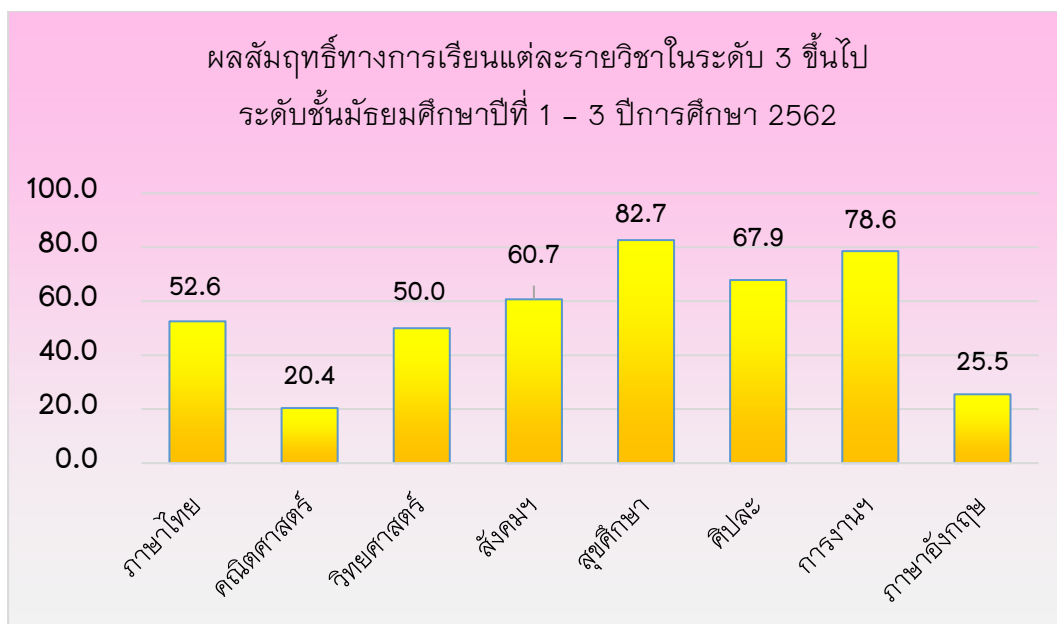
4.5.7 โรงงานยางพารา 6 ครั้ง/ปี (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3)

5. ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา

ร้อยละของนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละรายวิชา
ในระดับ 3 ขึ้นไป ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2563

ภาพประกอบ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละรายวิชาในระดับ 3 ขึ้นไป
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2562
ระดับประถมศึกษาคิดเป็น ร้อยละ 71.00 ยังไม่ถึงเป้าที่ตั้งไว้
ร้อยละของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละ
รายวิชาในระดับ 3 ขึ้นไประดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3
ปีการศึกษา 2562

ภาพประกอบ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละรายวิชาในระดับ 3 ขึ้นไป
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2562
ระดับมัธยมศึกษาคิดเป็น ร้อยละ 54.80 ยังไม่ถึงเป้าที่ตั้งไว้

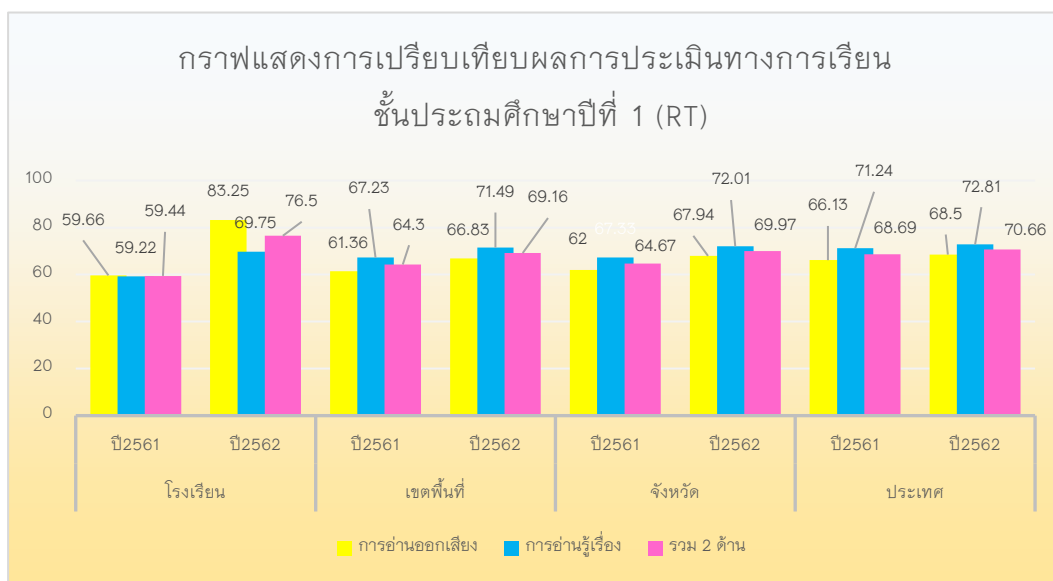
6. ข้อมูลผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ

ตาราง 4 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562

กิจกรรม	คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ความก้าวหน้า +สูงกว่า -ต่ำกว่า
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	
การอ่านออกเสียง	59.66	83.25	+23.49
การอ่านรู้เรื่อง	59.62	69.75	+10.53
เฉลี่ย	59.44	76.50	+17.06

ตาราง 5 เปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน
(Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562

กิจกรรม	คะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2562					
	ระดับประเทศ	ระดับ ร.ร.	ความก้าวหน้า + สูงกว่า - ต่ำกว่า	ระดับเขต	ระดับ ร.ร.	ความก้าวหน้า + สูงกว่า - ต่ำกว่า
การอ่านออกเสียง	68.50	83.25	+14.75	66.83	83.25	+16.42
การอ่านรู้เรื่อง	72.81	69.75	-3.06	71.49	69.75	-1.74
เฉลี่ย	70.66	76.50	+6.34	69.16	76.50	+7.34

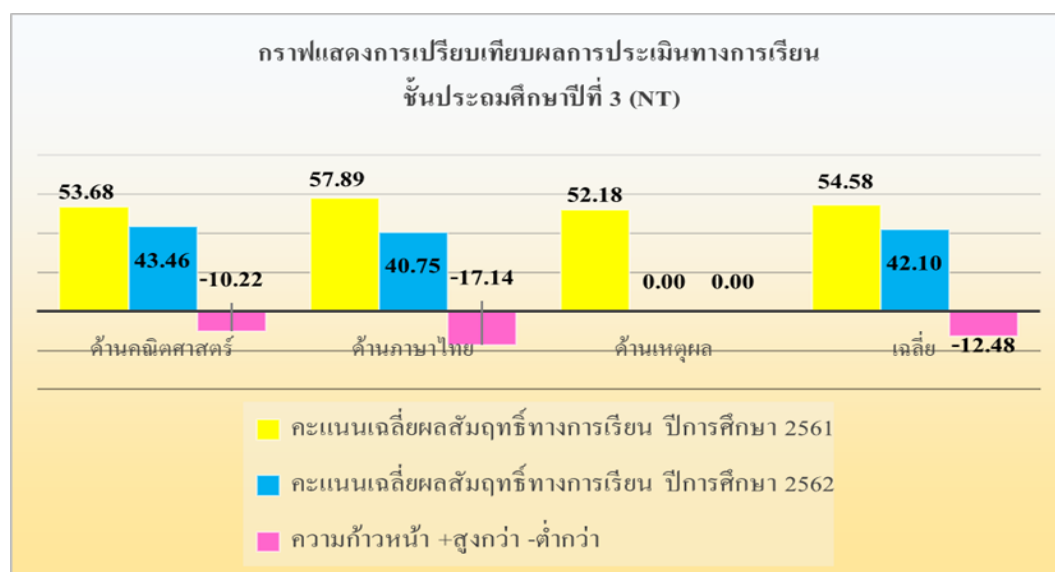

ภาพประกอบ 7 การเปรียบเทียบผลการประเมินทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (RT)

ผลการประเมินการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ
(National Test : NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบผลการประเมินทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT)
ปีการศึกษา 2561 กับปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

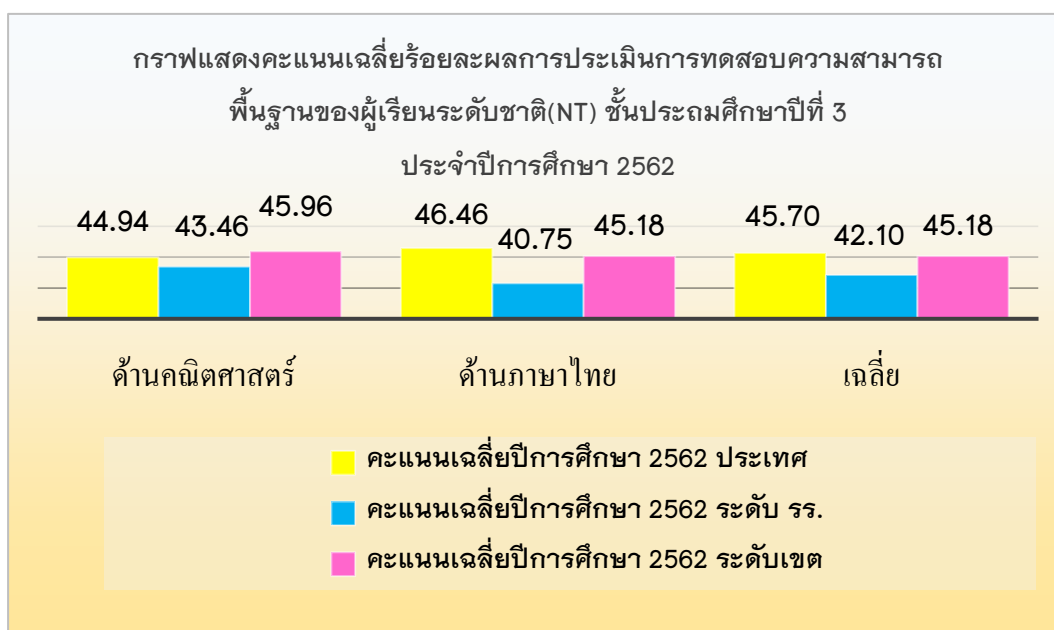
กลุ่มสาระการ เรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ความก้าวหน้า
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	+สูงกว่า -ต่ำกว่า
ด้านคณิตศาสตร์	53.68	43.46	-10.22
ด้านภาษาไทย	57.89	40.75	-17.14
ด้านเหตุผล	52.18	-	-
เฉลี่ย	54.58	42.10	-12.48

ภาพประกอบ 8 การเปรียบเทียบผลการประเมินทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT)

ตาราง 7 แสดงคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการประเมินการทดสอบความสามารถ
พื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปี
การศึกษา 2562

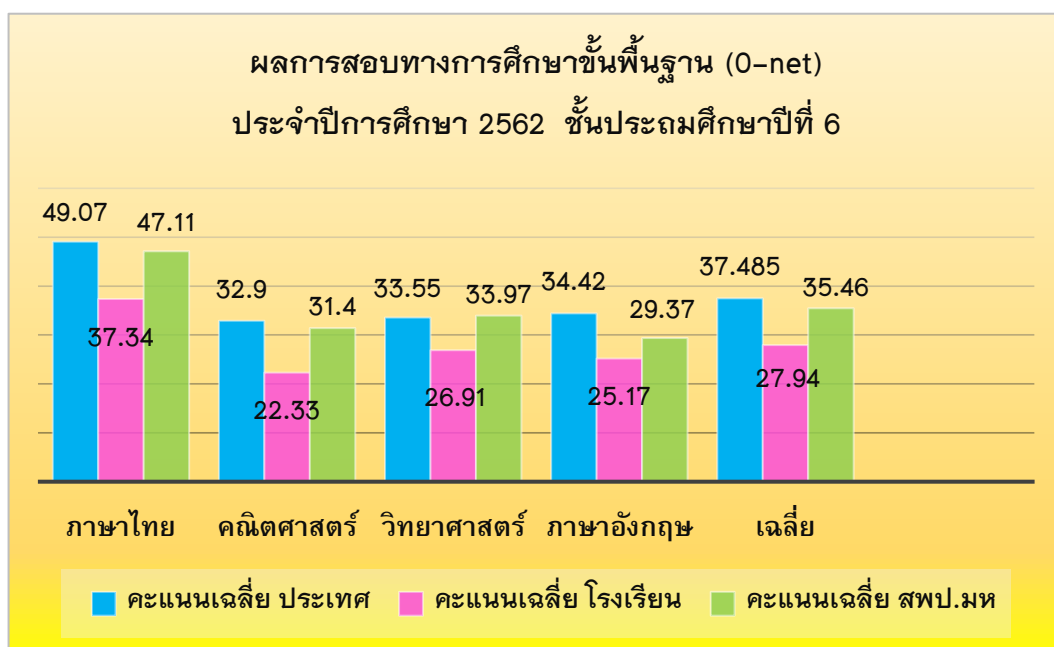
กลุ่มสาระการ เรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยปีการศึกษา 2562					
	ระดับ ประเทศ	ระดับ ร.ร.	ความก้ำ หน้า +สูงกว่า -ต่ำกว่า	ระดับ เขต	ระดับ ร.ร.	ความก้ำ หน้า +สูงกว่า -ต่ำกว่า
ด้าน คณิตศาสตร์	44.94	43.46	-1.48	45.96	43.46	-2.50
ด้านภาษาไทย	46.46	40.75	-5.71	45.18	40.75	-4.43
เฉลี่ย	45.70	42.10	-3.60	45.18	42.10	-3.08

ภาพประกอบ 9 การเปรียบเทียบผลการประเมินทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT)

ตาราง 8 ผลการสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (o-net) ปีการศึกษา 2562
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

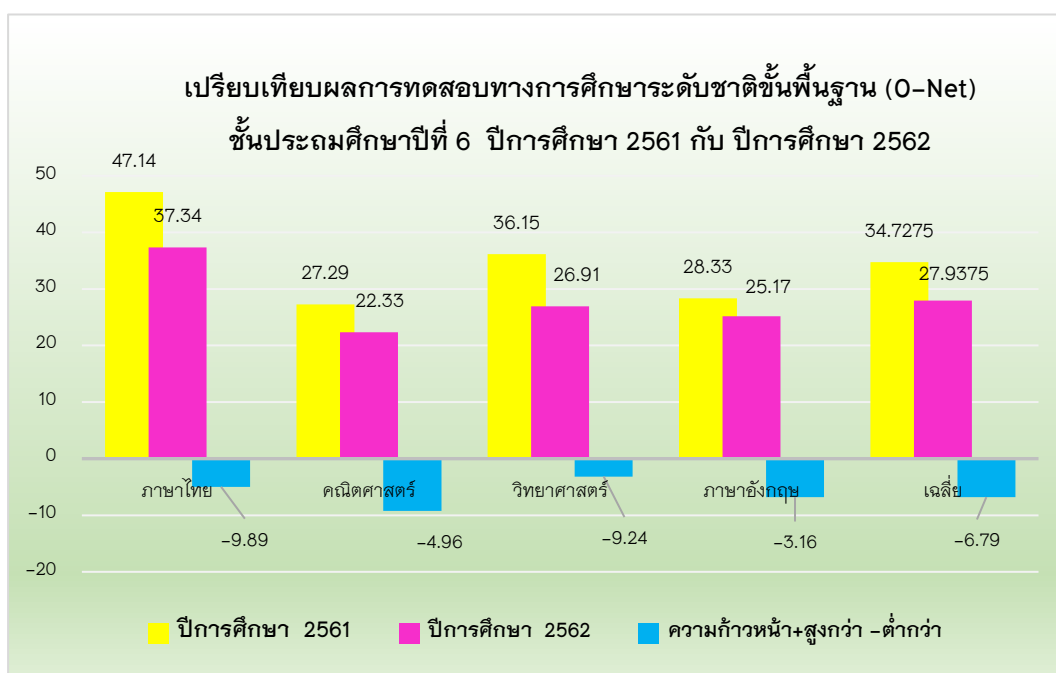
กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย		ความแตกต่าง	คะแนนเฉลี่ย		ความแตกต่าง
	ประเทศ	โรงเรียน	+ สูงกว่า - ต่ำกว่า	สพป.มท.	โรงเรียน	+ สูงกว่า - ต่ำกว่า
ภาษาไทย	49.07	37.34	- 11.73	47.11	37.34	- 9.77
คณิตศาสตร์	32.90	22.33	- 10.57	31.40	22.33	- 9.07
วิทยาศาสตร์	33.55	26.91	- 6.64	33.97	26.91	- 7.06
ภาษาอังกฤษ	34.42	25.17	- 9.25	29.37	25.17	- 4.2
เฉลี่ย	37.49	27.94	-9.55	35.46	27.94	-7.52

ภาพประกอบ 10 ผลการสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-net)
ประจำปีการศึกษา 2562 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 9 การเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 กับปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

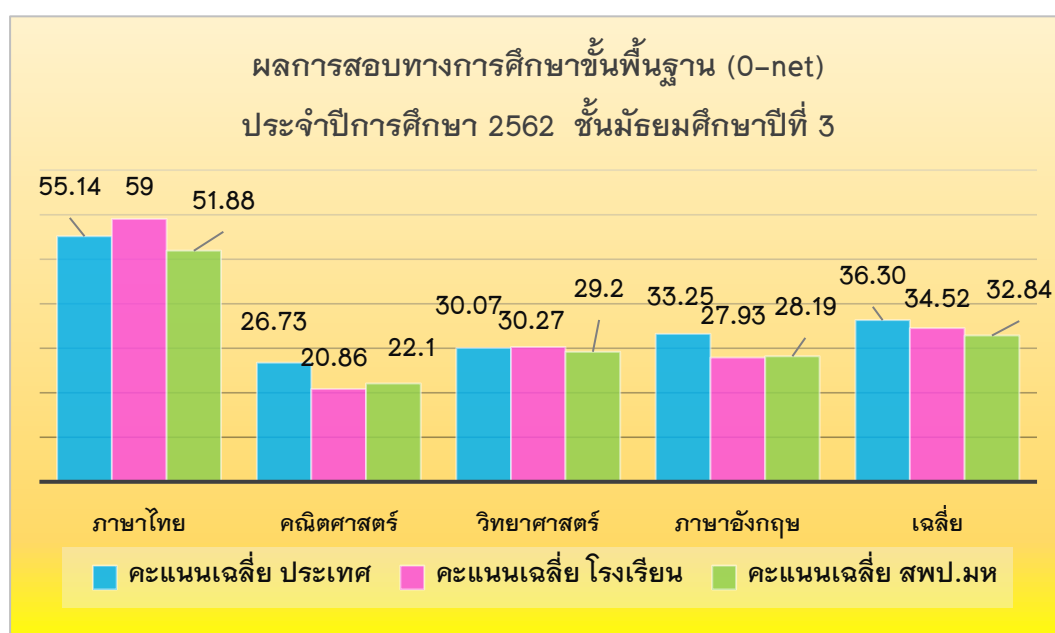
กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ความก้าวหน้า
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	+สูงกว่า -ต่ำกว่า
ภาษาไทย	47.14	37.34	-9.89
คณิตศาสตร์	27.29	22.33	-4.96
วิทยาศาสตร์	36.15	26.91	-9.24
ภาษาอังกฤษ	28.33	25.17	-3.16
เฉลี่ย	34.73	27.94	-6.79

ภาพประกอบ 11 เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 กับปีการศึกษา 2562

ตาราง 10 ผลการสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (o-net) ปีการศึกษา 2562
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

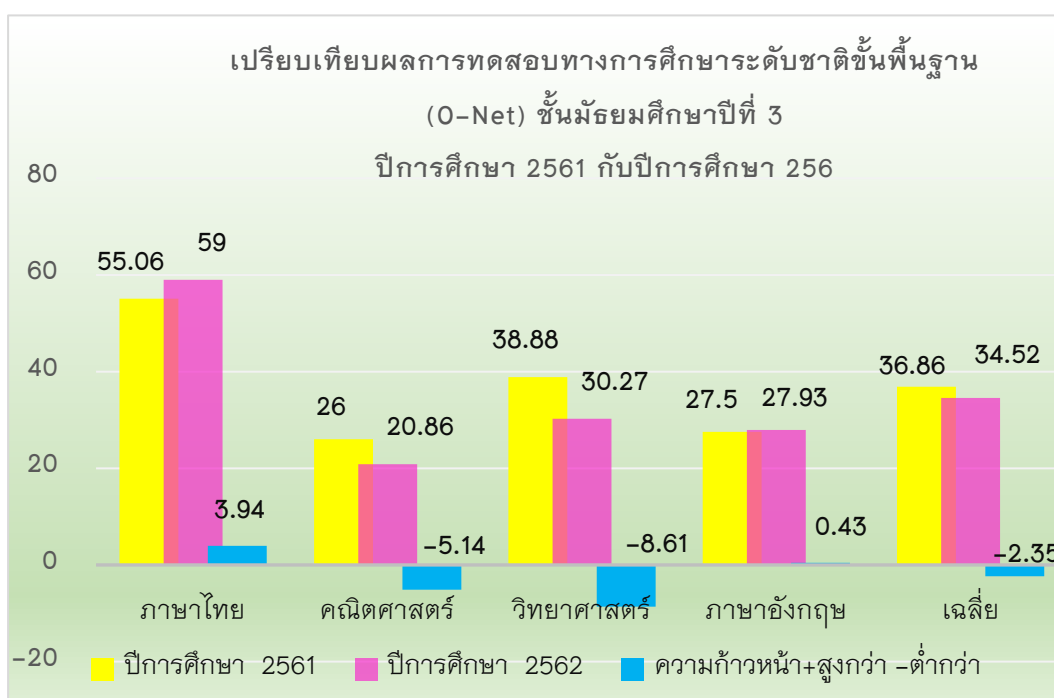
กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย		ความแตกต่าง	คะแนนเฉลี่ย		ความแตกต่าง
	ประเทศ	โรงเรียน	+สูงกว่า -ต่ำกว่า	สพป.มท.	โรงเรียน	+สูงกว่า -ต่ำกว่า
ภาษาไทย	55.14	59	3.86	51.88	59	7.12
คณิตศาสตร์	26.73	20.86	-5.87	22.10	20.86	-1.24
วิทยาศาสตร์	30.07	30.27	0.2	29.20	30.27	1.07
ภาษาอังกฤษ	33.25	27.93	-5.32	28.19	27.93	-0.26
เฉลี่ย	36.298	34.52	-1.7825	32.843	34.52	1.6725

ภาพประกอบ 12 ผลการสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-net)
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2562

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้าน
พื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 กับปี 2562
โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ความก้าวหน้า +สูงกว่า - ต่ำกว่า
	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	
ภาษาไทย	55.06	59	3.94
คณิตศาสตร์	26.00	20.86	-5.14
วิทยาศาสตร์	38.88	30.27	-8.61
ภาษาอังกฤษ	27.50	27.93	0.43
เฉลี่ย	36.86	34.52	-2.35

ภาพประกอบ 13 ผลการสอบทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน (O-net)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2562

7. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ตาราง 12 สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3

การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา)	น้ำหนัก (คะแนน)	คะแนนที่ได้	ระดับ คุณภาพ
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน			
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	10.00	9.49	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	10.00	9.52	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	10.00	8.49	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	10.00	8.69	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน	20.00	7.27	ต้องปรับปรุง
ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	4.00	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหาร จัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	5.00	4.80	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประเมิน คุณภาพภายในโดยสถานศึกษา และต้นสังกัด	5.00	4.79	ดีมาก
กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์			
ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตาม ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง สถานศึกษา	5.00	5.00	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและ จุดเน้นที่ส่งผลกระทบต่อ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา	5.00	5.00	ดีมาก

ตาราง 12 (ต่อ)

การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา)	น้ำหนัก (คะแนน)	คะแนนที่ได้	ระดับ คุณภาพ
กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม			
ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	5.00	4.00	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานรักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	5.00	5.00	ดีมาก
คะแนนรวม	100.00	76.05	ดี
การรับรองมาตรฐานสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา			
- ผลคะแนนรวมทุกตัวบ่งชี้ ตั้งแต่ 80 คะแนนขึ้นไป ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่			
- มีตัวบ่งชี้ที่ได้ระดับดีขึ้นไปอย่างน้อย 10 ตัวบ่งชี้ 12 ตัวบ่งชี้ ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่			
- ไม่มีตัวบ่งชี้ใดที่มีระดับคุณภาพต้องปรับปรุงหรือต้องปรับปรุงเร่งด่วน ☐ ใช่ ☒ ไม่ใช่			
สรุปผลการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในภาพรวม			
☐ สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา ☒ ไม่สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา			

ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะจากการติดตามตรวจสอบ

คุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะจากการติดตาม ตรวจสอบ ระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณภาพด้านผู้เรียน

จุดเด่น/โอกาสที่ทำให้มีคุณภาพ

นักเรียนมีน้ำหนักส่วนสูงและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

จุดที่ควรพัฒนา/อุปสรรคที่ทำให้มี ไม่มี คุณภาพ

ควรพัฒนาความสามารถด้านการวางแผนการทำงาน การทำงานตามแผนจนสำเร็จ แลกการนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ควรจัดการรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง การทำโครงการควรเกิดจากความคิดของนักเรียนเอง ครูคอยเป็นผู้ชี้แนะหรือแนะนำ และให้มีการปรับปรุงพัฒนาผลงาน มีการสรุปผลงานหลังเรียนหรือหลังจากทำงาน เกี่ยวกับเรื่องความรู้ที่ได้รับ วิธีการทำงาน และเจตคติที่มีต่อการปฏิบัติงาน

ด้านการจัดการศึกษา

จุดเด่น/โอกาสที่ทำให้มีคุณภาพ

มีครูที่สอนตรงตามสาขา ร้อยละ 80

จุดที่ควรพัฒนา/อุปสรรคที่ทำให้ไม่มีคุณภาพ

ครูควรศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลและทำงานวิจัยในชั้นเรียนให้ครบทุกชั้น รวมถึงแผนการจัดการเรียนรู้ต้องครบทุกวิชาและการบันทึกหลังสอน ภายหลังจากที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ครูควรมีการบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง เพื่อนำเสนอไปเป็นข้อมูลในการศึกษาเด็กรายบุคคล และหาวิธีการแก้ปัญหา/พัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

ด้านผู้บริหารและการจัดการศึกษา

จุดเด่น/โอกาสที่ทำให้มีคุณภาพ

ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม

จุดที่ควรพัฒนา/อุปสรรคที่ทำให้ไม่มีคุณภาพ

การปฏิบัติงานต่าง ๆ ยังไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยเฉพาะงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา การนิเทศห้องเรียนไม่ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ควรจัดแผนนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรเป็นรายบุคคล มีมาตรการกำกับอย่างเคร่งครัด

ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้

จุดเด่น/โอกาสที่ทำให้มีคุณภาพ

โรงเรียนตั้งอยู่ในทำเลที่เอื้อต่อการพัฒนาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากติดถนนสายหลักของจังหวัดมุกดาหาร ชุมชนให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดการศึกษา สถานที่ในโรงเรียน มีความพร้อมทุกด้าน เช่น สนามกีฬา อาคารเรียน ใต้ถุนอาคารเรียนสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้

จุดที่ควรพัฒนา/อุปสรรคที่ทำให้ไม่มีคุณภาพ

สื่อเทคโนโลยียังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ขอรับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน องค์กร จัดหา/จัดซื้อสื่อให้กับผู้เรียน

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพ

ภายนอกกรอบสาม

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

จุดเด่น

1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประประสงค์
2. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด
3. ผู้บริหารมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาและมีผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษา
4. สถานศึกษามีผลการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของของสถานศึกษา การจัดตั้งสถานศึกษา และผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์

จุดที่ควรพัฒนา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนค่อนข้างต่ำ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์

วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

1. ด้านผลการจัดการศึกษา

1.1 สถานศึกษาควรนำผลการสอบของผู้เรียนไปวิเคราะห์และจัดทำโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นทุกกลุ่มสาระ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา กลุ่มงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

1.2 สถานศึกษาควรจัดสอนเพิ่มเติมให้ผู้เรียนนอกเวลาเรียน เพื่อให้สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ สถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าอย่างแท้จริง

1.3 สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาให้เห็นความสำคัญโดยการจัดกิจกรรมติวสอบระดับชาติ O-NET อย่างจริงจัง ขอความร่วมมือจากวิทยากรบุคคลภายนอกสถานศึกษามาร่วมติวเข้มหรือร่วมกับกลุ่มเครือข่ายสะพานมิตรภาพ เน้นให้ผู้เรียนรู้จักการบริหารเวลาในการทำข้อสอบสามารถทำข้อสอบให้ทันกับเวลา

1.4 ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์เขียน รวมทั้งการปรับตัวเข้ากับสังคมโดยครูในแต่ละกลุ่มสาระควรสอน-เทคนิคการเรียนรู้ในการทำโครงการ การนำเสนอผลงาน ซึ่งมีความแตกต่างตามธรรมชาติของวิชา/สาขานั้น ๆ และควรหาโอกาส หาเวทีให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำเสนอโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ด้านบริหารจัดการ

2.1 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการหรือที่ปรึกษาเข้ามามีความคิดเห็น ร่วมทำมากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเน้นของสถานศึกษา ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

2.2 สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศภายนอกห้องเรียนให้น่าเรียนเพิ่มขึ้นอีกโดยจัดสวนญี่ปุ่นตามมุมและตามระเบียงและควรเร่งปรับปรุงบริเวณอาคารอเนกประสงค์ขึ้นมาใหม่ โดยการขอความร่วมมือจากโรงงานแป้งมันฝรั่ง ควอลิตี้สตาร์ช จากคณะกรรมการสถานศึกษาและครูบุคลากรในสถานศึกษา ที่พร้อมให้การสนับสนุน

2.3 ผู้บริหารคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ควรจัดประชุมปรึกษาหารือวิเคราะห์ผลการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดว่ามีจุดด้อยที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้นก็เรื่องก็ประเด็นแล้วนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มากำหนดแผนงานโครงการและกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 ครูควรออกแบบการสอนให้เหมาะสมกับระดับชั้นและครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระและจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง

3.2 ครูควรมีการบันทึกหลังสอนให้ละเอียดและให้มีเอกภาพเป็นแนวเดียวกันทุกคน โดยหัวหน้าฝ่ายวิชาการจัดให้มีรูปแบบการบันทึกหลังสอนที่เป็นเอกภาพ และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้ฝึกบันทึกหลังสอนอย่างจริงจัง สามารถนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง

3.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะและเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้นโดยการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และนำผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ผลการประเมินการจัดการบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน รวมทั้งผลการประเมินแบบวัดและประเมินผลไปพัฒนาครูแต่ละคนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4. ด้านการประกันคุณภาพภายใน

4.1 สถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงวิชาการภายในสถานศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพโดยเน้นรูปแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาเครื่องมือประเมินและการแปลผลประมวลผลในการตัดสินคุณภาพเพื่อให้ผลประเมินภายในของสถานศึกษามีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

4.2 สถานศึกษาควรพัฒนาระบบประกันภายในอย่างต่อเนื่องโดยเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือในการประเมินตนเองให้เหมาะสมกับตัวบ่งชี้ พัฒนาผู้ประเมินให้มีความเข้าใจในหลักวิชาในการประเมินเช่นวิธีวิทยาความรู้เรื่องสถิติเบื้องต้น การสังเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล เพื่อให้ผลประเมินตนเองสะท้อนสภาพจริงนำไปวางแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป

ตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

สถานศึกษามีประเด็นการปฏิบัติที่ดี คือการจัดพิธีเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ริเริ่มแนวทางเมื่อปีการศึกษา 2545 โดยมีวัตถุประสงค์/แนวคิดในการพัฒนาคือเพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและเฉลิมพระเกียรติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคมของทุกปี เพื่อให้พสกนิกรชาวไทยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์มีต่อปวงชนชาวไทยลักษณะเด่นของรูปแบบการปฏิบัติอันเป็นที่มาของความโดดเด่นนี้ คือภาคเข้าร่วมทำบุญตักบาตร ภาคกลางคืนร่วมพิธีจุดเทียนชัยถวายพระพร จัดกิจกรรมยิ่งใหญ่และต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในพิธี สถานศึกษาเคยได้รับรางวัลหรือการยกย่องจากจังหวัดมุกดาหารและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เมื่อปีการศึกษา 2545 ปัจจุบันนำมาใช้ประโยชน์ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม ซึ่งผู้บริหารและคณะครูเป็นผู้ดูแล

8. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินงาน ระดับการศึกษาปฐมวัย ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอยู่ในระดับ 3 พอใช้ การดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ สถานศึกษาจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในแต่ละมาตรฐานได้ระดับดี มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็กอยู่ในระดับพอใช้ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ อยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ อยู่ในระดับพอใช้ (รายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2562, หน้า 41)

การดำเนินงาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินตนเองของ
สถานศึกษาอยู่ในระดับ 3 พอใช้ การดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ สถานศึกษา
จัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในแต่ละมาตรฐาน
ได้ระดับพอใช้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้ มาตรฐานที่ 2
กระบวนการบริหารและการจัดการ อยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับพอใช้ (รายงานการประเมินตนเองประจำปี
การศึกษา, 2562, หน้า 41)

ภาพประกอบ 14 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ที่มีรูปแบบเน้นความเป็นศาสตร์เชิงวิพากษ์ (Critical science) นำเสนอผลการวิจัยอิงกับแนวคิดเชิงวิพากษ์ (Critical approach) แสดงหลักฐานประกอบ ทั้งข้อมูล สถิติ ภาพถ่าย เอกสาร หรือรวมถึงสิ่งอื่น ๆ ที่ได้ร่วมกันคิดวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันสังเกตผล และร่วมกันสะท้อนผลการเปลี่ยนแปลง ทั้งที่สำเร็จและไม่สำเร็จและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับโรงเรียน โดยยึดถือหลัก 7 ประการ ดังนี้

1. ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ยึดถือหลักการ 7 ประการ จรรยาบรรณ 10 ประการ และบทบาทของนักวิจัย 10 ประการ โดยเฉพาะจรรยาบรรณเกี่ยวกับการแสดงให้ทราบถึงธรรมชาติของกระบวนการวิจัยแต่เริ่มแรก รวมทั้งข้อเสนอแนะและผลประโยชน์ให้แก่ผู้ร่วมวิจัยทราบ และจรรยาบรรณผู้ร่วมการวิจัยต่างมีอิทธิพลต่อการทำงาน แต่ผู้ที่ไม่ประสงค์มีส่วนร่วมต้องได้รับการยอมรับและเคารพในสิทธิส่วนบุคคล เพราะเป็นจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับสิทธิส่วนบุคคล
2. ยึดถือรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นความเป็นศาสตร์เชิงวิพากษ์ การนำเสนอผลการวิจัยอิงกับแนวคิดเชิงวิพากษ์ แสดงหลักฐานประกอบ ทั้งข้อมูล สถิติ ภาพถ่าย เอกสารหรือรวมถึงสิ่งอื่น ๆ ที่ได้ร่วมกันคิดวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันสังเกตผล และร่วมกันสะท้อนผลการเปลี่ยนแปลง ทั้งที่สำเร็จและไม่สำเร็จและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และระดับองค์การ
3. ให้ความสำคัญกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ที่จะต้องทบทวนขึ้นมาอย่างมีจุดมุ่งหมาย อย่างมีความหมายและอย่างมีประโยชน์ที่จะทำให้ผู้วิจัยมีความไวเชิงทฤษฎีต่อการนำไปใช้อธิบายปรากฏการณ์หรือการให้คำแนะนำต่อผู้ร่วมวิจัย ในลักษณะที่ไม่ใช่เป็นการยัดเยียด ไม่ให้เป็นตัวชี้แนะหรือไม่ให้มีอิทธิพลต่อการนำไปปฏิบัติของผู้ร่วมวิจัยแต่จะต้องคำนึงถึงการเป็นทางเลือกการเป็นตัวเสริม

4. การสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมวิจัยและผู้เกี่ยวข้องว่าทฤษฎีกับการปฏิบัติเป็นสิ่งที่ไปด้วยกันได้ ไม่ได้เป็นเส้นขนานที่ไม่มีวันบรรจบกัน สร้างกรอบแนวคิดให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจและตระหนักถึงความสัมพันธ์เชิงบวกในลักษณะสามเส้าระหว่าง “การวิจัย” “ทฤษฎี” และ “การปฏิบัติ” หรือ “นักวิจัย” “นักทฤษฎี” และ “นักปฏิบัติ”

5. แสดงบทบาทการส่งเสริมสนับสนุนการเสริมพลังทางวิชาการ (Academic Empowerment) แก่ผู้ร่วมวิจัย โดยหากมีการตัดสินใจร่วมกันจากผู้ร่วมวิจัยว่ามีความประสงค์ที่จะศึกษาหาความรู้ความเข้าใจหรือเพิ่มพูนโลกทัศน์เพิ่มเติม เช่น การเชิญวิทยากร การศึกษาดูงาน เป็นต้น ผู้วิจัยจะทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นให้แก่ผู้ร่วมวิจัยด้วย

6. ผู้วิจัยเน้นบทบาทการเป็นผู้มีส่วนร่วมและเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้มีการปฏิบัติตามแผนเชิงปฏิบัติการที่กำหนดไว้ โดยมุ่งให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดตามหลักการ “มุ่งการเปลี่ยนแปลงและมุ่งให้เกิดการกระทำเพื่อบรรลุผล” พยายามไม่ให้ความช่วยเหลือใด ๆ ที่ได้ อย่างง่าย ๆ หรือสำเร็จรูปเกินไป

7. ให้มีการบันทึกผลการดำเนินงานทั้งของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย โดยคำนึงถึงหลักการบันทึก 1) การเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมและการปฏิบัติ 2) การเปลี่ยนแปลงในคำอธิบายถึงสิ่งที่ปฏิบัติ 3) การเปลี่ยนในความสัมพันธ์ทางสังคมและรูปแบบองค์การ และ 4) การพัฒนาตนเองจากการร่วมในการวิจัยและจัดให้มีการพบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นระยะ ๆ ตามหลักการรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้ร่วมวิจัยทุกคน การวิเคราะห์ วิพากษ์และประเมินตนเอง ตลอดจนจนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ

การกำหนดหัวข้อเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย นอกจากจะยึดหลัก 7 ประการ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบความคิดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis & Mc Taggart. 1988. ซึ่งมี 4 ขั้น 2 วงรอบ ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน (Action) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัต (Dynamic Process) ของเกลียวปฏิสัมพันธ์ที่มีกระบวนการย้อนกลับและนำไปสู่การพัฒนาขั้นต่อไป (Back and Forth) จากผลสะท้อนของสิ่งที่ปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติ โดยให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยด้วยกระบวนการลงมือปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม

เพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีปฏิบัติให้ดีขึ้น ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเนื้อหาขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในบทนี้ออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนการวิจัยและเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร ตอนที่ 2 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและตอนที่ 3 การสรุปการพัฒนา โดยสามารถสรุปสาระสำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนการวิจัยและเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร

1.1 การเตรียมการก่อนการวิจัย

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 การเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร

การอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร

การศึกษาดูงาน

ตอนที่ 2 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

การพัฒนาตามวงรอบที่ 1

การพัฒนาตามวงรอบที่ 2

ตอนที่ 3 การสรุปการพัฒนา

ตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนการวิจัยและเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร

1. การเตรียมการก่อนการวิจัย

ในการเตรียมการก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการ

ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 นำข้อสรุปจากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และหลักการแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research : PAR) ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพและประเด็นพิจารณาระดับ

การศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐาน และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561

2. การเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร

2.1 การจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร

การจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรครั้งนี้ เป็นกิจกรรมพัฒนาให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาที่เกิดจากการที่ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและข้อค้นพบต่าง ๆ ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาจากเอกสาร มานำเสนอต่อที่ประชุมในคราวประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นเป้าหมายของการวิจัยโดยใช้สถานที่ห้องประชุมอาคาร 5 โรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ 3 จนที่ประชุมให้ความสนใจและต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองและของหน่วยงานร่วมกัน จากนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จึงร่วมกันกำหนดหลักสูตรสำหรับการพัฒนาครูและบุคลากร และการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ 3 ซึ่งเนื้อหาของหลักสูตรการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร การกำหนดหัวข้อการอบรมให้ความรู้ ผู้วิจัยกำหนดหัวข้ออบรม เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยกำหนดหัวข้อสำคัญเพื่อใช้ในการอบรมให้ความรู้ 6 หัวข้อคือ

- 1) การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
- 2) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)
- 3) มาตรฐานการศึกษา และประเด็นพิจารณา ตามมาตรฐาน

การศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561

- 4) การเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายใน สู่การประเมินภายนอก

- 5) การนำมาตรฐานการศึกษา/ประเด็นพิจารณา ตามมาตรฐาน

การศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายละเอียดการกำหนดค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ

- 6) การนำมาตรฐานการศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์การกำหนดโครงการ/กิจกรรม มีดังนี้

ลักษณะของการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร จะเป็นการฟังบรรยายลงมือปฏิบัติกิจกรรม และระดมสมองเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาและร่วมแสดงความคิดเห็น กำหนดระยะเวลาอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรไว้ 2 วัน

สถานที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ในการอบรมให้ความรู้ ผู้วิจัยใช้ห้องประชุมอาคาร 5 โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเป็นสถานที่ในการอบรมโดยผ่านการเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและที่ประชุมครู และเป็นไปด้วยความสมัครใจ

กลุ่มเป้าหมายในการอบรม ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2563 ได้แก่

1. ผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน
2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยและผู้ร่วมวิจัยในทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจ การประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ หลังดำเนินการอบรมให้ความรู้บุคลากร โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ซึ่งนำเอาหัวข้อการอบรมมาเป็นองค์ประกอบการสร้างข้อคำถามในการประเมินโดยให้กลุ่มเป้าหมายประเมินตนเอง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินค่า 5 ระดับ ที่มีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อย
- 3 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มาก
- 5 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มากที่สุด

การวิเคราะห์และแปลความหมาย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยาย (Descriptive Statistics) เช่น การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลักษณะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและองค์ประกอบที่ศึกษา

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์แบบ
ประเมินที่เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ บุญชม ศรีสะอาด, 2545
(อ้างถึงใน เทพรังสรรค์ จันทรังษี, 2556)

1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อยที่สุด
1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ ปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มาก
4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มากที่สุด

แบบประเมินความรู้ความเข้าใจของครู บุคลากรทางการศึกษา
และคณะกรรมการสถานศึกษาในองค์ประกอบการดำเนินการประกันคุณภาพตาม
กฎกระทรวง การประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามความรู้
ความเข้าใจ แบบประเมินค่า 5 ระดับ ที่มีความหมาย ดังนี้

1	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อยที่สุด
2	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อย
3	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ ปานกลาง
4	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มาก
5	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มากที่สุด

การวิเคราะห์และแปลความหมาย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
สถิติภาคบรรยาย (Descriptive Statistics) เช่น การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็น
รายชื่อ รายด้านและโดยภาพรวม ตามลักษณะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและองค์ประกอบที่
ศึกษา กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด, 2545
(อ้างถึงใน เทพรังสรรค์ จันทรังษี, 2556) ดังนี้

1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อยที่สุด
1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ ปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มาก
4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มากที่สุด

2.2 การศึกษาคุณภาพ

เป็นการศึกษาคุณภาพในโรงเรียนที่มีการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่เป็นที่ยอมรับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สถานที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ในการศึกษาคุณภาพครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้คัดเลือกโรงเรียนที่มีการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นที่ยอมรับ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านฝางแดง (พระพรหมมุนีอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 และโรงเรียนบ้านนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาคุณภาพครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จำนวน 40 คน โดยกำหนดระยะเวลาในการศึกษาคุณภาพจำนวน 1 วัน คือ วันที่ 11 กันยายน 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกตการศึกษาคุณภาพ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในระหว่างศึกษาคุณภาพ โดยใช้แบบสังเกตที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจัดทำขึ้น

การวิเคราะห์และแปลความหมาย ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกต ใช้วิธีการตีความสร้างข้อสรุปโดยใช้หลักการวิทยาเชิงอุปนัย (Induction) ตามรูปแบบ ความหมาย ความสัมพันธ์และผลกระทบของปรากฏการณ์ที่รับรู้และที่เกิดขึ้น รวมถึงการวิเคราะห์โดยใช้ประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 2 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kurt Lewin, 1964 (อ้างถึงใน เทพรังสรรค์ จันทรังษี, 2556) ซึ่งอธิบายได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเหมือนกับการดำเนินงานในลักษณะการหมุนรอบตัว เจาะลึกเข้าไปแบบเกลียวสว่าน (Spiral) โดยในแต่ละรอบ ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติการ (Act)

ขั้นการสังเกต (Observe) และขั้นการสะท้อน (Reflect) ผลการปฏิบัติในการดำเนินการตาม
 วงจรการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการ โดยยึดถือ
 10 หลักการ และ 10 จรรยาบรรณเพื่อการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามกรอบ
 แนวคิดการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ของวิโรจน์ สารรัตนะ (2548 ข)

วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการ
 ดำเนินการปฏิบัติไว้ 2 วงรอบ แต่ละรอบมีกิจกรรม ดังนี้

การพัฒนาตามวงรอบที่ 1

1. การวางแผน (Planning) โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการ
 โดยการจัดสนทนากลุ่ม (focused group discussion) มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำกรอบแนวคิดการ
 วิจัยมานำเสนอและสร้างความตระหนักในการวิจัยและการปฏิบัติงานควบคู่กันไปทั้งใน
 ตัวบุคคล กลุ่มบุคคล และระดับโรงเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ชี้แจงต่อผู้ร่วมวิจัย แล้วร่วมกัน
 ดำเนินการ ดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพที่ผ่านมา ปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงาน
 เป็นการศึกษาสภาพที่ผ่านมา ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้าน
 สามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งเป็น
 พื้นที่และเป้าหมายของการวิจัย เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานก่อนที่จะจัดทำแผนพัฒนา
 เป็นลักษณะของการสะท้อนผลพฤติกรรมกรปฏิบัติงานของกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้
 ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนบ้านสาม
 ขามิตรภาพที่ 3 ปีการศึกษา 2562 การศึกษาเอกสารรายงานผลการประเมินคุณภาพของ
 สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบ 3
 และข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เกี่ยวกับสภาพที่ผ่านมา
 และปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

สถานที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ห้องประชุมอาคาร 5 โรงเรียนบ้าน
 สามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็น
 สถานที่ในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู
 บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน

โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร ในปีการศึกษา 2563 ได้แก่

1. ผู้วิจัย เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อพัฒนาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษา
และคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จำนวน 40 คน ซึ่งเป็น
ทั้งกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยและผู้ร่วมวิจัยในทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิง
ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 24 คน ได้แก่

3.1 หัวหน้าฝ่ายตามโครงสร้างบริหารงานโรงเรียน

จำนวน 4 คน

3.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน

3.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน

3.4 ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 5 คน

3.5 ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สภาพที่ผ่านมาและ
ปัญหาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ในระยะดำเนินการพัฒนาโดยใช้
แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น โดยใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ

การวิเคราะห์และแปลความหมาย ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการ
สัมภาษณ์ ใช้วิธีการตีความสร้างข้อสรุปโดยใช้หลักการวิทยาเชิงอุปนัย (Induction) ตาม
รูปแบบ ความหมาย ความสัมพันธ์และผลกระทบของปรากฏการณ์ที่รับรู้และที่เกิดขึ้น
รวมถึงการวิเคราะห์โดยใช้ประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิจัย
ครั้งนี้

1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

สถานที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ห้องประชุมอาคาร 5 โรงเรียนบ้าน
สามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร เป็นสถานที่ในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ในปีการศึกษา 2563 ได้แก่

1. ผู้วิจัย เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยและผู้ร่วมวิจัยในทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์การโดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ในระยะดำเนินการพัฒนาการวิเคราะห์และแปลความหมาย ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการร่วมกันวิเคราะห์ ใช้วิธีการตีความสร้างข้อสรุปโดยใช้หลักตรรกวิทยาเชิงอุปนัย (Induction) ตามรูปแบบ ความหมาย ความสัมพันธ์ และผลกระทบของปรากฏการณ์ที่รับรู้ และที่เกิดขึ้น รวมถึงการวิเคราะห์โดยใช้ประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้

1.3 การวิเคราะห์มาตรฐานการประกันคุณภาพ ตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย 3 มาตรฐานและประเด็นพิจารณา 14 ประเด็น และ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐานและประเด็นพิจารณา 21 ประเด็น ที่ผ่านมาที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา แล้วนำมาร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดค่าเป้าหมายให้ชัดเจน

1.4 การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยการกำหนดนวัตกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยโครงการหรือกิจกรรมและวิธีการพัฒนา โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย ตัวชี้วัดที่สำคัญ และเป้าหมายในการพัฒนา ตลอดจนร่วมกันสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวัดและประเมินผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย 3 มาตรฐานและประเด็นพิจารณา 14 ประเด็น และมาตรฐานการศึกษาระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐานและประเด็นพิจารณา 21 ประเด็น อย่างน้อยมาตรฐาน
ละ 1 โครงการ แล้วจัดทำเป็นแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การนำแผนไปปฏิบัติ (Action) เป็นการดำเนินการตามแผนพัฒนาการ
จัดการศึกษาของสถานศึกษา นำโครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา
ระดับการศึกษาปฐมวัย 3 มาตรฐานและประเด็นพิจารณา 14 ประเด็น และมาตรฐาน
การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐานและประเด็นพิจารณา 21 ประเด็น ไปสู่
การปฏิบัติ โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

2.1 การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมใน
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.2 การมอบหมายงานและจัดทีมงาน

2.3 การดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในโครงการ/กิจกรรม
ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย 3 มาตรฐานและประเด็น
พิจารณา 14 ประเด็น และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐานและ
ประเด็นพิจารณา 21 ประเด็น ตลอดภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2563

3. การสังเกตและประเมินผล (Observation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อ
ประเมินผลที่เกิดขึ้น ทั้งผลที่คาดหวังและผลที่ไม่คาดหวัง และการติดตามปรากฏการณ์
ต่าง ๆ จากการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับ
การศึกษาปฐมวัย 3 มาตรฐานและประเด็นพิจารณา 14 ประเด็น และมาตรฐานการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 มาตรฐานและประเด็นพิจารณา 21 ประเด็น ว่าเกิดการ
เปลี่ยนแปลงเพียงใด เป็นการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการในประเด็น ดังนี้

3.1 กำหนดรูปแบบการกำกับติดตามผล

3.2 วิธีการในการกำกับติดตามผล

3.3 การร่วมกันประเมินผลงานที่เกิดขึ้น

4. การสะท้อนผลการดำเนินงาน (Reflection) เป็นการติดตามผลการ
ดำเนินการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยการนำเอาผลการสังเกต
และผลการประเมินการปฏิบัติงาน มาร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับ

4.1 การบรรลุผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการ/
กิจกรรมในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

4.2 การบรรลุผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการ/กิจกรรม
ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

4.3 การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม
ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

เพื่อสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาทั้งหมด ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นและ
ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข โดยการสังเคราะห์ความรู้ การนำเสนอรายงานและ
ประเมินสรุปผล

หลังจากดำเนินการสะท้อนผลในวงรอบที่ 1 แล้วผู้เกี่ยวข้องร่วมกัน
พิจารณาจุดบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขในวงรอบที่ 2 ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกต บันทึกการสนทนากการ
พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ 3 โดยใช้เป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และแบบประเมินโครงการหรือกิจกรรม
โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ในระยะดำเนินการพัฒนาโดยใช้
แบบประเมินที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ซึ่งนำเอาตัวชี้วัดของโครงการหรือกิจกรรมมาเป็น
องค์ประกอบในการตั้งข้อคำถามในการประเมิน โดยให้กลุ่มเป้าหมายประเมินตนเอง

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดย
แยกเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพและกรณีข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ ซึ่งมี
รายละเอียดดังนี้

1. กรณีที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.1 ใช้การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Triangulation)

ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากการเก็บ
รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม
รวมทั้งใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย คือ ผู้ร่วมวิจัย การตรวจสอบจากผู้รวบรวม
ข้อมูลหลายคนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้ผู้สังเกตอย่างน้อย 2 คน หากผลการ
สังเกตไม่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยจะพูดคุยและหาข้อสรุปร่วมกันเพื่อให้ผลการสังเกตมีความ
ตรงมากที่สุด ตลอดจนใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านเวลาที่ให้ข้อมูล

1.2 การตรวจสอบร่องรอยหลักฐาน (Audit trail) เป็นการ
ตรวจสอบข้อสรุปจากการรวบรวมข้อมูลในภาคสนามที่ร่องรอยหลักฐานยืนยัน

2. กรณีที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ

การตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับสภาพจริงซึ่งข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่ได้จากแบบสอบถาม แบบประเมิน ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์นั้นมานำเสนอร่วมกับผู้ร่วมวิจัย เพื่อพิจารณาว่าผลการวิเคราะห์ดังกล่าว มีความเป็นไปได้และน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ชัดแย้งกับสภาพจริงหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ผู้วิจัยรู้จักหรือสังเกตเห็นหรือไม่

การวิเคราะห์และแปลความหมาย ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนา ใช้วิธีการตีความสร้างข้อสรุปโดยใช้หลักตรรกวิทยาเชิงอุปนัย (Induction) ตามรูปแบบ ความหมาย ความสัมพันธ์และผลกระทบของปรากฏการณ์ที่รับรู้และที่เกิดขึ้น รวมถึงการวิเคราะห์โดยใช้ประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยาย (Descriptive Statistics) เช่น การหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลักษณะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและองค์ประกอบที่ศึกษา

ในการแปลความหมาย ผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน น้อย
- 3 หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน มาก
- 5 หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน มากที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์แบบประเมินที่เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของบุญชม ศรีสะอาด, 2545 (อ้างถึงใน เทพรังสรรค์ จันทรังษี, 2556) ดังนี้

1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน น้อยที่สุด
1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน น้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน ปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน มาก
4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน มากที่สุด

แบบประเมินโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนากิจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ น้อย
- 3 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ มาก
- 5 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ มากที่สุด

การแปลความหมายโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้านและโดยภาพรวม กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด, 2545 (อ้างถึงใน เทพรังสรรค์ จันทรัมย์, 2556) ดังนี้

- 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ น้อยที่สุด
- 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ น้อย
- 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ ปานกลาง
- 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ มาก
- 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานตามโครงการ มากที่สุด

การพัฒนาตามวงรอบที่ 2

1. การวางแผน (Re – Planning) เป็นการปรับปรุงแผนการพัฒนากิจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม ในวงรอบที่ 1 ที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

- 1.2 การปรับปรุงจุดมุ่งหมาย
- 1.3 การปรับปรุงดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
- 1.3 การปรับปรุงเป้าหมาย
- 1.4 การปรับปรุงวิธีการในการพัฒนา

2. การลงมือปฏิบัติตามแผน (Re – Action)

- 2.1 การปรับปรุงการมอบหมายงานและจัดทีมงาน
- 2.2 การปรับปรุงการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในโครงการ

หรือกิจกรรม ตลอดภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2563

3. การสังเกตและประเมินผล (Re – Observation)

3.1 การปรับปรุงรูปแบบการกำกับติดตามผล

3.2 การปรับปรุงวิธีการในการกำกับติดตามผล

3.3 การปรับปรุงเกี่ยวกับการประเมินผล

4. การสะท้อนผลการดำเนินงาน (Re – Reflection)

4.1 การบรรลุผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการ/

กิจกรรม

4.2 การบรรลุผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการ/กิจกรรม

4.3 การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม

ตอนที่ 3 การสรุปผลการพัฒนา

การสรุปผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อถอดบทเรียน (After-Action-Review : AAR) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปผลการวิจัยวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 และหาข้อสรุปในประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้จากการปฏิบัติและองค์ความรู้จากการปฏิบัติ

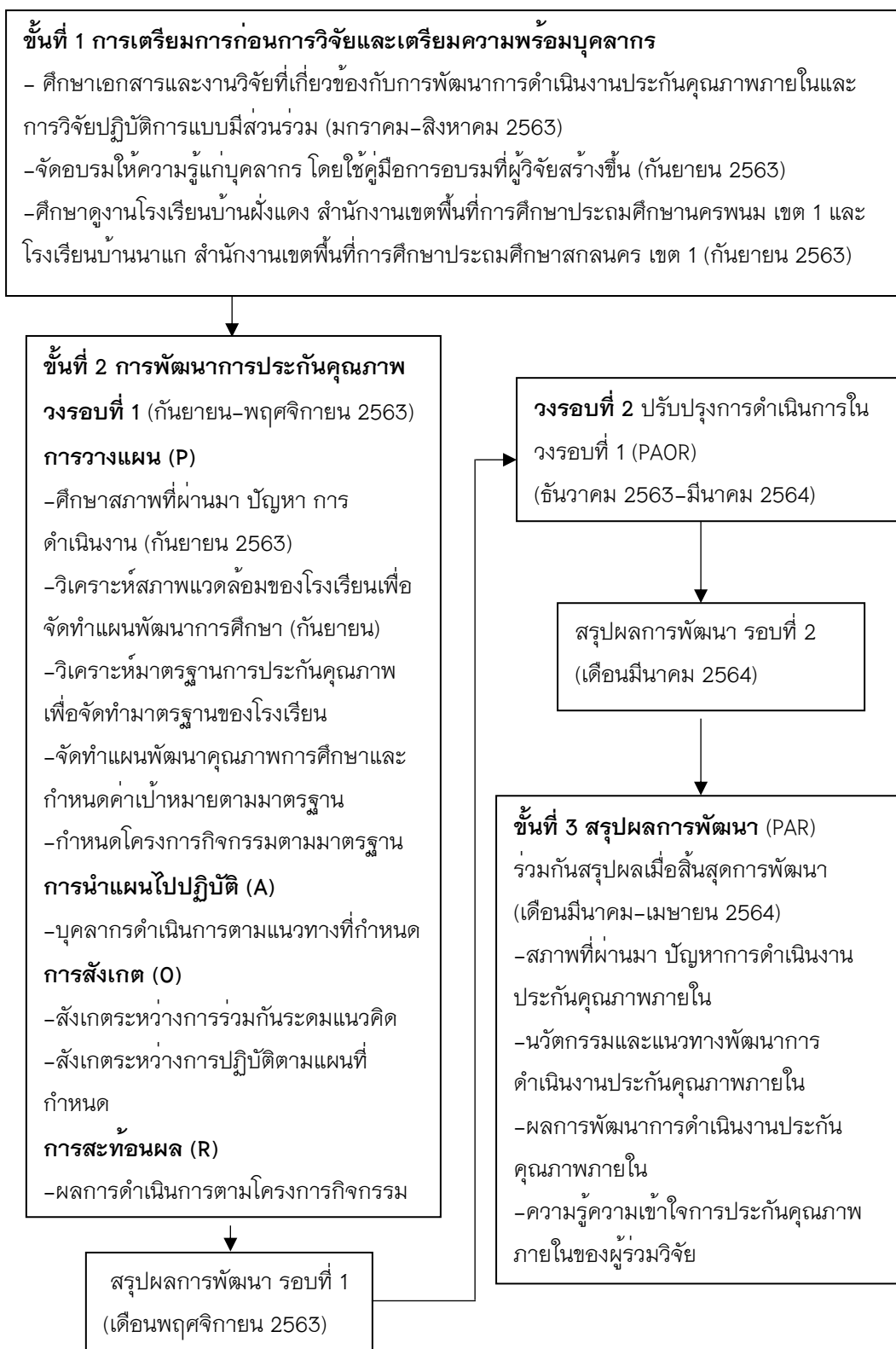
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกต บันทึกการสนทนาก่อนการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและแบบประเมินการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ในระยะสิ้นสุดการดำเนินการพัฒนา โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ซึ่งนำเอาความมุ่งหมายดัชนีชี้วัดของโครงการหรือกิจกรรม ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพและประเด็นการประเมิน มาเป็นองค์ประกอบในการตั้งข้อคำถามในการประเมิน โดยให้กลุ่มเป้าหมายประเมินตนเอง

แบบประเมินการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

1	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	น้อยที่สุด
2	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	น้อย
3	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	ปานกลาง
4	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	มาก
5	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	มากที่สุด

การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด, 2545 (อ้างถึงในเทพรังสรรค์ จันทรัมย์, 2556) ดังนี้

1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	น้อยที่สุด
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	น้อย
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	ปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	มาก
4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับผลการพัฒนาการดำเนินงาน	มากที่สุด

ภาพประกอบ 15 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ตาราง 13 แสดงแผนปฏิบัติงานวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ทำอะไร (What)	กลุ่ม เป้าหมาย (Who)	พื้นที่ (Where)	ทำ เมื่อไหร่ (When)	เครื่องมือ (How)	สถิติที่ ใช้ในการ วิจัย	การวิเคราะห์ และแปลผล ข้อมูล
<p>ขั้นที่ 1 การเตรียมการก่อนการวิจัยและเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากร</p> <p>1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1.2 การอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร</p> <p>1.3 การศึกษาดูงาน</p>	<p>ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย</p> <p>ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย</p> <p>ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย</p>	<p>ร.ร.บ้านสามขา</p> <p>ห้องประชุม ร.ร.บ้านสามขา</p> <p>ร.ร.บ้านฝั่งแดง และร.ร.บ้านนาแก</p>	<p>ม.ค.- ส.ค.63</p> <p>ก.ย.63</p> <p>ก.ย.63</p>	<p>เอกสาร/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</p> <p>แบบสอบถาม</p> <p>แบบสังเกต</p>	<p>-</p> <p>(\bar{X}), (S.D.)</p> <p>-</p>	<p>-ใช้หลักตรรกวิทยาเชิงอุปนัยสรูปองค์ความรู้ -ใช้สถิติภาคบรรยาย</p> <p>-ใช้หลักตรรกวิทยาเชิงอุปนัยแปลความเชิงวิพากษ์ ความสัมพันธ์</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

ทำอะไร (What)	กลุ่ม เป้าหมาย (Who)	พื้นที่ (Where)	ทำ เมื่อไหร่ (When)	เครื่องมือ (How)	สถิติที่ ใช้ในการ วิจัย	การวิเคราะห์ และแปลผล ข้อมูล
<p>ขั้นที่ 2 การ พัฒนาการ ดำเนินการ ประกัน คุณภาพ ภายใน วงรอบที่ 1 2.1 ขั้นการ วางแผน(P) -การศึกษา สภาพที่ผ่านมา ปัญหา</p>	<p>ผู้วิจัย, ผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ ข้อมูล สำคัญ</p>	<p>ห้อง ประชุม ร.ร.บ้าน สามชาย</p>	<p>ก.ย.63</p>	<p>แบบ สัมภาษณ์</p>	-	<p>-ใช้หลัก ตรรกวิทยา เชิงอุปนัย แปลความ เชิงวิพากษ์ ความสัมพันธ์</p>
<p>-การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม</p>	<p>ผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัย</p>	<p>ห้อง ประชุม ร.ร.บ้าน สามชาย</p>	<p>ก.ย.63</p>	<p>ตาราง การ วิเคราะห์</p>	-	<p>-ใช้หลัก ตรรกวิทยา เชิงอุปนัย แปลความ เชิงวิพากษ์ ความสัมพันธ์</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

ทำอะไร (What)	กลุ่ม เป้าหมาย (Who)	พื้นที่ (Where)	ทำ เมื่อไหร่ (When)	เครื่องมือ (How)	สถิติที่ ใช้ในการ วิจัย	การวิเคราะห์ และแปลผล ข้อมูล
-การกำหนด โครงการ/ กิจกรรม	ผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัย	ห้อง ประชุม ร.ร.บ้าน สามขา	ก.ย.63	-ตาราง กำหนด โครงการ/ กิจกรรม	-	-ใช้หลัก ตรรกวิทยา เชิงอุปนัย
2.2 การนำ แผนไป ปฏิบัติ	ผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัย	ร.ร.บ้าน สามขา	ก.ย. - ต.ค.63	-แบบ นิเทศ	-	-ใช้การแปล ความเชิง วิพากษ์ ความสัมพันธ์
2.3 การ สังเกต	ผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัย	ร.ร.บ้าน สามขา	ก.ย. - ต.ค.63	-แบบ สอบถาม -แบบ สังเกต	(\bar{X}), (S.D.)	-ใช้สถิติภาค บรรยาย -ใช้การแปล ความเชิง วิพากษ์ ความสัมพันธ์
2.4 การ สะท้อนผล การ ดำเนินงาน	ผู้วิจัย, ผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ ข้อมูล สำคัญ	ร.ร.บ้าน สามขา	ต.ค.63	-แบบ สัมภาษณ์ -แบบ สังเกต	-	-ใช้การแปล ความเชิง วิพากษ์ ความสัมพันธ์

ตาราง 13 (ต่อ)

ทำอะไร (What)	กลุ่ม เป้าหมาย (Who)	พื้นที่ (Where)	ทำ เมื่อไหร่ (When)	เครื่องมือ (How)	สถิติที่ ใช้ในการ วิจัย	การ วิเคราะห์ และแปล ผลข้อมูล
-สรุปผลการ ดำเนินงาน วงรอบที่ 1 วงรอบที่ 2	ผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัย	ร.ร.บ้าน สามชาย	พ.ย.63 มี.ค.64	-สรุป รายงาน	-	-ใช้การ แปลความ เชิง วิพากษ์
ขั้นที่ 3 การ สรุปผลการ พัฒนา						
-ผลการ ดำเนินงาน ตาม มาตรฐาน การศึกษา	ผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัย	ร.ร.บ้าน สามชาย	เม.ย. 64	-แบบสอบ ถามวัดค่า 5 ระดับ	(\bar{X}) , (S.D.)	-ใช้สถิติ ภาค บรรยาย
-ความรู้ความ เข้าใจของครู บุคลากร และ กรรมการ สถานศึกษา	ผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัย	ร.ร.บ้าน สามชาย	เม.ย. 64	-แบบสอบ ถามวัดค่า 5 ระดับ	(\bar{X}) , (S.D.)	-ใช้สถิติ ภาค บรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย ครั้งนี้เป็น การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยรวมของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพ ที่ 3 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

1. ผลการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร

1.1 ผลการศึกษาแนวคิดการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3

1.2 ผลการอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และ คณะกรรมการสถานศึกษา

1.3 ผลการศึกษาดูงาน

2. ผลการพัฒนาตามวงรอบที่ 1

2.1 การวางแผน

2.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ

2.3 การสังเกตและการประเมินผล

2.4 การสะท้อนผลการปฏิบัติ

3. ผลการพัฒนาตามวงรอบที่ 2

3.1 ปรับปรุงแผน

3.2 ลงมือปฏิบัติตามแผน

3.3 สังเกตและประเมินผล

3.4 สะท้อนผลการปฏิบัติ

4. ผลการประเมินการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

5. บทเรียนที่ได้จากการวิจัย

ผลการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร

1. ผลการศึกษาแนวคิดในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร

ผลการศึกษาแนวคิดในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์ องค์ประกอบของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน นำข้อสรุปจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยการศึกษากรอบแนวคิดการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) และได้รับความคิดเห็นจากผู้ร่วมวิจัยในการร่วมกันพัฒนาโดยดำเนินการดังนี้

1.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ผลการดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 พบว่า ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ในฐานะผู้ร่วมวิจัย เข้าใจวัตถุประสงค์ในการดำเนินการวิจัยและเห็นความสำคัญของการดำเนินการวิจัย เห็นได้จากความคิดเห็นจากการประชุมพบว่า

“...การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ครูทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนางานให้มีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา...”

(ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2/1, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

“...การดำเนินงานประกันคุณภาพ ครู บุคลากร ต้องมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษา ต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและอบรมเพิ่มเติม...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

“...การขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพภายใน เป็นหน้าที่ของครู บุคลากรทุกคน ต้องร่วมกันดำเนินงานทุกขั้นตอน...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

“...ถ้าครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานให้การประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง จะทำให้ผู้ปกครองเชื่อมั่นในโรงเรียน...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

1.2 ชี้แจงรูปแบบการดำเนินการวิจัยร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยโดย ผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์อันดีร่วมกับผู้ร่วมวิจัย ลดบทบาทขั้นตอนการสั่งการใช้วิธีการ แบบกัลยาณมิตร และประสานงานร่วมกับผู้ร่วมวิจัยได้แสดงออกทางความคิดเห็น หรือ ในขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาร่วมกันทุก ๆ ขั้นตอน รวมทั้งการออกแบบการทำงาน ร่วมกันการทํากิจกรรมกลุ่มผู้วิจัยมุ่งเน้นการพัฒนางานร่วมกันตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การดำเนินงาน ผู้ดำเนินการประชุมหรือผู้ดำเนินการรายการในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ช่วย วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมในการพัฒนางานทุกขั้นตอน หลีกเลี่ยงการสั่งการแต่ ดำเนินการแบบปรึกษาหารือร่วมกันในการพัฒนางาน พร้อมทั้งร่วมกันวินิจฉัยปัญหา หากการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกิดปัญหาหรือข้อผิดพลาด ร่วมพิจารณาหาทาง ออกของการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ผลการดำเนินการชี้แจงแนวทางการร่วมดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วม (Participatory Action Research) การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ได้กำหนดบทบาทของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ทำหน้าที่ในการร่วม พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เป็นผู้ อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาและเป็นผู้จัดทำ รายงานการวิจัย

1.2.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษา จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาและร่วมวิจัยในทุก ขั้นตอนของกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

1.2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 คน ประกอบด้วย

1.2.3.1 หัวหน้าฝ่ายตามโครงสร้างบริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน

1.2.3.2 ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน

1.2.3.3 ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน

1.2.3.4 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน

1.2.3.5 ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน

1.3 ชี้แจงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงขั้นตอนโดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมประชุมระดมสมอง แสดงความคิดเห็น อภิปราย พร้อมทั้งหาข้อสรุปร่วมกัน ในประเด็นต่าง ๆ ผลการกำหนดแนวทางการพัฒนางานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ชี้แจงขั้นตอนวงรอบการดำเนินการวิจัยให้ผู้ร่วมวิจัยได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ร่วมวิจัย

ผลการชี้แจงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ทั้งในด้านประสบการณ์ในการได้รับการอบรมหรือได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ของครูบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาแต่ละคน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองและการประกันคุณภาพภายในซึ่งสาเหตุสำคัญของการไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและแนวทางกระบวนการ วิธีการ หรือเทคนิควิธีต่าง ๆ สำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ดังนี้

“...เคยเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเอง ก็เป็นเรื่องที่น่าเบื่อมากเพราะมีแต่เอกสารให้นำกลับมา สิ่งที่ยากอบรมพัฒนาไม่ได้พัฒนา แต่สิ่งที่ไม่อยากพัฒนาแต่ต้องมาอบรมไม่ได้ นำสิ่งที่ได้จากการอบรมไปปฏิบัติจริงได้เลย...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

“...ส่วนใหญ่เป็นการจัดอบรมพัฒนาในเรื่องที่เป็นนโยบายที่ผ่านเข้ามา เราไม่อยากจะ เมื่อกลับมาที่โรงเรียนไม่รู้จะมาใช้อย่างไร ก็เลยไม่นำความรู้มาปฏิบัติ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

“...การประกันคุณภาพแนวใหม่ เป็นเรื่องใหม่ มีการปรับแนวทางในการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาใหม่ เนื้อหากว้างมากตามก็ไม่ค่อยทันเห็นด้วยในหลักการปฏิบัติต้องพัฒนาเพิ่มเติม...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

“...จะอบรมพัฒนายังขาดการกระตุ้นให้ครูทำงานร่วมกันประสานงานกันในสายชั้น เพราะการดำเนินงานประกันคุณภาพนั้นต้องสัมพันธ์กันทุกคนทุกชั้นตอน...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

“...ที่ผ่านมากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ไม่เกิดผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะมีคนที่ไม่รู้เรื่องและรับผิดชอบเพียงไม่กี่คน...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

“...อยากรู้เหมือนกันว่าการประกันคุณภาพแนวใหม่ตามกฎกระทรวง เขาทำกันอย่างไร อยากทำความเข้าใจและลงมือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

“...การอบรมพัฒนาด้วยกัน เริ่มต้นเรียนรู้พร้อมกัน ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมและมีความสัมพันธ์กันที่ดีในการทำงาน น่าจะช่วยให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีแนวทางที่ชัดเจนขึ้นกว่าเดิม...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, วันที่ 24 สิงหาคม 2563)

2. ผลการอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและ

คณะกรรมการสถานศึกษา

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัยในรูปแบบการอบรมให้ความรู้ หัวข้อเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การกำหนดหัวข้อการอบรมให้ความรู้ ผู้วิจัยกำหนดหัวข้ออบรมเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยกำหนดหัวข้อสำคัญเพื่อใช้ในการอบรมให้ความรู้ 6 หัวข้อคือ 1) การพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน 2) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) 3) มาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาในกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 4) การเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในสู่การประเมินภายนอก 5) การนำมาตรฐานการศึกษา/ประเด็นพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาในกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายละเอียดการกำหนดค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ 6) การนำมาตรฐานการศึกษาในกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์การกำหนดโครงการ/กิจกรรม

2.2 สถานที่ดำเนินการในการจัดอบรมให้ความรู้ ใช้ห้องประชุมอาคาร 5 โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2.3 กำหนดการอบรมให้ความรู้ จำนวน 2 วัน ระหว่างวันที่ 4 - 5 เดือนกันยายน พ.ศ. 2563 เวลา 07.30 - 16.30 น.

2.4 ผู้เข้าอบรม เป็นครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จำนวน 38 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน

2.5 วิทยากรการอบรมให้ความรู้ ได้เรียนเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้ 4 ท่านดังนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภวระบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ และประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ความรู้เรื่อง “การพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน” ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ความรู้เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)” ดร.เฉลิม พักอ่อนศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ให้ความรู้เรื่อง “การนำมาตรฐานการศึกษา/ประเด็นพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายละเอียดการกำหนดค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพและกำหนดโครงการ/กิจกรรม” และ ดร.คมกริช ไชยทองศรีศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ให้ความรู้เรื่อง “มาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา ตามมาตรฐานการศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 และการเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในสู่การประเมินภายนอก”

2.6 ลักษณะของการอบรมให้ความรู้ เป็นการบรรยายให้ความรู้ และเปิดโอกาสให้ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีการอภิปรายสภาพที่ผ่านมา ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ของครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ดังภาพประกอบ 16

ภาพประกอบ 16 การอบรมให้ความรู้ การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ผลการอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาความรู้เรื่องการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยรวมการอบรมให้ความรู้ใน 6 หัวข้อ ได้แก่ 1) การพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน 2) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) 3) มาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา ตามมาตรฐานการศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 4) การเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในสู่การประเมินภายนอก 5) การนำมาตรฐานการศึกษา/ประเด็นพิจารณา ตามมาตรฐานการศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายละเอียดการกำหนดค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพและ 6) การนำมาตรฐานการศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์การกำหนดโครงการ/กิจกรรม ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น ดังรายละเอียดตาราง 14

ตาราง 14 ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ก่อนและหลังการจัดอบรมให้ความรู้

ที่	รายการ	ก่อนอบรม		หลังอบรม	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	การพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน	2.57	.81	4.52	.50
2	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	2.10	.87	4.20	.46
3	มาตรฐานการศึกษา และประเด็นพิจารณา ตามมาตรฐานการศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561	2.67	1.26	4.67	.47
4	การเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในสู่การประเมินภายนอก	2.35	.97	4.52	.50

ตาราง 14 (ต่อ)

ที่	รายการ	ก่อนอบรม		หลังอบรม	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5	การนำมาตรฐานการศึกษา/ประเด็นพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายละเอียดการกำหนดค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ	2.57	.50	4.50	.50
6	การนำมาตรฐานการศึกษาในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์การกำหนดโครงการ/กิจกรรม	2.60	.54	4.55	.50
ภาพรวม		2.47	.83	4.49	.49

จากตาราง 14 พบว่า หลังการอบรมให้ความรู้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลังการอบรมให้ความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.49) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากก่อนการอบรมให้ความรู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$, S.D. = 0.83) และพบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษา และประเด็นพิจารณา ตามมาตรฐานการศึกษาในกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 ($\bar{X} = 4.67$) ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจการนำมาตรฐานการศึกษาในกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์การกำหนดโครงการ/กิจกรรม ($\bar{X} = 4.55$) การพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.52$) การเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในสู่การประเมินภายนอก ($\bar{X} = 4.52$) การนำมาตรฐานการศึกษา/ประเด็นพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาในกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายละเอียดการกำหนดค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.50$) ในระดับมากและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ

สิ่งสำคัญที่ได้รับจากการอบรมให้ความรู้คือ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

(Participatory Action Research) บทบาทหน้าที่ของผู้ร่วมวิจัยในการปฏิบัติร่วม ตลอดจนได้เสนอแนวคิดและร่วมเสนอแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

3. ผลการศึกษาดูงาน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมหารือในการเลือกโรงเรียนและออกแบบการศึกษาดูงาน โดยร่วมกันพิจารณาจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนต้องมีผลงานด้านคุณภาพของนักเรียน กระบวนการบริหาร และการจัดการเกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนเป็นที่ประจักษ์ โดยเลือกโรงเรียนเพื่อร่วมศึกษาดูงาน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านฝั่งแดง (พระเทพวรมนูปถัมภ์) จังหวัดนครพนมและโรงเรียนบ้านนาแก จังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวทางการศึกษาดูงานตามองค์ประกอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)

3.1 ผลการศึกษาดูงานโรงเรียนบ้านฝั่งแดง (พระเทพวรมนูปถัมภ์)
เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2563

โรงเรียนบ้านฝั่งแดง (พระเทพวรมนูปถัมภ์) ตั้งอยู่หมู่ 8 บ้านฝั่งแดง ตำบลฝั่งแดง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 2 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการก่อตั้งเมื่อ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2483 โดยมี นายชาญศิลป์ ส่งเสริม ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

บริบทของโรงเรียนบ้านฝั่งแดง (พระเทพวรมนูปถัมภ์) เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีสภาพแวดล้อมภายในสะอาด ร่มรื่น มีอาคารเรียนและอาคารประกอบที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในช่วงแรกดำเนินการตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2553 เป็นการดำเนินงานที่เน้นด้านเอกสารเป็นหลัก จากนั้นจึงมีการพัฒนาการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะพุ่มพัก บุคลากรทุกคนร่วมกัน

ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพ มีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูโดยเชิญศึกษานิเทศก์มาให้ความรู้ ระยะเวลาฝึกฝน เน้นการประกันคุณภาพภายในชั้นเรียน มีฐานการเรียนรู้ภายในโรงเรียน และระยะพัฒนา ผู้บริหารร่วมกับคณะครูและศึกษานิเทศก์ มีการกำกับ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ดังภาพประกอบ 17

ภาพประกอบ 17 การศึกษาดูงานโรงเรียนบ้านฝางแดง (พระเทพวรมนูอุปถัมภ์)
จังหวัดนครพนม

ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ให้ความสนใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน บ้านฝั่งแดง (พระเทพวรมนีอุปถัมภ์) และร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้จากการศึกษาดูงาน ดังนี้

3.1.1 โรงเรียนต้องพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

3.1.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ต้องดำเนินการให้ สอดคล้อง ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2561

3.1.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นภารกิจร่วมกัน ของครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน

3.1.4 โรงเรียนควรมีการจัดอาคารสถานที่ให้มีห้องประกัน คุณภาพ เพื่อใช้เป็นห้องประชุม ทำงานร่วมกัน และทำกิจกรรม PLC

3.2 ผลการศึกษาดูงานโรงเรียนบ้านนาแก ในวันที่ 11 กันยายน 2563

โรงเรียนบ้านนาแก ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านนาแก ตำบลดงมะไฟ อำเภอ เมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2466 โดยมี ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน

บริบทโรงเรียนบ้านนาแก เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีสภาพแวดล้อมภายในสะอาด ร่มรื่น มีอาคารเรียนและอาคารประกอบที่เหมาะสมต่อการ จัดการเรียนการสอน ในการศึกษาดูงานครั้งนี้ ได้รับเกียรติจากผู้บริหารโรงเรียนเป็น วิทยากรบรรยายให้ความรู้ ซึ่งท่านได้เล่าว่า เมื่อก่อนโรงเรียนบ้านนาแก มีนักเรียนรวม ทั้งสิ้นเพียง 60 คน จนเมื่อท่านย้ายมาอยู่โรงเรียนแห่งนี้ ได้มีการปรับแนวทางการบริหาร จัดการโดยใช้รูปแบบ NAKAE MODEL และส่งเสริมให้ครูปรับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ครูและบุคลากรมีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่ชัดเจน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียน มีการจัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและหลากหลายช่องทาง จนทำให้ ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นส่งลูกหลานมาเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี ตอนนี้มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 102 คนแล้ว สำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านนาแก เริ่มจาก การนำเอกสารมาวิเคราะห์และร่วมกันกำหนดแนวทาง กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด ความสำเร็จ ทั้งระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานยึดมาตรฐานการศึกษา 3 มาตรฐาน

และใช้องค์ประกอบการดำเนินงานตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดทำ
เครื่องมือตรวจสอบและสรุปผลทุกเดือน ๆ ละหนึ่งครั้ง ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ของโรงเรียนบ้านนาแกผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งรอบ 2 และรอบ 3 ในระดับดี
มาก และได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทาน ประเภทสถานศึกษาขนาดเล็กต่อเนื่อง 3 ปี
การศึกษาดูงานดังภาพประกอบ 18

ภาพประกอบ 18 การศึกษาดูงานโรงเรียนบ้านนาแก จังหวัดสกลนคร

ผลการศึกษาดูงานเพื่อนำมาพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ได้จากโรงเรียนบ้านนาแก จังหวัดสกลนคร ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมศึกษาดูงานและร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้จากการศึกษาดูงานดังนี้

- 3.2.1 ครูและบุคลากรของโรงเรียนต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน
- 3.2.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในต้องเน้นการมีส่วนร่วมทั้งระบบ
- 3.2.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในต้องมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานจากทุกฝ่ายอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง
- 3.2.4 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในต้องมีการจัดทำเอกสารในส่วนที่จำเป็น
- 3.2.5 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในต้องมีความเชื่อมโยงกับการประเมินภายนอก สมศ.

จากการศึกษาดูงาน ทั้งโรงเรียนบ้านฝั่งแดง (พระเทพวรมนีอุปถัมภ์) จังหวัดนครพนม และโรงเรียนบ้านนาแก จังหวัดสกลนคร ผู้ร่วมวิจัยจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อร่วมกันอภิปรายสิ่งที่ได้รับ สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ดังนี้

1. โรงเรียนต้องพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในที่ถูกต้องชัดเจนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ต้องดำเนินการให้สอดคล้อง ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2561 ถ้าหากโรงเรียนมีความพร้อมสามารถเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบริบทและจุดเน้นของโรงเรียน
3. ครูและบุคลากรของโรงเรียนต้องร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและกำหนดค่าเป้าหมายที่ชัดเจน
4. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นภารกิจร่วมกันของครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน ต้องเน้นการมีส่วนร่วมทั้งระบบ
5. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนต้องมีรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน ต้องมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานจากทุกฝ่ายอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

6. โรงเรียนควรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จัดให้มีห้องประกันคุณภาพ เพื่อใช้เป็นห้องประชุม ทำงานร่วมกัน และส่งเสริมให้ทำกิจกรรม PLC อย่างต่อเนื่อง

7. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในควรมีความเชื่อมโยงกับการประเมินภายนอก สมศ. และต้องมีการจัดทำเอกสารในส่วนที่จำเป็น

จะเห็นได้ว่าการศึกษาดูงานช่วยสร้างประสบการณ์ให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาต้นตัวในการพัฒนาตนเองและเห็นความหลากหลายของวิธีการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน นอกจากการศึกษาดูงาน จะได้รับความรู้จากการบรรยายจากผู้บริหารของแต่ละโรงเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ยังได้ซักถามปัญหาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในบริบทสถานศึกษาที่แตกต่างกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาของแต่ละองค์กร นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยในการศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยบรรยากาศสนทนาอย่างไม่เป็นทางการทำให้เกิดการสะท้อนแนวคิดเพื่อการพัฒนาเกิดแรงบันดาลใจอยากพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมากขึ้น

ผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

การออกแบบการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการออกแบบให้ผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมในการผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม แสดงออกทางความคิดที่หลากหลาย การสร้างบรรยากาศการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งได้เลือกแนวทางการพัฒนาด้วยวิธีการที่หลากหลายที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ได้วิธีการที่ใช้ในการออกแบบการพัฒนาที่หลากหลาย ดังนี้ 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การอบรมให้ความรู้ 3) การฝึกปฏิบัติจริง 4) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 5) การประชุมกลุ่มย่อยชุมชนวิชาชีพทางการเรียนรู้ และเสนอให้ผู้ร่วมวิจัยเลือกเป็นวิธีการในการนำไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 ให้มีความเหมาะสมต่อไป

1. ผลการพัฒนาตามวงรอบที่ 1

1.1 ชั้นที่ 1 การวางแผน (Plan)

ในชั้นตอนนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายศึกษาดัชนีชี้วัดความสำเร็จ เป้าหมายในการพัฒนา ดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย โดยการศึกษาสภาพที่ผ่านมาและปัญหาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การวิเคราะห์ปัญหา การวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิเคราะห์ SWOT Analysis ดำเนินกิจกรรมคือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) โดยดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1) ผลการศึกษาสภาพที่ผ่านมา และปัญหาในการพัฒนา

ผลการศึกษาสภาพที่ผ่านมา และปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ปีการศึกษา 2562 การศึกษาเอกสารรายงานผลการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสามและข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เกี่ยวกับสภาพที่ผ่านมาและปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและได้รับความคิดเห็นจากผู้ร่วมวิจัยในการร่วมกันพัฒนาโดยดำเนินการดังนี้

1.1) สภาพที่ผ่านมากในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ผลการดำเนินการศึกษาสภาพที่ผ่านมาก ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ได้ข้อสรุปดังนี้

1.1.1) คณะทำงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาได้มีการร่วมกันเขียนแผนการพัฒนาคูณภาพการจัดการศึกษา

1.1.2) จัดให้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.1.3) มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

1.1.4) คณะทำงาน ฝ่ายงานวิชาการโรงเรียน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อใช้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน

1.1.5) ไม่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานที่แท้จริง

1.1.6) คนรับผิดชอบในแต่ละปีการศึกษายังเป็นคนเดิมทุกปี สภาพที่ผ่านมาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา มีภาพที่ 3 พบว่า มีการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำคู่มือประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ไม่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานที่แท้จริง เพราะเกิดจากการดำเนินงานของครูผู้รับผิดชอบเพียงกลุ่มเดียว เห็นได้จากความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

“...ผู้บริหารแจ้งในที่ประชุมก่อนเปิดภาคเรียนเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและการรับประเมินภายนอกจาก สมศ. ให้ดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์ วันที่ 18 กันยายน 2563)

“...ครูทุกคนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีและประเมินผลโครงการส่งให้วิชาการเป็นผู้รวบรวม...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์ วันที่ 18 กันยายน 2563)

“...โรงเรียนให้ครูจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกปี...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์ วันที่ 18 กันยายน 2563)

“...ได้เขียนโครงการที่ได้รับผิดชอบส่งให้วิชาการและผู้บริหารตรวจโดยนำโครงการเดิมของที่ผ่านมา มาปรับปรุงแก้ไขตามแบบฟอร์ม แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นโครงการกิจกรรมเดิม...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์ วันที่ 18 กันยายน 2563)

1.2) ปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ผลการดำเนินการศึกษาปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สรุปผลได้ดังนี้

1.2.1) ครูมีเจตคติต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในเชิง
ลบมองว่าเป็นภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอน

1.2.2) ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายใน

1.2.3) ครู บุคลากร มีความสับสนและไม่เข้าใจในการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพแนวใหม่ตามองค์ประกอบที่กำหนดในกฎกระทรวง การประกัน
คุณภาพ พ.ศ. 2561 ดังนี้

1.2.3.1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา

1.2.3.2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2.3.3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพของ
สถานศึกษา

สถานศึกษา

1.2.3.4) การประเมินผล ตรวจสอบการดำเนินงานตาม
มาตรฐาน

มาตรฐาน

1.2.3.5) การติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน

1.2.3.6) การเขียนรายงานการประเมินตนเอง

ปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้าน
สามขามิตรภาพที่ 3 พบว่า ครู บุคลากร ยังมีความสับสนและไม่เข้าใจในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพแนวใหม่ มีเจตคติต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในเชิงลบมองว่าเป็น
ภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอนและขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในอย่างจริงจัง เห็นได้จากความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
ดังนี้

“...รู้ว่าการประกาศปรับปรุงการประกันคุณภาพแนวใหม่ พ.ศ.
2561 แต่ยอมรับว่ายังไม่ค่อยเข้าใจแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมากนัก
เพราะเนื้อหาที่ทั้งที่คงเดิมและปรับเปลี่ยนไปจากเดิม...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์ วันที่ 18 กันยายน 2563)

“...การดำเนินงานประกันคุณภาพ เป็นการเพิ่มภาระให้ครู ต้องจัดทำ เอกสารที่เกี่ยวข้องมากมายนอกจากการสอน...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์ วันที่ 18 กันยายน 2563)

“...ส่วนมากแล้วเจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพจะเป็นครูวิชาการ ทำหน้าที่ ประสานและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากครูในโรงเรียนในช่วงเปิด-ปิด ภาคเรียน เพื่อส่ง รายงานเขตพื้นที่การศึกษา...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์ วันที่ 18 กันยายน 2563)

“...ยังสับสนไม่เข้าใจ การประเมินผลและการเขียนรายงานการ ประเมินตนเองแนวใหม่ รวมทั้งที่ต้องรับการประเมินภายนอกจาก สมศ. ด้วย...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์ วันที่ 18 กันยายน 2563)

2) ผลการวิเคราะห์องค์การโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis

การวิเคราะห์องค์การผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการหลังจาก รับการอบรมให้ความรู้ ศึกษาดูงาน ศึกษาสภาพที่ผ่านมาและปัญหาการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามลำดับแล้ว เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมีบรรยากาศที่ผ่อนคลายที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน แสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วม วิจัยได้ร่วมระดมความคิดเห็นอย่างเสรี ทุกคนได้ประชุมพิจารณาข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ เกิดขึ้นเป็นปัจจัยภายในองค์การ คือ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) และปัจจัย ภายนอก คือ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Treats) ขององค์การโดยกำหนด เป้าหมายการวิเคราะห์คือการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้าน สามขา มิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

2.1) วันเวลาที่ดำเนินการ ทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis ในวันที่ 26 - 27 เดือนกันยายน 2563

2.2) สถานที่ ณ ห้องประชุมอาคาร 5 โรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

2.3) ผู้ร่วมทำ SWOT Analysis ได้แก่ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ ข้อมูลจำนวน 39 คน โดยการดำเนินการเพื่อสะท้อนความคิดของผู้ร่วมวิจัยให้มีความ หลากหลาย แบ่งกลุ่มวิเคราะห์ SWOT Analysis ออกเป็น 3 กลุ่ม ในการวิเคราะห์ ดังนี้

2.3.1) กลุ่มที่ 1 มีสมาชิก จำนวน 13 คน ดำเนินการ
วิเคราะห์ SWOT Analysis เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ระดับ
บุคคล

2.3.2) กลุ่มที่ 2 มีสมาชิก จำนวน 13 คน ดำเนินการ
วิเคราะห์ SWOT Analysis เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ระดับ
สายชั้น

2.3.3) กลุ่มที่ 3 มีสมาชิก จำนวน 13 คน ดำเนินการ
วิเคราะห์ SWOT Analysis เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ระดับ
องค์การ

2.4) ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ในแต่ละระดับ สรุปได้
ตามภาพประกอบ 19 - 21 ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ระดับบุคคล

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ครู บุคลากรบรรจุใหม่วัยทำงาน 2. เข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 3. มีความสามารถด้านเทคโนโลยี 4. มีความพร้อมที่จะรับการพัฒนา 5. มีเหตุผลและมีความรับผิดชอบ 6. มีเครื่องมือและอุปกรณ์ไอทีทำงานส่วนตัวทุกคน 7. สถานที่ทำงาน สื่อมีความพร้อม 8. เกิดเพื่อนร่วมงานและการเรียนรู้ใหม่ ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดประสบการณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 2. ความรู้ไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ 3. ครูบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น 4. ขาดการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5. เจตคติต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ 6. ครูมีภาระครอบครัวและปัญหาเศรษฐกิจ
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเครือข่ายเทคโนโลยีภายนอกที่สืบค้นได้สะดวก 2. มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย 3. สังคม ชุมชนให้ความเชื่อมั่นครู 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเดินทางระหว่างบ้านกับที่ทำงานไกลสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย 2. ความพร้อมทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

ปัจจัยภายนอก

ภาพประกอบ 19 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ระดับบุคคล

ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ระดับสายชั้น

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. หัวหน้าสายชั้นให้คำปรึกษาแนะนำและให้โอกาสในการเรียนรู้การทำงาน 2. แบ่งงานรับผิดชอบที่ชัดเจน 3. เชื้อเพลิงให้เกียรติผู้อาวุโสหรือหัวหน้าสายชั้น 4. เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 5. ครูสายชั้นมีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการทำงาน 6. สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการทำงาน 7. สายชั้นเรียนเดียวกันอยู่ในอาคารเรียนเดียวกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครู บุคลากรบางส่วนขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่การทำงานร่วมกัน 2. ขาดการเรียนรู้งานและพัฒนาางานร่วมกัน 3. ขาดการทำงานร่วมกันเป็นทีมและเครือข่ายสายชั้น 4. ขาดการจัดลำดับภาระงานและขั้นตอนไม่ชัดเจน 5. ครูเปลี่ยนงานบ่อยต้องพัฒนากันใหม่ 6. ใช้เอกสารเก่าเป็นต้นฉบับในการทำงาน
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีเทคโนโลยีจากภายนอกที่สืบค้นได้ง่าย 2. การติดต่อสื่อสารกับภายนอกมีความสะดวก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายต้นสังกัดเปลี่ยนแปลงบ่อย 2. สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้เพิ่มภาระค่าใช้จ่าย

ปัจจัยภายนอก

ภาพประกอบ 20 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ระดับสายชั้น

ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ระดับโรงเรียน

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ที่ชัดเจน 2. มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน 3. ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ 4. เน้นการบริหารจัดการที่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย 5. ให้ความสำคัญในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 6. ตรวจสอบ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ 7. มีความพร้อมของอาคารสถานที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดผู้มีความรู้ในการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง 2. ขาดบุคลากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญในงานประกันคุณภาพ 3. ขาดการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 4. การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบ 5. เข้าใจบทบาทหน้าที่การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกคน 6. ผลผลิตด้านผู้เรียนยังไม่น่าพอใจ
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
<ol style="list-style-type: none"> 1. กฎกระทรวง การประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ให้สถานศึกษานำไปใช้ได้สะดวก 2. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา 3. ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น 4. บริการระบบอินเทอร์เน็ตและแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีที่สืบค้นได้สะดวก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อย 2. ระเบียบ กฎหมาย บางเรื่องไม่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพ 3. พื้นที่เขตบริการกว้างทำให้การร่วมมือติดต่อสื่อสารผู้ปกครองไม่ทั่วถึง 4. สภาพทางสังคมเป็นเกษตรกรรมทำให้ผู้ปกครองมีเวลาเอาใจใส่น้อย 5. การแพร่ระบาดของโรคส่งผลต่อการปฏิบัติงาน

ปัจจัยภายนอก

ภาพประกอบ 21 ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis ระดับโรงเรียน

จากการวิเคราะห์ห้องค์การด้วย SWOT Analysis ที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปผล
ดังรายละเอียด ดังตาราง 15

ตาราง 15 สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ห้องค์การ (SWOT Analysis)

	ระดับบุคคล	ระดับสายชั้น	ระดับโรงเรียน
จุดแข็ง (S)	1. ครู บุคลากรบรรจ ใหม่วัยทำงาน 2. เข้าใจการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 3. มีความสามารถ ด้านเทคโนโลยี 4. มีความพร้อมที่จะ รับการพัฒนา 5. มีเหตุผลและมี ความรับผิดชอบ 6. มีเครื่องมือและ อุปกรณ์ไอทีทำงาน ส่วนตัวทุกคน 7. สถานที่ทำงาน สื่อ มีความพร้อม 8. เกิดเพื่อนร่วมงาน และการเรียนรู้ใหม่ ๆ	1. หัวหน้าสายชั้นให้ คำปรึกษาแนะนำและ ให้โอกาสในการ เรียนรู้การทำงาน 2. แบ่งงานรับผิดชอบ ที่ชัดเจน 3. เชื้อพ้งให้เกียรติผู้ อาวุโสหรือหัวหน้า สายชั้น 4. เคารพความ คิดเห็นซึ่งกันและกัน 5. ครูสายชั้นมี ความสามารถใช้ เทคโนโลยีในการ ทำงาน 6. สภาพแวดล้อมเอื้อ ต่อการทำงาน 7. สายชั้นเรียน เดียวกันอยู่ในอาคาร เรียนเดียวกัน	1. มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่ ชัดเจน 2. มีโครงสร้างการ บริหารงานที่ชัดเจน 3. ผู้บริหารเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลงและมี วิสัยทัศน์ในการบริหาร จัดการ 4. เน้นการบริหาร จัดการที่มีส่วนร่วมจาก ทุกฝ่าย 5. ให้ความสำคัญใน การพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษา 6. ตรวจสอบ ประเมินผลอย่างเป็น ระบบ 7. มีความพร้อมของ อาคารสถานที่

ตาราง 15 (ต่อ)

	ระดับบุคคล	ระดับสายชั้น	ระดับโรงเรียน
จุดอ่อน (W)	<p>1. ขาดประสบการณ์ การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน</p> <p>2. ความรู้ไม่ตรงกับ งานที่รับผิดชอบ</p> <p>3. ครูบางคนไม่กล้า แสดงความคิดเห็น</p> <p>4. ขาดการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์</p> <p>5. เจตคติต่อการ ดำเนินงานประกัน คุณภาพ</p> <p>6. ครูมีภาระ ครอบครัวและปัญหา เศรษฐกิจ</p>	<p>1. ครู บุคลากร บางส่วนขาดความ ตระหนักในบทบาท หน้าที่การทำงาน ร่วมกัน</p> <p>2. ขาดการเรียนรู้ และพัฒนางาน ร่วมกัน</p> <p>3. ขาดการทำงาน ร่วมกันเป็นทีมและ เครือข่ายสายชั้น</p> <p>4. ขาดการจัดลำดับ ภาระงานและขั้นตอน ไม่ชัดเจน</p> <p>5. ใช้เอกสารเก่าเป็น ต้นฉบับในการทำงาน</p>	<p>1. ขาดผู้มีความรู้ในการ นิเทศติดตามอย่าง ต่อเนื่อง</p> <p>2. ขาดบุคลากรที่มี ความรู้เชี่ยวชาญในงาน ประกันคุณภาพ</p> <p>3. ขาดการศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติมเพื่อ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>4. การจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศไม่เป็นระบบ</p> <p>5. เข้าใจบทบาทหน้าที่ การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน เกี่ยวข้องกับบุคลากร ทุกคน</p> <p>6. ผลผลิตด้านผู้เรียน ยังไม่น่าพอใจ</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

	ระดับบุคคล	ระดับสายชั้น	ระดับโรงเรียน
โอกาส (0)	<p>1. มีเครือข่ายเทคโนโลยีภายนอกที่สืบค้นได้สะดวก</p> <p>2. มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย</p> <p>3. ชุมชนให้ความเชื่อมั่นครู</p>	<p>1. มีแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีจากภายนอกที่สืบค้นได้ง่าย</p> <p>2. การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกมีความสะดวก</p> <p>3. มีการสื่อสารร่วมกันที่หลากหลาย</p>	<p>1. กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ให้สถานศึกษานำไปใช้ได้สะดวก</p> <p>2. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา</p> <p>3. ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น</p> <p>4. ระบบอินเทอร์เน็ตและแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีที่สืบค้นได้สะดวก</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

	ระดับบุคคล	ระดับสายชั้น	ระดับโรงเรียน
อุปสรรค (T)	1. ครูมีภาระ ครอบครัวและปัญหา เศรษฐกิจ 2. การเดินทาง ระหว่างบ้านกับที่ ทำงานไกลสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่าย 3. ความพร้อมทาง เศรษฐกิจของ ผู้ปกครอง	1. นโยบายต้นสังกัดมี การเปลี่ยนแปลงบ่อย 2. สภาพทาง เศรษฐกิจตกต่ำทำให้ เพิ่มภาระค่าใช้จ่าย	1. รัฐมีการเปลี่ยนแปลง นโยบายบ่อย 2. ระเบียบ กฎหมาย บางเรื่องไม่เอื้อต่อการ พัฒนาคุณภาพ 3. พื้นที่เขตบริการกว้าง ทำให้การร่วมมือ ติดต่อสื่อสารผู้ปกครอง ไม่ทั่วถึง 4. สภาพทางสังคมเป็น เกษตรกรรมผู้ปกครอง มีเวลาเอาใจใส่น้อย 5. การแพร่ระบาดของ เชื้อโรค

จากตาราง 15 สรุปการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน คือ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) และปัจจัยภายนอก คือ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Treats) ของการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งระดับบุคคล ระดับสายชั้น และระดับโรงเรียน แต่ละระดับผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ดังตัวอย่างร่องรอยการวิเคราะห์ห้วงค์การโดยใช้เทคนิคใช้เทคนิค SWOT Analysis บางส่วนของการบันทึกการประชุม ดังต่อไปนี้

“...โรงเรียนเรามีความพร้อมของปัจจัยในทุก ๆ ด้าน ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ต้องปรับบทบาทตนเอง ปรับเจตคติ ในการทำงานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...การทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นหัวใจหลักของการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพแนวใหม่ จะให้ครูวิชาการทำคนเดียวคงยาก เพราะการดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคน...”

(ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3/1, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...โรงเรียนมีความพร้อมปัจจัยภายในเมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น ๆ โรงเรียนของเรามีความพร้อมมาก ครูต้องเร่งพัฒนาตนเองให้มีมาตรฐานเท่าเทียมกันทุกคน และใส่ใจในการพัฒนาการปฏิบัติงาน...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...การพัฒนาการศึกษาตามปัจจัยที่เอื้อทั้งโรงเรียน ผู้ปกครองถือว่าเป็นเรื่องที่ต้องยินดี หากแต่เพียงพวกเราาร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพนักเรียนก็จะตามมาเอง...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...การดำเนินงานประกันคุณภาพต้องลงมือทำการมีส่วนร่วมของบุคลากรอย่างหลากหลาย ไม่ควรมอบหมายให้ครูที่เชี่ยวชาญเพียงคนเดียวตลอดปี ปัจจัยด้านบุคลากรจึงเป็นเรื่องสำคัญ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...ผู้ปกครองให้ความสำคัญและเชื่อมั่นครูกับการจัดการศึกษา แต่ก็มีเด็กส่วนใหญ่ที่อยู่กับตายายเป็นผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสาร การสัมพันธ์กับครอบครัวก็เป็นเรื่องยาก...”

(กรรมการสถานศึกษา, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...ครูต้องมีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยและผู้เรียนระดับประถมและมัธยม เพราะโรงเรียนเราถือว่ามีปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาที่พร้อมด้านบุคลากรที่เป็นครูรุ่นใหม่ ๆ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในดูเป็นเรื่องยาก แต่สามารถพัฒนาได้ ถ้าเราร่วมกันพัฒนาจริง ๆ เพราะจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าโรงเรียนมีความพร้อมมากเกือบทุกด้าน...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...ครูมีความพร้อมครบชั้น อาคารสถานที่เพียงพอ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ ด้วยการมีส่วนร่วมสัมพันธ์ที่ดี การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพก็จะดี...”

(กรรมการสถานศึกษา, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...ปัจจัยเอื้อและแข็ง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเชิงรุก ต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ชัดเจนทุกมาตรฐาน...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2, วันที่ 26 กันยายน 2563)

“...ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในเอื้อต่อการพัฒนา แต่การพัฒนาที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาครู ซึ่งต้องร่วมมือกันต่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน...”

(ครูวิชาการ, วันที่ 26 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยภายใน คือ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) และปัจจัยภายนอก คือ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Treats) และร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาแล้ว ยังได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงลักษณะการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีที่มีอยู่ในเป้าหมายของการวิจัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการพัฒนาที่เกิดขึ้นเมื่อการพัฒนาดำเนินเสร็จสิ้น ซึ่งผลการวิเคราะห์นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอสภาพของการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในก่อนการพัฒนา ทั้งในระดับบุคคล ระดับสายชั้น และระดับโรงเรียนดังต่อไปนี้

ระดับบุคคล

ในระยะแรกที่บุคลากรได้ปฏิบัติงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในร่วมกัน แต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งระดับความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และนอกจากนั้นบางส่วนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เพราะแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เปลี่ยนวิธีการทำงานของครูและบุคลากร ครูต้องปรับบทบาทการทำงานแบบมีส่วนร่วม เพราะการดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของครูและบุคลากรทุกคน เปลี่ยนแนวคิดในการปฏิบัติงานตลอดจนพัฒนาตนเองในการปรับเปลี่ยนวิธีการ

ทำงานที่แตกต่างจากเดิม มุ่งเน้นการวางแผน ลงมือปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล มีภาระงานเพิ่มขึ้นและแตกต่างจากเดิม ครูบางส่วนไม่พยายามพัฒนาตนเอง ไม่เข้าใจและไม่อยากทำความเข้าใจกับแนวปฏิบัติแบบใหม่ ส่งผลให้บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำงานร่วมกันที่ไม่ชัดเจน

ระดับสายชั้น

การรวมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน ในเบื้องต้นมีการรวมกลุ่มเฉพาะคนที่คุ้นเคยกันในสายชั้นเดียวกัน ไม่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างชั้นเรียนอื่น ๆ หัวหน้าสายชั้นขาดความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ไม่ยอมรับความรู้ความสามารถซึ่งกันและกัน ครูที่บรรจุใหม่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและไม่กล้าตัดสินใจ การแบ่งงานภายในสายชั้นขาดการทำงานเป็นทีม

ระดับโรงเรียน

การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในช่วงแรกไม่มีการเตรียมการในเวลาอันเหมาะสมทำให้เกิดปัญหาเรื่องความชัดเจน เช่น แนวทางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การ การร่วมกันกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา กำหนดค่าเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การกำหนดโครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา การลงมือปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงาน ขาดความชัดเจนของยุทธศาสตร์ในการทำงาน ขาดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

3. การสนทนากลุ่ม (focus group discussion)

จากการดำเนินการวิเคราะห์องค์การด้วยเทคนิค SWOT Analysis แล้วผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำข้อสรุปที่ได้มาดำเนินการจัด การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ซึ่งจัดขึ้นเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนา กำหนดกิจกรรมและโครงการที่จะใช้ในการพัฒนา รายละเอียดและผลการสนทนากลุ่มครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

3.1 การสนทนากลุ่มครั้งที่ 1

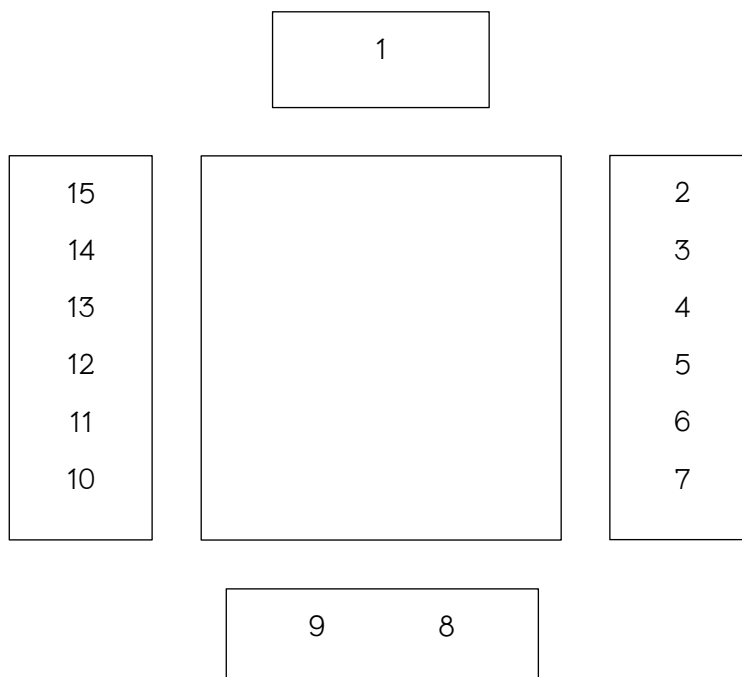
3.1.1 วัน เวลา ที่ดำเนินการ วันที่ 3 เดือนตุลาคม 2563

3.1.2 สถานที่ห้องประชุมอาคาร 5 โรงเรียนบ้านสามขา

มิตรภาพที่ 3 อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

3.1.3 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้วิจัย คณะกรรมการสถานศึกษา 3 คน รองผู้อำนวยการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายตามโครงสร้างบริหาร 4 คน ครูวิชาการ 2 คน หัวหน้าสายชั้น 4 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน ดังต่อไปนี้

แผนผังแสดงที่นั่งของการสนทนากลุ่ม

ภาพประกอบ 22 แสดงที่นั่งของการสนทนากลุ่ม

ตำแหน่งที่นั่งการสนทนากลุ่ม

หมายเลข 1 แทน นายปรัชญา มานะวงศ์ ผู้วิจัย
 หมายเลข 2 แทน นางปริยานุช นาทองลาย รองผู้อำนวยการ
 หมายเลข 3 แทน นายพนมไพโร มีบาง หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
 หมายเลข 4 แทน นางสาวยุพาพรรณสิริ ธรรมวงศ์ หัวหน้าฝ่ายบริหาร

วิชาการ

หมายเลข 5 แทน นางพัฒนาพร มายูร หัวหน้าฝ่ายบริหารบุคคล
 หมายเลข 6 แทน นายเทิดพงษ์ ธรรมนา หัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณ
 หมายเลข 7 แทน นางสาวณัฐชา สกุสไทย หัวหน้าสายอนุบาล

- หมายเลข 8 แทน นางสาวปรีดา แดงบุตร ครูวิชาการ
 หมายเลข 9 แทน นางสาวเพลินจิต ลิตเต ครูวิชาการ
 หมายเลข 10 แทน นางธราทิพย์ สีหานาม หัวหน้าสายประถมต้น
 หมายเลข 11 แทน นางสาวภัทรารดี ดอกบัว หัวหน้าสายประถมปลาย
 หมายเลข 12 แทน นางอริสรา วรรณประภา หัวหน้าสายมัธยมต้น
 หมายเลข 13 แทน นายนครไทย สุวรรณไตรย์ คณะกรรมการสถานศึกษา
 หมายเลข 14 แทน นายเทียม ใจช่วง คณะกรรมการสถานศึกษา
 หมายเลข 15 แทน นายศิริพงษ์ รักแพง คณะกรรมการสถานศึกษา

ในการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้นำเอาแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เสนอต่อที่ประชุมเพื่อรวบรวมวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดที่สำคัญสามารถตรวจสอบและวัดได้จริง โดยกำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม ดัชนีชี้วัดการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่สามารถประเมินได้ในระดับบุคคล คืออย่างไร ดัชนีชี้วัดการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สามารถประเมินได้ในระดับสายชั้น คืออย่างไร ดัชนีชี้วัดการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่สามารถประเมินได้ในระดับองค์การ คืออย่างไร

ผลการสนทนากลุ่มที่พิจารณาเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดที่สำคัญในระดับต่าง ๆ แสดงรายละเอียดดังตาราง 16

ตาราง 16 ดัชนีชี้วัดการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

องค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1. การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและประเด็นการพิจารณา มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคน

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
	<p>2. การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา นำผลการวิเคราะห์มากำหนด มาตรฐานและประเด็นการพิจารณาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและเพิ่มเติมมาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณาส่วนที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่เป็นตัวตนของสถานศึกษา</p> <p>3. การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จโดยใช้ข้อมูลฐาน (Base Line) ย้อนหลัง 3 ปีการศึกษา และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาปัจจุบัน</p> <p>4. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่ค่าเป้าหมายที่กำหนดที่มีความชัดเจน ปฏิบัติได้และทำให้ผลการประเมินมีความเชื่อถือได้</p> <p>5. การเสนอมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>6. การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกมารับทราบ และนำสู่การปฏิบัติ</p>
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	<p>1. การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น และข้อมูลตามสภาพจริงของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</p> <p>2. การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก รวมทั้งนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
	<p>3. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร กลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายความสำเร็จ โดยใช้ ข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จอย่าง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม มุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา</p> <p>4. การวิเคราะห์กลยุทธ์เพื่อกำหนดโครงการ และกิจกรรม สำคัญ ตลอดจำนวนปีของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี</p> <p>5. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายใน ภายนอกสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>6. การนำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>7. การจัดระบบการบริหารจัดการสำหรับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>8. การจัดระบบสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา</p>
3. การดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของ สถานศึกษา	<p>1. การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี</p> <p>2. การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ และจัดทำโครงการที่ สอดคล้องกับกลยุทธ์ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>3. การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานสำหรับแผนปฏิบัติการ ประจำปี</p> <p>4. การนำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีขอความเห็นชอบต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
	<p>5. การสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>6. การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้</p> <p>7. การกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนเป็นระยะ ๆ ระหว่างดำเนินโครงการ สู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>8. การประเมิน สรุป และรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p>
<p>4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา</p>	<p>1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอกที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>2. คณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดวิธีการและจัดทำเครื่องมือประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเชื่อถือได้</p> <p>3. การดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ</p> <p>4. การสรุปรวบรวมผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา และนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
	5. การแจ้งผลการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เกี่ยวข้องทราบผลการประเมิน
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในระบบประกันคุณภาพภายใน 3. การดำเนินการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานทุกส่วนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามวิธีการ และเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จการ ดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษา กำหนดอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง 4. การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานทุกฝ่ายให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 5. การสะท้อนผลการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบเพื่อการพัฒนา 6. การรายงานผลการปฏิบัติงานสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจาก ผู้รับผิดชอบ

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
<p>6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 2. การกำหนดกรอบการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง 3. การนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของสถานศึกษา 4. การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายในแต่ละมาตรฐานเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนด กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพ วิธีการประเมินผลการดำเนินงาน วิธีการนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุง และวิธีการแจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทราบผลการประเมินในแต่ละมาตรฐาน 5. การนำเสนอผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี การศึกษา จุดเด่น/ วิธีปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมในแต่ละมาตรฐาน 6. การนำเสนอกระบวนการพัฒนา โดยใช้กระบวนการ PDCA และกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ที่สอดคล้องแต่ละมาตรฐาน 7. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน 8. การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ 9. การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัด 10. การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองเผยแพร่ต่อสาธารณชน

หลังจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดดัชนีชี้วัดที่สำคัญของการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ทั้งในระดับบุคคล ระดับสายชั้น และระดับโรงเรียนแล้ว ได้นำเอาดัชนีชี้วัดของการดำเนินงานที่จะทำให้บรรลุถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน รวมทั้งสิ้น 43 รายการ มาร่วมกันกำหนดวิธีการ แนวทางการพัฒนากิจกรรม ผลการดำเนินการสนทนากลุ่มร่วมกันของคณะผู้ร่วมวิจัย

ลำดับการอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จากการศึกษาดูงาน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านฝั่งแดง (พระเทพวรมณีอุปถัมภ์) จังหวัดนครพนมและโรงเรียนบ้านนาแก จังหวัดสกลนคร การศึกษาสภาพที่ผ่านมา ปัญหาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การวิเคราะห์ SWOT Analysis จากการดำเนินการทั้ง 4 ขั้นตอน การดำเนินกิจกรรมด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย โดยการกำหนดเป้าหมายการทำกิจกรรมที่ชัดเจนทำให้สามารถสรุปแนวคิดเพื่อแก้ปัญหา หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้ร่วมวิจัยประชุมกลุ่มย่อยได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า สิ่งที่ต้องร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งจะเห็นได้จากการสนทนากลุ่มได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ดังต่อไปนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)

องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 ความคิดเห็นของครูต่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีการสะท้อนความคิดตามดัชนีชี้วัดดังนี้ 1) การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและประเด็นการพิจารณา มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคน 2) การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา นำผลการวิเคราะห์มากำหนด มาตรฐานและประเด็นการพิจารณาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และเพิ่มเติมมาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณาส่วนที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่เป็นตัวตนของสถานศึกษา 3) การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จโดยใช้ข้อมูลฐาน (Base Line) ย้อนหลัง 3 ปีการศึกษา

และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาปัจจุบัน 4) การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่ค่าเป้าหมายที่กำหนดที่มีความชัดเจน ปฏิบัติได้และทำให้ผลการประเมินมีความเชื่อถือได้ 5) การเสนอมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกรับทราบ และนำสู่การปฏิบัติ

“...ครู บุคลากรทุกคนต้องร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษา กำหนดค่าเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวสู่คุณภาพ ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ...”

(รองผู้อำนวยการ, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การพิจารณาการทำงานร่วมกันควรเป็นหน้าที่ของครูสายชั้นในการประเมินเป้าหมายและความสำเร็จของงาน ตลอดจนการวางแผนการทำงานร่วมกัน อย่างไตร่ตรองพิจารณาให้เหมาะสมกับแผนปฏิบัติงานประจำปี...”

(หัวหน้าสายประถมปลาย, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและมาตรฐานกลาง การแสดงความเห็นร่วมกันเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะจะทำให้การทำงานเกิดการรับรู้ร่วมกัน...”

(หัวหน้าสายชั้นประถมต้น, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การกำหนดมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ทำได้สะดวกเพราะมีมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงเป็นแนวทางให้อยู่แล้ว แต่เวลาปฏิบัติครูทุกคนในสายชั้นจะต้องร่วมกันกำหนดให้ชัดเจน...”

(หัวหน้าสายอนุบาล, วันที่ 27 กันยายน 2563)

องค์ประกอบที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการสะท้อนความคิดตามดัชนีชี้วัด ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น และข้อมูลตามสภาพจริงของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก รวมทั้งนำมาตราฐาน

การศึกษาของสถานศึกษาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร เพื่อจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร กลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ความสำเร็จ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็น รูปธรรม มุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 4) การวิเคราะห์กลยุทธ์เพื่อกำหนด โครงการและกิจกรรมสำคัญ ตลอดจำนวนปีของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 5) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง ภายในภายนอกสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 6) การนำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7) การจัดระบบการบริหาร จัดการสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 8) การจัดระบบ สารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

“...การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ครูต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อให้การกำหนดทิศทางการพัฒนา มีความสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาคือคุณภาพของผู้เรียน...”

(หัวหน้าสายมัธยม, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ครูทุกคนต้องร่วมกันกำหนด ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แล้ว นำมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศให้รับทราบร่วมกัน...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน ต้องมีการมอบหมายงานที่ชัดเจน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้ครู บุคลากรทุกคน มีส่วนร่วมดำเนินงาน ร่วมกำหนดกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการ ปฏิบัติงานประจำปีของครู บุคลากร เพราะถือว่าเป็นข้อมูลสารสนเทศที่ทุกคนร่วมกัน

วิเคราะห์ จัดทำไว้ตลอดปี โดยการกำหนดโครงการกิจกรรมที่จะดำเนินการและเป้าหมายความสำเร็จ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...กิจกรรมที่กำหนดในแผนพัฒนา ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและต้องนำเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบด้วย...”

(หัวหน้าสายประถมต้น, วันที่ 27 กันยายน 2563)

องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการสะท้อนความคิดตามดัชนีชี้วัดดังนี้ 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการและจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานสำหรับแผนปฏิบัติการประจำปี 4) การนำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) การสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง 6) การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ 7) การกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนเป็นระยะ ๆ ระหว่างดำเนินโครงการ สู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 8) การประเมิน สรุป และรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

“...ครูควรตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการและการดำเนินการตามโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี การกำกับ ติดตาม ประเมินผล เพื่อให้ทุกคนเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็ง...”

(รองผู้อำนวยการ, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...ครูต้องยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแนวทางในการกำหนดโครงการ กิจกรรมต้องดำเนินการตามปฏิทินที่กำหนดไว้และรายงานต่อที่ประชุมทราบก้าวหน้าเป็นระยะด้วย...”

(ครูวิชาการประถม, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จะต้องมีการมอบหมายให้ครูรับผิดชอบโครงการที่มีความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ โดยที่ทุกคนจะมีโครงการหลักที่ต้องรับผิดชอบและสนับสนุนโครงการของ คนอื่นด้วย เรียกว่าการทำงานเป็นทีมแบบมีส่วนร่วม...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ต้องได้รับความร่วมมือจากทุก ฝ่ายและต้องเปิดใจทำงานร่วมกัน ถึงแม้จะกำหนดโครงการกิจกรรมไว้ดีเพียงใดแต่ถ้าขาด ความร่วมมือกันแล้วก็ยากที่จะสำเร็จได้ด้วยดี...”

(หัวหน้าสายประถมต้น, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...เมื่อดำเนินการพัฒนาตามแผนปฏิบัติการประจำปีแล้ว สิ่งสำคัญ อีกอย่าง คือ การประเมิน สรุป และรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานบรรลุผล สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่...”

(ครูวิชาการมัธยม, วันที่ 27 กันยายน 2563)

องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา มีการสะท้อนความคิดตามดัชนีชี้วัดดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญจากภายในและ ภายนอกที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) คณะกรรมการ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดวิธีการและจัดทำเครื่องมือ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเชื่อถือได้ 3) การ ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 4) การ สรุปรวบรวมผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา และนำข้อมูลมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การ แจงผลการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและ ผู้เกี่ยวข้องทราบผลการประเมิน

“...การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นองค์สำคัญหนึ่งของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยการประเมิน ต้องกำหนดวิธีการและรูปแบบที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละด้าน...”

(หัวหน้าสายอนุบาล, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การประเมินผลการดำเนินงาน ต้องดำเนินการทั้งระหว่างดำเนินการและประเมินหลังสิ้นสุดการดำเนินการ คณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ต้องกำหนดวิธีการและจัดทำเครื่องมือประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเชื่อถือได้...”

(หัวหน้าสายประถมต้น, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพแนวใหม่ จะเป็นการประเมินแบบองค์รวม ครูทุกคนที่เป็นกรรมการต้องมีความรู้ตามระดับสายชั้นที่ตนเองประเมิน และสรุปรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ...”

(หัวหน้าสายประถมปลาย, วันที่ 27 กันยายน 2563)

องค์ประกอบที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีการสะท้อนความคิดตามดัชนีชี้วัดดังนี้ 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนัก ในระบบประกันคุณภาพภายใน 3) การดำเนินการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานทุกส่วนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามวิธีการ และเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง 4) การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานทุกฝ่ายให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5) การสะท้อนผลการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อการพัฒนา 6) การรายงานผลการปฏิบัติงานสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากผู้รับผิดชอบ

“...คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถสะท้อนผลการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อการพัฒนาให้ดีขึ้น...”

(รองผู้อำนวยการ, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...ครูที่เป็นกรรมการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงาน ต้องดำเนินการตามวิธีการ และเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จการดำเนินงานของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดเป็นระยะ อย่างน้อยควรติดตาม ภาคเรียนละ 1 ครั้ง...”

(ครูวิชาการประถม, วันที่ 27 กันยายน 2563)

องค์ประกอบที่ 6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) มีการสะท้อนความคิดตามดัชนีชี้วัดดังนี้ 1) การแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 2) การกำหนดกรอบการเขียนรายงาน ผลการประเมินตนเอง 3) การนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของสถานศึกษา 4) การ นำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายในแต่ละมาตรฐานเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนด กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพ วิธีการประเมินผลการดำเนินงาน วิธีการนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุง และวิธีการแจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทราบผลการประเมินในแต่ละมาตรฐาน 5) การนำเสนอผลการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปีการศึกษา จุดเด่น/ วิธีปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมในแต่ละ มาตรฐาน 6) การนำเสนอกระบวนการพัฒนาโดยใช้กระบวนการ PDCA และกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ที่สอดคล้องแต่ละ มาตรฐาน 7) การนำเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน 8) การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ ความเห็นชอบ 9) การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัด 10) การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองเผยแพร่ต่อสาธารณชน

“...เมื่อโครงการสิ้นสุดต้องประเมินผลการดำเนินโครงการ และเขียน รายงานการประเมินตนเอง โดยกำหนดกรอบการเขียนให้ชัดเจน ประกอบด้วยข้อมูล พื้นฐาน ผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะ เพื่อรายงานต่อ หน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง...”

(ครูวิชาการมัธยม, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การเขียนรายงานการประเมินตนเอง นอกจากเพื่อรายงานหน่วย ต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาแล้ว ยังเชื่อมโยง ถึงการรับประเมินภายนอกจาก สมศ.ได้ด้วย...”

(หัวหน้าสายประถมศึกษาดอนปลาย, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ต้องนำเสนอผลการประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้...”

(หัวหน้าสายประถมศึกษาตอนต้น, วันที่ 27 กันยายน 2563)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวคิดของครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาผู้ร่วมวิจัยในการได้มาซึ่งองค์ประกอบที่เหมาะสมในการใช้เพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยองค์ประกอบผู้ร่วมวิจัยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันจากการร่วมสนทนากลุ่มพบว่า

“...จากการได้รับการอบรม ทำให้มีความรู้ความเข้าใจถึงมาตรฐานการศึกษาที่ประกาศปรับใช้ใหม่ รวมทั้งเข้าใจบทบาทของครู บุคลากรที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น และพร้อมให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่...”

(หัวหน้าสายอนุบาล, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การวิเคราะห์ขององค์กรครั้งนี้ เป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนาคำเนินงานประกันคุณภาพทำให้มีข้อมูลสารสนเทศเพื่อกำหนดการดำเนินงานให้สอดคล้องมาตรฐาน ปรับรูปแบบการประเมินให้ทุกคนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนคุณภาพที่สำคัญ...”

(หัวหน้าสายประถมศึกษาตอนปลาย, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การประกันคุณภาพแนวใหม่ มีการปรับมาตรฐานลดลงแต่มีความชัดเจนครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา ครูต้องปรับบทบาทใหม่จากการรับผิดชอบงานรายบุคคลเปลี่ยนเป็นการมีส่วนร่วม เพราะการประกันคุณภาพภายในเกี่ยวข้องกับทุกคนในองค์กร...”

(หัวหน้าสายประถมต้น, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ครูต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งด้านเนื้อหาการประเมิน และการรายงานตนเอง การทำงานร่วมกันของบุคลากรจะช่วยให้งานเกิดประสิทธิภาพส่งผลให้องค์กรเกิดความเชื่อมั่น...”

(รองผู้อำนวยการ, วันที่ 27 กันยายน 2563)

“...การมีส่วนร่วมในการทำงาน ถือเป็นพื้นฐานการทำงานร่วมกันไม่มีใครที่ทำงานคนเดียว การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ต้องเปลี่ยนทั้งตนเองและเพื่อนร่วมงานที่สามารถทำงานประสานกันได้อย่างมีคุณภาพและการมีส่วนร่วมในการทำงานโครงการกิจกรรมตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปพร้อม ๆ กัน...”
(หัวหน้าสายมัธยมศึกษา, วันที่ 27 กันยายน 2563)

3.2 การสนทนากลุ่มครั้งที่ 2

การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 และมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 ระยะเวลาในการดำเนินการ ในวันที่ 10 เดือน ตุลาคม 2563

3.2.2 สถานที่ ห้องประชุมอาคาร 5 โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

3.2.3 ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้วิจัย คณะกรรมการสถานศึกษา 3 คน รองผู้อำนวยการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายตามโครงสร้างบริหาร 4 คน ครูวิชาการ 2 คน หัวหน้าสายชั้น 4 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน เป็นกลุ่มบุคคลชุดเดิมกับการสนทนากลุ่มในครั้งที่ 1

3.2.4 ประเด็นในการสนทนากลุ่มมีดังนี้

3.2.4.1 ดัชนีชี้วัดที่จะทำให้การพัฒนาบรรลุถึงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้งระดับบุคคล ระดับสายชั้น และระดับโรงเรียนจะใช้วิธีการอย่างไรและกำหนดกิจกรรมอะไรบ้าง

3.2.4.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นหลักจาก 6 องค์ประกอบ 43 ดัชนีชี้วัด โดยกำหนดวิธีการพัฒนาที่ผู้วิจัยศึกษาเอกสารมาให้ผู้ร่วม วิจัยออกแบบโครงการกิจกรรมด้วยวิธีการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้ 6 วิธี ดังนี้ 1) การศึกษาเอกสารด้วยตนเอง 2) การอบรมให้ความรู้ 3) การประชุมกลุ่มย่อย 4) การลงมือปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง 5) การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล 6) การเขียนรายงานการประเมินตนเอง

3.3 ผลการออกแบบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเป็นหลักในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.1 กำหนดปฏิทินวงรอบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 ปฏิทินวงรอบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

วัน เดือน ปี	โครงการกิจกรรม	การดำเนินการ
25 สิงหาคม 2563 ถึง 13 กันยายน 2563	วิจัยวงรอบที่ 1 ขั้นที่ 1 (Plan) การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาตามองค์ประกอบที่กำหนดขึ้นร่วมกันเป็นวิทยากรจากบุคลากรภายในโรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาร่วมกัน
13 กันยายน 2563 ถึง 31 ตุลาคม 2563	วิจัยวงรอบที่ 1 ขั้นที่ 2 (Action) การดำเนินการโครงการกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการร่วมกันตามโครงการกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
กันยายน 2563 ถึง ตุลาคม 2563	วิจัยวงรอบที่ 1 ขั้นที่ 3 (Observation) การสังเกต	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการร่วมกันสังเกตการดำเนินงานโครงการกิจกรรม
ตุลาคม 2563	วิจัยวงรอบที่ 1 ขั้นที่ 4 (Reflection) การสะท้อนผลโครงการกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	จัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อพิจารณาโครงการกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและโครงการที่ต้องปรับปรุงพัฒนา

ตาราง 17 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	โครงการกิจกรรม	การดำเนินการ
พฤศจิกายน 2563	วิจัยวงรอบที่ 2 ขั้นที่ 1 (Plan) โครงการกิจกรรม การพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	จัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โครงการกิจกรรม การพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน ที่ประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายจะคงสภาพ ดำเนินการต่อไปและโครงการ ที่ต้องปรับปรุงพัฒนา หรือ โครงการที่เกิดขึ้นใหม่ถ้าไม่ บรรลุผลตามเป้าหมาย ความสำเร็จที่กำหนด
พฤศจิกายน 2563 ถึง กุมภาพันธ์ 2564	วิจัยวงรอบที่ 2 ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ (Action) โครงการกิจกรรมการ พัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการร่วมกันตาม โครงการกิจกรรมการ พัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน
พฤศจิกายน 2563 ถึง มีนาคม 2564	วิจัยวงรอบที่ 2 ขั้นที่ 3 (Observation) การสังเกต โครงการกิจกรรมการ พัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกัน ดำเนินการสังเกตโครงการ กิจกรรมพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน
มีนาคม 2564	วิจัยวงรอบที่ 2 ขั้นที่ 4 (Reflection) การสะท้อนผล โครงการกิจกรรมการ พัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการร่วมกันสรุปผลที่ได้ จากการดำเนินโครงการ กิจกรรมพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน

จากตาราง 17 วงรอบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยการกำหนด 4 ชั้น 2 วงรอบ ในส่วนของการกำหนดวันเวลาเป็นการกำหนดพอสังเขปอาจมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาหรือเพิ่มเติมการปฏิบัติการแต่ละวงรอบขององค์ประกอบแต่ละ องค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้ร่วมวิจัยทราบพร้อมทั้งมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ เพื่อให้การปฏิบัติตามปฏิทินมีความสะดวกและคำนึงถึงประสิทธิผลของการ พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตาม วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย

3.3.2 กำหนดปฏิทินการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเพื่อการ พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้ง 6 องค์ประกอบ ดังปรากฏในตาราง 18

ตาราง 18 ปฏิทินการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเพื่อการ พัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้ง 6 องค์ประกอบ

วัน เดือน ปี	เนื้อหา กิจกรรม	วิทยากร
14 กันยายน 2563 เวลา 15.00 – 16.30 น.	การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	ผู้อำนวยการโรงเรียน
15 กันยายน 2563 เวลา 14.30 – 15.30 น.	การจัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	รองผู้อำนวยการ นางปริยานุช นาทองลาย
15 กันยายน 2563 เวลา 15.30 – 16.30 น.	การดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	ครูวิชาการสายชั้นประถม นางสาวปรียดา แดงบุตร
16 กันยายน 2563 เวลา 14.30 – 15.30 น.	การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	ครูวิชาการสายชั้นอนุบาล นางสาวณัฐชา สกุลไทย
16 กันยายน 2563 เวลา 15.30 – 16.30 น.	การติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา	ครูวิชาการสายชั้นมัธยมต้น นางเพ็ญจิต แสนคำ
17 กันยายน 2563 เวลา 15.00 – 16.30 น.	การจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)	รองผู้อำนวยการ นางปริยานุช นาทองลาย

ปฏิทินการการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้ง 6 องค์ประกอบ ลำดับเนื้อหาการอบรมตามความเหมาะสมของกิจกรรมและตามความสะดวกของวิทยากร มีความยืดหยุ่นเพื่อแก้ปัญหาในการบริหารจัดการ

3.3.3 กำหนดโครงสร้างเนื้อหาและวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้ง 6 องค์ประกอบเมื่อดำเนินการกำหนดปฏิทินผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดเนื้อหาและผู้รับผิดชอบในการพัฒนาองค์ประกอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ดังปรากฏในตาราง 19

ตาราง 19 โครงสร้างเนื้อหาและวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 6 องค์ประกอบ

หน่วยการพัฒนา	เนื้อหาสาระ	วิธีการพัฒนา
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1. การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานประกันคุณภาพภายในและประเด็นการพิจารณาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ 2. การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา นำผลการวิเคราะห์มากำหนดมาตรฐานและประเด็นการพิจารณาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 3. การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จ 4. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐาน	1. การศึกษาด้วยตัวเอง 2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ตาราง 19 (ต่อ)

หน่วยการพัฒนา	เนื้อหาสาระ	วิธีการพัฒนา
2. การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม องค์กร ปัจจัยภายในและ ภายนอกนำมามาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษามาวิเคราะห์เพื่อ จัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา 2. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัด ความสำเร็จ 3. การวิเคราะห์กลยุทธ์เพื่อ กำหนดโครงการ และกิจกรรม สำคัญ ตลอดจำนวนปีของ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติ การประจำปี	1. การศึกษาด้วยตัวเอง 2. การประชุมเชิง ปฏิบัติการ
3. การดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของ สถานศึกษา	1. การดำเนินการตามแผนปฏิบัติ การประจำปีและปฏิทินการ ปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	1. การศึกษาด้วยตัวเอง 2. การฝึกปฏิบัติการจริง
4. การประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา	1. การกำหนดวิธีการและจัดทำ เครื่องมือประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพภายใน สถานศึกษาที่มีคุณภาพเชื่อถือได้ 2. ดำเนินการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพภายใน สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	1. การศึกษาด้วยตัวเอง 2. การฝึกปฏิบัติการจริง

ตาราง 19 (ต่อ)

หน่วยการพัฒนา	เนื้อหาสาระ	วิธีการพัฒนา
5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	1. การติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานทุกฝ่ายให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1. การศึกษาด้วยตัวเอง 2. การฝึกปฏิบัติการจริง
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)	1. การกำหนดกรอบการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง 2. การนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของสถานศึกษา 3. การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายในแต่ละมาตรฐานเทียบกับค่าเป้าหมาย 4. การนำเสนอผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จุดเด่น/ วิธีปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมในแต่ละมาตรฐาน 5. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน	1. การศึกษาด้วยตัวเอง 2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3. การฝึกปฏิบัติการจริง

จากตาราง 19 โครงสร้างเนื้อหาและวิธีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้ง 6 องค์ประกอบ การได้มาซึ่งขอบข่ายการพัฒนา โดยการระดมความคิดเห็นร่วมกันและออกแบบการกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ สิ่งที่ต้องการพัฒนาความคิดเห็น การแสดงออกทางความคิดเห็นร่วมกัน การวิเคราะห์ความเป็นไปได้และอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนา ความเป็นไปได้ตลอดจนการออกแบบ

การพัฒนาตามบริบทและปัญหาการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาในการมุ่งเน้นสู่วัตถุประสงค์ของเป้าหมายการพัฒนาคือประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 การกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม รวมถึงการเสนอรายชื่อวิทยากรในบางเนื้อหาที่ต้องการวิทยากรให้ความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

3.3.4 แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้ง 6 องค์ประกอบ

ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดโดยการจัดกิจกรรมเพื่อแนวทางการออกแบบพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยออกแบบแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนา ดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

กิจกรรมที่	หน่วยที่	แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนา
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ ชี้แจงกิจกรรมกลุ่มเรื่องการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แบ่งกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย 4 กลุ่ม ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> กลุ่มที่ 1 สายชั้นปฐมวัย กลุ่มที่ 2 สายชั้นประถมศึกษาตอนต้น กลุ่มที่ 3 สายชั้นประถมศึกษาตอนปลาย กลุ่มที่ 4 สายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ละกลุ่มค้นคว้าหาความรู้จากเอกสารความรู้ (ดำเนินการประมาณ 30 นาที) นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (ดำเนินการ 2 ชั่วโมง)

ตาราง 20 (ต่อ)

กิจกรรมที่	หน่วยที่	แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนา
2	การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> ประชุมแจ้งจุดประสงค์การจัดกิจกรรม แบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม อภิปรายแสดงความคิดเห็นดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร กลุ่มที่ 2 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ กลุ่มที่ 3 การวิเคราะห์กลยุทธ์เพื่อกำหนดโครงการ และกิจกรรมสำคัญ ร่วมกันออกแบบโครงการกิจกรรมเพื่อการพัฒนา (ดำเนินการ 2 ชั่วโมง)
3	การดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของ สถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> ประชุมแจ้งจุดประสงค์ในการดำเนินงานกิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้รับการพัฒนาปฏิบัติภาระงานเป็นรายบุคคลตามโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย โดยมีบุคลากรภายในเป็นทีมคณะทำงานร่วมกันทุกกิจกรรม ประชุมนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัญหาที่เลือกมาทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากนั้นช่วยกันสรุปสาระสำคัญ
4	การประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> ประชุมแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ แบ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยออกเป็น 4 กลุ่ม ตามระดับสายชั้น แต่ละกลุ่มศึกษาเอกสารและเลือกวิธีการนำเสนอการกำหนดวิธีการและจัดทำเครื่องมือประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเชื่อถือได้

ตาราง 20 (ต่อ)

กิจกรรมที่	หน่วยที่	แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนา
		<p>3. นำเสนอผลการเลือกรูปแบบ วิธีการหรือเทคนิคต่าง ๆ ออกแบบการกำหนดวิธีการและจัดทำเครื่องมือประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเชื่อถือได้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (ใช้เวลา 1 ชั่วโมง)</p>
5	<p>การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา</p>	<p>1. ประชุมแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ แบ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยออกเป็น 4 กลุ่ม ตามระดับสายชั้น</p> <p>2. แต่ละกลุ่มศึกษาเอกสารและเลือกวิธีการนำเสนอการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>3. นำเสนอผลการเลือกรูปแบบ วิธีการ หรือเทคนิคต่าง ๆ ออกแบบการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (ใช้เวลา 1 ชั่วโมง)</p>
6	<p>การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)</p>	<p>1. ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ ชี้แจงกิจกรรมกลุ่มเรื่องการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR)</p> <p>2. แบ่งกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย 5 กลุ่ม ดังนี้</p> <p>กลุ่มที่ 1 การกำหนดกรอบการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง</p> <p>กลุ่มที่ 2 การนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของสถานศึกษา</p>

ตาราง 20 (ต่อ)

กิจกรรมที่	หน่วยที่	แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนา
		<p>กลุ่มที่ 3 การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายในแต่ละมาตรฐานเทียบกับค่าเป้าหมาย</p> <p>กลุ่มที่ 4 การนำเสนอผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จุดเด่น/ วิธีปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมในแต่ละมาตรฐาน</p> <p>กลุ่มที่ 5 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน</p> <p>3. แต่ละกลุ่มค้นคว้าหาความรู้จากเอกสารความรู้ (ดำเนินการประมาณ 30 นาที)</p> <p>4. นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (ดำเนินการ 2 ชั่วโมง)</p>

จากตาราง 20 แนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันออกแบบแนวทางการพัฒนา วิธีการพัฒนาที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติการจริง เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สามารถปรับเปลี่ยนตามความคิดเห็นเพื่อพัฒนารวมทั้งการเพิ่มหรือลดจำนวนกิจกรรมในโครงการ ผู้รับผิดชอบในโครงการกิจกรรมปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มลดกิจกรรมการดำเนินการพัฒนาได้ตามความเหมาะสม

3.3.5 กำหนดโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ผู้ร่วมวิจัยดำเนินการในการสนทนากลุ่มย่อยครั้งที่ 2 ร่วมวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาโดยการกำหนดโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเด็กดี มีความซื่อสัตย์ - กิจกรรม ร้อง เล่น เต้น ไหว้ - กิจกรรมเคลื่อนไหวผ่านเสียงเพลง ดนตรี - กิจกรรมลีลาโชว์ <p>1.1.3 โครงการส่งเสริมส่งเสริมให้มีพัฒนาการด้านสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมหนูน้อยทำได้ - กิจกรรมฝึกสมาธิ - กิจกรรมนักขอมตัวน้อย - กิจกรรมนักอนุรักษ์น้อย - กิจกรรมเด็กไทย ไหว้สวย <p>มารยาทงาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมน้ำเสาชง - กิจกรรมวันสำคัญ (ในสัปดาห์นั้นตรงกับวันสำคัญวันใด) 	นางบังอรอน บุปผางาม	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564
<p>1.1.4 ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านสติปัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมนักข่าวน้อย - กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (ในวงกลม) <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมปริศนาคำทาย - กิจกรรมเกมการศึกษา - กิจกรรมเล่านิทานแสนสุข 	นางสาวณัฐชา สกุลไทย	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.2.3 โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมอบรมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา - กิจกรรมศึกษาดูงาน - กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ - กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพและสังเกตชั้นเรียน (LS/PLC) - กิจกรรมอนุบาลพอเพียง - กิจกรรมสังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กรายบุคคล - กิจกรรมเปิดบ้านประสานสัมพันธ์พ่อแม่ ครูและเด็ก 	นางปริยานุช นาทองลาย	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.2.4 โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมปรับปรุงสนามเด็กเล่น BBL - กิจกรรมปรับปรุงฐานการเรียนรู้ลานกิจกรรมอนุบาลชัยบายชยายสมอง - กิจกรรมห้องเรียนอนุบาลสะอาด ผีกกวาดทุกวัน - กิจกรรมแบ่งกลุ่มสนใจใฝ่เรียนรู้ (กิจกรรมสนใจของแต่ละห้องเรียน) 	นางบังอรอน บุปผางาม	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.3.1 โครงการพัฒนาการจัด ประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมี พัฒนาการทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการวิเคราะห์เด็กเป็น รายบุคคล - กิจกรรมบันทึกพฤติกรรมเด็ก - กิจกรรมการจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์ 	นางปริยานุช นาทองลาย	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.3.2 โครงการจัดการศึกษาตาม หลักการพัฒนาสมอง และสร้าง โอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (ในวงกลม) - กิจกรรมสร้างสรรค์ - กิจกรรมบทบาทสมมติ 	นางสาวณัฐชา สกุลไทย	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.3.3 โครงการส่งเสริมส่งเสริม การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีเหมาะสมกับวัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการจัดสภาพแวดล้อม ในห้องเรียน - กิจกรรมจัดมุมประสบการณ์ - กิจกรรมการใช้สื่อเทคโนโลยี ในการจัดประสบการณ์ - กิจกรรมเกมการศึกษา 	นางไอลดา บ้องสีดา	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.3.4 โครงการส่งเสริมประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงจัดประสบการณ์และพัฒนาการเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง - กิจกรรม PLC - กิจกรรมการรายงานผลการประเมิน - กิจกรรมสะท้อนพัฒนาการเด็ก 	นางบังอรอน บุปผางาม	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.4 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน</p> <p>1.4.1 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเรื่องเล่าเช้านี้ - กิจกรรมสี่สัณวรรณกรรม - กิจกรรมรักการอ่าน - กิจกรรมคณิตคิดสนุก สนุกกับสูตรคูณ - กิจกรรมโครอสเวิร์ด - กิจกรรมภาษาอังกฤษวันละคำ <p>กิจกรรมเอแม็ท</p>	นางสาวณัฐชา สกุลไทย	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.4.2 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิววิจารณ์ญาณ</p>	นางพัฒนาพร มาบุตร นางสาวยุพาพรรณสิริ ฉรรมวงศ์	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ แก้ปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเปิดบ้านม่วงขาว - กิจกรรมค่ายวิชาการ - กิจกรรมการเรียนรู้คู่โครงการ <p>1.4.3 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ <p>กิจกรรมโครงการ</p>	นางเพ็ญจิต แสนคำ	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.4.4 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการเรียนรู้ผ่าน DLTV สมาร์ทโฟน สื่อ 	นางสาวปรีเยดา แดงบุตร นางเพ็ญจิต แสนคำ	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.4.5 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตร สถานศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการสอนซ่อมเสริม (แก้ปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่คล่อง) - เตรียมความพร้อมก่อนสอบ <p>O-NET / NT / LAS</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียน การสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ - กิจกรรมค่ายวิชาการ 	นางสาวภัทราวดี ดอกบัว นางสาวหนึ่งฤดี ศรีสกุลวงศ์	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.4.6 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่ออาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมสหกรณ์ - กิจกรรมตัดผม - กิจกรรมปลูกผักสวนครัว - กิจกรรมเพาะเห็ด - กิจกรรมเลี้ยงปลาตุก <p>ในบ่อซีเมนต์</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมปฎิบัติทักษะอาชีพ - กิจกรรมแปรรูปอาหาร - กิจกรรมธนาคารโรงเรียน 	<p>นางสาวอริสรา มาตคม นางสาวนันทวัน อูระ</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.4.7 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมวันศุกร์สุดสัปดาห์ - กิจกรรมของหายได้คืน - กิจกรรมโรงเรียนสวยด้วยมือเรา - กิจกรรมจิตอาสา 	<p>นางสาวนันทวัน อูระ นางเพลินจิต แสนคำ</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.4.8 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมวันสำคัญ - กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย - กิจกรรมคารวะธรรม 	<p>นายพนมไพโร มีบาง นายชินาธิป ศรชัยสกุล นางนงลักษณ์ สมสอน</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.4.9 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมประชาธิปไตย - กิจกรรม to be number one - กิจกรรมหมู่บ้านคุณธรรม 	<p>นายเทิดพงษ์ ธรรมนา นางสาวอรุณรัตน์ คุณศรีเมฆ</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.4.10 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมสุขบัญญัติ10 ประการ 	<p>นางสาวปรีดา แดงบุตร นางสาวอรุณรัตน์ คุณศรีเมฆ นางสาวหนึ่งฤดี</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.5 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ</p>	<p>ศรีสกลวงศ์</p>	
<p>1.5.1 โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้วยการพัฒนาการประกันคุณภาพ</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 		
<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 		
<ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 		

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการสอนพิเศษอย่างเข้ม - กิจกรรมส่งเสริมการแข่งขัน ทักษะวิชาการและศิลปหัตถกรรม นักเรียน <p>1.5.4 โครงการพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมอบรมพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษา - กิจกรรมศึกษาดูงาน - กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ - กิจกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียน - กิจกรรมสร้างเสริมขวัญกำลังใจ - กิจกรรมครูต้นแบบพอเพียง - กิจกรรมการแลกเปลี่ยนรู้ทาง วิชาชีพและสังเกตชั้นเรียน (LS / PLC) - กิจกรรมจัดนิทรรศการเปิดบ้าน ม่วงขาว 	นางปริยานุช นาทองลาย	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.5.5 โครงการจัดสภาพแวดล้อม ทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมปรับปรุงอาคารเรียน อาคารพิเศษห้องเรียน ห้องพิเศษ - พัฒนาสภาพแวดล้อมทาง กายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 	นายศรารุช แวงวรรณ นายเพ็ญพิสิษฐ บัญญา	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.5.6 โครงการส่งเสริมและจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดประสบการณ์เสริมแก่ครูและเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมขยายสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน - กิจกรรมจัดหาสื่อ ICT เพื่อการสอน <p>1.6 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p>	<p>นางปริยานุช นาทองลาย</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.6.1 โครงการส่งเสริมครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Based Learning) - กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์ (Situation Based Learning) - กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) - กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (Inquiry Based Learning) 	<p>นางสาวปรีเยดา แดงบุตร, นางสาวอรุณรัตน์ คุณศรีเมฆ, นางสาวหนึ่งฤดี ศรีสกลวงศ์</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.6.2 โครงการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้จริงมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมจัดทำแผน IEP - กิจกรรมการศึกษาเด็กรายบุคคล - กิจกรรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง 	<p>นายชินาธิป ศรชัยสกุล นางธราทิพย์ สีหานาม</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.6.3 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออก แสดงความคิดเห็น สร้างองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการ ภายใน และภายนอกสถานศึกษา - กิจกรรมค่ายวิชาการ - กิจกรรมโครงงาน 	<p>นางสาวภัทราวดี ดอกบัว นางพัฒนาพร มาชูร</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.6.4 โครงการส่งเสริมครูมีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมผลิตสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ 	<p>นางนงลักษณ์ สมสอน นางสาวยุพาพรรณสิริ ธรรมวงศ์ นางสาวหนึ่งฤดี ศรีสกุลวงศ์</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต - กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน - กิจกรรมธนาคารโรงเรียน - กิจกรรม 1 ผลิตภัณฑ์ 1 โรงเรียน - กิจกรรมแหล่งเรียนรู้ <p>คอมพิวเตอร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ Book café - กิจกรรมห้องเรียนกลับด้าน (Flip Class room) <p>1.6.5 โครงการส่งเสริมและ พัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม Home room - กิจกรรมแนะแนว - กิจกรรมห้องเรียนนำอยู่ - ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - กิจกรรมส่งเสริมประสิทธิภาพ - การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 	<p>นางสาวปรีดา แต่งบุตร นายพนมไพโร มีบาง</p>	<p>กันยายน 2563 – มีนาคม 2564</p>
<p>การสอน</p> <p>1.6.6 โครงการวัดและการ ประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมวัดผลและการ ประเมินผล - กิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้ แก่ผู้เรียน 	<p>นางพัฒนาพร มาบุตร นางสาวยุพาพรรณสิริ ธรรมาวงศ์</p>	<p>กันยายน 2563 – มีนาคม 2564</p>

ตาราง 21 (ต่อ)

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
1.6.7 โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ - กิจกรรม PLC - กิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามผล	นายเพ็ญพิสิษฐ บุญภู นายศราวุธ แวงวรรณ	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
2. โครงการเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษา 2.1 กิจกรรมกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 2.2 กิจกรรมจัดทำแผนพัฒนาการจั การศึกษาของสถานศึกษา 2.3 กิจกรรมดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา 2.4 กิจกรรมประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา 2.5 กิจกรรมติดตามผลการ ดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา 2.6 จัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเอง	นางเพ็ญจิต แสนคำ นางธราทิพย์ สีหานาม นางสาวปรีดา แดงบุตร นางสาวณัฐชา สกุลไทย นายเทิดพงษ์ ธรรมนา นางสาวยุพาพรรณสิริ ธรรมวงศ์	กันยายน 2563- ตุลาคม 2563

จากตาราง 21 ตารางโครงการกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ 3 จากการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 (Focus

group) มีการออกแบบโครงการหลัก 2 โครงการ และกำหนดโครงการย่อยรองรับ 37 โครงการ 163 กิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและองค์ประกอบการทำงานทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยการดำเนินการออกแบบกิจกรรม ผู้ร่วมวิจัยสามารถเพิ่มเติมหรือตัดออกจากที่กำหนดได้ตามความเหมาะสมของการพัฒนาเพื่อนำสู่การจัดกิจกรรมตามเป้าหมายที่ตั้งไว้สูงสุด

4. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop)

การดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันออกแบบรายละเอียดของโครงการที่ผู้วิจัยใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร โดยประเด็นสำคัญที่จะต้องได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในครั้งนี้ คือ จุดมุ่งหมายของการพัฒนา ดัชนีชี้วัดความสำเร็จและเป้าหมายของการพัฒนา ซึ่งก่อนที่จะจัดทำรายละเอียดของโครงการดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 นำผลการวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการ (SWOT Analysis) ผลการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เสนอต่อสมาชิกผู้ร่วมวิจัยเพื่อปรับลดเพิ่มกิจกรรมที่สำคัญ ซึ่งผู้ร่วมวิจัยรับทราบและให้ดำเนินการวิจัยต่อไป

4.2 จัดตั้งทีมงานที่จะร่วมประชุมปฏิบัติการ (Workshop) ซึ่งทีมงานชุดนี้ประกอบด้วย ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยเป็นครู บุคลากรจำแนกตามสายชั้น และคณะกรรมการสถานศึกษาที่เคยร่วมสนทนากลุ่ม รวมทั้งสิ้นจำนวน 26 คน ตามรายชื่อ ดังแสดงตาราง 22

ตาราง 22 รายชื่อผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยแบ่งเป็นครู บุคลากรจำแนกตามสายชั้นและ
คณะกรรมการสถานศึกษา

ที่	ชื่อ - สกุล	สายชั้น	บทบาท
1	นายปรัชญา มานะวงศ์	บริหาร	ผู้วิจัย
2	นางปริยานุช นาทองลาย	บริหาร	ผู้ร่วมวิจัย
3	นางสาวณัฐชา สกุลไทย	อนุบาล	ผู้ร่วมวิจัย
4	นางสุรางค์รัตน์ รัตนเนตร	อนุบาล	ผู้ร่วมวิจัย
5	นางไอลดา ป้องสีดา	อนุบาล	ผู้ร่วมวิจัย
6	นางสาวบังอรอน บุปผางาม	อนุบาล	ผู้ร่วมวิจัย
7	นางสาวอรุณรัตน์ คุณศรีเมฆ	ประถมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
8	นางจันทร์แจ่ม พันธุ์สุนันนนท์	ประถมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
9	นายชินาธิป ศรชัยสกุล	ประถมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
10	นายเพ็ญพิสิษฐ บัญญู	ประถมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
11	นางธราทิพย์ สีหานาม	ประถมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
12	นางสาวปรีดา แดงบุตร	ประถมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
13	นายศราวุธ แวงวรรณ	ประถมปลาย	ผู้ร่วมวิจัย
14	นางนงลักษณ์ สมสอน	ประถมปลาย	ผู้ร่วมวิจัย
15	นางสาวภัทราวดี ดอกบัว	ประถมปลาย	ผู้ร่วมวิจัย
16	นางสาวหนึ่งฤดี ศรีสกุลวงศ์	ประถมปลาย	ผู้ร่วมวิจัย
17	นายเทิดพงษ์ ธรรมนา	ประถมปลาย	ผู้ร่วมวิจัย
18	นางพัฒนาพร มายูร	มัธยมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
19	นางเพ็ญจิต แสนคำ	มัธยมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
20	นางอริสรา วรรณประภา	มัธยมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
21	นางสาวนันทวัน อูระ	มัธยมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
22	นายพนมไพโร มีบาง	มัธยมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
23	นางสาวยุพาพรรณสิริ ธรรมวงศ์	มัธยมต้น	ผู้ร่วมวิจัย
24	นายนครไทย สุวรรณไตรย์	ประธานกรรมการสถานศึกษา	ผู้ร่วมวิจัย

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	สายชั้น	บทบาท
25	นายเทียม ใจชวง	กรรมการสถานศึกษา	ผู้ร่วมวิจัย
26	นายศิริพงษ์ รักแพง	กรรมการสถานศึกษา	ผู้ร่วมวิจัย

**5. การจัดทำรายละเอียดโครงการกิจกรรมการพัฒนาการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร**

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อจัดทำ
รายละเอียดของโครงการที่จะใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชุมพร ดำเนินการระหว่างวันที่ 17 - 24 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563 ที่ห้องประชุม
อาคาร 5 โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 คณะผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการได้วิเคราะห์
โครงการกิจกรรมเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้าน
สามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยได้
ดำเนินการจัดทำโดยยึดรูปแบบตามโครงการทั่วไป

**6. ออกแบบเครื่องมือประเมินโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร**

6.1 แบบประเมินประสิทธิผลการพัฒนาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพร ประเมินตามองค์ประกอบและประเด็นพิจารณาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายใน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 88 ข้อ

6.2 แบบประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรในการ
พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร ซึ่งเกิดขึ้นหลังดำเนินกิจกรรมตาม
โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ

6.3 แบบสัมภาษณ์ครู บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสอบถามข้อมูลผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อสภาพที่ผ่านมาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร

6.4 แบบสังเกตการณ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 (กิจกรรมการอบรมครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3)

6.5 แบบสังเกตการณ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 (กิจกรรมการศึกษาดูงาน) เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 18 ข้อ

จากนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้รวบรวมโครงการทั้งหมดมาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร มอบให้หัวหน้าสายและครูประจำชั้น เพื่อใช้เป็นคู่มือในการดำเนินกิจกรรมต่อไป ดังแสดงรายละเอียดโครงการ ซึ่งการดำเนินการตามรายละเอียดของโครงการให้ดำเนินการในขั้นตอนการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อออกแบบแนวทางวิธีการพัฒนาตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการรายละเอียดโครงการต่าง ๆ มีดังภาคผนวก ง

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาสภาพที่ผ่านมา และวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ดังนี้

1. โรงเรียนต้องพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในที่ถูกต้องชัดเจนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ต้องดำเนินการให้สอดคล้อง ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2561 ถ้าหากโรงเรียนมีความพร้อมสามารถเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบริบทและจุดเน้นของโรงเรียนได้

3. ครูและบุคลากรของโรงเรียนต้องร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและกำหนดค่าเป้าหมายที่ชัดเจน
4. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นภารกิจร่วมกันของครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน ต้องเน้นการมีส่วนร่วมทั้งองค์กร
5. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนต้องมีรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน ต้องมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานจากทุกฝ่ายอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง
6. โรงเรียนควรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จัดให้มีห้องประกันคุณภาพ เพื่อใช้เป็นห้องประชุม ทำงานร่วมกันและส่งเสริมให้ครู บุคลากรทำกิจกรรม PLC อย่างต่อเนื่อง
7. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในควรมีความเชื่อมโยงกับการประเมินภายนอก สมศ. และต้องมีการจัดทำเอกสารในส่วนที่จำเป็น

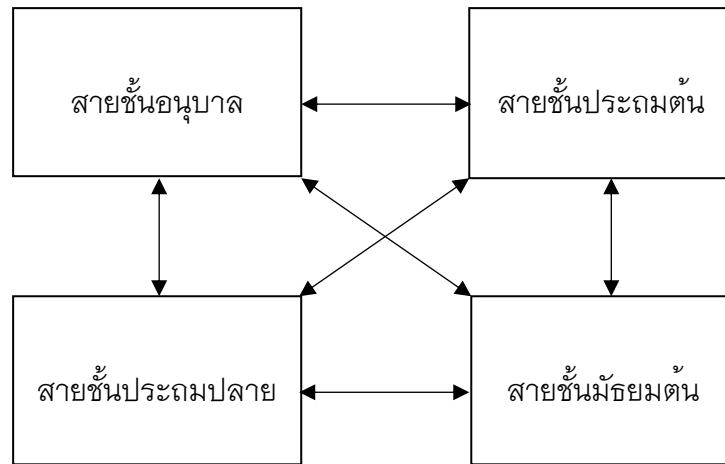
ขั้นที่ 2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Action)

หลังจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการทำแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 กำหนดขั้นตอนรายละเอียดโครงการกิจกรรมอย่างชัดเจนผู้ร่วมวิจัยสามารถนำสู่แผนพัฒนาการประกันคุณภาพภายในไปสู่การปฏิบัติจริง เป็นการดำเนินการในสภาพของการปฏิบัติงานปกติ ซึ่งมีผลการปฏิบัติที่สำคัญ ดังที่จะนำเสนอต่อไปนี้

2.1 ผลการจัดโครงสร้างองค์การสู่การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โครงสร้างองค์การสู่การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้ร่วมวิจัยได้ตกลงร่วมกันดังนี้

2.1.1 ผลการจัดระบบการประสานงานภายในโรงเรียน โดยการร่วมกันวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ให้แต่ละสายชั้นมอบหมายภารกิจให้แต่ละคนปฏิบัติว่า ใครมีภารกิจเกี่ยวข้องกัน คล้ายกัน หรือสัมพันธ์กันมากที่สุด ให้บุคคลหรือหรือกลุ่มบุคคลในสายชั้นประสานสัมพันธ์กัน

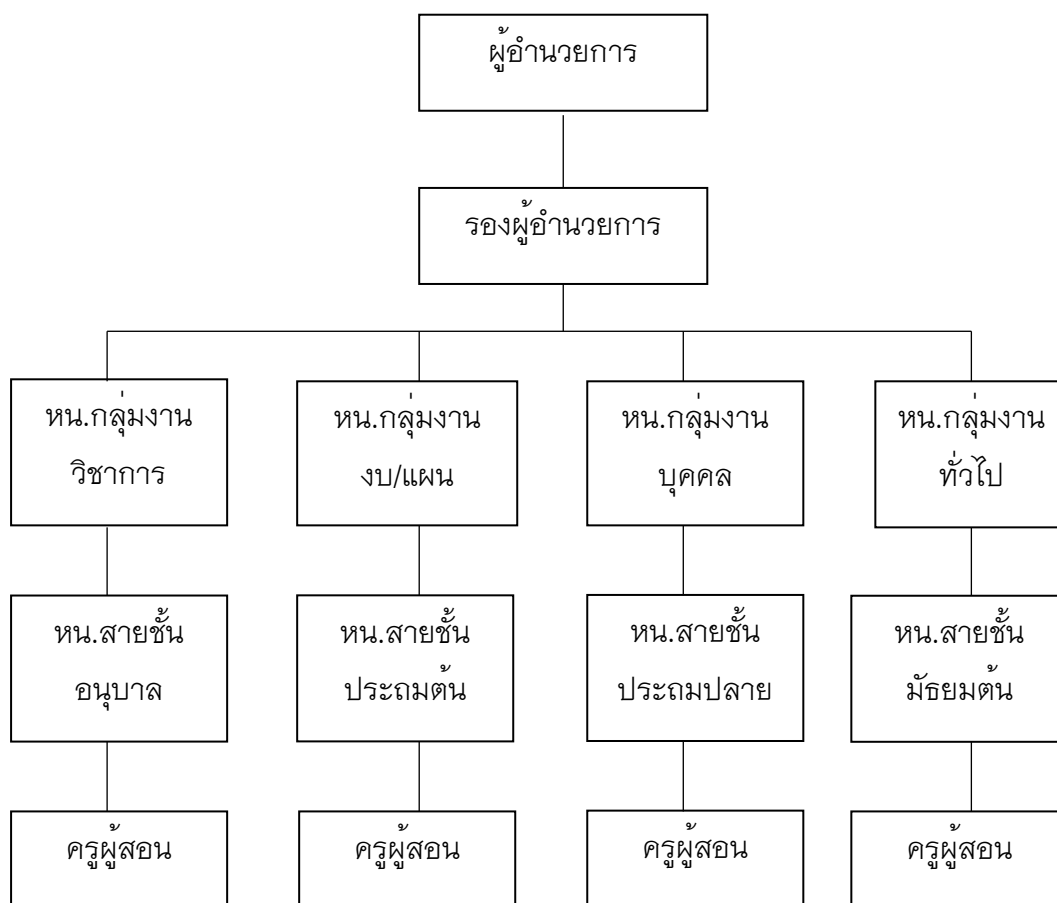
ดังภาพประกอบ 23

ภาพประกอบ 23 ความสัมพันธ์ของภารกิจระหว่างสายชั้น
ของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
บ้านสามขามิตรภาพที่ 3

2.1.2 การมอบอำนาจในการบริหารสั่งการเพื่อลดขั้นตอนและ
ความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน เป็นการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียน
บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 (ผู้วิจัย) รองผู้อำนวยการโรงเรียน รวมทั้งหัวหน้ากลุ่มงานทุก
กลุ่ม เพื่อร่วมกันหาแนวทางลดความซ้ำซ้อนในการบริหารสั่งการ โดยมอบหมายให้สายชั้น
ต่าง ๆ ให้บุคคลดังกล่าวร่วมตรวจสอบ กลั่นกรองและอนุมัติ

2.1.3 เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในในทุก ๆ กิจกรรมที่ร่วมกันออกแบบพัฒนา ปรับปรุง
ตลอดจนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ทุกระดับชั้นในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยและผู้ร่วม
วิจัยดำเนินการจัดโครงสร้างการบริหารสายงานดังภาพประกอบ 24

ภาพประกอบ 24 แผนผังการบริหารสายงานโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

2.2 ผลการจัดทีมงานรับผิดชอบในการกำกับติดตามและประเมินผล
ประกอบด้วย

2.2.1 จัดให้มีการประชุมผู้ร่วมวิจัยทั้งหมด เพื่อชี้แจงภารกิจที่
เกิดขึ้นที่ต้องดำเนินการร่วมกัน โดยชี้แจงให้เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการ
พัฒนา จุดมุ่งหมายของการพัฒนา ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ตลอดจนเป้าหมายของการ
พัฒนาในโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 เป้าหมายโครงการหลัก 2 โครงการและดำเนินงานโครงย่อย 37 โครงการ
163 กิจกรรม

2.2.2 กำหนดให้ผู้ที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก กำกับติดตาม
และประเมินผล รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการกิจกรรมร่วมกันของผู้ร่วมวิจัยทุกคน
ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลและประสานงานทั่วไป สำหรับรายชื่อ
ผู้อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 รายชื่อผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก กำกับติดตามและประเมินผลโครงการ

โครงการ	ผู้อำนวยความสะดวก	หมายเหตุ
1. โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	1. นางสาวปรีดา แดงบุตร 2. นางสาวณัฐชา สกุลไทย 3. นางธราทิพย์ สีหานาม	ครูวิชาการ หัวหน้าสายชั้น อนุบาล หัวหน้าสายชั้น ประถมต้น
2. โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครูบุคลากรและกรรมการสถานศึกษา	1. นางเพลินจิต แสนคำ 2. นายเทิดพงษ์ ธรรมนา 3. นางสาวยุพาพรรณสิริ ธรรมวงศ์	ครูวิชาการ หัวหน้าสายชั้น ประถมปลาย หัวหน้าสายชั้น มัธยมต้น

ขั้นที่ 3 การสังเกตและการประเมินผล (Observation)

ในขณะที่การดำเนินการวิจัยพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan ดำเนินการไปตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยและทีมผู้ร่วมวิจัยก็เริ่มดำเนินการสังเกตผลการดำเนินงานไปด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นไปพร้อม ๆ กันด้วย ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการสังเกตและประเมินผล ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการกำหนดรูปแบบของการกำกับติดตามและประเมินผล

เนื่องจากโครงการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีระยะเวลาดำเนินการใกล้เคียงและคาบเกี่ยวกัน ดังนั้นเพื่อให้การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในครั้งนี้สามารถดำเนินการได้อย่างใกล้ชิด ทั่วถึง และครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงกำหนดให้มีการกำกับติดตามและประเมินผลอยู่ 2 ระยะ คือ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการโดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับติดตามและประเมินผล ซึ่งได้แก่ ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ร่วมวิจัยที่เป็นตัวแทนจากทุกกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้วิจัย

2. ผลการกำหนดวิธีการในการกำกับติดตามและประเมินผล

การดำเนินการในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดวิธีการในการกำกับติดตามและประเมินผล ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดทำบันทึกภาคสนาม (Field note) เป็นการบันทึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยที่แสดงออกต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนพัฒนาโรงเรียนในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยการรวมเอาความคิดเห็น ความประทับใจและการแปลความหมายของผู้บันทึกในประเด็นที่ต้องการศึกษาเข้าไปด้วย

2.2 การใช้เครื่องมือประเมินที่ระบุไว้ในโครงการ ได้แก่ วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้ร่วมวิจัยได้ออกแบบพัฒนาขึ้นดังต่อไปนี้

2.2.1 การสังเกตการณ์การปฏิบัติงาน เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยและคณะร่วมกันจัดทำขึ้นและกิจกรรมในการสังเกตที่คณะผู้กำกับติดตามและประเมินผลการใช้ คือ การสังเกต การซักถาม และการจดบันทึก

2.2.2 การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยใช้ทั้งวิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการเมื่อต้องการเปรียบเทียบหรือตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากผู้ร่วมวิจัย และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการในกรณีที่ต้องการข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งซึ่งที่ไม่อาจเข้าใจได้ด้วยวิธีการสังเกต

2.2.3 การสอบถาม เป็นการใช้เครื่องมือแบบประเมินที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจัดทำขึ้น

2.3 การสรุปผลการประเมินผลงาน

2.4 การประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงาน

3. ผลการกำหนดวิธีการประเมินผลงาน

ในการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนพัฒนาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ตกลงร่วมกันว่าจะใช้วิธีการประเมินความพึงพอใจ ซึ่งผู้
จะทำหน้าที่ในการประเมินนั้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดไว้แล้วในรายละเอียด
โครงการ สำหรับเกณฑ์ในการประเมินความพึงพอใจนั้นพิจารณาจากผลงานที่เกิดขึ้น
ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่และเป็นไปตามดัชนีชี้วัดที่กำหนดเพียงใด การผ่านเกณฑ์
จะชี้วัดที่เป็นเสียงส่วนใหญ่ของคณะผู้ประเมิน

4. ผลการสังเกตและประเมินผล

จากการที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดรูปแบบและวิธีการใน
การสังเกตและประเมินผล ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินการสังเกตและประเมินผลตามที่
กำหนดซึ่งปรากฏผลดังรายละเอียดที่จะนำเสนอเป็นรายโครงการดังต่อไปนี้

4.1 ผลการสังเกตและประเมินผลโครงการพัฒนาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

4.1.1 ระหว่างดำเนินงาน

ในระหว่างดำเนินการโครงการพัฒนาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำกับ
ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

4.1.1.1 จัดทำบันทึกภาคสนาม (field note) ซึ่งเป็นการจด
บันทึกเกี่ยวกับความคิดเห็นและพฤติกรรมสำคัญที่ครู บุคลากรในโรงเรียนบ้านสาม
มิตรภาพที่ 3 แสดงออกในระหว่างดำเนินกิจกรรมเพื่อประกอบการประเมินผลสำเร็จของ
โครงการ ซึ่งรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระหว่างพักรับประทานอาหารว่างจากการประชุมเชิง
ปฏิบัติการในวันที่ 2 บริเวณใต้ถุนอาคาร 5 ช่างห้องประชุม ผู้ร่วมวิจัยในกลุ่มหัวหน้าสาย
ชั้นและรองผู้อำนวยการ กำลังนั่งสนทนาและร่วมวงดื่มกาแฟพร้อมอาหารว่าง พูดคุยกัน
อย่างเป็นกันเองและสนุกสนาน มีบางประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

“...ฟังเข้าใจว่าการทำงานร่วมกันส่งผลดีหลายอย่าง
ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีและยังช่วยลดเวลาการทำงานลงมากกว่าการรับผิดชอบเพียงคน
เดียว ...”

(หัวหน้าสายอนุบาล, วันที่ 18 ตุลาคม 2563)

“...การทำงานร่วมกับน้อง ๆ ต้องระวังตัวเองมากขึ้นในการใช้ความเป็นผู้อาวุโส เพราะทุกคนทำงานในบทบาทหน้าที่เดียวกันความเท่าเทียมกันเป็นสิ่งสำคัญต้องให้เกียรติกันทุกคนสบายใจและมีความสุขกับการทำงาน...”

(หัวหน้าสายมัธยม, วันที่ 18 ตุลาคม 2563)

“...อย่าให้ใครคนใดคนหนึ่งรู้สึกแย้เพราะการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในต้องเก่งไปพร้อมกันทุกคน ชื่นชมกันและกันสบายใจและมีความสุขร่วมกัน...”

(หัวหน้าสายประถมปลาย, วันที่ 18 ตุลาคม 2563)

“...การประเมิน ตรวจสอบการดำเนินงานเน้นการสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรม เพื่อแลกเปลี่ยนกันทำให้การสะท้อนผลมีความเป็นกัลยาณมิตรมากกว่าการนิเทศ...”

(หัวหน้าสายประถมต้น, วันที่ 18 ตุลาคม 2563)

4.1.1.2 สังเกตการปฏิบัติงานของครู เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) ในลักษณะการเข้าร่วมอย่างสมบูรณ์ (Complete observation) ทำการสังเกตพฤติกรรมของบุคลากรก่อนที่ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จะสิ้นสุดลง การสังเกตครั้งนี้ดำเนินการโดยหัวหน้าสายชั้นที่รับผิดชอบอำนวยความสะดวกโครงการ และผู้ร่วมวิจัยจำนวน 3 คน ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสอดคล้องผลการสังเกตในครั้งนี้ใช้สูตร Scott วิเชียร เกตุสิงห์, 2530 (อ้างถึงใน ประภาดา คนคลอง, 2560, หน้า 230) ดังนี้

$$\pi = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

เมื่อ π แทน ดัชนีความสอดคล้อง

P_o แทน ความแตกต่างระหว่าง 1.0 กับผลรวมของสัดส่วนของความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต

P_e แทน ผลบวกของกำลังสองของค่าสัดส่วนของคะแนน จากลักษณะที่สังเกตได้สูงสุดกับค่าสุรรองลงมาโดยเลือกจากผลการสังเกตของคนใดคนหนึ่งก็ได้

ผลจากการสังเกตพฤติกรรมของบุคลากรระหว่างการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สรุปได้ดังตาราง 24

ตาราง 24 แสดงความสอดคล้องผลการสังเกตพฤติกรรมของครู บุคลากรในโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างสัดส่วน
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
1. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	5	0.06	4	0.05	4	0.06	0.01
2. การจัดทำคู่มือเสร็จทันตามเวลา	5	0.05	5	0.06	4	0.06	0.01
3. มีการใช้คู่มือการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน	4	0.05	4	0.05	3	0.04	0.01
4. ครูสมัครใจเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ อยู่เสมอ	4	0.05	4	0.05	4	0.06	0.01

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
5. ครูมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้	4	0.04	3	0.04	3	0.04	0.00
6. ครูมีความรู้ความเข้าใจการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้	4	0.05	3	0.04	3	0.04	0.01
7. ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้	4	0.05	3	0.04	3	0.04	0.01

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
8. ครูมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้	4	0.05	4	0.05	3	0.04	0.01
9. ครูมีความรู้ความเข้าใจประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้	4	0.05	3	0.04	3	0.05	0.01
10. ครูมีความรู้ความเข้าใจการติดตามผลการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้	4	0.05	4	0.05	4	0.06	0.01

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
11. ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) และนำไปประยุกต์ใช้ได้	4	0.04	4	0.05	3	0.04	0.01
12. การพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้และปรึกษาหารือกันของฝ่ายบริหารและหัวหน้าสายชั้นดำเนินการได้ตามที่กำหนด	4	0.05	4	0.05	4	0.04	0.01
13. หัวหน้าสายชั้นได้นำเอาแนวคิดแนวทางที่ได้จากการพบปะพูดคุยกันไปแจ้งต่อสมาชิกในกลุ่ม	5	0.05	4	0.05	4	0.06	0.01

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างสัดส่วน
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
14. ครูสนใจและรวมกิจกรรมกับเพื่อนร่วมงานสม่ำเสมอ	5	0.05	4	0.05	3	0.04	0.01
15. ครูมีความกล้าแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม	5	0.05	4	0.05	4	0.06	0.01
16. การดำเนินงานกิจกรรมดำเนินการได้ตามกำหนดเวลา	4	0.05	4	0.05	4	0.05	0.00
17. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานที่ดี	5	0.05	4	0.06	4	0.06	0.01
18. ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน	5	0.06	5	0.07	4	0.06	0.01
19. มีครูได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่าง ๆ ในทุก ๆ กิจกรรม	4	0.05	4	0.05	3	0.04	0.01

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างสัดส่วน
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
20. นักเรียนรวม กิจกรรมและมี ความสุขในการทำ กิจกรรม	5	0.05	4	0.05	4	0.06	0.01
รวม	88	1.00	78	1.00	71	1.00	0.18

จากข้อมูลตาราง 24 ข้างต้น

$$\text{ค่า } P_o = 1 - 0.18 = 0.82$$

$$P_e = (0.07)^2 + (0.06)^2 = 0.05 + 0.04 = 0.009$$

เมื่อแทนค่าข้อมูลจากตารางในสูตรข้างต้นนั้นแล้วจะได้ค่าความสอดคล้องของผลการสังเกตดังนี้

$$\pi = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

$$\pi = \frac{0.82 - 0.009}{1 - 0.009}$$

$$\pi = 0.82$$

ดังนั้น ความสอดคล้องของผลการสังเกตครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 0.82 นั่นคือผลการสังเกตครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือ = 0.82

4.1.2 หลังการดำเนินการ

เมื่อการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ทำการประเมินผลสำเร็จของโครงการอีกครั้งด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

4.1.2.1 การสอบถามผลการดำเนินงาน เป็นการสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่เป็นตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อสิ่งที่ได้ปฏิบัติและได้พบเห็นจากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ซึ่งตัวแทนกลุ่มได้มาจากการเจาะจงรวมทั้งสิ้น 26 คน ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ตามรายละเอียดดังตาราง 25

ตาราง 25 ความคิดเห็นผู้ร่วมวิจัยที่มีต่อสิ่งที่ได้ปฏิบัติจากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

รายการ	N = 26		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. เอกสารการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีคุณภาพ	4.69	.47	มากที่สุด
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม	4.50	.58	มาก
3. มีการพบปะพูดคุยกันสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นอย่างหลากหลาย	4.65	.48	มากที่สุด
4. ครูและบุคลากรใช้คู่มือการ พัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในให้เกิดประโยชน์ต่อ การปฏิบัติงานประกันคุณภาพ ภายใน	4.77	.43	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการ	N = 26		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
5. ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการของการประกันคุณภาพที่ต้องมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ	4.31	.55	มาก
6. ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ	4.42	.58	มาก
7. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา	4.85	.37	มากที่สุด
8. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.85	.37	มากที่สุด
9. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	4.65	.49	มากที่สุด
10. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	4.58	.58	มากที่สุด
11. ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	4.69	.47	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการ	N = 26		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
12. การพบปะพูดคุย ปรึกษา แลกเปลี่ยนความรู้กันของครูและ บุคลากรดำเนินการได้ตามที่กำหนด	4.85	.37	มากที่สุด
13. ครูและบุคลากรสนใจและรวม กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ	4.81	.40	มากที่สุด
14. ครูและบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีและมีบรรยากาศในการ ดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ดี	4.88	.33	มากที่สุด
15. ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจ ในการดำเนินงานร่วมกัน	4.58	.50	มากที่สุด
16. ครูและบุคลากรดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในได้ตาม กำหนดเวลา	4.54	.51	มากที่สุด
รวม	4.66	.46	มากที่สุด

จากตาราง 25 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งที่ได้ปฏิบัติจากการดำเนินงานตาม
โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
พบว่า ได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ใน
ระดับมากที่สุด 13 รายการ เรียงลำดับจากมากที่สุด คือครูและบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์
ที่ดีและมีบรรยากาศในการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ดี ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = .33) ระดับ
มากที่สุดรองลงมาเท่ากัน 3 รายการ คือ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนด
มาตรฐานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = .37) ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำ
แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = .37) และการ
พบปะพูดคุย ปรึกษาแลกเปลี่ยนความรู้กันของครูและบุคลากรดำเนินการได้ตามที่กำหนด

($\bar{X} = 4.85$, S.D. = .37) และระดับมากจำนวน 3 รายการเรียงตามลำดับดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .58) ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน การศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .58) และครูและบุคลากร มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการของการประกันคุณภาพที่ต้องมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .55)

4.1.2.2 ผลการประเมินการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 หลังการดำเนินการโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แสดงได้ดังตาราง 26

ตาราง 26 แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยรวมและรายด้าน

รายการประเมิน	N = 26		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย			
1. คุณภาพเด็ก	4.25	.57	มาก
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.54	.52	มากที่สุด
3. การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็น สำคัญ	4.42	.52	มาก
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน			
1. คุณภาพของผู้เรียน	4.35	.57	มาก
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.53	.57	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.40	.60	มาก
รวม	4.42	.56	มาก

จากตาราง 26 การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan จากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน คือ มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.52) รองลงมาเป็นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57) อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.52) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.60) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.57) และมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านคุณภาพเด็ก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.57)

ตาราง 27 แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านคุณภาพเด็ก

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความ ปลอดภัยของตนเองได้			
1. เด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์ มาตรฐาน	4.35	.48	มาก
2. เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกาย คล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี	4.55	.50	มากที่สุด
3. เด็กสามารถใช้มือและตาประสาน สัมพันธ์ได้ดี	4.40	.50	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 26		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
4. เด็กสามารถดูแลสุขภาพอนามัย ส่วนตนและปฏิบัติจนเป็นนิสัย	4.15	.58	มาก
5. เด็กสามารถปฏิบัติตามข้อตกลง เกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยง สภาวะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติดและ ระวังภัยต่อบุคคล สภาพแวดล้อมและ สถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย	4.23	.42	มาก
รวม	4.34	.50	มาก
ประเด็นที่ 2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้			
6. เด็กเข้าใจแจ่มใส แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้เหมาะสม	4.53	.60	มากที่สุด
7. เด็กรู้จักยับยั้งชั่งใจ อุดหนุนในการ รอคอย ยอมรับและพอใจในความ สามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น	4.08	.53	มาก
8. เด็กมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีมีความ มั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก ช่วยเหลือแบ่งปัน เคารพสิทธิ รุ้หน้าที่ รับผิดชอบ อุดหนุนอดกลั้น ซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรมตามที่ สถานศึกษากำหนด	4.33	.66	มาก
9. เด็กชื่นชมและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว	4.60	.59	มากที่สุด
รวม	4.38	.59	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม			
10. เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน	4.63	.49	มากที่สุด
11. เด็กมีวินัยในตนเองประหยัดและ พอเพียง	4.18	.71	มาก
12. เด็กมีส่วนร่วมดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมในและนอกห้องเรียน	4.33	.62	มาก
13. เด็กมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การยืมทักทายและมี สัมมาคารวะกับผู้ใหญ่	4.18	.64	มาก
14. เด็กยอมรับหรือเคารพความ แตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ความคิด พฤติกรรม พื้นฐานครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม	4.23	.42	มาก
15. เด็กเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขข้อขัดแย้ง โดยปราศจากการใช้ ความรุนแรง	4.25	.44	มาก
รวม	4.30	.55	มาก
ประเด็นที่ 4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และ แสวงหาความรู้ได้			
16. เด็กสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ ผู้อื่นเข้าใจ	4.13	.56	มากที่สุด

ตาราง 27 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
17. เด็กตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจ หรือสงสัยและพยายามค้นหาคำตอบ	4.18	.78	มาก
18. เด็กอ่านนิทานและเล่าเรื่องที่ตนเอง อ่านได้เหมาะสมกับวัย	4.00	.60	มาก
19. เด็กมีความสามารถในการคิดรวบ ยอดการคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและ สามารถตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้	3.70	.56	มาก
20. เด็กสร้างสรรค์ผลงานตามความคิด และจินตนาการ เช่น งานศิลปะ การ เคลื่อนไหวท่าทาง การเล่นอิสระ	4.23	.73	มาก
21. เด็กใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น แวนชยาย แม่เหล็ก กล้องดิจิทัล เป็นเครื่องมือใน การเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้	3.55	.68	มาก
รวม	3.96	.65	มาก
รวมทั้งสิ้น	4.25	.57	มาก

จากตาราง 27 การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร จากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านคุณภาพ
เด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า
อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ประเด็น เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

ประเด็นที่ 2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.59) ประเด็นที่ 1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีและดูแลความปลอดภัยของตนเองได้ ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.50) ประเด็นที่ 3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.55) และประเด็นที่ 4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐานและแสวงหาความรู้ได้ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.65)

ตาราง 28 แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านสอดคล้องบริบทท้องถิ่น			
1. สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	4.65	.48	มากที่สุด
2. สถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เตรียมความพร้อมและไม่เร่งรัดวิชาการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการปฏิบัติ	4.28	.72	มาก
3. สถานศึกษามีแผนจัดประสบการณ์ตอบสนองความต้องการและความแตกต่างของเด็กปกติและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น	4.40	.50	มาก
รวม	4.44	.56	มาก

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน			
4. สถานศึกษาจัดครูให้เหมาะสมกับ ภาระการเรียนการสอน	4.43	.50	มาก
5. ครูที่จบการศึกษาปฐมวัยหรือผ่าน การอบรมการศึกษาปฐมวัยอย่าง พอเพียงกับชั้นเรียน	4.28	.72	มาก
รวม	4.35	.61	มาก
ประเด็นที่ 3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์			
6. สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถในการ วิเคราะห์และออกแบบหลักสูตร สถานศึกษามีทักษะในการจัด ประสบการณ์และประเมินพัฒนาการ เด็กใช้ประสบการณ์สำคัญในกา ออกแบบการจัดกิจกรรม	4.50	.51	มาก
7. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการ สังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กเป็น รายบุคคล	4.73	.45	มากที่สุด
8. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมี ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและครอบครัว	4.63	.49	มากที่สุด
รวม	4.62	.48	มากที่สุด

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและพอเพียง			
9. สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อม ภายในและภายนอกห้องเรียนที่คำนึงถึง ความปลอดภัย	4.58	.50	มากที่สุด
10. สถานศึกษาส่งเสริมให้เกิดการ เรียนรู้เป็นรายบุคคลและกลุ่ม เล่นแบบ ร่วมมือร่วมใจ	4.48	.51	มาก
11. สถานศึกษาจัดให้มีมุมประสบการณ์ หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้ เช่น ของเล่น หนังสือนิทาน สื่อจาก ธรรมชาติ สื่อสำหรับเด็กมุดลอด ปีนป่าย สื่อเทคโนโลยี สื่อเพื่อการ สืบเสาะหาความรู้	4.48	.51	มาก
รวม	4.51	.50	มากที่สุด
ประเด็นที่ 5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุน การจัดประสบการณ์			
12. สถานศึกษาอำนวยความสะดวก และให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุและอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการจัด ประสบการณ์และพัฒนาครู	4.70	.46	มากที่สุด
รวม	4.70	.46	มากที่สุด

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม			
13. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนดจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและดำเนินการตามแผน	4.58	.50	มากที่สุด
14. สถานศึกษามีการประเมินผลและการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด	4.63	.49	มากที่สุด
รวม	4.60	.50	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.54	.52	มากที่สุด

จากตาราง 28 การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย จากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นราย ประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ประเด็น เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ประเด็นที่ 5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.46) ประเด็นที่ 3 ส่งเสริมให้ ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.48) ประเด็นที่ 6 มีระบบ บริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) ระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องบริบทท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.56) และประเด็นที่ 2 จัดครูให้เพียงพอกับ ชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.61)

ตาราง 29 แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์
ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็ม ศักยภาพ			
1. ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล	4.53	.51	มากที่สุด
2. ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ จากการวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กครบทุกด้านทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้าน สติปัญญา ไม่เน้นการพัฒนาด้านใด ด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว	4.63	.49	มากที่สุด
รวม	4.58	.50	มากที่สุด
ประเด็นที่ 2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่าง มีความสุข			
3. ครูจัดประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับ ประสบการณ์เดิม	4.45	.50	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
4. ครูให้เด็กมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล หลากหลายรูปแบบ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เด็กได้เลือกเล่น เรียนรู้ลงมือกระทำและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.40	.50	มาก
รวม	4.43	.50	มาก
ประเด็นที่ 3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย			
5. ครูจัดห้องเรียนสะอาด อากาศถ่ายเท ปลอดภัย มีพื้นที่แสดงผลงานเด็กพื้นที่สำหรับมุมประสบการณ์และการจัดกิจกรรม เด็กมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น ป้ายนิเทศ การดูแลต้นไม้เป็นต้น	4.35	.70	มาก
6. ครูใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับช่วงอายุ ระยะเวลาความสนใจและวิธีการเรียนรู้ของเด็ก เช่น กล้องดิจิทัล คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนรู้กลุ่มย่อย สื่อกระตุ้นที่ให้คิดและหาคำตอบ	4.20	.46	มาก
รวม	4.28	.58	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนา การเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาการเด็ก			
7. ครูประเมินพัฒนาการเด็กจาก กิจกรรมและกิจวัตรประจำวันด้วย เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ใช่แบบทดสอบ วิเคราะห์ผล การ ประเมินพัฒนาการเด็ก โดยผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	4.40	.50	มาก
8. ครูนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนา คุณภาพเด็กและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพ	4.43	.50	มาก
รวม	4.41	.50	มาก
รวมทั้งสิ้น	4.42	.52	มาก

จากตาราง 29 การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร จากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.50) ระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ประเด็นที่ 2

สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.50) ประเด็นที่ 4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาการเด็ก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.50) และประเด็นที่ 3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.58)

ตาราง 30 แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน			
1. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ	4.18	.55	มาก
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา	3.93	.53	มาก
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	3.73	.78	มาก
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	4.10	.67	มาก
5. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.38	.67	มาก
6. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	4.45	.50	มาก
รวม	4.13	.62	มาก

ตาราง 30 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน			
7. ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	4.50	.64	มาก
8. ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	4.78	.42	มากที่สุด
9. ผู้เรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลาย	4.45	.50	มาก
10. ผู้เรียนมีสุขภาพะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม	4.55	.50	มากที่สุด
รวม	4.57	.52	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.35	.57	มาก

จากตาราง 30 การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ จากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52) ระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.62)

ตาราง 31 แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
บ้านสามขา มีตราภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการ
บริหารและการจัดการ

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน			
1. สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้	4.73	.45	มากที่สุด
2. สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา	4.63	.49	มากที่สุด
3. สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น	4.70	.50	มากที่สุด
4. สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษา แห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของ ต้นสังกัด	4.65	.44	มากที่สุด
5. สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องและ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม	4.60	.50	มากที่สุด
รวม	4.66	.47	มากที่สุด

ตาราง 31 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา			
6. สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.50	.51	มาก
7. สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.65	.48	มากที่สุด
8. สถานศึกษามีการบริหารอัตรากำลังทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.40	.50	มาก
9. สถานศึกษามีระบบการนิเทศภายในมีการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา	4.65	.48	มากที่สุด
10. บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา	4.50	.55	มาก
รวม	4.54	.50	มากที่สุด

ตาราง 31 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย			
11. สถานศึกษามีบริหารจัดการเกี่ยวกับ งานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้าน	4.50	.51	มาก
12. สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษา และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้ง ประเมินผลการใช้และปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.48	.51	มาก
13. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุม ทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายรวมถึงการ จัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียน แบบครบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย	4.45	.50	มาก
รวม	4.48	.51	มาก

ตาราง 31 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ			
14. ครูได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.55	.60	มากที่สุด
15. สถานศึกษากำหนดให้มีชุมชน การ เรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนา งานและการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.45	.64	มาก
รวม	4.50	.62	มาก
ประเด็นที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้			
16. สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทาง กายภาพทั้งภายในและภายนอกห้อง เรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.53	.60	มากที่สุด
17. สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทาง กายภาพทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่มีความปลอดภัย	4.60	.50	มากที่สุด
18. สถานศึกษาจัดให้มีห้องปฏิบัติการ (ห้องพิเศษ) ต่าง ๆ เช่นห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ ห้องสมุด ห้องพยาบาล ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.35	.66	มาก
รวม	4.49	.59	มาก

ตาราง 31 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนรู้			
19. สถานศึกษามีการจัดระบบการ จัดหา สื่อเทคโนโลยีที่เอื้อและสนับสนุน การจัดการเรียนรู้	4.40	.71	มาก
20. สถานศึกษามีการพัฒนาและการ บริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ ในการบริหารจัดการและการจัดการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของ สถานศึกษา	4.60	.67	มากที่สุด
รวม	4.50	.69	มาก
รวมทั้งสิ้น	4.53	.56	มากที่สุด

จากตาราง 31 การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการ
บริหารและการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณา
เป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 มีเป้าหมาย
วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.47) ประเด็นที่ 2
มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.50) ระดับมาก จำนวน
4 ประเด็น เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ประเด็นที่ 4 พัฒนา
ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.62)

ประเด็นที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.69) และประเด็นที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.59)

ตาราง 32 แสดงการประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้			
1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง	4.40	.50	มาก
2. ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ	4.30	.61	มาก
3. ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	4.45	.68	มาก
รวม	4.38	.59	มาก

ตาราง 32 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้			
4. ครูมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.40	.63	มาก
5. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย	4.45	.64	มาก
รวม	4.43	.64	มาก
ประเด็นที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก			
6. ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็กและเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข	4.53	.51	มากที่สุด
7. ครูมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคล และนำผลมาสังเคราะห์เพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.48	.51	มาก
8. ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมกันกำหนดแนวทางการเรียนรู้และข้อตกลงในห้องเรียน	4.55	.50	มากที่สุด

ตาราง 32 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
9. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ในชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและอยาก มาโรงเรียน	4.55	.50	มากที่สุด
10. มีพฤติกรรมการสอนที่สร้าง บรรยากาศอยากรื้ออยากเรียนให้กับ ผู้เรียน และผู้เรียนมีความสุขในการ เรียนรู้	4.38	.67	มาก
รวม	4.50	.54	มาก
ประเด็นที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนา ผู้เรียน			
11. ครูมีการตรวจสอบและประเมิน คุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็น ระบบ	4.30	.61	มาก
12. ครูมีการใช้เครื่องมือและวิธีการวัด และประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย ในการจัดการเรียนรู้	4.25	.59	มาก
13. ครูมีการให้มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อ	4.38	.60	มาก
รวม	4.28	.60	มาก

ตาราง 32 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
ประเด็นที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้			
14. ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.33	.62	มาก
15. สถานศึกษามีระบบนิเทศภายใน ด้านวิชาการเพื่อตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนเพื่อพัฒนาและปรับปรุง คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.48	.64	มาก
รวม	4.40	.63	มาก
รวมทั้งสิ้น	4.40	.60	มาก

จากตาราง 32 การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร จากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ประเด็น เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ประเด็นที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.54) ประเด็นที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.64) และประเด็นที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.63)

4.1.2.3 การสัมภาษณ์ (interview)

เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) เมื่อดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ทำการประเมินผลสำเร็จของโครงการดังกล่าวอีกครั้งด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) จำนวน 3 คน ทำการสัมภาษณ์ในเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แต่ละข้อจะได้คำตอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการดังต่อไปนี้

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไปใช้ประโยชน์อย่างไร”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “กำหนดโครงการกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยออกแบบการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมประเด็นพิจารณาที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษา” (วันที่ 14 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “ใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นแนวทางในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับประเด็นพิจารณาตามมาตรฐานของสถานศึกษา...” (วันที่ 15 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการเขียนรายงานการประเมินตนเองในระดับชั้นเรียน” (วันที่ 16 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านคุณภาพเด็กมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “ใช้กำหนดแนวทางการกำหนดกิจกรรมการเคลื่อนไหว สามารถดูแลสุขภาพอนามัยส่วนตน เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก ให้มีพัฒนาด้านร่างกาย” (วันที่ 14 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “ใช้กำหนดแนวทางการกำหนดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพเด็ก ให้มีพัฒนาสอดคล้องประเด็นพิจารณาด้านอารมณ์จิตใจของเด็ก” (วันที่ 15 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “ใช้ออกแบบกิจกรรมพัฒนา
คุณภาพเด็ก ให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีพัฒนาการ การคิด
วิเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ตามความคิดและจินตนาการ” (วันที่ 16 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็น
สำคัญมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “ออกแบบเครื่องมือประเมิน
พัฒนาการเด็กจากกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย
ไม่ใช่แบบทดสอบ วิเคราะห์ผล” (วันที่ 14 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “จัดแหล่งเรียนรู้ให้เด็กมีโอกาส
เลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถตอบสนองต่อ
วิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลหลากหลายรูปแบบ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย”
(วันที่ 15 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “จัดทำแผนการจัดประสบการณ์
จากการวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมี
กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน ไม่เน้นการพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียง
ด้านเดียว” (วันที่ 16 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมาใช้ในการ
ปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “ออกแบบการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์มากขึ้น มุ่งเน้นการสร้างแรงบันดาลใจ” (วันที่ 14 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “พัฒนาสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ
ที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนสนใจอยากเรียนรู้” (วันที่ 15 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี
คุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความ
แตกต่างและความหลากหลาย” (วันที่ 16 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “พัฒนาตนเองด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ปรับตัวในการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง” (วันที่ 14 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ต้องยอมรับบทบาทการทำงานร่วมกันของเพื่อนร่วมงาน” (วันที่ 15 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “มีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เป็นแบบอย่างการพัฒนาตนเองทั้งแก่นักเรียนและเพื่อนร่วมงานให้เด็กรักครู ครูรักเด็กและเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข” (วันที่ 16 พฤศจิกายน 2563)

จากการกำกับ ติดตามและประเมินผลการ

ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ตามกำหนดไว้ในโครงการนั้น ทุกกิจกรรมได้ดำเนินไปตามระยะเวลาที่กำหนด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่น่าพอใจของคณะผู้ร่วมวิจัยทุกคน

4.2 ผลการสังเกตและประเมินผลโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

4.2.1 ระหว่างดำเนินงาน

ในระหว่างดำเนินการโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 จัดทำบันทึกภาคสนาม (field note) ซึ่งเป็นการจดบันทึกเกี่ยวกับความคิดเห็นและพฤติกรรมสำคัญที่ครู บุคลากรในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

มิตรภาพที่ 3 แสดงออกในระหว่างดำเนินกิจกรรมเพื่อประกอบการประเมินผลสำเร็จของโครงการ ซึ่งรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในขณะที่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมสมองในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยได้ยืมบุคลากรกลุ่มหนึ่งสนทนากัน มีการสนทนากันเป็นประโยคทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้

“...การเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไม่เป็นระบบ...”

(ครูสายประถมปลาย, วันที่ 24 ตุลาคม 2563)

“...การดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน เป็นไปในลักษณะที่ดีเพราะครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ช่วยกันทำงานอย่างสุดความสามารถ...”

(ครูสายประถมต้น, วันที่ 24 ตุลาคม 2563)

“...ส่วนตัวแล้วต้องการความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและรูปแบบการประเมินโครงการกิจกรรม...”

(ครูสายอนุบาล, วันที่ 24 ตุลาคม 2563)

“...การดำเนินงานประกันคุณภาพมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด...”

(ครูสายมัธยมต้น, วันที่ 24 ตุลาคม 2563)

4.2.1.2 สังเกตการปฏิบัติงานของครู บุคลากรเป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) ทำการสังเกตพฤติกรรมของบุคลากร ก่อนที่ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จะสิ้นสุดลง การสังเกตครั้งนี้ดำเนินการโดยผู้ร่วมวิจัยจำนวน 3 คน ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสอดคล้องผลการสังเกตในครั้งนี้ใช้สูตร Scott วิเชียร เกตุสิงห์. 2530 (อ้างถึงใน ประภาดา คนคล่อง, 2560, หน้า 230) ดังนี้

$$\pi = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

เมื่อ π แทน ดัชนีความสอดคล้อง

P_o แทน ความแตกต่างระหว่าง 1.0 กับผลรวมของ
สัดส่วนของความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต

P_e แทน ผลบวกของกำลังสองของค่าสัดส่วนของ
คะแนน จากลักษณะที่สังเกตได้สูงสุดกับค่าสูงรองลงมาโดยเลือกจากผลการสังเกตของ
คนใดคนหนึ่งก็ได้

ผลจากการสังเกตพฤติกรรมของบุคลากรในการดำเนินงานต่าง ๆ ตาม
โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากรและ
กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สรุปได้ดังตาราง 33

ตาราง 33 แสดงความสอดคล้องผลการสังเกตพฤติกรรมของครู บุคลากรในโครงการ
เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากรและ
กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความ แตกต่าง ระหว่าง สัดส่วน
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
1. การกำหนด มาตรฐาน การศึกษาของ สถานศึกษา 1.1 มีการกำหนด มาตรฐานและ ประเด็นการ พิจารณาตามกรอบ มาตรฐาน การศึกษา ที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด	4	0.07	4	0.07	4	0.08	0.01

ตาราง 33 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
1.2 มีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จโดยใช้ข้อมูลฐาน (Base Line) ย้อนหลัง 3 ปี การศึกษา	5	0.07	4	0.07	4	0.07	0.01
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
2.1 มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น และข้อมูลตามสภาพจริงของสถานศึกษา	4	0.07	4	0.08	4	0.07	0.01

ตาราง 33 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
2.2 มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร ปัจจัยภายในแลภายนอก รวมทั้งนำมาตราฐานการศึกษา มาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4	0.07	4	0.08	4	0.07	0.01
2.3 มีการกำหนดโครงการและกิจกรรมสำคัญ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4	0.07	4	0.06	4	0.06	0.01
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา							
3.1 การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานสำหรับแผนปฏิบัติการประจำปี	5	0.08	4	0.08	5	0.09	0.01

ตาราง 33 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
3.2 มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติที่กำหนดไว้	5	0.08	5	0.08	5	0.09	0.01
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา							
4.1 มีการจัดทำเครื่องมือประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	4	0.08	4	0.07	4	0.08	0.01
4.2 มีการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	5	0.07	4	0.07	5	0.06	0.01

ตาราง 33 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
4.3 มีการแจ้งผลการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทราบ	4	0.06	4	0.07	3	0.07	0.01
5. การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา							
5.1 มีการนิเทศกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา	4	0.07	4	0.07	4	0.06	0.01

ตาราง 33 (ต่อ)

รายการสังเกต	ผู้สังเกต 1		ผู้สังเกต 2		ผู้สังเกต 3		ความแตกต่างระหว่างผู้สังเกต
	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	คะแนน	สัดส่วน	
6. การเขียน							
รายงานผลการประเมินตนเอง							
6.1 มีการกำหนดกรอบการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง	5	0.07	4	0.07	5	0.07	0.00
6.2 มีการนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายในแต่ละมาตรฐานเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนด	4	0.07	4	0.06	4	0.07	0.01
6.3 มีการนำเสนอผลการพัฒนาจุดเด่น/ วิธีปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมในแต่ละมาตรฐาน	4	0.07	4	0.07	4	0.06	0.01
รวม	61	1.00	57	1.00	59	1.00	0.13

จากข้อมูลตาราง 33 ข้างต้น

$$P_o = 1 - 0.13 = 0.87$$

$$P_e = (0.09)^2 + (0.08)^2 = 0.08 + 0.06 = 0.015$$

เมื่อแทนค่าข้อมูลจากตารางในสูตรข้างต้นนั้นแล้วจะได้ค่าความสอดคล้องของผลการสังเกตดังนี้

$$\pi = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

$$\pi = \frac{0.87 - 0.015}{1 - 0.015}$$

$$\pi = 0.87$$

ดังนั้น ความสอดคล้องของผลการสังเกตครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 0.87 นั่นคือ ผลการสังเกตครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือ = 0.87

4.2.2 หลังการดำเนินการ

เมื่อการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ทำการประเมินผลสำเร็จของโครงการอีกครั้งด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

4.2.2.1 ผลการประเมินการพัฒนาการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 หลังการดำเนินการโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แสดงได้ดังตาราง 34

ตาราง 34 แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยรวมและรายด้าน

รายการประเมิน	N = 26		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.15	.72	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.28	.73	มาก
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษา	4.40	.63	มาก
4. การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.39	.62	มาก
5. การติดตามผลการดำเนินงานให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.43	.53	มาก
6. การเขียนรายงานผลการประเมิน ตนเอง	4.39	.60	มาก
รวม	4.34	.64	มาก

จากตาราง 34 การประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุกดาหารจากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้
ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.64) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 6 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ องค์ประกอบที่ 5 การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.53) องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.63) องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.62) และองค์ประกอบที่ 6 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.60)

ตาราง 35 แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและประเด็นการพิจารณามาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	4.13	.79	มาก
2. การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษานำผลการวิเคราะห์มากำหนดมาตรฐานและประเด็นการพิจารณาตามกรอบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	4.10	.74	มาก
3. การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จโดยใช้ข้อมูลฐาน (Base Line) ย้อนหลัง 3 ปีการศึกษาและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาปัจจุบัน	3.90	.74	มาก

ตาราง 35 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
4. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.28	.75	มาก
5. การเสนอมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.18	.81	มาก
6. การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ และนำสู่การปฏิบัติ	4.33	.47	มาก
รวม	4.15	.72	มาก

จากตาราง 35 การประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหารจากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 6 การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกทราบ และนำสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.47) ด้านที่ 4 การ

กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.75) และด้านที่ 5 การเสนอมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.81)

ตาราง 36 แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น และข้อมูลตามสภาพจริงของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.23	.58	มาก
2. การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก รวมทั้งนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.25	.71	มาก
3. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร กลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายความสำเร็จ ที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	4.20	.72	มาก

ตาราง 36 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
4. การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนด โครงการและกิจกรรมสำคัญเพื่อนำไปสู่ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.43	.75	มาก
5. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก สถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.28	.82	มาก
6. การนำเสนอแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษาขอความ เห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.33	.66	มาก
7. การจัดระบบการบริหารจัดการ สำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา	4.25	.84	มาก
8. การจัดระบบสารสนเทศที่จำเป็น สำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา	4.30	.79	มาก
รวม	4.28	.79	มาก

จากตาราง 36 การประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหารจากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 4 การวิเคราะห์กลยุทธ์เพื่อกำหนดโครงการและกิจกรรมสำคัญ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.75) ด้านที่ 6 การนำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.66) และด้านที่ 8 การจัดระบบสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.79)

ตาราง 37 แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ และจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.43	.68	มาก
2. การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน สำหรับแผนปฏิบัติการประจำปี	4.40	.63	มาก

ตาราง 37 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
3. การนำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปี ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.30	.65	มาก
4. การสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับ แผนปฏิบัติการประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง	4.38	.67	มาก
5. การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงานที่ กำหนดไว้	4.48	.51	มาก
6. การกำกับ ติดตามการดำเนินงาน ตามแผนเป็นระยะ ๆ ระหว่างดำเนิน โครงการ สู่มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.33	.66	มาก
7. การประเมิน สรุป และรายงานผล การดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติ การประจำปี และมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.45	.60	มาก
รวม	4.40	.63	มาก

จากตาราง 37 การประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการจากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้
ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด

การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 5 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.51) ด้านที่ 7 การประเมิน สรุป และรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.60) และด้านที่ 1 การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ และจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.68)

ตาราง 38 แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. การกำหนดวิธีการและจัดทำเครื่องมือประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเชื่อถือได้	4.35	.62	มาก
2. การดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.43	.64	มาก
3. การสรุปรวบรวมผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาและนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.38	.54	มาก

ตาราง 38 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
4. การแจ้งผลการประเมินและ ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาให้ผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.40	.67	มาก
รวม	4.39	.62	มาก

จากตาราง 38 การประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุกดาหารจากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้
ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 2 การดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน
สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.64) ด้านที่ 4 การแจ้งผลการประเมิน
และตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทราบ
($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.67) และด้านที่ 3 การสรุปรวบรวมผลการประเมินและตรวจสอบ
คุณภาพภายในสถานศึกษา และนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา
คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.54)

ตาราง 39 แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 5 การติดตามผลการ
ดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักใน ระบบประกันคุณภาพภายใน	4.48	.60	มาก
2. การดำเนินการติดตาม ตรวจสอบผล การดำเนินงานทุกส่วนตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาตามวิธีการ และเครื่องมือในการประเมิน ความสำเร็จ กำหนดอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.45	.50	มาก
3. การนิเทศ กำกับ ติดตามการ ดำเนินงานทุกฝ่ายให้มีคุณภาพตาม มาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.53	.51	มากที่สุด
4. การสะท้อนผลการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อการพัฒนา	4.38	.49	มาก
5. การรายงานผลการปฏิบัติงานสู่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากผู้รับผิดชอบ	4.33	.69	มาก
รวม	4.43	.56	มาก

จากตาราง 39 การประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหารจากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 5 การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานทุกฝ่ายให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของ สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.51) ระดับมากที่สุด จำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 1 การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.60) ด้านที่ 2 การดำเนินการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานทุกส่วนตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาตามวิธีการและเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จ กำหนดอย่างน้อยภาค เรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.50) และด้านที่ 4 การสะท้อนผลการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบเพื่อการพัฒนา ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.49)

ตาราง 40 แสดงการประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 6 การเขียนรายงานผล การประเมินตนเอง

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
1. การกำหนดกรอบการเขียนรายงาน ผลการประเมินตนเอง	4.23	.65	มาก
2. การนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ของสถานศึกษา	4.43	.50	มาก

ตาราง 40 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 40		แปล ความ
	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	
3. การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพ ภายในแต่ละมาตรฐานเทียบกับค่า เป้าหมายที่กำหนด วิธีการนำผลการ ประเมินมาพัฒนาปรับปรุง และวิธีการ แจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วน เสียและผู้เกี่ยวข้องทราบผลการ ประเมินในแต่ละมาตรฐาน	4.28	.72	มาก
4. การนำเสนอผลการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปีการศึกษา จุดเด่น/ วิธีปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมในแต่ ละมาตรฐาน	4.45	.68	มาก
5. การนำเสนอกระบวนการพัฒนา โดย ใช้กระบวนการ PDCA และกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ที่สอดคล้องแต่ละมาตรฐาน	4.48	.51	มาก
6. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อ ยกระดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน	4.50	.51	มาก
รวม	4.39	.60	มาก

จากตาราง 40 การประเมินผลการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุกดาหารจากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้

ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ 6 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านที่ 6 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.51) ด้านที่ 5 การนำเสนอกระบวนการพัฒนา โดยใช้กระบวนการ PDCA และกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ที่สอดคล้องแต่ละมาตรฐาน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.51) และด้านที่ 4 การนำเสนอผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปีการศึกษา จุดเด่น/ วิธีปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมในแต่ละมาตรฐาน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.68)

4.2.2.2 การสัมภาษณ์ (interview)

เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) เมื่อดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ทำการประเมินผลสำเร็จของโครงการดังกล่าวอีกครั้งด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) จำนวน 3 คน ทำการสัมภาษณ์ในเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แต่ละข้อจะได้คำตอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการดังต่อไปนี้

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้และทักษะเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้ประโยชน์อย่างไร”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “นำไปออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา” (วันที่ 18 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “นำค่าเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดขึ้นไปใช้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาของผู้เรียนรายชั้น” (วันที่ 19 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “ใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อนำไปชี้แจงแนวทางการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและให้ความร่วมมือในการพัฒนา” (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “ปฏิบัติงานร่วมกันในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ระบุจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเองของสถานศึกษา” (วันที่ 18 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “เข้าใจและยอมรับบทบาทการทำงานร่วมกันของเพื่อนร่วมงานและกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น” (วันที่ 19 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “สามารถนำผลการวิเคราะห์ตนเองมาใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์” (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้และทักษะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “รับผิดชอบโครงการกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย” (วันที่ 18 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “ดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมให้เสร็จตามกำหนดเวลา” (วันที่ 19 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “นำเสนอผลและการรายงานผลการดำเนินงานโครงการกิจกรรมต่อเพื่อนร่วมงานเป็นระยะ” (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์” (วันที่ 18 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “ได้ออกแบบสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล” (วันที่ 19 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “รวบรวมผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพและนำเสนอต่อเพื่อนร่วมงาน” (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้และทักษะเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “ได้ศึกษาคำความรู้และรวมกำหนดตารางการติดตามคุณภาพการดำเนินงานโครงการกิจกรรม” (วันที่ 18 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “บุคลากรทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการติดตามคุณภาพเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าหรือความสำเร็จของการดำเนินงาน” (วันที่ 19 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “นำแบบนิเทศ กำกับ ติดตามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้อง” (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านนำความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 : “ใช้กรอบการเขียนรายงานการประเมินตนเองมากำหนดข้อมูลเป็นส่วน ๆ ให้ครอบคลุมมาตรฐานเพื่อรายงานผล” (วันที่ 18 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 : “ต้องเข้าใจการเขียนรายงานโดยระบุจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรม” (วันที่ 19 พฤศจิกายน 2563)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 : “นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ” (วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

จากการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ตามกำหนดไว้ในโครงการนั้น ทุกกิจกรรมได้ดำเนินไปตามระยะเวลาที่กำหนด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่น่าพอใจของคณะผู้ร่วมวิจัยทุกคน

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการดำเนินงาน (Reflect)

4.1 การบรรลุผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการ

จากผลการกำกับติดตามจุดมุ่งหมายของโครงการในแผนพัฒนาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยนำเสนอโดยแยกเป็นรายโครงการดังต่อไปนี้

4.1.1 โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

การบรรลุผลในการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสะท้อนจากการดำเนินงานโครงการกิจกรรมดังแสดงในตาราง 41

ตาราง 41 การสะท้อนผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

จุดมุ่งหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
1. เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	ไม่พอใจ	-เด็กส่วนหนึ่งยังมีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ -เด็กมีพัฒนาด้านอารมณ์จิตใจที่ดี -เด็กมีพัฒนาด้านสังคมที่ดี -เด็กส่วนหนึ่งยังมีพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ไม่ทันเพื่อน	จุดมุ่งหมายยังไม่ค่อยชัดเจน การปฏิบัติบางกิจกรรมควรปรับดังนี้ 1. พฤติกรรม การรับประทาน อาหารและการออกกำลังกาย 2. จัดกิจกรรม นักวิทยาศาสตร์น้อยให้บ่อยครั้งขึ้น

ตาราง 41 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
2. เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	พอใจ	-หลักสูตร สถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย -การจัดครูครบชั้น -การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ภายใน	
3. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	พอใจ	-บันทึกข้อมูลเด็ก รายบุคคล -แผนการจัดประสบการณ์	
4. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ไม่พอใจ	-บันทึกการอ่านการเขียน -บันทึกการทำความดีและจิตสาธารณะ -การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิด อยาวิจากรณญาณ ยังไม่น่าพอใจ	1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ โครงงาน 2. จัดการเรียนรู้แบบ สืบเสาะ
5. เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	พอใจ	-มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ อย่างชัดเจน -แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	

ตาราง 41 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
6. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	พอใจ	- ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล - แผนการจัดการเรียนรู้ - สื่อ สารสนเทศ - เครื่องมือวัดและประเมินผล	

จากตาราง 41 จุดมุ่งหมายของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้รวมกำหนดไว้ก่อนดำเนินการนั้น ส่วนใหญ่มีความชัดเจนสอดคล้องกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ และผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจ แต่มีจุดมุ่งหมายอยู่ 2 ข้อ ที่ผู้กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขใหม่ในบางประเด็นซึ่งได้แก่ จุดมุ่งหมายข้อที่ 1 ด้วยเหตุผลที่ว่าเด็กยังมีน้ำหนักส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมการรับประทานจึงต้องปรับพฤติกรรมใหม่ให้ถูกต้อง เด็กส่วนหนึ่งยังมีพัฒนาการด้านความคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ไม่ทันเพื่อน จึงควรปรับปรุงด้วยการจัดกิจกรรมนักวิทยาศาสตร์น้อยให้บ่อยครั้งขึ้น และจุดมุ่งหมายข้อที่ 4 ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างวิจารณ์ญาณ ยังไม่น่าพอใจ จึงต้องปรับปรุงด้วยการเน้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะให้มากขึ้น

จากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ในครั้งนี้ จะเห็นได้ชัดว่า ทุกกิจกรรมล้วนดำเนินการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ นั่นคือ พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับบุคคล และเพื่อเป็นการยืนยันผลการสะท้อนจากการปฏิบัติกิจกรรมว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายของโครงการดังกล่าวข้างต้นมากน้อยเพียงใดนั้น ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของโครงการโดยทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะจุดมุ่งหมายข้อที่

คณะผู้กำกับ ติดตาม และประเมินผลได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขในการวิจัยรอบที่ 2

“...เด็กบางคนจะมีขนมหวานติดกระเป๋ามาจากบ้านและชอบรับประทาน ก่อนอาหารกลางวัน ทำให้รับประทานอาหารเช้าได้น้อย ทำให้น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ แต่บางคน ขนมหวานทำให้อ้วน...”

(ครูประจำชั้นอนุบาล 2/2, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาของเด็กเป็นเรื่องที่สำคัญแต่ เด็กเรายังมีพัฒนาการต่ำกว่าด้านอื่น ครูสายชั้นอนุบาลต้องร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริม การคิด เช่น กิจกรรมวิทยาศาสตร์น้อยให้บ่อยขึ้น...”

(ครูประจำชั้นอนุบาล 3/1, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การอ่านการเขียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ในช่วงชั้นที่ 1 จึงต้องพัฒนาให้ ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ก่อนเพราะจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรายวิชาอื่น และสามารถ สื่อสารให้เข้าใจได้...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...ถึงแม้ผู้เรียนจะอ่านออกเขียนได้ในระดับประถมต้นแล้ว การคิด คำถามและคิดวิเคราะห์เป็นเรื่องจำเป็น ครูทุกชั้นต้องเน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกเป็น ประจำทุกวิชาหรือบูรณาการร่วมกันในสายชั้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การคิดวิเคราะห์เป็นหัวใจสำคัญของการทำข้อสอบวัดผลขั้นพื้นฐาน ระดับชาติ ผู้เรียนต้องได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดแบบ สืบเสาะให้มากขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

4.1.2 โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ ภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

การบรรลุผลในการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการ สถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสะท้อนจากการ ดำเนินงานโครงการกิจกรรมดังแสดงในตาราง 42

ตาราง 42 การสะท้อนผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

จุดมุ่งหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	พอใจ	-ประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา -ค่าเป้าหมายความสำเร็จ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	พอใจ	-แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา -แผนปฏิบัติการประจำปี -วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์การปฏิบัติงาน	
3. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	พอใจ	-คำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานรับผิดชอบ -แผนงาน โครงการ การดำเนินงาน -ปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี	

ตาราง 42 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
4. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	พอใจ	-แบบประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพ -บันทึกการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ -รายงานการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ	
5. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบการติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	พอใจ	-บันทึกการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน -รายงานการปฏิบัติงาน	
6. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง	พอใจ	-แบบประเมินโครงการกิจกรรมประจำปี -รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	

จากตาราง 42 จุดมุ่งหมายของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขา

มิตรภาพที่ 3 ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันกำหนดไว้ก่อนดำเนินการนั้น มีความชัดเจน สอดคล้องกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ และผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจทุกข้อ

จากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา ในครั้งนี้ จะเห็นได้ชัดว่า ทุกกิจกรรมล้วนดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน ในการมีส่วนร่วมของบุคคลที่กระทำกันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ นั่นคือ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ให้เกิดขึ้นในระดับสายชั้นและเพื่อเป็นการยืนยันผลการสะท้อนจากการปฏิบัติกิจกรรมว่าบรรลุตาม จุดมุ่งหมายของโครงการดังกล่าวข้างต้นมากน้อยเพียงใดนั้น ผู้วิจัยได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญถึงผลสะท้อนจากการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน แล้วจึงได้ข้อสรุปที่ยืนยันถึงความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของโครงการนี้ได้เป็นอย่างดี

“...ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวคิดเพื่อร่วมกันนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อโรงเรียนและชุมชนและเป้าหมายหลักคือนักเรียน...”

(หัวหน้าสายชั้นอนุบาล, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...ลักษณะงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมีการดำเนินงานตามขั้นตอนการจัดทำอย่างเป็นระบบและทำอย่างต่อเนื่องครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษา...”

(หัวหน้าสายชั้นประถมต้น, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อให้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(หัวหน้าสายชั้นประถมปลาย, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน การวิเคราะห์ประเด็นพิจารณาของมาตรฐาน การกำหนดค่าเป้าหมาย การจัดทำโครงการกิจกรรมรองรับประเด็นพิจารณา...”

(หัวหน้าสายชั้นมัธยมต้น, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การมอบหมายให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ทำให้ทุกคนมองเห็นภาพรวมได้ตรงกัน บุคลากรมีความรับผิดชอบทำให้การประกันคุณภาพขับเคลื่อนจนบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้...”

(ครูวิชาการ, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

4.2 การบรรลุผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการ

จากผลการกำกับติดตามดัชนีชี้วัดของโครงการในแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการในลักษณะเดียวกับการสะท้อนผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของโครงการที่กล่าวมาแล้ว โดยแยกเป็นรายโครงการดังต่อไปนี้

4.2.1 โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

การบรรลุผลในการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสะท้อนจากการดำเนินงานโครงการกิจกรรมดังแสดงในตาราง 43

ตาราง 43 การสะท้อนผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
1. เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	ไม่พอใจ	- เด็กส่วนหนึ่งยังมีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ - เด็กมีพัฒนาด้านอารมณ์จิตใจที่ดี - เด็กมีพัฒนาด้านสังคมที่ดี - เด็กส่วนหนึ่งยังมีพัฒนาด้านการคิด วิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ไม่ทันเพื่อน	ดัชนีชี้วัดที่กำหนดชัดเจนดี แต่การปฏิบัติบางประเด็นยังไม่ครอบคลุมควรปรับปรุงและดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอีกครั้ง

ตาราง 43 (ต่อ)

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
2. กระบวนการบริหารและการจัดการมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	พอใจ	-หลักสูตร สถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย -การจัดครูครบชั้น -การจัด สภาพแวดล้อมและ แหล่งเรียนรู้ภายใน	
3. การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	พอใจ	-บันทึกข้อมูลเด็ก รายบุคคล -แผนการจัด ประสบการณ์ -สื่อประกอบการจัด ประสบการณ์ -เครื่องประเมินผล	
4. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ไม่พอใจ	-บันทึกการอ่านการเขียน -บันทึกการทำความดีและจิตสาธารณะ -การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิด อย่างวิจารณ์ญาณ ยังไม่น่าพอใจ	ดัชนีชี้วัดที่กำหนดชัดเจนดี แต่การปฏิบัติ บางประเด็นยังไม่ครอบคลุม ควรปรับปรุงอีกครั้ง ดังนี้ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน 2. จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ

ตาราง 43 (ต่อ)

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
5. กระบวนการบริหารและการจัดการมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน	พอใจ	-มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ อย่างชัดเจน -แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	
6. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน	พอใจ	-ข้อมูลนักเรียน รายบุคคล -แผนการจัดการ เรียนรู้ -สื่อ สารสนเทศ -เครื่องมือวัดและ ประเมินผล	

จากตาราง 43 ดัชนีชี้วัดของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่สะท้อนออกมาให้เห็นจากการดำเนินกิจกรรมในโครงการนั้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้รวมกำหนดไว้ก่อนดำเนินการ ส่วนใหญ่มีความชัดเจนสอดคล้องกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ และผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจเกือบทุกข้อ มีเพียงดัชนีชี้วัดอยู่ 2 ข้อเท่านั้นที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขใหม่ คือ ดัชนีชี้วัดข้อที่ 1 และข้อที่ 4 ดังรายละเอียดตามตารางที่ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้แล้วนั้น

จากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ในครั้งนี้ จะเห็นได้ชัดว่า ดัชนีชี้วัดความสำเร็จทุกข้อล้วนดำเนินการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยเน้นที่ตัวบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ นั่นคือ ใช้กิจกรรมของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพในระดับบุคคลให้เกิดขึ้น และเพื่อเป็นการยืนยันผลการสะท้อนจากการปฏิบัติกิจกรรมว่าบรรลุตามดัชนีชี้วัดของโครงการดังกล่าวข้างต้นมากน้อยเพียงใดนั้น

ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมถึงผลการดำเนินงานที่ปรากฏตามดัชนีชี้วัดของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในในภาพรวมดังนี้

“...เด็กบางคนจะมีขนมหวานติดกระเป๋ามาจากบ้านและชอบรับประทานก่อนอาหารกลางวัน ทำให้รับประทานอาหารได้น้อย ทำให้น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ แต่บางคนขนมหวานทำให้อ้วน...”

(ครูประจำชั้นอนุบาล 2/2, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาของเด็กเป็นเรื่องที่สำคัญแต่เด็กเรายังมีพัฒนาการต่ำกว่าด้านอื่น ครูสายชั้นอนุบาลต้องร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิด เช่น กิจกรรมวิทยาศาสตร์น้อยให้บ่อยขึ้น...”

(ครูประจำชั้นอนุบาล 3/1, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การอ่านการเขียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ในช่วงชั้นที่ 1 จึงต้องพัฒนาให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ก่อนเพราะจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรายวิชาอื่น และสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...ถึงแม้ผู้เรียนจะอ่านออกเขียนได้ในระดับประถมต้นแล้ว การคิดคำนวณและคิดวิเคราะห์เป็นเรื่องจำเป็น ครูทุกชั้นต้องเน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกเป็นประจำทุกวิชาหรือบูรณาการรวมกันในสายชั้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การคิดวิเคราะห์เป็นหัวใจสำคัญของการทำข้อสอบวัดผลขั้นพื้นฐานระดับชาติ ผู้เรียนต้องได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดแบบสืบเสาะให้มากขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

4.2.2 โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

การบรรลุผลในการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการ

สถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสะท้อนจากการดำเนินงานโครงการกิจกรรมดังแสดงในตาราง 44

ตาราง 44 การสะท้อนผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
1. ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	พอใจ	-ประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา -คำเป้าหมายความสำเร็จ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	
2. ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	พอใจ	-แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา -แผนปฏิบัติการประจำปี -วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์การปฏิบัติงาน	
3. ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	พอใจ	-คำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานรับผิดชอบ -แผนงาน โครงการ การดำเนินงาน	

ตาราง 44 (ต่อ)

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
4. ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	พอใจ	-แบบประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ -บันทึกการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ -รายงานการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ	
5. ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	พอใจ	-บันทึกการนิเทศกำกับ ติดตามการดำเนินงาน -รายงานการปฏิบัติงาน	
6. ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง	พอใจ	-แบบประเมินโครงการกิจกรรมประจำปี -รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	

จากตาราง 44 ดัชนีชี้วัดของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้รวมกำหนดไว้ก่อนดำเนินการนั้น มีความชัดเจนสอดคล้องกับกิจกรรมที่ปฏิบัติและผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจทุกข้อ

จากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา จะเห็นได้ชัดว่าดัชนีชี้วัดทุกข้อล้วนดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน ในการมีส่วนร่วมของบุคคลที่กระทำกันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ นั่นคือใช้กิจกรรมของโครงการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ให้เกิดขึ้นในระดับสายชั้นและเพื่อเป็นการยืนยันผลการสะท้อนจากการปฏิบัติกิจกรรมว่าบรรลุตามดัชนีชี้วัดของโครงการดังกล่าวข้างต้นมาน้อยเพียงใดนั้น ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญถึงผลสะท้อนจากการปฏิบัติตามดัชนีชี้วัดของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน แล้วยังได้ข้อสรุปที่ยืนยันถึงความสำเร็จตามดัชนีชี้วัดของโครงการนี้ได้เป็นอย่างดี

“...ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนวคิดเพื่อร่วมกันนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อโรงเรียนและชุมชนและเป้าหมายหลักคือนักเรียน...”

(หัวหน้าสายชั้นอนุบาล, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...ลักษณะงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมีการดำเนินงานตามขั้นตอนการจัดทำอย่างเป็นระบบและทำอย่างต่อเนื่องครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษา...”

(หัวหน้าสายชั้นประถมต้น, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเพื่อให้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(หัวหน้าสายชั้นประถมปลาย, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน การวิเคราะห์ประเด็นพิจารณาของมาตรฐาน การกำหนดค่าเป้าหมาย การจัดทำโครงการกิจกรรมรองรับประเด็นพิจารณา...”

(หัวหน้าสายชั้นมัธยมต้น, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

“...การมอบหมายให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ทำให้ทุกคนมองเห็นภาพรวมได้ตรงกัน บุคลากรมีความรับผิดชอบทำให้การประกันคุณภาพขับเคลื่อนจนบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้...”

(ครูวิชาการ, วันที่ 20 พฤศจิกายน 2563)

4.3 การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ

จากผลการกำกับติดตามเป้าหมายของโครงการในแผนพัฒนาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตาม และประเมินผลของแต่ละโครงการ โดยจะดำเนินการในลักษณะเดียวกับการสะท้อนผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายและตามดัชนีชี้วัดของโครงการที่กล่าวมาแล้ว โดยแยกเป็นรายโครงการดังต่อไปนี้

4.3.1 โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

การบรรลุผลในการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสะท้อนจากการดำเนินงานโครงการกิจกรรมดังแสดงในตาราง 45

ตาราง 45 การสะท้อนผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

เป้าหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
1. เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	ไม่พอใจ	-เด็กส่วนหนึ่งยังมีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ -เด็กส่วนหนึ่งยังมีพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ไม่ทันเพื่อน	1. ปรับวิธีการรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย 2. จัดกิจกรรมนักวิทยาศาสตร์น้อยให้บ่อยครั้งขึ้น

ตาราง 45 (ต่อ)

เป้าหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
2. กระบวนการบริหารและการจัดการมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	พอใจ	-หลักสูตร สถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย -การจัดครูครบชั้น -การจัด สภาพแวดล้อมและ แหล่งเรียนรู้ภายใน	
3. การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	พอใจ	-บันทึกข้อมูลเด็ก รายบุคคล -แผนการจัด ประสบการณ์	
4. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ไม่พอใจ	-บันทึกการอ่าน การเขียน -บันทึกการทำ ความดีและจิต สาธารณะ -การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมี วิจารณญาณ ยังไม่ น่าพอใจ	1. จัดการ เรียนรู้โดยใช้ โครงงาน 2. จัดการ เรียนรู้แบบ สืบเสาะ
5. กระบวนการบริหารและการจัดการมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	พอใจ	-มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ อย่างชัดเจน -แผนพัฒนาคุณภาพ -แผนปฏิบัติการ ประจำปี	

ตาราง 45 (ต่อ)

เป้าหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
6. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน	พอใจ	- ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล - แผนการจัดการเรียนรู้ - สื่อ สารสนเทศ - เครื่องมือวัดและประเมินผล	

จากตาราง 45 เป้าหมายของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้รวมกำหนดไว้ก่อนดำเนินการนั้น ส่วนใหญ่มีความชัดเจนสอดคล้องกับกิจกรรมที่ปฏิบัติและผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจ แต่มีเป้าหมายอยู่ 2 ข้อ ที่ผู้กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขใหม่ในบางประเด็นซึ่งได้แก่ เป้าหมายข้อที่ 1 ต้องปรับพฤติกรรมกรรมการรับประทานอาหารใหม่ให้ถูกต้องและจัดกิจกรรมนันทวิทยาศาสตร์น้อยให้บ่อยครั้งขึ้น และเป้าหมายข้อที่ 4 ต้องปรับปรุงด้วยการเน้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานและจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะให้มากขึ้น

จากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ในครั้งนี้ จะเห็นได้ชัดว่า ทุกเป้าหมายล้วนดำเนินการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ นั่นคือ พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับบุคคล และเพื่อเป็นการยืนยันผลการสะท้อนจากการปฏิบัติกิจกรรมว่าบรรลุตามเป้าหมายของโครงการดังกล่าวข้างต้นมากน้อยเพียงใดนั้น ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับเป้าหมายของโครงการโดยทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะเป้าหมายข้อที่ คณะผู้กำกับ ติดตาม และประเมินผลได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ทำให้ได้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขในการวิจัยรอบที่ 2

“...ธรรมชาติของเด็ก ต้องได้เล่นปนเรียน ครูต้องออกแบบกิจกรรมประจำวัน¹ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้วยการให้เด็กได้เคลื่อนไหว ชัยบกายขยายสมอง และได้เล่นจากสื่อที่แฝงด้วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก...”

(ครูประจำชั้นอนุบาล 3/2, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

“...ครูต้องเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียนให้มีความสนใจอยากเรียนด้วยแนวทางที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ต้องมีเทคนิคจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานและสืบค้นหาความรู้²อย่างสนุกสนาน...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

“...ครูต้องพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้³ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ จะมีความมั่นใจในการจัดการชั้นเรียนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เป็นผู้คิดออกแบบและหาคำตอบด้วยตนเอง...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

“...การทำโครงงานของโรงเรียนที่ผ่านมาเป็นลักษณะการทำเพื่อส่งประกวดในการแข่งขันวิชาการประจำปี ซึ่งมีนักเรียนไม่กี่คนที่ได้มีส่วนร่วม แต่ถ้าจะให้เกิดการเรียนรู้การคิดวิเคราะห์จริงจัง ต้องเป็นโครงงานที่เรียนปกติในห้องเรียนเพราะนักเรียนทุกคนจะได้เรียนรู้ด้วยกัน...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

“...การจัดการเรียนรู้⁴โครงงานสามารถทำได้ในทุกรายวิชา เป็นกระบวนการกลุ่มที่เหมาะสมกับการฝึกให้ผู้เรียนใช้การคิดวิเคราะห์ คิดวางแผน และคิดแก้ปัญหา ได้ดี⁵มากควรทำอย่างสม่ำเสมอ...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

4.3.2 โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

การบรรลุผลในการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสะท้อนจากการดำเนินงานโครงการกิจกรรมดังแสดงในตาราง 46

ตาราง 46 การสะท้อนผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

เป้าหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอนแนะ
1. ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	พอใจ	-ประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา -ค่าเป้าหมายความสำเร็จ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	
2. ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	พอใจ	-แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา -แผนปฏิบัติการประจำปี -วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์การปฏิบัติงาน	
3. ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	พอใจ	-คำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานรับผิดชอบ -แผนงาน โครงการ การดำเนินงาน -ปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี	

ตาราง 46 (ต่อ)

เป้าหมายของโครงการ	ผลการดำเนินงาน	หลักฐานสนับสนุน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
4. ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	พอใจ	-แบบประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ -บันทึกการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ -รายงานการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ	
5. ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	พอใจ	-บันทึกการนิเทศกำกับ ติดตามการดำเนินงาน -รายงานการปฏิบัติงาน	
6. ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง	พอใจ	-แบบประเมินโครงการกิจกรรมประจำปี -รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	

จากตาราง 46 เป้าหมายของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้รวมกำหนดไว้ก่อนดำเนินการนั้น มีความชัดเจนสอดคล้องกับกิจกรรมที่ปฏิบัติและผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจทุกข้อ

จากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากรและกรรมการสถานศึกษาในครั้งนี้ จะเห็นได้ชัดว่าทุกเป้าหมายล้วนดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในในการมีส่วนร่วมของบุคคลที่กระทำกันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ นั่นคือ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ให้เกิดขึ้นในระดับสายชั้น และเพื่อเป็นการยืนยันผลการสะท้อนจากการปฏิบัติกิจกรรมว่าบรรลุตามเป้าหมายของโครงการดังกล่าวข้างต้นมากน้อยเพียงใดนั้น ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมถึงผลสะท้อนจากการปฏิบัติตามเป้าหมายของโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวมดังนี้

“...ครูในแต่ละสายชั้นทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และได้มีส่วนร่วมตั้งแต่กำหนดมาตรฐานการศึกษา ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและร่วมกันดำเนินงานตามมาตรฐาน...”

(หัวหน้าสายชั้นอนุบาล, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

“...ครูทุกคนเข้าใจบทบาทในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในว่าเป็นหน้าที่ร่วมกันทั้งโรงเรียนและต้องร่วมดำเนินงานทุกขั้นตอนให้บรรลุเป้าหมาย...”

(หัวหน้าสายชั้นประถมต้น, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

“...เป้าหมายที่ใช้ในการดำเนินการเหมาะสมกับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะการประกันคุณภาพภายใน และเป็นไปได้จริง...”

(หัวหน้าสายชั้นประถมปลาย, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

“...ครู บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ร่วมกันกำหนดค่าเป้าหมายโครงการกิจกรรมที่ชัดเจนมาก นำสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกันและผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย...”

(หัวหน้าสายชั้นมัธยมต้น, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

“...การมอบหมายให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้ทุกคนมองงานในภาพรวมได้ตรงกัน ทำให้การประกันคุณภาพขับเคลื่อนบรรลุตามที่ตั้งไว้ได้...”

(ครูวิชาการ, วันที่ 21 พฤศจิกายน 2563)

เมื่อผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการกำกับ ติดตาม และประเมินผลใน
 ขั้นการสังเกต (observe) และข้อมูลจากขั้นการสะท้อนผลการดำเนินงาน (reflect)
 มาพิจารณาร่วมกันแล้วได้ข้อสรุปที่สำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติ ดังตาราง 47

ตาราง 47 สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษา ผู้การ
 พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

โครงการ	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/ ข้อเสนอแนะ
1. พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	1. ดำเนินงานมาตรฐานคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	ไม่พอใจ	ปรับบางประเด็น 1. ปรับพฤติกรรม การรับประทานอาหาร 2. จัดกิจกรรม นักวิทยาศาสตร์ น้อยบ่อยครั้งขึ้น
	2. ดำเนินงานมาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	พอใจ	-
	3. ดำเนินงานมาตรฐานการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	พอใจ	-
	4. ดำเนินงานมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ไม่พอใจ	1. จัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงาน 2. จัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะ

ตาราง 47 (ต่อ)

โครงการ	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
	5. ดำเนินงานมาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน	พอใจ	-
	6. ดำเนินงานมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน	พอใจ	-
2. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การประกันคุณภาพ ภายในแก่ครู บุคลากรและ กรรมการ สถานศึกษา	1. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ครู บุคลากรและคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	พอใจ	-
	2. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ครู บุคลากรและคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	พอใจ	-
	3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ครู บุคลากรและคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษา	พอใจ	-

ตาราง 47 (ต่อ)

โครงการ	หลักฐานสนับสนุน	ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
	4. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	พอใจ	-
	5. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	พอใจ	-
	6. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง	พอใจ	-

ในส่วนของกิจกรรมที่มีข้อเสนอแนะให้ทำการปรับปรุงแก้ไขนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อสรุปที่ได้นี้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีฉันทามติที่จะนำกิจกรรมการดำเนินงานด้านคุณภาพเด็ก ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และคุณภาพของผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปพิจารณาปรับปรุงและดำเนินการอีกครั้ง โดยจะมีการพิจารณาจุดมุ่งหมาย ดัชนีชี้วัด และเป้าหมายของการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกิจกรรมดังกล่าวนั้นใหม่เพื่อให้เกิดความชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research : PAR) ในรอบที่ 2 ต่อไป

4.3 ผลสำเร็จโดยรวมจากการวิจัยในรอบที่ 1

หลังจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สู่การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ลงสู่การปฏิบัติตามกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ในรอบที่ 1 ผ่านไป ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นตามกิจกรรมหรือโครงการที่กำหนดไว้ทั้ง 2 โครงการนั้น สามารถร่วมกันอธิบายให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงที่เป็นการบรรลุผลสำเร็จโดยรวม ทั้งในระดับบุคคล ระดับสายชั้น ได้ดังต่อไปนี้

ระดับบุคคล

การบรรลุผลสำเร็จในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ในระดับบุคคล ที่เป็นผลมาจากโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา แสดงได้ดังตาราง 48

ตาราง 48 การบรรลุผลสำเร็จตามในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในระดับบุคคล

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	หลักฐานที่ใช้อธิบาย	การบรรลุผลสำเร็จ		หมายเหตุ
		พอใจ	ไม่พอใจ	
1. ดำเนินงานมาตรฐานคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	-เด็กยังมีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ -เด็กยังมีปัญหาการคิดวิเคราะห์		✓	นำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2
2. ดำเนินงานมาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	-หลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย -การจัดครูครบชั้น -การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ภายใน	✓		

ตาราง 48 (ต่อ)

การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	หลักฐานที่ใช้อธิบาย	การบรรลุผลสำเร็จ		หมายเหตุ
		พอใจ	ไม่พอใจ	
3. ดำเนินงานมาตรฐาน การจัดประสบการณ์ที่ เน้นเด็กเป็นสำคัญตาม มาตรฐานการศึกษา ปฐมวัย	-บันทึกข้อมูลเด็ก รายบุคคล -แผนการจัด ประสบการณ์	✓		
4. ดำเนินงานมาตรฐาน ด้านคุณภาพของผู้เรียน ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	-การคิดวิเคราะห์ คิด สร้างสรรค์ คิดอย่างมี วิจารณญาณ ยังไม่ พอใจ		✓	นำไป พัฒนาต่อ ในวงรอบ ที่ 2
5. ดำเนินงานมาตรฐาน กระบวนการบริหารและ การจัดการตาม มาตรฐานการศึกษา พื้นฐาน	-มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ชัดเจน -แผนพัฒนาคุณภาพ -แผนปฏิบัติการ ประจำปี	✓		
6. ดำเนินงานมาตรฐาน การจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญตามมาตรฐาน การศึกษาพื้นฐาน	-ข้อมูลนักเรียน รายบุคคล -แผนการจัดการเรียนรู้ -สื่อ สารสนเทศ -เครื่องมือวัดและ ประเมินผล	✓		

จากตาราง 48 การบรรลุผลสำเร็จตามกิจกรรมการพัฒนากิจการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ระดับบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่
บรรลุผลตามที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดไว้ ยกเว้นข้อที่ 1 คุณภาพเด็กตาม
มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และข้อที่ 4 คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ต้องนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2

ระดับสายชั้น

การบรรลุผลสำเร็จในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ในระดับสายชั้น ที่เป็นผลมาจากโครงการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกัน คุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา แสดงได้ดังตาราง 49

ตาราง 49 การบรรลุผลสำเร็จในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ระดับสายชั้น

การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	หลักฐานที่ใช้อธิบาย	การบรรลุผลสำเร็จ		หมายเหตุ
		พอใจ	ไม่พอใจ	
1. พัฒนาครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ กำหนดมาตรฐาน การศึกษาของ สถานศึกษา	-ประกาศมาตรฐาน การศึกษาของ สถานศึกษา -คำเป้าหมาย ความสำเร็จ ตาม มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	✓		
2. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับ การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา	-แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของ สถานศึกษา -แผนปฏิบัติการ ประจำปี -วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และ กลยุทธ์การปฏิบัติงาน	✓		

ตาราง 49 (ต่อ)

การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	หลักฐานที่ใช้อธิบาย	การบรรลุผลสำเร็จ		หมายเหตุ
		พอใจ	ไม่พอใจ	
3. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษา เกี่ยวกับการ ดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการศึกษา	-คำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงาน รับผิดชอบ -แผนงาน โครงการ การดำเนินงาน -ปฏิทินปฏิบัติงาน ประจำปี	✓		
4. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับการ การประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	-แบบประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพ -บันทึกการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพ -รายงานการ ประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพ	✓		
5. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับการ ติดตามผลการ ดำเนินงานให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน การศึกษา	-บันทึกการนิเทศ กำกับ ติดตามการ ดำเนินงาน -รายงานการ ปฏิบัติงาน	✓		

ตาราง 49 (ต่อ)

การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	หลักฐานที่ใช้อธิบาย	การบรรลุผลสำเร็จ		หมายเหตุ
		พอใจ	ไม่พอใจ	
6. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษาเกี่ยวกับ การเขียนรายงานผล การประเมินตนเอง	-แบบประเมินโครงการ กิจกรรมประจำปี -รายงานการพัฒนา คุณภาพการศึกษา	✓		

จากตาราง 49 การบรรลุผลสำเร็จตามกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ระดับสายชั้น พบว่า บรรลุผลตามที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดไว้ทุกข้อ

จากการดำเนินงานโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ในรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ในวงรอบที่ 1 ผ่านไป ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นตามโครงการกิจกรรมที่กำหนดไว้สามารถร่วมกันอภิปรายให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นการบรรลุความสำเร็จ แต่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีความคาดหวังว่าผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจะเกิดความชัดเจนมากขึ้นในวงรอบที่ 2 สิ้นสุดลง คือ คุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะดำเนินการต่อไปวงรอบที่ 2

2. ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ในวงรอบที่ 2 นี้ จะเป็นการปรับปรุงแผนปฏิบัติการสู่การพัฒนา โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Re - Plan)

การสะท้อนผลการศึกษาศาสนาพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

1. เทคนิคที่ใช้ในการปรับปรุงการวางแผน

ก่อนที่ผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงการวางแผน ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของแผนอย่างเต็มที่ ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมวิจัยในการปรับปรุงการวางแผนครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1.1 การประชุมแบบไม่เป็นทางการ

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยพิจารณาร่วมกันโดยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาและร่วมเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ของแผนพัฒนาโครงการ โดยดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการของผู้วิจัยและผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมและคณะผู้รับผิดชอบในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของแต่ละโครงการ

1.2 ประชุมบุคลากรทั้งหมด

จากการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมวิจัยดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสรุปแนวคิดร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น และได้ข้อสรุปในการปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของโครงการในแผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ดังจะได้นำเสนอในประเด็นต่อไปนี้

2. การปรับปรุงจุดมุ่งหมาย

เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการในแผนปฏิบัติการใหม่ โดยร่วมกันพิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรมที่ปฏิบัติกับจุดมุ่งหมายที่กำหนด ตลอดจนหาข้อบกพร่อง หรือข้อจำกัดที่อาจเป็นสาเหตุให้การดำเนินกิจกรรมนั้นไม่ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ในโครงการ ผลการประชุมพบว่า มีจุดมุ่งหมายที่ต้องปรับปรุงแก้ไข จำนวน 2 ข้อ จากโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 50

ตาราง 50 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

โครงการ/กิจกรรม	จุดมุ่งหมายเดิม	จุดมุ่งหมายใหม่
โครงการ	ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาคุณภาพ	ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การพัฒนาการดำเนินงาน	เด็กตามมาตรฐาน	เด็กโดยปรับพฤติกรรม
ประกันคุณภาพภายใน	การศึกษาปฐมวัย	รับประทานอาหาร การ
โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาคุณภาพ	ออกกำลังกาย และจัด
	ผู้เรียนตามมาตรฐาน	กิจกรรมนักวิทยาศาสตร์
กิจกรรม	การศึกษาขั้นพื้นฐาน	น้อย ตามมาตรฐาน
1. พัฒนาคุณภาพเด็กตาม		การศึกษาปฐมวัย
มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย		ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาคุณภาพ
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียน		ผู้เรียนโดยเน้นกิจกรรมการ
ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น		เรียนรู้โครงการและการ
พื้นฐาน		สืบเสาะ ตามมาตรฐาน
		การศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากตาราง 50 จะเห็นได้ว่ากิจกรรมของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เป็นกิจกรรมสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถจะใช้เป็นตัวชี้วัดถึงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้ทั้งในระดับบุคคลและระดับสายชั้นตามลำดับ จากการประชุมปรึกษาหารือกันของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ตลอดจนจากการสอบถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ดังนี้

“...จากการประชุมถ้าครูและบุคลากรทุกคนออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนจะมีการปรับตัวในการคิดวิเคราะห์ได้และมีคุณลักษณะสอดคล้องการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนด้วย...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 30 พฤศจิกายน 2563)

“...ถ้าครูปรับตารางกิจกรรมประจำวัน และชี้แจงผู้ปกครองเพื่อร่วมกันช่วยให้เด็กทุกคนปรับพฤติกรรมในการรับประทานอาหารให้เป็นเวลาจะช่วยแก้ปัญหาด้านน้ำหนักส่วนสูงที่ต่ำและสูงกว่าเกณฑ์ได้...”

(หัวหน้าสายชั้นอนุบาล, วันที่ 30 พฤศจิกายน 2563)

“...ครูระดับชั้นอนุบาลทุกคน ต้องประชุมร่วมกันออกแบบกิจกรรมให้เด็กได้
ทำร่วมกันในกิจกรรมขยับกายขยายสมอง รวมทั้งปรึกษาคณะครูกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ใน
การจัดกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย...”

(ครูประจำชั้นอนุบาล 2/2, วันที่ 30 พฤศจิกายน 2563)

“...การประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ ครูต้องจัดทำเครื่องมือ
ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดให้มากขึ้น...”

(หัวหน้าสายชั้นประถมปลาย, วันที่ 30 พฤศจิกายน 2563)

“...ได้ปรับปรุงการออกแบบการสอนโดยเน้นการตั้งประเด็นให้นักเรียนได้
ค้นคว้าหาคำตอบ ทำให้นักเรียนรู้จักการวางแผนการทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, วันที่ 30 พฤศจิกายน 2563)

3. การปรับปรุงดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

เป็นการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของโครงการใน
แผนปฏิบัติการใหม่ โดยร่วมกันพิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรมที่ปฏิบัติกับ
จุดมุ่งหมายและดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้เดิม ตลอดจนหาข้อบกพร่องหรือข้อจำกัด
ที่อาจเป็นสาเหตุให้การดำเนินกิจกรรมนั้นไม่ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ในโครงการ
ผลการประชุมพบว่า มีดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่ต้องปรับปรุงแก้ไข จำนวน 2 ข้อ จาก
โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 51

ตาราง 51 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ปรับปรุงใหม่

โครงการ/กิจกรรม	ดัชนีชี้วัดเดิม	ดัชนีชี้วัดใหม่
โครงการ	ข้อที่ 1 เด็กปฐมวัยมี	ข้อที่ 1 เด็กปฐมวัยมี
การพัฒนาการดำเนินงาน	คุณภาพตามมาตรฐาน	คุณภาพตามมาตรฐาน
ประกันคุณภาพภายใน	การศึกษาปฐมวัย	การศึกษาปฐมวัย มีน้ำหนัก
โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	ข้อที่ 4 ผู้เรียนมีคุณภาพ	สวนสูง การคิดวิเคราะห์
	ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น	เป็นไปตามเกณฑ์
กิจกรรม	พื้นฐาน	ข้อที่ 4 ผู้เรียนมีคุณภาพ
1. พัฒนาคุณภาพเด็กตาม		ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น
มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย		พื้นฐาน การคิดวิเคราะห์
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียน		คิดอย่างมีวิจารณญาณ
ตามมาตรฐานการศึกษาขั้น		เป็นไปตามเกณฑ์
พื้นฐาน		

จากตาราง 51 จะเห็นได้ว่าดัชนีชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 นั้น ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มีน้ำหนักสวนสูง การคิดวิเคราะห์เป็นไปตามเกณฑ์ และผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นไปตามเกณฑ์เป็นกิจกรรมสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดถึงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้ทั้งในระดับบุคคลและระดับสายชั้น ตามลำดับ

4. การปรับปรุงเป้าหมายของกิจกรรม

เป็นการกำหนดเป้าหมายของโครงการในแผนปฏิบัติการใหม่ โดยร่วมกันพิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรมที่ปฏิบัติกับจุดมุ่งหมายและดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้เดิม ตลอดจนหาข้อบกพร่อง หรือข้อจำกัดที่อาจเป็นสาเหตุให้การดำเนินกิจกรรมนั้นไม่ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ในโครงการ ผลการประชุมพบว่า

มีเป้าหมายที่ต้องปรับปรุงแก้ไข จำนวน 2 ข้อ จากโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 52

ตาราง 52 เป้าหมายของกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ปรับปรุงใหม่

โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมายเดิม	เป้าหมายใหม่
โครงการ การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3	ข้อที่ 1 เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	ข้อที่ 1 เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มีน้ำหนักส่วนสูง การคิดวิเคราะห์ เป็นไปตามเกณฑ์
กิจกรรม 1. พัฒนาคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ข้อที่ 4 ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ข้อที่ 4 ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นไปตามเกณฑ์

จากตาราง 52 จะเห็นได้ว่าเป้าหมายของกิจกรรมของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 นั้น ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มีน้ำหนักส่วนสูง การคิดวิเคราะห์เป็นไปตามเกณฑ์ และผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นไปตามเกณฑ์เป็นกิจกรรมสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถจะใช้เป็นตัวชี้วัดถึงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้ทั้งในระดับบุคคล และระดับสายชั้นตามลำดับ

สรุปรายละเอียดของกิจกรรมตามโครงการในแผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เพื่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ได้รับการ

ปรับปรุงแก้ไข และผู้วิจัยนำมาดำเนินการใหม่ในการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมใน
วงรอบที่ 2 ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 53

ตาราง 53 สรุปรายละเอียดของกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อ
พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
ที่ปรับปรุงใหม่

โครงการ/กิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย
โครงการ	ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนา	ข้อที่ 1 เด็กปฐมวัยมี	ข้อที่ 1 เด็กปฐมวัย
การพัฒนาการ	คุณภาพเด็กโดย	คุณภาพตาม	มีคุณภาพตาม
ดำเนินงานประกัน	ปรับปรุงพฤติกรรม	มาตรฐานการศึกษา	มาตรฐาน
คุณภาพภายใน	รับประทานอาหาร	ปฐมวัย มีน้ำหนัก	การศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนบ้านสามขา	การออกกำลังกาย	ส่วนสูง การคิด	มีน้ำหนักส่วนสูง
มิตรภาพที่ 3	และจัดกิจกรรม	วิเคราะห์เป็นไปตาม	การคิดวิเคราะห์
กิจกรรม	นักวิทยาศาสตร์	เกณฑ์	เป็นไปตามเกณฑ์
1. พัฒนาคุณภาพ	น้อย ตาม	ข้อที่ 4 ผู้เรียนมี	ข้อที่ 4 ผู้เรียนมี
เด็กตามมาตรฐาน	มาตรฐาน	คุณภาพตาม	คุณภาพตาม
การศึกษาปฐมวัย	การศึกษาปฐมวัย	มาตรฐานการศึกษา	มาตรฐาน
2. พัฒนาคุณภาพ	ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนา	ขั้นพื้นฐาน การคิด	การศึกษาขั้น
ผู้เรียนตามมาตรฐาน	คุณภาพผู้เรียนโดย	วิเคราะห์ คิดอย่างมี	พื้นฐาน การคิด
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	เน้นกิจกรรมการ	วิจารณ์ญาณเป็นไป	วิเคราะห์ คิดอย่าง
	เรียนรู้โครงการงาน	ตามเกณฑ์	มีวิจารณ์ญาณ
	และการสืบเสาะ		เป็นไปตามเกณฑ์
	ตามมาตรฐาน		
	การศึกษาขั้น		
	พื้นฐาน		

จากตาราง 53 ข้อสรุปดังกล่าวทำให้เห็นวิธีที่ผู้วิจัยจะนำกิจกรรมไปดำเนินการ
ในการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ในวงรอบที่ 2 ได้
ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มีน้ำหนักส่วนสูง

การคิดวิเคราะห์เป็นไปตามเกณฑ์ และผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นไปตามเกณฑ์ ซึ่งความชัดเจนดังกล่าวนี้จะช่วยให้การดำเนินการประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดได้เป็นอย่างดี

5. การปรับปรุงวิธีการพัฒนาในการพัฒนา

การพัฒนาที่ผู้วิจัยใช้ในแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ที่นำเสนอในวงรอบที่ 1 นั้นเป็นข้อสรุปที่ได้มาจากการสนทนากลุ่ม แต่หลังจากใช้แผนพัฒนาการศึกษาดังกล่าว และมีการปรับจุดมุ่งหมาย ปรับปรุงดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ปรับปรุงเป้าหมาย ตลอดจนการปรับปรุงกิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการแล้ว ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันพิจารณา ทบทวนถึงวิธีการที่นำมาใช้ทั้งหมดว่าครอบคลุมถึงทุกวิธีที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลการพิจารณา พบว่า ยังมีวิธีที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยกำหนดร่วมกัน คือ ปรับพฤติกรรม การรับประทานอาหารและออกกำลังกายและจัดกิจกรรมนันทวิทยาศาสตร์น้อย ในการพัฒนาคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย จัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานและกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสืบเสาะในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 54

ตาราง 54 วิธีการพัฒนาที่ปรับปรุงใหม่

วิธีการพัฒนาเดิม	วิธีการพัฒนาใหม่
1. พัฒนาคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	1. ปรับพฤติกรรมรับประทานอาหารและออกกำลังกาย 2. จัดกิจกรรมนันทวิทยาศาสตร์น้อย
2. พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	(คงเดิม)
3. พัฒนาการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	(คงเดิม)
4. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงงาน 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสืบเสาะ
5. พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	(คงเดิม)

ตาราง 54 (ต่อ)

วิธีการพัฒนาเดิม	วิธีการพัฒนาใหม่
6. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	(คงเดิม)
7. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สิ้นสุดกิจกรรมเพื่อการวิจัย
8. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	สิ้นสุดกิจกรรมเพื่อการวิจัย
9. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	สิ้นสุดกิจกรรมเพื่อการวิจัย
10. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	สิ้นสุดกิจกรรมเพื่อการวิจัย
11. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	สิ้นสุดกิจกรรมเพื่อการวิจัย
12. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง	สิ้นสุดกิจกรรมเพื่อการวิจัย

จากตาราง 54 จะเห็นได้ว่าวิธีการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดขึ้นเพิ่มเติม คือ การปรับพฤติกรรมให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มีน้ำหนักส่วนสูง การคิดวิเคราะห์เป็นไปตามเกณฑ์ และปรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานและการสืบเสาะข้อมูลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การคิดวิเคราะห์

คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นไปตามเกณฑ์ ของโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ขั้นที่ 2 ทบทวนการดำเนินการ (Re - Act)

หลังจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ปรับปรุงแผนพัฒนาใหม่ โดยการนำเอา
การปรับปรุงพฤติกรรมให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และปรับการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โครงงานและการสืบเสาะข้อมูลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขจุดมุ่งหมาย ดัชนีชี้วัด และเป้าหมายใหม่ ให้มีความชัดเจนและ
สามารถปฏิบัติได้แล้ว ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอีกครั้งในวงรอบที่ 2 ซึ่ง
ในขั้นตอนการปฏิบัติครั้งนี้ มีกิจกรรมที่สำคัญดังต่อไปนี้

2.1 การปรับปรุงโครงสร้างของโรงเรียน

การปรับปรุงโครงสร้างของโรงเรียนครั้งนี้ เป็นการจัดการองค์การ
เพื่อให้นำกิจกรรมพัฒนาที่ปรับปรุงแก้ไขใหม่แล้วไปดำเนินการให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้
ซึ่งผู้วิจัยยังคงใช้ใช้โครงสร้างองค์การตามที่จัดไว้ในการศึกษาวิจัยในวงรอบที่ 1 แต่รายละเอียด
ในการปฏิบัติแต่ละกิจกรรมเท่านั้นที่แตกต่างกันออกไป

2.2 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้าน
สามขามิตรภาพที่ 3 คุณภาพเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และคุณภาพของ
ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 สื่อสารประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจร่วมกันถึงแนว
ทางการปรับปรุงพฤติกรรมรับประทานอาหารเช้าและการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาคุณภาพ
เด็กปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มีน้ำหนักส่วนสูง การคิดวิเคราะห์เป็นแก่
ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูสายชั้นปฐมวัย ผู้ปกครอง แม่ครัว

2.2.2 ปรับปรุงพฤติกรรมในการรับประทานอาหารเช้าและอาหารเสริม
(นม) และให้ดชนมหวานในระหว่างอยู่ในห้องเรียนและปรับตารางให้เด็กได้ออกกำลังกาย
โดยใช้กิจกรรมขยับกายขยายสมองตามหลักการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน BBL
ในตอนเช้าหลังกิจกรรมหน้าเสาธงก่อนเข้าห้องเรียนทุกวันและให้เด็กได้ทำกิจกรรมบ้าน
วิทยาศาสตร์น้อยทุกเดือนดังภาพประกอบ 25

ภาพประกอบ 25 การจัดกิจกรรมชั้บกายขยายสมองและบ้านวิทยาศาสตร์น้อย
น้อยเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

2.2.3 สื่อสารประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจร่วมกันถึงแนว
ทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการและการสืบเสาะหาความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ
ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมี
วิจารณญาณแก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูสายชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
ตอนต้น และจัดให้มีกิจกรรม PLC ในสายชั้นเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนผล
การจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ ดังภาพประกอบ 26

ดั่งภาพประกอบ 26 การจัดกิจกรรม PLC ของครูสายชั้นประถมและ
มัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.4 หลังการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีการประชุมอย่างเป็นทางการเพื่อสรุปการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน คุณภาพเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกระบวนการพัฒนาโครงสร้างองค์การ บทบาทครูผู้รับผิดชอบดำเนินการตามวงรอบที่ 1

2.2.5 ผลการจัดกิจกรรม พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเข้าใจแนวทางการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ให้มีน้ำหนักสูง การคิดวิเคราะห์เป็น และคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะเห็นได้จากการแสดงความคิดเห็นหลังการจัดกิจกรรม พบว่า

“...การปรับเวลาให้มีกิจกรรมชั้บกายขยายสมองตามแนวทางการพัฒนาการทางสมอง BBL ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนรู้และส่งเสริมบุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าเด็กมีส่วนสูงที่เพิ่มขึ้นอย่างแตกต่างกว่าเดิมมาก อีกทั้งกิจกรรมนักวิทยาศาสตร์ช่วยให้เด็กมีความสนุกในการเรียนปนเล่นแต่เด็กได้ฝึกคิดและตั้งคำถามอย่างมีเหตุผล...”

(ครูประจำชั้นอนุบาล 2/2, วันที่ 30 มกราคม 2564)

“...การได้รวมสังเกตุชั้นเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะครูในสายชั้น ทำให้ได้แนวทางในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1, วันที่ 30 มกราคม 2564)

“...กิจกรรมเรียนรู้โดยโครงการเหมาะกับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนเพราะมีการคิดอย่างมีขั้นตอนที่เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหา การตั้งสมมติฐาน ลงมือปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปข้อมูล ครูต้องจัดกิจกรรมในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1, วันที่ 30 มกราคม 2564)

“...เมื่อครูเปลี่ยนแปลงนำการจัดการเรียนรู้โดยโครงการและการเรียนรู้แบบสืบเสาะมาใช้ในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ตอนแรกนักเรียนก็สับสนและตั้งคำถามว่าทำไมครูตั้งคำถามตลอด แต่พอทำอย่างต่อเนื่องแล้วปรากฏว่านักเรียนเริ่มใช้เหตุผลได้ดีมากขึ้น มีการวิเคราะห์สิ่งที่เกี่ยวข้องได้ดีขึ้น...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2, วันที่ 30 มกราคม 2564)

2.3 ผลการดำเนินการในวงรอบที่ 2

การปรับปรุงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 คุณภาพเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวงรอบที่ 1 โดยการนำเอาการปรับปรุงพฤติกรรมให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และปรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการและการสืบเสาะข้อมูลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการต่อในวงรอบที่ 2 ที่กล่าวไว้ข้างต้นส่งผลให้เด็กปฐมวัยมี

คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มีน้ำหนักสูง การคิดวิเคราะห์เป็น และผู้เรียน
มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ที่ชัดเจนขึ้น

ขั้นที่ 3 การสังเกตและการประเมินผล (Re - Observation)

ในระหว่างกิจกรรมการปรับพฤติกรรมให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตาม
มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และปรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานและการสืบเสาะ
ข้อมูลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามโครงการพัฒนาการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 กำลังดำเนินการใน
วงรอบที่ 2 ตามวงจรของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action
Research : PAR) นั้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันพิจารณาดำเนินการกำกับ ติดตาม
และประเมินผลการดำเนินงานในประเด็นต่อไปนี้

3.1 การปรับปรุงรูปแบบการกำกับติดตามผล

รูปแบบของการสังเกตและประเมินผลที่ผู้วิจัยใช้ในการกำกับ
ติดตาม และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ใช้รูปแบบเดียวกับวงรอบที่ 1 มีการกำกับ ติดตาม
และประเมิน 2 ระยะ ได้แก่ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการโดยเปิดโอกาสให้
ผู้ร่วมวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเช่นเดียวกัน

3.2 การปรับปรุงวิธีการในการกำกับติดตามผล

สำหรับวิธีการในการกำกับติดตามผลในขั้นการสังเกตและ
ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการในแผนพัฒนาที่ปรับปรุงใหม่นี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วม
วิจัยยังใช้วิธีการเดิมกับที่ใช้ในการสังเกตและประเมินผลในการวิจัยวงรอบที่ 1 แต่มี
รายละเอียดการกำกับ ติดตามผลที่ได้จากวิธีการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ดังจะนำเสนอต่อไปนี้

3.2.1 บันทึกภาคสนาม (field notes)

จากการบันทึกภาคสนามของการดำเนินกิจกรรมปรับ
พฤติกรรมเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและปรับการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้โครงงานและการสืบเสาะข้อมูลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผู้วิจัยพบว่า เป็นกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของบุคลากร
มากที่สุด สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยและผู้เรียนและ

สมาชิกเป็นผู้อาสาในการสังเกตและนำสรุปข้อมูลย่อยร่วมกัน ดังข้อคิดเห็นจากการที่ผู้วิจัยได้สนทนากับสมาชิกในระหว่างจัดกิจกรรม

“...เด็กมีความสุขสนุกสนานกับกิจกรรมที่จัดให้ทั้งบ้าน
วิทยาศาสตร์น้อยและขยับกายขยายสมอง...”

(ครูประจำชั้นอนุบาล 3/1, วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2564)

“...นักเรียนชอบเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติกับ
สถานการณ์จริงและเรียนรู้ได้ดีขึ้น...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1, วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2564)

“...เป็นวิธีการปรับการเรียนรู้ที่ได้ผลดี สังเกตเห็นว่า
นักเรียนกล้าคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย...”

(ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1, วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2564)

3.2.2 การสัมภาษณ์

ในขณะที่กิจกรรมปรับพฤติกรรมเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และปรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการและการสืบเสาะข้อมูลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำลังดำเนินอยู่นั้น นอกจากผู้วิจัยจะติดตามผลโดยการจัดทำบันทึกภาคสนามแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างผลการสัมภาษณ์พบข้อมูลสำคัญที่น่าจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมดังกล่าว

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านได้เห็นเด็กทำกิจกรรมขยับกายขยายสมองตามแนวทางการปรับพฤติกรรมใหม่แล้ว มีความคิดเห็นอย่างไร”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : “เห็นเด็กได้ทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน นอกจากส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายแล้ว ยังส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจของเด็กด้วย คิดว่าเป็นการดำเนินการที่ถูกต้อง” (วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านเห็นเด็กได้ทำกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยแล้ว สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็กอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : เด็กมีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น ได้ลงมือหาคำตอบเอง ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาเพิ่มขึ้น ควรจัดกิจกรรมนี้ให้บ่อยครั้งขึ้น” (วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ท่านเห็นจุดเด่นของการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยโครงการและการสืบเสาะหาความรู้ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การจัดการเรียนรู้โดยโครงการ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการออกแบบการหาคำตอบและคิดค้นผลงานใหม่ ๆ ได้ นอกจากได้ความรู้แล้วยังได้ปลูกฝังความสามัคคีให้กับนักเรียนด้วย” (วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564)

ผู้วิจัย (ถาม) : “ถ้าโรงเรียนเน้นให้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยโครงการและการสืบเสาะหาความรู้มาใช้ ท่านมีความเห็นอย่างไรบ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : “เห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดว่าดีมาก เพราะจะช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณให้กับนักเรียนได้อย่างยั่งยืน” (วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564)

3.3 การปรับปรุงเกี่ยวกับการประเมินผลงาน

สำหรับการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการในการวิจัยในวงรอบที่ 2 นี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการลักษณะเดียวกันกับวงรอบที่ 1 มีการประเมินความพึงพอใจ โดยพิจารณาจากผลงานที่เกิดขึ้นว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และเป็นไปตามดัชนีชี้วัดที่กำหนดเพียงใด สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินนั้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดไว้ดังที่นำเสนอรายละเอียดในตอนการจัดที่มงานแล้ว ส่วนเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจในการประเมินผลงานของการวิจัยในวงรอบที่ 2 นี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยตกลงร่วมกันให้ใช้มิติที่เป็นเอกลักษณ์

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการดำเนินงาน (Re-Reflection)

ผลจากการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สู่การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร ด้วยรูปแบบและวิธีการที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยปรับปรุงขึ้นใหม่ และนำเข้าสู่การวิจัยในวงรอบที่ 2 นั้น จากการสะท้อนผลการดำเนินงานพบข้อมูลที่แสดงถึงการบรรลุผลตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ดังรายละเอียดตามตาราง 55

ตาราง 55 การบรรลุผลตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

โครงการ	กิจกรรม	ผลการปฏิบัติ		ปัญหา/ ข้อเสนอแนะ
		สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	
พัฒนาการ ดำเนินงาน ประกันคุณภาพ ภายใน โรงเรียนบ้าน สามขา มิตรภาพที่ 3	1. พัฒนาคุณภาพเด็กตาม มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	✓		ในวงรอบที่ 2 ปรับการ รับประทาน อาหารและ จัดกิจกรรม วิทยาศาสตร์ น้อย
	2. พัฒนาระบบการบริหาร และการจัดการตามมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัย	✓		
	3. พัฒนาการจัด ประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็น สำคัญตามมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัย	✓		
	4. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตาม มาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน	✓		จัดการเรียนรู้ โดยโครงการ และจัดการ เรียนรู้แบบ สืบเสาะ
	5. พัฒนาระบบการบริหาร และการจัดการตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	✓		
	6. พัฒนาการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน	✓		

ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน

จากการที่โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ได้ดำเนินการพัฒนาความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการที่มีโครงการและกิจกรรมที่หลากหลาย ดำเนินการพัฒนาโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ตามขั้นตอน จำนวน 2 วงรอบ โดยแต่ละวงรอบนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอให้เห็นถึงกิจกรรมการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Action) ขั้นตอนการสังเกต (Observation) และขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection) บัดนี้การพัฒนาดังกล่าวได้ดำเนินการมาครบทุกขั้นตอนแล้ว ต่อไปนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการพัฒนา ซึ่งเป็นการประเมินผลในภาพรวมเพื่อทราบว่าคุณครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน ในระดับบุคคล และระดับสายชั้น อย่างไร มากน้อยเพียงใด โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในระดับบุคคล และระดับสายชั้นใช้แบบประเมินต่างชุดกัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ระดับบุคคล

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่เกิดขึ้นในระดับบุคคล ผลปรากฏดังตาราง 56

ตาราง 56 ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ระดับบุคคล

ข้อที่	รายการประเมิน	N = 40		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.19	.70	มาก
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.30	.71	มาก
3	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.42	.60	มาก

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	N = 40		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	มาก
5	การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.46	.54	มาก
6	การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง	4.43	.56	มาก
รวม		4.37	.63	มาก

จากตาราง 56 พบว่า ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่เกิดขึ้นโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย 3 ลำดับแรก คือ การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$) การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.43$) และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.42$)

2. ระดับสายชั้น

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่เกิดขึ้น ในระดับสายชั้น ปรากฏดังตาราง 57

ตาราง 57 ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
ระดับสายชั้น

ข้อที่	รายการประเมิน	N = 40		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.20	.68	มาก
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.29	.72	มาก
3	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.39	.61	มาก
4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.41	.60	มาก
5	การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.44	.55	มาก
6	การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง	4.40	.59	มาก
รวม		4.36	.63	มาก

จากตาราง 57 พบว่า ความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่เกิดขึ้นโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย 3 ลำดับแรก คือ การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.44$) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.41$) และการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.40$)

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

เพื่อให้เห็นภาพของการพัฒนาที่ชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) และหัวหน้าสายชั้นต่าง ๆ เพิ่มเติม

เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ทั้งระดับบุคคลและระดับสายชั้น
ที่เกิดขึ้นและสังเกตได้ พบข้อมูลที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

“... การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน คุณมีความเป็น
ระบบขึ้นมากจากการพัฒนาครั้งนี้ บุคลากรทุกคนเข้าใจแนวทางการทำงานที่สอดคล้อง
กับมาตรฐานการศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : บันทึกการสนทนา, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...ความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพภายในที่ได้รับเกิดจาก
การได้มีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นกำหนดมาตรฐานการศึกษาจนถึง
ขั้นตอนสุดท้ายคือการรายงานผลการพัฒนาซึ่งมีความสำคัญทุกขั้นตอน...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : บันทึกการสนทนา, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...กิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละปีการศึกษา เป็นงานปกติของครูซึ่งร่วมกัน
กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ซึ่งก็คือการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
นั่นเอง...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...การพัฒนาผู้เรียนจากการจัดกิจกรรมกับนักเรียนเกิดจากการ
ออกแบบไว้ในมาตรฐานด้านผู้เรียน ไม่ใช่งานที่ครูเคยบอกว่าเป็นภาระที่ต้องทำเพิ่มขึ้นซึ่ง
เป็นงานที่ครูต้องทำตลอดปีไม่ใช่ทำตอนเปิดภาคเรียนและสิ้นภาคเรียนเท่านั้น...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...ผู้ปกครองหลายท่านกล่าวชื่นชมโรงเรียนและมีความพอใจในการ
จัดการเรียนการสอนของคุณครูในปัจจุบัน มีการอ่านการเขียนที่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับลูกตนเองแล้วรู้สึกพอใจ
พฤติกรรมของลูกก็ดีขึ้น เช่น เมื่อก่อนเวลาจะไปโรงเรียนหรือกลับมาถึงบ้านไม่เคยไหวพ้อ
แม้แต่ตอนนี้ลูกทำทุกวันเลย...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...โรงเรียนได้เชิญไปร่วมงานกิจกรรมและได้เห็นการแสดงออกของนักเรียนแล้วมีความประทับใจและชื่นชมมาก ๆ ได้เห็นถึงความเอาใจใส่ของครูในการจัดกิจกรรมให้แก่ นักเรียน...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...เวลาประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนได้มีการชี้แจงนโยบายการดำเนินงานให้ทราบชัดเจน มีการรายงานผลงานของโรงเรียนและนักเรียนให้ทราบทุกครั้ง และเปิดโอกาสให้ซักถามหรือรับฟังข้อเสนอแนะ...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...ได้มีโอกาสรวมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียน ทำให้ได้รับรู้วิธีการในการแก้ปัญหาของครูและได้เป็นเครือข่ายในการสอดส่อง ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียน และยังได้รับความรู้ไปใช้สอนลูกที่บ้านด้วย...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...ได้เรียนวิชาภาษาไทยกับคุณครูและพี่ ๆ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่มาจัดกิจกรรมให้พวกเราตลอดภาคเรียนแล้วชอบมาก เป็นการเรียนสนุกสนานและได้รับความรู้ด้วยครับ...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...ชอบเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เพราะได้ทดลองและออกไปเรียนรู้ในห้องเรียน และคุณครูจะตั้งคำถามให้คิดหาคำตอบทำให้หนูรู้สึกไม่เบื่อในการเรียนคะ...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...คุณครูมอบหมายหัวข้อให้ทำงานเป็นกลุ่มช่วยกันค้นคว้าและเปิดโอกาสให้พวกเราได้แสดงความคิดเห็น แล้วนำเสนอผลงานของกลุ่ม ทำให้พวกเราได้ฝึกการแสดงความคิดเห็น ผมชอบวิธีนี้มากกว่าเพราะเราช่วยกันดีกว่าให้คิดเพียงคนเดียว...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...โรงเรียนจัดกิจกรรมประกวดการเขียนเรียงความในโอกาสต่าง ๆ ทำให้พวกเรามีเวทีในการแสดงออกเป็นการได้ฝึกการคิด เพราะการเขียนเรียงความเป็นเรื่องที่ยากมาก แต่พอได้ฝึกบ่อย ๆ ก็เลยเก่งขึ้นเรื่อย ๆ จนหนูทำให้ได้เป็นตัวแทนประกวด

เรียงความหลายที่ และได้รับรางวัลชนะเลิศการเขียนเรียงความของมูลนิธิคาราบาวในหัวข้อ “ตำบลของหนู” รู้สึกดีใจมากค่ะที่ได้สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 10 มีนาคม 2564)

“...ปกติหนูเป็นคนเรียนหนังสือไม่เก่ง แต่คุณครูก็เอาใจใส่ดีมากมีการนำแบบฝึกหัดมาให้ฝึกทำมากขึ้น จนตอนนี้หนูอ่านและเขียนได้คล่องขึ้นกว่าเดิมมาก หนูจะเรียนต่อระดับมัธยมที่โรงเรียนของเราค่ะ...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้อินเตอร์เน็ตในช่วงโมงเรียนและได้เรียนจากสื่อเทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้พวกเราค้นคว้างานได้สะดวกขึ้นเพื่อนหลายคนที่ขาดเรียนบ่อยก็ชอบมาโรงเรียนมากขึ้นครับ...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...ผมเป็นนักเรียนกิจกรรม ผมได้ฝึกทำงานกับคณะครู ได้มีโอกาสเป็นตัวแทนนำเสนอผลงานของโรงเรียน ต้องค้นคว้าและฝึกให้กล้าคิดและกล้าแสดงออก...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...พวกเราได้เรียนรู้การทำโครงการเกือบทุกวิชา เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้รู้จักวิธีการทำงานที่มีขั้นตอน ได้ฝึกลงมือปฏิบัติจริง ค่อนข้างทำยากแต่ก็สนุกดีค่ะ หนูชอบการเรียนรู้ที่ได้ฝึกคิดและค้นคว้ากับเพื่อน ๆ ค่ะ...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...หนูชอบกิจกรรมการแสดงทางวิทยาศาสตร์ (Science show) เพราะเป็นกิจกรรมที่สนุกและได้ความรู้มากและทำให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...ชอบกิจกรรมหนังสือเล่มเล็กค่ะ เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการคิดและใช้จินตนาการสูงมาก ยากแต่ก็ท้าทาย ได้ใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์และสนุกด้วย...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...โรงเรียนของเราดีขึ้นเรื่อย ๆ ผู้ปกครองหลายท่านสะท้อนมาว่ามีความพอใจที่เห็นลูกของตนเองเรียนดีขึ้น อ่านออกเขียนได้ดีกว่าเดิม กิริยามารยาทก็ดีกว่าเดิม เป็นผลมาจากผู้บริหารและคณะครูมีความเอาใจใส่...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...ผมเป็นกรรมการมาหลายปี แต่ไม่ได้มีโอกาสเข้าอบรมและไปศึกษาดูงานร่วมกับคณะครูในโรงเรียนแบบนี้ จึงไม่เข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพมาก่อนแต่ตอนนี้เข้าใจดีขึ้นและยินดีมากครับ...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...ได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับคณะครู ได้อบรมความรู้จากท่านอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้รู้แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนครับ...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...โรงเรียนมีการชี้แจงนโยบายให้ทราบก่อนเปิดเรียน ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนปฏิบัติการประจำปี ถือว่าเป็นเรื่องการบริหารที่มีความชัดเจนดีมาก มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ทราบ ผมว่าโรงเรียนและนักเรียนของเราจะดีขึ้น...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

“...ในฐานะที่เป็นผู้นำชุมชนและเป็นผู้ปกครองด้วย ได้มีโอกาสร่วมเป็นคณะกรรมการ มีความคิดว่าการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ต้องมีการร่วมมือจากเครือข่ายทุกฝ่าย ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน นับว่าเป็นเรื่องที่ดีมากค่ะ...”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ : การสัมภาษณ์, วันที่ 11 มีนาคม 2564)

จากผลการประเมินความรู้ความเข้าใจและทักษะการประกันคุณภาพภายในที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่อาศัยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ดังกล่าวข้างต้นนั้น สรุปได้ดังต่อไปนี้

ระดับบุคคล ความรู้ความเข้าใจและทักษะการประกันคุณภาพภายในที่เกิดขึ้นโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$)

ระดับกลุ่มบุคคล ความรู้ความเข้าใจและทักษะการประกันคุณภาพภายใน
ที่เกิดขึ้นโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$)

บทเรียนที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสรุปแนวคิดที่ได้จากการวิจัย เรื่อง
“การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร” เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา
ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน
บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action
Research : PAR)

จากการที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการกระบวนการพัฒนาการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ด้วยการวิจัย
ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาจนครบทั้ง 2 วงรอบตามที่กำหนดแล้วนั้น เพื่อให้เห็นภาพ
ที่ชัดเจนมากขึ้น จึงได้สรุปผลการพัฒนาเป็นแผนผังแสดงได้ดังภาพประกอบ 27

ภาพประกอบ 27 สรุปผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ด้วยการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2. ปัจจัยที่ทำให้การวิจัยบรรลุผลสำเร็จ

การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ดัชนีชี้วัด และเป้าหมายที่กำหนดทุกประการ เพราะปัจจัยสนับสนุนดังต่อไปนี้

2.1 การใช้ภาวะผู้นำของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย สิ่งที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเห็นความสำคัญเป็นลำดับแรกคือการปรับเปลี่ยนตัวเองคือผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำ (Leadership) ทั้งภาวะผู้นำทางวิชาการและผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรในองค์กรเกิดความศรัทธา เชื่อถือ เชื่อมั่นในศักยภาพและยอมรับในตัวผู้นำ และผู้ร่วมวิจัยเข้าใจบทบาทหน้าที่ร่วมกัน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการใน 3 ลักษณะ คือ เป็นผู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เป็นผู้บริหารจัดการร่วมกัน และเป็นผู้ระดมทรัพยากรร่วมกัน

2.1.1 เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีภาวะผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังต่อไปนี้

2.1.1.1 องค์ความรู้ชัดเจน มีความรู้ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติชัดเจนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานร่วมกันได้ ซึ่งบุคลากรที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่ชัดเจนในงานเหล่านั้นมีทั้งรองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้างาน ครู ตลอดจนบุคลากรที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กรเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.1.2 การเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยี ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยตระหนักถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จึงส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การแบ่งปันความรู้ การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรในรูปแบบเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อความสะดวกทั้งในกลุ่ม Line, Zoom, Meet และกลุ่ม Facebook รวมทั้งสามารถจัดการกับข้อมูลต่าง ๆ ภายในองค์กรให้เป็นสารสนเทศที่สามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.1.3 ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าบุคคลที่จะได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจต้องได้รับความเชื่อมั่นและศรัทธา จะต้องเป็นที่เคารพของบุคคลอื่นอยู่เสมอ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยต้องตระหนักในบทบาทหน้าที่และการให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน มีคุณธรรมจริยธรรมในการครองตน ครองคนและครองงานร่วมกัน เพราะหากบุคคลหนึ่งบุคคลใดขาดคุณธรรมจริยธรรมยากที่จะได้รับการยอมรับ ดังนั้นผู้วิจัยและ

ผู้ร่วมวิจัยจึงร่วมกันสร้างความตระหนักในปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเมตตากรุณา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีความสุภาพอ่อนน้อม เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณที่เหมาะสม มีวินัยทั้งการปฏิบัติต่อตนเอง เพื่อร่วมงาน ครูบุคลากรในองค์กรและบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ถือเป็นแบบอย่างที่ดี

2.1.2 การเป็นผู้บริหารจัดการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีหลักการพัฒนาคือร่วมกันกำหนดนโยบายการทำงาน และร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาองค์กรที่ชัดเจน ได้แก่

2.1.2.1 ร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนางานที่แสดงความมุ่งมั่นในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

2.1.2.2 ร่วมกันกำหนดทิศทางการบริหารองค์กรที่ชัดเจน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน

2.1.3 เป็นผู้ระดมทรัพยากร ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากรและสรรหาทรัพยากรร่วมกันเพื่อรักษาประโยชน์ของการพัฒนาสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ซึ่งเกิดจากการศรัทธา เชื่อถือ เชื่อมั่น และยอมรับในตัวผู้นำ รวมทั้งเกิดความภาคภูมิใจและมีเจตคติที่ดีต่อผู้วิจัย

2.2 การกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินงานประกันคุณภาพตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2561 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำมาพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 6 องค์ประกอบจนบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ดัชนีชี้วัดและเป้าหมาย ดังนี้

2.2.1 การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

2.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2.2.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายใน

สถานศึกษา

2.2.5 การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษา

2.2.6 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง

2.3 การให้โอกาสผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนา ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นการร่วมคิด ร่วมทำและเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเริ่มจากส่วนน้อยจนถึงการมีส่วนร่วมแบบเต็มรูปแบบ

2.4 โครงการพัฒนาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่ทำให้ผู้ร่วมวิจัยสามารถที่จะรับผิดชอบในการดำเนินงานและพัฒนาตนเอง ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

3. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลง

3.1 ครู บุคลากรมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการปฏิบัติการสอน ต้องทำรายงานข้อมูลหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้มีเวลาในการพัฒนาตนเองน้อย

3.2 ครู บุคลากรบางคนยังไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ยาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. พื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพที่ผ่านมา ปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยใช้นวัตกรรมซึ่งประกอบด้วยโครงการหรือกิจกรรมตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา
3. เพื่อตรวจสอบผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา
4. เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครูบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีลักษณะเป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายการวิจัย ไว้ดังนี้

1. พื้นที่เป้าหมายในการทำวิจัย คือ โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยผ่านการเห็นชอบจากมติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและมติที่ประชุมครู และเป็นไปด้วยความสมัครใจ

2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้สนใจทำวิจัยเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

2.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาและร่วมวิจัยในทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายตามโครงสร้างการบริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน ตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 คน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 24 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบความคิดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ของ Kemmis & Mc Taggart, 1988. ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน 2 วงรอบ ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน (Action) ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัต (Dynamic Process)

ของเกลียวปฏิสัมพันธ์ที่มีกระบวนการย้อนกลับ และนำไปสู่การพัฒนาขั้นต่อไป (Back and Forth) จากผลสะท้อนของสิ่งที่เป็นปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติ ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพที่ผ่านมา และปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา

1.1 สภาพที่ผ่านมาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ผลการดำเนินการศึกษาสภาพที่ผ่านมา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สรุปเป็นรายชื่อได้ดังนี้

1.1.1 คณะทำงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาได้มีการร่วมกันเขียนแผนการพัฒนาคูณภาพการจัดการศึกษา

1.1.2 จัดให้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.1.3 มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

1.1.4 คณะทำงาน ฝ่ายงานวิชาการโรงเรียน ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อใช้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน

1.1.5 ไม่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานที่แท้จริง

1.1.6 คนรับผิดชอบในแต่ละปีการศึกษายังเป็นคนเดิมทุกปี

1.2 ปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ผลการดำเนินการศึกษาปัญหาในพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สรุปปัญหาเป็นรายข้อได้ดังนี้

1.2.1 ครูมีเจตคติต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในเชิงลบ โดยมองว่าเป็นภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอน

1.2.2 ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

1.2.3 ครู บุคลากร มีความสับสนและไม่เข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพแนวใหม่ตามองค์ประกอบที่กำหนดในกฎกระทรวง การประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561

2. นวัตกรรมและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

นวัตกรรมและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเลือกใช้นวัตกรรมซึ่งประกอบด้วยการทำงานเป็นทีมและการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและการดำเนินงานโดยใช้โครงการกิจกรรมตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา เป็นแนวทางการพัฒนาโดยร่วมกันออกแบบโครงการ 2 โครงการหลัก และดำเนินการโครงการย่อยตามมาตรฐานการศึกษา 37 โครงการ 163 กิจกรรม

3. ผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นการประเมิน

การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.56) การดำเนินการวิจัยครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ดัชนีชี้วัด และเป้าหมายที่กำหนดทุกประการ

4. ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครูบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

จากผลการประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่อาศัยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ดังกล่าวข้างต้นนั้น สรุปได้ดังต่อไปนี้ ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน ที่เกิดขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ อภิปรายการวิจัย ดังนี้

1. สภาพที่ผ่านมาและปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา

สภาพที่ผ่านมา ผลการดำเนินการศึกษาสภาพที่ผ่านมาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำคู่มือประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ไม่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานที่แท้จริง เพราะเกิดจากการดำเนินงานของครูผู้รับผิดชอบเพียงคนเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ผ่านมามีลักษณะที่เน้นหนักในการจัดทำเอกสารตามมาตรฐานและองค์ประกอบแต่ละด้านค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญแต่การปฏิบัติต้องมีการวิเคราะห์หลายขั้นตอนและจัดทำเอกสารจำนวนมาก ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร การกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกำหนดโครงการกิจกรรมการดำเนินงานถึงแม้บุคลากรในสถานศึกษาจะตระหนักดีว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่เพื่อให้การดำเนินงานแล้วเสร็จและมีเอกสารรายงานหน่วยงานต้นสังกัด ทุกปีคณะทำงานจึงมอบหมายผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพดำเนินการจัดทำโดยนำข้อมูลเดิมมาปรับเนื้อหาใหม่ทุกปี ขาดการมีส่วนร่วมจาก

บุคลากรทั้งองค์กรอย่างจริง ไม่มีการนำกระบวนการใหม่ ๆ เข้ามาใช้ จึงทำให้ไม่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมประสงค์ ยมนา (2560, หน้า 202 – 203) ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2554 จำนวน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาทุกแห่งต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นระบบการทำงานปกติ เป็นหน้าที่ของทุกคน ทุกฝ่ายที่ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ระบุว่าให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภิญญา จูลี (2558, หน้า 249 – 250) การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ด้านการวางแผน สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น มีความเชื่อมโยงกัน ด้านการดำเนินงานตามแผนงาน สถานศึกษาดำเนินการกำหนดกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน แต่งตั้งและมอบหมายผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ และกำหนดเป้าหมายตัวบ่งชี้ที่รับผิดชอบสำหรับประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการตรวจสอบประเมินผล สถานศึกษามีการประเมินสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามปฏิทินการปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาแนวทางการตรวจสอบ จัดทำปฏิทินการศึกษา จัดทำสารสนเทศแสดงผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพ

การศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง สถานศึกษามีการรายงานการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และตรวจสอบการปฏิบัติงานใช้เป็นข้อมูลพัฒนาการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผลการดำเนินการศึกษาปัญหาในพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 พบว่า ครู บุคลากร ยังมีความสับสนและไม่เข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพแนวใหม่ มีเจตคติต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในเชิงลบโดยมองว่าเป็นภาระงานเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากงานสอนและขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจากสภาพที่ผ่านมาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ครูและบุคลากรขาดการมีส่วนร่วมทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพจำกัดในวงแคบ เมื่อมีการปรับเปลี่ยนการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ที่มีการปรับมาตรฐานการศึกษา ปรับรูปแบบการประเมินและผู้ประเมิน จึงทำให้ครูสับสนและไม่เข้าใจการดำเนินงานเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ซึ่งแนวทางการประกันคุณภาพนั้นจะเน้นที่การประกันคุณภาพภายในและต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกคนโดยมีการมอบหมายงานที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไพฑูรย์ แจ่มพันธ์ (2560, หน้า 171) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 พบว่า กลยุทธ์ระดับองค์กรมี 8 กลยุทธ์ โดยกลยุทธ์ที่ 2 ระบุไว้ว่าการส่งเสริมครูให้มีส่วนร่วมและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านการวางแผน การจัดทำแผน การกำกับ ติดตามและรายงานผลที่มีจุดเน้นชัดเจนเป็นรูปธรรมและมุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะกลยุทธ์นี้มีความสำคัญต่อการบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน จะเป็นตัวกำหนดโครงการ/แผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องปฏิบัติโดยกำหนดให้มีการบริหารแบบกระจายอำนาจจะทำให้ทุกภาคส่วนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

2. นวัตกรรมและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

นวัตกรรมและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเลือกใช้นวัตกรรมซึ่งประกอบด้วย การทำงานเป็นทีมและการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและการดำเนินงานโดยใช้โครงการ กิจกรรมตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นการประเมิน เป็นแนวทางการพัฒนาโดย ร่วมกันออกแบบโครงการ 2 โครงการหลัก และดำเนินการโครงการย่อยตามมาตรฐาน การศึกษา 37 โครงการ 163 กิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแนวทางการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน จำเป็นต้องมีการออกแบบโครงการกิจกรรมให้มีความ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและองค์ประกอบการดำเนินงานตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ การประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 เพื่อให้การพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพเกิดการประสานสัมพันธ์ทำงานร่วมกัน ครูและบุคลากรมีโอกาสในการทำ กิจกรรมร่วมกัน การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต้องประสานสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในทุก ๆ กิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไพฑูรย์ แจ่มพันธ์ (2560, หน้า 172) ได้ระบุไว้ ว่าบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการกำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงให้มีคุณภาพต่อไป ทั้งนี้เพราะกลยุทธ์นี้มีความ สำคัญต่อการการบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน จะเป็น ตัวกำหนดโครงการ/แผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการ ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องปฏิบัติโดย ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ รวมทั้ง มีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายให้ สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา (2563, หน้า 5 - 6) ได้กล่าวถึง แนวทางการนำมาตรฐาน การศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มีหลักการสำคัญ 7 ประการ ดังนี้ 1) ทุกภาคส่วนทำงาน โดยยึดการมีส่วนร่วมการบูรณาการ การเชื่อมโยงสอดคล้องและการเรียนรู้ร่วมกันตลอด เส้นทางการทำงานเพื่อความสมดุล เหมาะสมกับบริบท และมีความต่อเนื่องในการปฏิบัติ 2) ทุกองค์กรดำเนินการไปสู่เป้าหมายเดียวกัน 3) ดำเนินการด้วยความตระหนักใน ความสำคัญและความเข้าใจที่ชัดเจนถ่องแท้ในความหมายและแนวทางการทำงาน 4) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและผู้สนับสนุนต้องได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสำคัญ มีความตระหนัก เข้าใจ พร่อมทำงานอย่างประสานสอดคล้องกัน 5) เรียนรู้จากบทเรียน ที่เป็นรูปธรรมจากการปฏิบัติงานจริง ครอบคลุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องทุกด้าน เพื่อการเรียนรู้ ร่วมกัน แก้ไขปัญหาพร้อมกันและนำบทเรียนสู่การทำงานต่อไปอย่างเหมาะสม 6) การ

ทบทวนมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เหมาะสม 7) ให้ความสำคัญกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินการ

3. ผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตามมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณา

การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan จากผลการดำเนินการโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.56) การดำเนินการวิจัยครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ดัชนีชี้วัดและเป้าหมายที่กำหนดทุกประการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการสร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครู บุคลากรแสดงความคิดเห็นและรับฟังอย่างจริงจังทำให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้ชัดเจน มีการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงาน ให้โอกาสผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนา ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นการร่วมคิด ร่วมทำ และเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556, หน้า 285) ได้กล่าวถึงความสำเร็จในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร เป็นเพราะว่าครูทุกคนให้ความร่วมมือในการพัฒนาเป็นอย่างดี และประเด็นสำคัญคือครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ การวัดผลและประเมิน ทำให้ครูเกิดความตระหนักรู้ เข้าใจในกระบวนการพัฒนาที่มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ดำเนินการประเมินผลและร่วมภาคภูมิใจส่งผลให้เกิดความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาตนเอง พัฒนาในภาพรวมของกลุ่มและส่งผลที่ดีมีภาวะผู้นำครูในภาพรวม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประภาดา คนคลอง (2560, หน้า 298) ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี กล่าวว่า สิ่งที่ผู้วิจัยเห็นความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ การปรับเปลี่ยนตัวเองคือผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยที่ร่วมกันพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตนเองมีภาวะผู้นำ (Leadership) ซึ่งภาวะผู้นำนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยตระหนักเห็นความสำคัญขององค์การ ร่วมกันพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงานจึงมีส่วนช่วยให้

บุคลากรในองค์กรเกิดศรัทธา เชื่อถือและเชื่อมั่นในศักยภาพยอมรับในตัวผู้นำยอมรับในความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน มองเห็นปัญหาขององค์กรที่จะเกิดขึ้นร่วมกันและมองเห็นโอกาสที่จะเกิดขึ้นหากมีการพัฒนาที่จะส่งประโยชน์สูงสุด

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ครู บุคลากรมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการปฏิบัติการสอน ต้องทำรายงานข้อมูลหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้ใช้เวลาในการพัฒนาตนเองน้อย ครู บุคลากรบางคนยังไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาครู บุคลากรมีความรู้สึกว่างานประกันคุณภาพมีความยุ่งยากเรื่องเอกสารมาก เมื่อมีการปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพแนวใหม่ การปรับเปลี่ยนแนวทางการประเมินรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายการดำเนินงาน ทำให้ครูมีความกังวลจะเกิดผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่เดิมและกังวลว่าจะมีภาระงานเพิ่มขึ้นจากวิธีการใหม่ โดยเฉพาะครูที่อาวุโสจึงมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงร่วมกันว่า อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการศึกษาและเนื้อหาการประกันคุณภาพให้ครูมีความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจน มีการมอบหมายงานให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบซึ่งจะเป็นการลด และเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วันเพ็ญ ปราศรัย (2561, หน้า 221) ได้ศึกษาการขับเคลื่อนกลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองสะแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า กลยุทธ์เสริมสร้างระบบการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและบริบทของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญ เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 ได้ระบุไว้ว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษานั้นมีบุคลากรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านี้ควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มิใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว ผู้บริหารและคณะครูนั้นมีภารกิจอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลในการหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารและคณะครู

จะต้องมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจและร่วมกันคิดร่วมกันทำ โดยอาศัยการทำงานเป็นทีมและการประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จากผลการประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในที่เกิดขึ้น

จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่อาศัยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในที่เกิดขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาครู บุคลากร มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อให้ครู บุคลากรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะ เกิดทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพและลงมือปฏิบัติร่วมกันได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดนั้นมีกิจกรรมที่เน้นให้สอดคล้องกับประเด็นการดำเนินงานที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ การประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จันทร เพชรบูรณ์ (2555, หน้า 204 – 205) เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่า กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพของบุคลากรในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและภาระงานที่รับผิดชอบ ซึ่งกำหนดจากจุดแข็งที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ บริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีประสบการณ์ ความสามารถ มุ่งมั่น รับผิดชอบ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและสถานศึกษามีแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีระบบบริหารแบบมีส่วนร่วม เมื่อบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม รับรู้ มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน จึงเป็นเสริมสร้างความรู้ความสามารถในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และภาระงานที่รับผิดชอบของบุคลากรให้ดี

ยิ่งขึ้น เพราะการพัฒนาคนให้มีศักยภาพจะทำให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย นำพาองค์กรให้ก้าวสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อภินันต์ อันทวีสิน (2560, หน้า 223) ผลการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศกับประสิทธิผลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์กร เป็นสิ่งสำคัญต่อการเพิ่มความสามารถในการปรับปรุงและพัฒนาบุคลากร อันนำไปสู่การบริการที่มีคุณภาพ ผู้นำองค์กรจึงต้องมีบทบาทและหน้าที่สร้างโอกาสให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้และดำเนินการตามความคิด การใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการเรียนรู้ตลอดเวลา และเกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์กร ดังนั้น ความรู้ต่าง ๆ ขององค์กรจึงต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ ต้องมีการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การวิเคราะห์และ การทำเหมืองความรู้ การเผยแพร่ข้อมูล และการนำความรู้และประสบการณ์ขององค์กร มาใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่อง รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนให้ทุกคนเข้าถึงความรู้และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการศึกษาสภาพที่ผ่านมา และปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สามารถนำมาปรับปรุงการดำเนินงานโดยผู้บริหารต้องสร้างความตระหนัก อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพและการประเมินแนวใหม่แก่ครู บุคลากร มอบหมายงานให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพตามองค์ประกอบทุกขั้นตอน จะช่วยให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีความชัดเจนถูกต้องและมีประสิทธิผลเป็นแบบอย่างได้

1.2 นวัตกรรมและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ควรนำไปเป็นแบบอย่างการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำไปหาแนวทางพัฒนาได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

1.3 ผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ควรมีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกัน ให้การสนับสนุน ให้ขวัญกำลังใจ รับผิดชอบต่อความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมทุกโอกาส สิ่งที่เป็นอุปสรรคนำมาปรับปรุงแก้ไขอย่างทันท่วงที

1.4 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครูบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สามารถนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ได้อย่างเหมาะสม สามารถนำมาออกแบบพัฒนาในโรงเรียนที่มีบริบททางการศึกษาใกล้เคียงกันได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

จากผลการศึกษา เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ระดับเครือข่ายคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาการประกันคุณภาพในระดับที่กว้างขึ้นกว่าเดิม

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาการประกันคุณภาพและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

2.3 ควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*.
 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561.
- _____. (2560). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐาน
 การศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้น
 พื้นฐานศูนย์การศึกษา พิเศษ*. ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561.
- เกษม มังคละศิริ. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขต
 ตรวจราชการที่ 11. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- จันทร์ เพชรบูรณ์. (2555). *กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ป.ศ. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2558). *การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. เข้าถึงได้จาก
<http://business.payap.ac.th/ba-km/kmA1.pdf>
- ดุขญา จินดาวัฒน์. (2551). *การบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้ง
 องค์การของสายสนับสนุนคณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- ทิพย์สุดา พุฒจรรย์. (2556). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว
 โดยชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ศึกษาศาสตร์ ชุมชนสลักคอก จังหวัด
 ตราด. วิทยานิพนธ์ ป.ศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- เทพรังสรรค์ จันทร์ขี้. (2556). *การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของ
 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
 เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- ธเนศ ดารุงโรจน์. (2557). *แบบจำลองการรับรู้ประโยชน์ของระบบประกันคุณภาพ
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ศ. กรุงเทพฯ :*
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
- ธีรฤดี เอกะกุล. (2553). *การวิจัยปฏิบัติการ*. อุบลราชธานี : ingswasteeindoorgroup.

- นริศ เชื้ออ่ำ. (2556). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์
ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- นิรัชกร ทองน้อย. (2556). การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลใน
โรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บ้านสามขามมิตรภาพที่ 3, โรงเรียน. (2563). รายงานการพัฒนาคูณภาพการศึกษา
ประจำปีการศึกษา 2562. โรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ 3.
- ประภาดา คนคลอง. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21:
กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พจนีย์ ขำชาลี. (2560). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. อ้างถึงใน
<https://www.gotoknow.org/posts/643546>. 23 ธันวาคม 2560.
- ไพฑูริย์ แจ่มพันธ์. (2560). กลยุทธ์การบริหารระบบประกันคุณภาพภายใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ภิญโญ จูลี. (2558). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
จังหวัดปทุมธานี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561
เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก 23 กุมภาพันธ์ 2561, ราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- วคินี พิเดช. (2556). แผนกลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัด
เทศบาลเขตภาคเหนือตอนล่างของไทย. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- วันเพ็ญ ปราศรัย. (2561). การขับเคลื่อนกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองสะแก สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2554). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา : แนวคิดและกรณีศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2557). การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิศักดี เหล็กคำ. (2557). การประเมินตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ดุษฎีนิพนธ์ ศษ.ด. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สมชาย เพ็ญตระกูลชัย. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ท
- สมประสงค์ ยมนา. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมพุด เกตขจร. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2548). “การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม”. วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา, 3 (1), 18 – 30
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561. ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2561.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการการยุติศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุติศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580*. กรุงเทพฯ
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *แนวทางการนำมาตราฐานของชาติสู่การปฏิบัติสำหรับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามมกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ.
- ลิตธิชัย เจริญพิพัฒพงษ์. (2552). *การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามแนวการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การสำหรับโรงเรียนอนุบาลเอกชน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลิตธิษฐ์ ประพุทธินิติสาร. (2545). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. : โครงการวิชาการเพื่อเด็กและชุมชน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- ลิริกร บุญฟู และอาบทิพย์ กาญจนวงศ์. (2556). *การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแม่โจ้*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ลิริพรรณ สุนทร. (2559). *การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุภัค พวงขจร. (2561). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุรัตน์ ดวงทาชม. (2549). *การพัฒนาสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ : กรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อนันต์ แก้วตาดีบ. (2557). *รูปแบบการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ศึกษาพิเศษ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อภิรักษ์ อันทวีสิน. (2560). *โมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศกับประสิทธิผลของสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. นครปฐม: มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
อรุณรุ่ง บุญนันทพงศ์. (2549). *ไม่ใช่เรื่องง่ายกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.
วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร, 19 - 26*
- อังคณา ตุงคะสมิต. (2550). *การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
แบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนาศรีดงเค็ง จังหวัดขอนแก่น*.
ปริญญาโท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำนาจ วิชยานุวัติ. (2557). *การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. ปทุมธานี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
- Frazier, A. (1997). *A Roadmap for Quality Transformation in Education*. Boca
Raton: St. Lucie Press. Victoria: Deakin University Press,
- Johnson, A. P. (2008). *A Short Guide to Action Research (3rd ed.)*. Boston: Pearson
Education.
- Kemmis, S., and McTaggart, R. (1988). *The Action Research Reader. 3rd ed.* Geelong,
Victoria: Deakin University Press,
- Peiris, N. C. (2015). "Quality Assurance & Accreditation (QAA) in Higher Education,"
International Journal of Quality Assurance & Accreditation (IJQAA).
(Online). www.onesqa.or.th. February 25, 2015.
- Vroman & Luchsiger. (1994). *Managing Organization Quality*. Boston: Richard & Irwin.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ในการหาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์และประธาน
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ดร.เฉลิม พักอ่อน ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำพูน เขต 1 (ผู้เชี่ยวชาญคณะทำงานด้านการประกันคุณภาพภายใน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

3. ดร.วรกัญญาพิไล แกะระหัน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุกดาหาร

4. ดร.คมกริช ไชยทองศรี ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

5. ดร.รังสรรค์ สุทาร์มย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๑๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายปรัชญา มานะวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดี โพธิ์วัฒน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายปรัชญา มานะวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๗๙๔๔ ๑๖๙๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๑๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.เฉลิม พักอ่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายปรัชญา มานะวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายปรัชญา มานะวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๗๙๔๔ ๑๖๙๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๑๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.วรกัญญาพิไล แกระหัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายปรัชญา มานะวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดี โพธิ์วัฒน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายปรัชญา มานะวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๗๙๔๔ ๑๖๙๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๑๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.คมกริช ไชยทองศรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายปรัชญา มานะวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดี โพธิ์วัฒน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายปรัชญา มานะวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๗๙๔๔ ๑๖๙๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๑๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายปรัชญา มานะวงศ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายปรัชญา มานะวงศ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๓๙๔๔ ๑๖๙๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ภาคผนวก ค

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันวิจัยและพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนา โทร. IP (๒๖๓)

ที่ อว ๐๖๒๑.๐๘/๔๔๑ วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง การแจ้งผลการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เรียน นายปรัชญา มานะวงศ์

ตามที่ท่านได้ยื่นเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร (DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE OPERATIONS BANSAMKHAMITTRAPAPTEE ๓ SCHOOL UNDER MUKDAHAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE) หมายเลขสำคัญโครงการ HE ๖๔-๐๒๙ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายการรับรองด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบยกเว้น ตามหลักเกณฑ์การพิจารณา (๓) ของวิธีดำเนินการตามมาตรฐานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

สุธาสินี คุปตะบุตร

(นางสาวสุธาสินี คุปตะบุตร)

ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เลขที่ใบรับรอง ๐๔๔/๒๕๖๔

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขอรับรองว่าโครงการวิจัยเรื่อง : การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ ๓
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
(DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE OPERATIONS
BANSAMKHAMITRAPAPTEE ๓ SCHOOL UNDER MUKDAHAN PRIMARY
DUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE)

หัวหน้าโครงการวิจัย : นายปรัชญา มาณวงค์

หน่วยงานต้นสังกัด : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เอกสารที่รับรอง

๑. แบบฟอร์มขอเสนอโครงการวิจัย
๒. แบบฟอร์มโครงการวิจัย
๓. เอกสารคำชี้แจงสำหรับอาสาสมัคร
๔. เครื่องมือวิจัย

ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบยกเว้น จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล

รับรอง ณ วันที่ ๑๖ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔

สุกษิณี คุปตะบุตร

(นางสาวสุกษิณี คุปตะบุตร)

ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วันหมดอายุ วันที่ ๑๖ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ

สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่อยู่ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
เลขที่ ๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม อ.เมืองสกลนคร จ.สกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๔๒-๙๗๐-๑๕๔

ภาคผนวก ง

โครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

โครงการที่ 1 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ 3

กลุ่มที่รับผิดชอบ งานบริหารวิชาการ

ระยะเวลาดำเนินงาน สิงหาคม 2563 – มีนาคม 2564

1. หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาของไทยได้ให้ความสำคัญโดยรัฐบาลได้กำหนดไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาโดยมีการตราเป็นกฎหมายด้านการศึกษาของชาติและโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาที่ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยที่มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ส่วนระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 48 ว่าให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก 19 สิงหาคม 2542, หน้า 14)

ต่อมาได้มีการปรับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพให้มีความสอดคล้องบริบทการศึกษาของชาติในปัจจุบัน มีสาระสำคัญตามระบุในกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้ ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้ “การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ ตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนา และสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถ จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่ กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับ ดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก 23 กุมภาพันธ์ 2561, หน้า 3 - 5)

จากเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 คือ โดยที่แนวทางในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพ การศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งภายในและ ภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อน ความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควร ปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติ ที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศ แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561

ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2561 ได้กำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา เพื่อให้การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความชัดเจนที่จะนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น สามารถนำไปเทียบเคียงกับมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติในโอกาสต่อไป

จากสภาพการดำเนินงานที่ผ่านมา โรงเรียนยังมีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่ขาดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง รวมทั้งการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน ซึ่งส่งผลต่อผลการประเมินการดำเนินงานการประกันคุณภาพของโรงเรียน การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะการพัฒนาผลผลิตตามมาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นเป้าหมายสุดท้ายยังขาดความสมดุลและขาดการมีส่วนร่วม แต่เนื่องจาก การประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ยังเป็นเรื่องใหม่ และมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีมาตรฐานการประกันคุณภาพที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หากครูมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจนจะสามารถทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเกิดประสิทธิผลสามารถยกระดับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้มีคุณภาพเกิดความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาต่อไป

2. จุดมุ่งหมาย

- 2.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- 2.2 เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- 2.3 เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- 2.4 เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.5 เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.6 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เป้าหมาย

- 3.1 เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- 3.2 กระบวนการบริหารและการจัดการมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- 3.3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- 3.4 ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.5 กระบวนการบริหารและการจัดการมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.6 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. กิจกรรม

- 4.1 ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาประกาศใช้
- 4.2 จัดประชุมปฏิบัติการ
- 4.3 ประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 4.4 ฝึกลงมือปฏิบัติจริง
- 4.5 กำกับติดตามและประเมินผล

7. โครงการ/กิจกรรม/ผู้รับผิดชอบ

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1. โครงการพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน</p> <p>1.1 มาตรฐานคุณภาพเด็ก</p> <p>1.1.1 โครงการส่งเสริมพัฒนาการ ด้านร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมี สุขนิสัยที่ดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมอาหารกลางวัน - กิจกรรมอาหารเสริม (นม) - กิจกรรมแอโรบิคยามเช้า - กิจกรรมหนูน้อยวัยใสใสใจ <p>สุขภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมโยคะหรรษา - กิจกรรมชกมวยชายชายสมอง - กิจกรรมร้อยลูกปัดหลากสี - กิจกรรมปั้นดินน้ำมัน - กิจกรรมหนูน้อยพาเพลิน - กิจกรรม ฟ.ฟันสะอาดจัง 	นางไอลดา ป้องสีดา	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564
<p>กิจกรรม อย.น้อย</p> <p>1.1.2 โครงการส่งเสริมส่งเสริมให้มี พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมนักร้องตัวน้อย - กิจกรรมจินตลีลา - กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ - กิจกรรมดาวคนเก่ง 	นางสาวณัฐชา สกุลไทย	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเด็กดี มีความซื่อสัตย์ - กิจกรรม ร้อง เล่น เต้น ไหว้ - กิจกรรมเคลื่อนไหวผ่านเสียงเพลง ดนตรี - กิจกรรมลีลาโชว์ <p>1.1.3 โครงการส่งเสริมส่งเสริมให้มีพัฒนาการด้านสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมหนูน้อยทำได้ - กิจกรรมฝึกสมาธิ - กิจกรรมนักขอมตัวน้อย - กิจกรรมนักอนุรักษ์น้อย - กิจกรรมเด็กไทย ไหว้สวย <p>มารยาทงาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมหน้าเสาธง - กิจกรรมวันสำคัญ (ในสัปดาห์นั้นตรงกับวันสำคัญวันใด) 	นางบังอร บุปผางาม	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564
<p>1.1.4 ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านสติปัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมนักข่าวน้อย - กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (ในวงกลม) <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมปริศนาคำทาย - กิจกรรมเกมการศึกษา - กิจกรรมเล่านิทานแสนสุข 	นางสาวณัฐชา สกุลไทย	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.2.3 โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมอบรมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา - กิจกรรมศึกษาดูงาน - กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ - กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพและสังเกตชั้นเรียน (LS/PLC) - กิจกรรมอนุบาลพอเพียง - กิจกรรมสังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กรายบุคคล - กิจกรรมเปิดบ้านประสานสัมพันธ์พ่อแม่ ครูและเด็ก 	นางปริยานุช นาทองลาย	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564
<p>1.2.4 โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมปรับปรุงสนามเด็กเล่น BBL - กิจกรรมปรับปรุงฐานการเรียนรู้ลานกิจกรรมอนุบาลขยับกายขยายสมอง - กิจกรรมห้องเรียนอนุบาลสะอาด ผีกวาดทุกวัน - กิจกรรมแบ่งกลุ่มสนใจใฝ่เรียนรู้ (กิจกรรมสนใจของแต่ละห้องเรียน) 	นางบังอรอน บุปผางาม	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>- กิจกรรมมุมประสบการณ์ ในห้องเรียน</p> <p>- กิจกรรมสรรค์สร้างสื่อ สร้างสรรค์ออนไลน์ต้นวาด</p> <p>1.2.5 โครงการส่งเสริมและจัดหาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการจัดประสบการณ์ เสริมแก่ครูและเด็ก</p> <p>- กิจกรรมขยายสัญญาณ อินเทอร์เน็ตเพื่อการจัดประสบการณ์</p> <p>- กิจกรรมจัดหาสื่อ ICT เพื่อการสอน</p> <p>1.2.6 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการด้วยการพัฒนา การประกันคุณภาพภายใน</p> <p>- กิจกรรมการพัฒนาการประกัน คุณภาพภายใน</p> <p>- กิจกรรมการบริหารจัดการโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)</p> <p>- กิจกรรมการบริหารจัดการ คุณภาพทั้งองค์กร (TQM)</p> <p>- กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารด้วยนวัตกรรมการบริหาร รูปแบบ SAMKHA MODEL</p> <p>1.3 มาตรฐานการจัดประสบการณ์ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ</p>	<p>นางสาวณัฐชา สกกุลไทย</p> <p>นายปรัชญา มานะวงศ์</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p> <p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.3.1 พัฒนาการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล - กิจกรรมบันทึกพฤติกรรมเด็ก - กิจกรรมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 	นางปรียานุช นาทองลาย	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564
<p>1.3.2 จัดการศึกษาตามหลักการพัฒนาสมอง และสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (ในวงกลม) - กิจกรรมสร้างสรรค์ - กิจกรรมบทบาทสมมติ 	นางสาวณัฐชา สกุลไทย	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564
<p>1.3.3 โครงการส่งเสริมส่งเสริมการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีเหมาะสมกับวัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน - กิจกรรมจัดมุมประสบการณ์ - กิจกรรมการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์ - กิจกรรมเกมการศึกษา 	นางไอลดา ป้องสีดา	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.3.4 โครงการส่งเสริมประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงจัดประสบการณ์และพัฒนาการเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง - กิจกรรม PLC - กิจกรรมการรายงานผลการประเมิน - กิจกรรมสะท้อนพัฒนาการเด็ก 	นางบังอรอน บุปผางาม	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.4 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน</p> <p>1.4.1 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเรื่องเล่าเช้านี้ - กิจกรรมสี่สัปดาห์วรรณกรรม - กิจกรรมรักการอ่าน - กิจกรรมคณิตคิดสนุก <p>สนุกกับสูตรคูณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมครอบสเวิร์ด - กิจกรรมภาษาอังกฤษวันละคำ <p>กิจกรรมเอแม่ท</p>	นางสาวณัฐชา สกุลไทย	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.4.2 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิด</p>	นางพัฒนาพร มาบุตร นางสาวยุพาพรรณสิริ ธรรมวงศ์	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>วิจารณ์ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและแก้ปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเปิดบ้านม่วงขาว - กิจกรรมค่ายวิชาการ - กิจกรรมการเรียนรู้คู่โครงการ <p>1.4.3 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ <p>กิจกรรมโครงการ</p>	นางพอลินจิต แสนคำ	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.4.4 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการเรียนรู้ผ่าน DLTV <p>สมาร์ตโฟน สื่อ</p>	นางสาวปรีดา แดงบุตร นางพอลินจิต แสนคำ	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.4.5 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตร สถานศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการสอนซ่อมเสริม (แก้ปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่คล่อง) - เตรียมความพร้อมก่อนสอบ <p>O-NET / NT / LAS</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียน การสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ - กิจกรรมค่ายวิชาการ 	นางสาวภัทราวดี ดอกบัว นางสาวหนึ่งฤดี ศรีสกุลวงศ์	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.4.6 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมสหกรณ์ - กิจกรรมตัดผม - กิจกรรมปลูกผักสวนครัว - กิจกรรมเพาะเห็ด - กิจกรรมเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ - กิจกรรมปฐมวัยสุขภาพ - กิจกรรมแปรรูปอาหาร - กิจกรรมธนาคารโรงเรียน 	<p>นางสาวอริสรา มาตคม นางสาวนันทวัน อูระ</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.4.7 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมวันศุกร์สุดสัปดาห์ - กิจกรรมของหายได้คืน - กิจกรรมโรงเรียนช่วยด้วยมือเรา - กิจกรรมจิตอาสา 	<p>นางสาวนันทวัน อูระ นางเพ็ญจิต แสนคำ</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.4.8 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมวันสำคัญ - กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย - กิจกรรมคารวะธรรม 	<p>นายพนมไพร มีบาง นายชินาธิป ศรชัยสกุล นางนงลักษณ์ สมสอน</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.4.9 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมประชาธิปไตย - กิจกรรม to be number one - กิจกรรมหมู่บ้านคุณธรรม 	<p>นายเทิดพงษ์ ธรรมนา นางสาวอรุณรัตน์ คุณศรีเมฆ</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.4.10 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและลักษณะจิตสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมสุขบัญญัติ10 ประการ <p>1.5 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ</p> <p>1.5.1 โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้วยการพัฒนาการประกันคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา - การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา - การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 	<p>นางสาวปรีดา แดงบุตร นางสาวอรุณรัตน์ คุณศรีเมฆ นางสาวหนึ่งฤดี ศรีสกลวงศ์</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา - การติดตามตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา - การนำผลการประเมินคุณภาพ ภายในและภายนอกไปใช้ในการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา - การจัดทำรายงานการประเมิน คุณภาพภายในประจำปี <p>1.5.2 โครงการส่งเสริมกระบวนการ บริหารและการจัดการโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมแต่งตั้งคณะทำงาน บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม - กิจกรรมประชุมคณะทำงาน - กิจกรรมประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 	นายปรัชญา มานะวงศ์	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564
<p>1.5.3 โครงการการพัฒนาวิชาการที่ เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ - กิจกรรมจัดหาและพัฒนาสื่อการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณภาพวิชาการ - กิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา 	นายเทิดพงษ์ ธรรมนา นางจันทร์แจ่ม พันธ์สุนันนนท์	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการสอนพิเศษอย่างเข้ม - กิจกรรมส่งเสริมการแข่งขัน ทักษะวิชาการและศิลปหัตถกรรม นักเรียน <p>1.5.4 โครงการพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมอบรมพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษา - กิจกรรมศึกษาดูงาน - กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ - กิจกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียน - กิจกรรมสร้างเสริมขวัญกำลังใจ - กิจกรรมครูต้นแบบพอเพียง - กิจกรรมการแลกเปลี่ยนรู้ทาง วิชาชีพและสังเกตชั้นเรียน (LS / PLC) - กิจกรรมจัดนิทรรศการเปิดบ้าน ม่วงขาว 	นางปริยานุช นาทองลาย	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564
<p>1.5.5 โครงการจัดสภาพแวดล้อม ทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมปรับปรุงอาคารเรียน อาคารพิเศษห้องเรียน ห้องพิเศษ - พัฒนาสภาพแวดล้อมทาง กายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 	นายศรารุช แวงวรรณ นายเพ็ญพลิชฐ์ บุญภู	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.5.6 โครงการส่งเสริมและจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดประสบการณ์เสริมแก่ครูและเด็ก</p> <p>-กิจกรรมขยายสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน</p> <p>-กิจกรรมจัดหาสื่อ ICT เพื่อการสอน</p>	นางปริยานุช นาทองลาย	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564
<p>1.6 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>1.6.1 โครงการส่งเสริมครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง</p> <p>- กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ(Project Based Learning)</p> <p>- กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์ (Situation Based Learning)</p> <p>- กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning)</p> <p>- กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ (Inquiry Based Learning)</p>	นางสาวปรีดา แต่งบุตร, นางสาวอรุณรัตน์ คุณศรีเมฆ, นางสาวหนึ่งฤดี ศรีสกลวงศ์	กันยายน 2563 – มีนาคม 2564

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
<p>1.6.2 โครงการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนได้จริงมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมจัดทำแผน IEP - กิจกรรมการศึกษาเด็กรายบุคคล - กิจกรรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง 	<p>นายชินาธิป ศรชัยสกุล นางธราทิพย์ สีหานาม</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.6.3 โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออกแสดงความคิดเห็น สร้างองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการ ภายใน และภายนอกสถานศึกษา - กิจกรรมค่ายวิชาการ - กิจกรรมโครงงาน 	<p>นางสาวภัทราวดี ดอกบัว นางพัฒนาพร มาบุตร</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>
<p>1.6.4 โครงการส่งเสริมครูมีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมผลิตสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ 	<p>นางนงลักษณ์ สมสอน นางสาวยุพาพรรณสิริ ฉรรมวงศ์ นางสาวหนึ่งฤดี ศรีสกุลวงศ์</p>	<p>กันยายน 2563 - มีนาคม 2564</p>

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
1.6.7 โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ - กิจกรรม PLC - กิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามผล	นายเพ็ญพิชิต บัญญู นายศราวุธ แวงวรรณ	กันยายน 2563 - มีนาคม 2564

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
 มิตรภาพที่ 3 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

8.2 ครู บุคลากร มีความพึงพอใจและมีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินงานประกัน
 คุณภาพภายใน

โครงการที่ 2 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะการประกัน
คุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการ
สถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

กลุ่มที่รับผิดชอบ งานบริหารวิชาการ

ระยะเวลาดำเนินงาน กันยายน 2563 – มีนาคม 2564

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยที่มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ส่วนระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 48 ว่า ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้ ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้ “การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มี

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภท การศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและ ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา ,2561)

ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้มีคุณภาพ ดังนั้นหากครูมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการ ประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจนจะสามารถทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนเกิดประสิทธิผลและเกิดความเปลี่ยนแปลงในตัวครู บุคลากรทางการศึกษาและ คณะกรรมการสถานศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีและสามารถยกระดับการ ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้มีคุณภาพเกิดความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทาง การศึกษาต่อไป

2. จุดมุ่งหมาย

2.1 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

2.2 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การจัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2.4 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา

2.5 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การติดตามผลการดำเนินงาน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2.6 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ตามองค์ประกอบ การเขียนรายงานผลการ ประเมินตนเอง

3. เป้าหมาย

3.1 ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

3.3 ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

3.4 ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.5 ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

3.6 ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง

4. กิจกรรม

4.1 จัดประชุมปฏิบัติการ

4.2 ประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.3 ฝึกลงมือปฏิบัติจริง

5. ปฏิทินการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ปี 2563 - 2564						
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1. จัดประชุมปฏิบัติการ	↔						
2. ประชุมกลุ่มย่อย แลกเปลี่ยนเรียนรู้		↔					
3. ฝึกลงมือปฏิบัติจริง			↔				↔

6. การประเมินผล

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
6.1 ครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและทักษะ เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	1. ประเมินความรู้ ความเข้าใจและ ทักษะการประกัน คุณภาพภายใน	1. แบบประเมิน ความรู้ความเข้าใจ และทักษะการ ประกันคุณภาพ ภายใน
6.2 ครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและทักษะ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการจั ดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	2. การสังเกต 3. การสัมภาษณ์	2. แบบสังเกต 3. แบบสัมภาษณ์
6.3 ครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและทักษะ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษา		
6.4 ครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและทักษะ เกี่ยวกับการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา		
6.5 ครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและทักษะ		

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
เกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6.6 ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง		

7. โครงการ/กิจกรรม/ผู้รับผิดชอบ

โครงการ / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในแก่ครูบุคลากรและกรรมการสถานศึกษา 1. กิจกรรมกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. กิจกรรมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3. กิจกรรมดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4. กิจกรรมประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5. กิจกรรมติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา 6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	นางเพ็ญจิต แสนคำ นางธราทิพย์ สีหานาม นางสาวปรีดา แดงบุตร นางสาวณัฐชา สกุลไทย นายเทิดพงษ์ ธรรมนา นางสาวยุพาพรรณสิริ ธรรมวงศ์	กันยายน 2563- ตุลาคม 2563

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและทักษะการประกันคุณภาพภายในและมีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ฉบับที่ 1

แบบประเมินประสิทธิผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ซึ่งเกิดขึ้นหลังดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

2. ผู้ดำเนินการประเมิน คือ

2.1 ผู้ร่วมวิจัยในฐานะครูโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

2.2 ผู้ร่วมวิจัยในฐานะบุคลากรโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ทั้งระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐาน 3 ด้าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาการ

ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามนี้

ปรัชญา มานะวงศ์

นักศึกษาระดับดุขุฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1

สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย
 หญิง
2. อายุปัจจุบัน (ปี)
 ต่ำกว่า 20 ปี
 21 – 40 ปี
 41 – 60 ปี
 60 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาของท่าน
 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
4. หน้าที่ปัจจุบันในสถานศึกษา (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)
 บุคลากรทางการศึกษา
 บุคลากรสนับสนุน
 ครูอัตราจ้าง
 ครูประจำชั้น
 หัวหน้าสายชั้น
 รองผู้อำนวยการ
 ผู้อำนวยการ

ตอนที่ 2

ข้อมูลประเด็นพิจารณาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน
บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
ทั้งระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐาน 3 ด้าน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เป็นระดับประสิทธิผลที่เกิดจากการ
พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามรายการทุกข้อ โดยกำหนดข้อคำถามเป็น
แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ประสิทธิภาพการดำเนินงาน น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ประสิทธิภาพการดำเนินงาน น้อย
- 3 หมายถึง ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ปานกลาง
- 4 หมายถึง ประสิทธิภาพการดำเนินงาน มาก
- 5 หมายถึง ประสิทธิภาพการดำเนินงาน มากที่สุด

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนา ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย					
	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพเด็ก					
	ประเด็นที่ 1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความ ปลอดภัยของตนเองได้					
1	เด็กที่มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์ มาตรฐาน					
2	เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกาย คล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี					
3	เด็กสามารถใช้มือและตาประสาน สัมพันธ์ได้ดี					
4	เด็กสามารถดูแลสุขภาพอนามัยส่วนตน และปฏิบัติจนเป็นนิสัย					
5	เด็กสามารถปฏิบัติตนตามข้อตกลง เกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยง สภาวะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระวังภัยต่อบุคคลสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย					
	ประเด็นที่ 2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทาง อารมณ์ได้					
6	เด็ก раเริงแจ่มใส แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้เหมาะสม					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
7	เด็กรู้จักยับยั้งชั่งใจ อดทนในการรอคอย ยอมรับและพอใจในความสามารถและ ผลงานของตนเองและผู้อื่น					
8	เด็กมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี มีความ มั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก ช่วยเหลือแบ่งปัน เคารพสิทธิ หน้าที่ รับผิดชอบ อดทนอดกลั้น ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรมตามสถานศึกษา กำหนด					
9	เด็กชื่นชมและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว					
	ประเด็นที่ 3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดี ของสังคม					
10	เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน					
11	เด็กมีวินัยในตนเอง ประหยัดและ พอเพียง					
12	เด็กมีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ในและนอกห้องเรียน					
13	เด็กมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การยิ้มทักทายและ มีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
14	เด็กยอมรับหรือเคารพความแตกต่าง ระหว่างบุคคล เช่น ความคิด พฤติกรรม พื้นฐานครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม					
15	เด็กเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไข ข้อขัดแย้งโดยปราศจากการใช้ความ รุนแรง					
	ประเด็นที่ 4 มีพัฒนาการด้าน สติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิด พื้นฐานและแสวงหาความรู้ได้					
16	เด็กสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่น เข้าใจ					
17	เด็กตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือ สงสัยและพยายามค้นหาคำตอบ					
18	เด็กอ่านนิทานและเล่าเรื่องที่ตนเองอ่าน ได้เหมาะสมกับวัย					
19	เด็กมีความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและ สามารถตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้					
20	เด็กสร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและ จินตนาการ เช่น งานศิลปะ การเคลื่อนไหวท่าทาง การเล่นอิสระ					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
21	เด็กใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น แวนชยาย แม่เหล็ก กล้องดิจิตอล เป็นเครื่องมือ ในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้					
	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร และการจัดการ					
	ประเด็นที่ 1 มีหลักสูตรครอบคลุม พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับ บริบทของท้องถิ่น					
22	สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษา ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย					
23	สถานศึกษาออกแบบการจัด ประสบการณ์ ที่เตรียมความพร้อม และไม่เร่งรัดวิชาการ เน้นการเรียนรู้ผ่าน การเล่นและการปฏิบัติ					
24	สถานศึกษามีแผนจัดประสบการณ์ ตอบสนองความต้องการและความ แตกต่างของเด็กปกติและกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของ ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น					
	ประเด็นที่ 2 จัดครูให้เพียงพอ กับชั้นเรียน					
25	สถานศึกษาจัดครูให้เหมาะสมกับภาระ การเรียนการสอน					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
26	มีครูที่จบการศึกษาปฐมวัยหรือผ่านการ อบรมการศึกษาปฐมวัยอย่างพอเพียง กับชั้นเรียน					
	ประเด็นที่ 3 ส่งเสริมให้ครูมีความ เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์					
27	สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรให้ม ีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา มีทักษะในการจัดประสบการณ์ และประเมินพัฒนาการเด็กใช้ ประสบการณ์สำคัญในการออกแบบ การจัดกิจกรรม					
28	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการสังเกต และประเมินพัฒนาการเด็กเป็น รายบุคคล					
29	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ ที่ดีกับเด็กและครอบครัว					
	ประเด็นที่ 4 จัดสภาพแวดล้อม และสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และพอเพียง					
30	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกห้องเรียนที่คำนึงถึงความ ปลอดภัย					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
31	สถานศึกษาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เป็นรายบุคคลและกลุ่ม เล่นแบบร่วมมือ ร่วมใจ					
32	สถานศึกษาจัดให้มีมุมประสบการณ์ หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้ เช่นของเล่น หนังสือนิทาน สื่อจากธรรมชาติ สื่อ สำหรับเด็กมุดลอด ปีนป่าย สื่อ เทคโนโลยี สื่อเพื่อการสืบเสาะหาความรู้					
	ประเด็นที่ 5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อ สนับสนุนการจัดประสบการณ์					
33	สถานศึกษาอำนวยความสะดวกและ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศวัสดุ และอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการจัด ประสบการณ์และพัฒนาครู					
	ประเด็นที่ 6 มีระบบบริหารคุณภาพ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วม					
34	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและ อัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนดจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่สถานศึกษา กำหนดและดำเนินการตามแผน					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
35	สถานศึกษามีการประเมินผลและการ ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานและจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเองประจำปี นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา โดยผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและ จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้ หน่วยงานต้นสังกัด					
	มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ					
	ประเด็นที่ 1 จัดประสบการณ์ที่ ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลเต็มศักยภาพ					
36	ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล					
37	ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์จาก การวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมี กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ครบทุกด้านทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ไม่เน้นการพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียง ด้านเดียว					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ประเด็นที่ 2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับ ประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติ อย่างมีความสุข					
38	ครูจัดประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับ ประสบการณ์เดิม					
39	ครูให้เด็กมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมอย่าง อิสระตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ตอบสนองต่อวิธีการ เรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล หลากหลายรูปแบบ จากแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย เด็กได้เลือกเล่น เรียนรู้ ลงมือกระทำและสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง					
	ประเด็นที่ 3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยี ที่เหมาะสมกับวัย					
40	ครูจัดห้องเรียนสะอาด อากาศถ่ายเท ปลอดภัย มีพื้นที่แสดงผลงานเด็ก พื้นที่ สำหรับมุมประสบการณ์และการจัด กิจกรรม เด็กมีส่วนร่วมในการจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น ป้ายนิเทศ การดูแลต้นไม้ เป็นต้น					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
41	ครูใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกับ ช่วงอายุ ระยะเวลาความสนใจและวิถี การเรียนรู้ของเด็ก เช่น กล้องดิจิตอล คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนรู้กลุ่มย่อย กระตุ้นให้คิดและหาคำตอบ					
	ประเด็นที่ 4 ประเมินพัฒนาการเด็ก ตามสภาพจริงและนำผลการประเมิน พัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัด ประสบการณ์และพัฒนาการเด็ก					
42	ครูประเมินพัฒนาการเด็กจากกิจกรรม และกิจวัตรประจำวันด้วยเครื่องมือและ วิธีการที่หลากหลาย ไม่ใช่แบบทดสอบ วิเคราะห์ผล การประเมินพัฒนาการเด็ก โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม					
43	ครูนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนา คุณภาพเด็กและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพ					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน					
	ประเด็นที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ของผู้เรียน					
44	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ					
45	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา					
46	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม					
47	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร					
48	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม หลักสูตรสถานศึกษา					
49	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ					
	ประเด็นที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน					
50	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด					
51	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
52	ผู้เรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกัน บนความแตกต่างและความหลากหลาย					
53	ผู้เรียนมีสุขภาพะทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม					
	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร และการจัดการ					
	ประเด็นที่ 1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด ชัดเจน					
54	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้					
55	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา					
56	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น					
57	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของ รัฐบาลและของต้นสังกัด					
58	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ สอดคล้องและทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของสังคม					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ประเด็นที่ 2 มีระบบบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษา					
59	สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
60	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางาน อย่างต่อเนื่อง					
61	สถานศึกษามีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน					
62	สถานศึกษามีระบบการนิเทศภายใน มีการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา					
63	บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วน ร่วมในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการ จัดการศึกษา					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ประเด็นที่ 3 ดำเนินงานพัฒนา วิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียน รอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย					
64	สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงาน วิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้าน					
65	สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาและมี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม หลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้ง ประเมินผลการใช้และปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
66	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรเชื่อมโยง วิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่ม เป้าหมาย หมายรวมถึงการจัดการเรียน การสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบรวม หรือกลุ่มที่เรียนรวมด้วย					
	ประเด็นที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญ ทางวิชาชีพ					
67	ครูได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
68	สถานศึกษากำหนดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน					
	ประเด็นที่ 5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					
69	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					
70	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีความปลอดภัย					
71	สถานศึกษาจัดให้มีห้องปฏิบัติการ (ห้องพิเศษ) ต่าง ๆ เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด ห้องพยาบาลที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					
	ประเด็นที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้					
72	สถานศึกษามีการจัดระบบการจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
73	สถานศึกษามีการพัฒนาและการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการ บริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา					
	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
	ประเด็นที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
74	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถาน ศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่าน กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง					
75	ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถ นำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการ จัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความ จำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ					
76	ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตได้					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ประเด็นที่ 2 ใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
77	ครูมีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้					
78	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย					
	ประเด็นที่ 3 มีการบริหารจัดการ ชั้นเรียนเชิงบวก					
79	ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็กและเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกัน อย่างมีความสุข					
80	ครูมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลและนำผล มาสังเคราะห์เพื่อวางแผนในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียน เป็นรายบุคคล					
81	ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมกันกำหนดแนว ทางการเรียนรู้และข้อตกลงในห้องเรียน					
82	ครูจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ในชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและอยาก มาโรงเรียน					
83	ครูมีพฤติกรรมการสอนที่สร้าง บรรยากาศอยากรู้อยากเรียนให้กับ ผู้เรียนและผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้					

ข้อ ที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับประสิทธิผลการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ประเด็นที่ 4 ตรวจสอบและประเมิน ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผล มาพัฒนาผู้เรียน					
84	ครูมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ					
85	ครูมีการใช้เครื่องมือและวิธีการวัด และประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมาย ในการจัดการเรียนรู้					
86	ครูมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อ					
	ประเด็นที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้					
87	ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปใช้ ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนรู้					
88	สถานศึกษามีระบบนิเทศภายใน ด้านวิชาการเพื่อตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนเพื่อพัฒนาและปรับปรุง คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					

แบบสังเกตการณ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเกตการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 (กิจกรรมการอบรมครูบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3)

2. ผู้ดำเนินการสังเกตการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

3. แบบสังเกตฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สังเกต

ตอนที่ 2 สถานการณ์ในการสังเกต

ตอนที่ 3 สิ่งที่ได้จากการสังเกต

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสังเกตนี้

ปรัชญา มานะวงศ์

นักศึกษาระดับดุขุฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สังเกต

ชื่อผู้สังเกต.....ตำแหน่ง.....
 วุฒิการศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....
 สังเกตเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....ถึง.....

ตอนที่ 2 สถานการณ์ในการสังเกต ผู้สังเกตเลือกสถานการณ์ในการสังเกตซึ่งเป็น
 สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินโครงการกิจกรรมอบรมครู บุคลากร
 การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา หรือการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ
 ในสถานการณ์อื่น ๆ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เป็นพฤติกรรมที่ครูและบุคลากร
 ทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงออกตามรายการสังเกต โดยกำหนด
 ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน น้อย
- 3 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน มาก
- 5 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน มากที่สุด

ข้อที่	รายการสังเกต	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน					
2	การจัดทำคู่มือเสร็จทันตามเวลา					
3	ครูและบุคลากรสมัครใจเข้ารับการอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง					
4	ครูและบุคลากรใช้คู่มือการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายใน					
5	ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการของการประกันคุณภาพที่ต้องมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ					
6	ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ					
7	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา					
8	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					

ข้อที่	รายการสังเกต	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน					
10	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน					
11	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน					
12	การพบปะพูดคุย ปรีกษาแลกเปลี่ยน ความรู้กันของครูและบุคลากรดำเนินการ ได้ตามที่กำหนด					
13	ครูและบุคลากรสนใจและรวมกิจกรรม อย่างสม่ำเสมอ					
14	ครูและบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีบรรยากาศในการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ดี					
15	ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจในการดำเนินงานร่วมกัน					
16	ครูและบุคลากรดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในได้ตามกำหนดเวลา					

ฉบับที่ 3

แบบสังเกตการณ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเกตการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 (กิจกรรมพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3)
2. ผู้ดำเนินการสังเกตการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
3. แบบสังเกตฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สังเกต
 - ตอนที่ 2 สถานการณ์ในการสังเกต
 - ตอนที่ 3 สิ่งที่ได้จากการสังเกต

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสังเกตนี้

ปรัชญา มานะวงศ์

นักศึกษาระดับดุขภูิปัฒนิติต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สังเกต

ชื่อผู้สังเกต.....ตำแหน่ง.....
 วุฒิการศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....
 สังเกตเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....ถึง.....

ตอนที่ 2 สถานการณ์ในการสังเกต ผู้สังเกตเลือกสถานการณ์ในการสังเกตซึ่งเป็น
 สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาการดำเนินงาน
 ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามมิตรภาพที่ 3 หรือการสังเกตอย่างไม่
 เป็นทางการในสถานการณ์อื่น ๆ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เป็นพฤติกรรมที่ครูและบุคลากร
 ทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงออกตามรายการสังเกต โดยกำหนด
 ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน น้อย
- 3 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน มาก
- 5 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน มากที่สุด

ข้อที่	รายการสังเกต	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน					
2	การจัดทำคู่มือเสร็จทันตามเวลา					
3	มีการใช้คู่มือการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน					
4	ครูสมัครใจเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ					
5	ครูมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้					
6	ครูมีความรู้ความเข้าใจการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้					
7	ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ได้					
8	ครูมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้					
9	ครูมีความรู้ความเข้าใจประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้					

ข้อที่	รายการสังเกต	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	ครูมีความรู้ความเข้าใจการติดตามผลการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้					
11	ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) และนำไปประยุกต์ใช้ได้					
12	การพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้และปรึกษาหารือกันของฝ่ายบริหารและหัวหน้าสายชั้นดำเนินการได้ตามที่กำหนด					
13	หัวหน้าสายชั้นได้นำเอาแนวคิดแนวทางที่ได้จากการพบปะพูดคุยกันไปแจ้งต่อสมาชิกในกลุ่ม					
14	ครูสนใจและรวมกิจกรรมกับเพื่อนร่วมงานสม่ำเสมอ					
15	ครูมีความกล้าแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่ม					
16	การดำเนินงานกิจกรรมดำเนินการได้ตามกำหนดเวลา					
17	ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานที่ดี					
18	ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน					
19	มีครูได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่าง ๆ ในทุก ๆ กิจกรรม					

แบบสังเกตการณ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเกตการพัฒนาการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรมตามโครงการพัฒนาความรู้
ความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของครู บุคลากรทางการศึกษาและ
คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

2. ผู้ดำเนินการสังเกตการณ์พัฒนาความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุกดาหาร คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

3. แบบสังเกตฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สังเกต

ตอนที่ 2 สถานการณ์ในการสังเกต

ตอนที่ 3 สิ่งที่ได้จากการสังเกต

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสังเกตนี้

ปรัชญา มานะวงศ์

นักศึกษาระดับดุขฎฐิบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สังเกต

ชื่อผู้สังเกต.....ตำแหน่ง.....
 วุฒิการศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....
 สังเกตเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....ถึง.....

ตอนที่ 2 สถานการณ์ในการสังเกต ผู้สังเกตเลือกสถานการณ์ในการสังเกตซึ่งเป็น
 สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจ
 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 หรือการ
 สังเกตอย่างไม่เป็นทางการในสถานการณ์อื่น ๆ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เป็นพฤติกรรมที่ครูและบุคลากร
 ทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงออกตามรายการสังเกต โดยกำหนด
 ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน น้อย
- 3 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน มาก
- 5 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน มากที่สุด

ข้อที่	รายการสังเกต	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานและประเด็นการพิจารณาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด					
2	มีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จโดยใช้ข้อมูลฐาน (Base Line) ย้อนหลัง 3 ปีการศึกษา					
3	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็น และข้อมูลตามสภาพจริงของสถานศึกษา					
4	มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร ปัจจัยภายในและภายนอก รวมทั้งนำมาตรฐานการศึกษามาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา					
5	มีการกำหนดโครงการ และกิจกรรมสำคัญ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี					

ข้อที่	รายการสังเกต	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6	การดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานสำหรับ แผนปฏิบัติการประจำปี					
7	มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่กำหนดไว้					
8	การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา มีการจัดทำเครื่องมือประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา					
9	มีการดำเนินการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ					
10	มีการแจ้งผลการประเมินและ ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาให้ผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทราบ					
11	การติดตามผลการดำเนินงานให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการ ดำเนินงานตามมาตรฐาน การศึกษา ของสถานศึกษา					
12	การเขียนรายงานผลการประเมิน ตนเอง มีการกำหนดกรอบการเขียนรายงาน ผลการประเมินตนเอง					

ฉบับที่ 5

แบบสอบถามการปฏิบัติกิจกรรม

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเกิดขึ้นหลังการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
2. ผู้ตอบแบบสอบถามการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ประเด็นสอบถามในการปฏิบัติกิจกรรม

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสังเกตนี้

ปรัชญา มานะวงศ์

นักศึกษาระดับดุขฎฐิบัฒฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1

สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย
 หญิง
2. อายุปัจจุบัน (ปี)
 ต่ำกว่า 20 ปี
 21 – 40 ปี
 41 – 60 ปี
 60 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาของท่าน
 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
4. หน้าที่ปัจจุบันในสถานศึกษา (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)
 บุคลากรทางการศึกษา
 บุคลากรสนับสนุน
 ครูอัตราจ้าง
 ครูประจำชั้น
 หัวหน้าสายชั้น
 รองผู้อำนวยการ
 ผู้อำนวยการ

ตอนที่ 2

ข้อมูลประเด็นพิจารณาการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพวงอาหาร ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหลังดำเนินโครงการพัฒนาการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เป็นพฤติกรรมที่ครูและบุคลากร
ทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงออกตามรายการสอบถาม
โดยกำหนดข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน น้อย
- 3 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน มาก
- 5 หมายถึง ระดับการพัฒนาการดำเนินงาน มากที่สุด

ข้อที่	รายการสอบถาม	ระดับผลการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เอกสารการพัฒนาคำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีคุณภาพ					
2	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม					
3	มีการพบปะพูดคุยกันสนทนา แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นอย่างหลากหลาย					
4	ครูและบุคลากรใช้คู่มือการพัฒนาคำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายใน					
5	ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการของการประกันคุณภาพ ที่ต้องมีการควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ					
6	ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ					
7	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา					
8	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					

ข้อที่	รายการสอบถาม	ระดับผลการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน					
10	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน					
11	ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน					
12	การพบปะพูดคุย ปรีกษาแลกเปลี่ยน ความรู้กันของครูและบุคลากรดำเนินการ ได้ตามที่กำหนด					
13	ครูและบุคลากรสนใจและรวมกิจกรรม อย่างสม่ำเสมอ					
14	ครูและบุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีบรรยากาศในการดำเนินงานแลกเปลี่ยน เรียนรู้ที่ดี					
15	ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจในการดำเนินงานร่วมกัน					
16	ครูและบุคลากรดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในได้ตามกำหนดเวลา					

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูลผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้
ข้อมูลสำคัญต่อสภาพการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3

2. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสัมภาษณ์นี้

ปรัชญา มานะวงศ์

นักศึกษาระดับดุขฎฐิบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

วุฒิการศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....ถึง.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นายปรัชญา มานะวงศ์ สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

1. ท่านคิดว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมี
ลักษณะเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมี
ปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4. ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมี
อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

5. ท่านคิดว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีความสำคัญและ
จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

6. ท่านมีความเข้าใจในการประเมินโครงการกิจกรรมในการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

7. ท่านมีความกังวลในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

8. ท่านมีความต้องการได้รับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูลผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้
ข้อมูลสำคัญต่อโครงการพัฒนาความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในของครู
บุคลากร โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
2. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ
ภายในของครู บุคลากร โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสัมภาษณ์นี้

ปรัชญา มานะวงศ์
นักศึกษาระดับดุขฎฐิปัณชาติ
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

วุฒิการศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....ถึง.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นายปรัชญา มานะวงศ์ สถานที่สัมภาษณ์.....

**ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3**

1. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการกำหนด
มาตรฐานสถานศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการจัดทำ
แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการประเมินผล
และตรวจสอบคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

6. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูลผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อโครงการกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
2. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามหลังการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสัมภาษณ์นี้

ปรัชญา มานะวงศ์
นักศึกษาระดับดุขฎฐิปัณทิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....
 วุฒิการศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....ถึง.....
 ชื่อผู้สัมภาษณ์ นายปรัชญา มานะวงศ์ สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

1. ท่านนำความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

2. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับมาตรฐาน
การศึกษาปฐมวัยด้านคุณภาพเด็กมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

3. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับมาตรฐาน
การศึกษาปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญมาใช้ในการปฏิบัติงาน
อย่างไรบ้าง

.....

4. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5. ท่านนำความรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

แบบประเมินความรู้ความเข้าใจการพัฒนากิจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
การวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของครู
และบุคลากรในการพัฒนากิจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา
มิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ซึ่งเกิดขึ้นหลังดำเนิน
กิจกรรมตามโครงการพัฒนากิจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
2. ผู้ดำเนินการประเมิน คือ
 - 2.1 ผู้ร่วมวิจัยในฐานะครูโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
 - 2.2 ผู้ร่วมวิจัยในฐานะบุคลากรโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลการพัฒนากิจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จำนวน 6
องค์ประกอบ 36 ประเด็น

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามนี้

ปรัชญา มานะวงศ์

นักศึกษาระดับดุขุฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1
สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ชาย
 หญิง
2. อายุปัจจุบัน (ปี)
 21 – 40 ปี
 41 – 60 ปี
 60 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษาของท่าน
 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
4. หน้าที่ปัจจุบันในสถานศึกษา (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)
 บุคลากรทางการศึกษา
 บุคลากรสนับสนุน
 ครูอัตราจ้าง
 ครูประจำชั้น
 หัวหน้าสายชั้น
 รองผู้อำนวยการ
 ผู้อำนวยการ

ตอนที่ 2

ข้อมูลประเด็นพิจารณาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
บ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
6 องค์ประกอบ 36 ประเด็น

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เป็นระดับความรู้ความเข้าใจที่เกิด
จากการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามรายการทุกข้อ โดยกำหนดข้อ
คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อย
- 3 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มาก
- 5 หมายถึง ระดับความรู้ความเข้าใจ มากที่สุด

ข้อที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับความรู้ความเข้าใจการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา					
1	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน และประเด็นการพิจารณา มาตรฐาน การประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้					
2	การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา นำผลการวิเคราะห์มากำหนดมาตรฐาน และประเด็นการพิจารณาตามกรอบ มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด					
3	การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จโดย ใช้ข้อมูลฐาน (Base Line) ย้อนหลัง 3 ปี การศึกษาและเหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษาปัจจุบัน					
4	การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการ ประเมินความสำเร็จการดำเนินงานของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา					
5	การเสนอมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาและค่าเป้าหมาย ความสำเร็จ ขอความเห็นชอบต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					

ข้อที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับความรับรู้ความเข้าใจการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
6	การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอกทราบและนำสู่การปฏิบัติ					
	การจัดทำแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา					
7	การศึกษาสภาพปัญหา และความ ต้องการจำเป็น และข้อมูลตามสภาพ จริงของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
8	การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก รวมทั้งนำมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมองค์กร เพื่อจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา					
9	การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม องค์กร กลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดและ ค่าเป้าหมายความสำเร็จ ที่สะท้อน คุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและ เป็นรูปธรรม					

ข้อที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	ระดับความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	การวิเคราะห์กลยุทธ์เพื่อกำหนดโครงการ และกิจกรรมสำคัญเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี					
11	การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอกสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
12	การนำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
13	การจัดระบบการบริหารจัดการสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
14	การจัดระบบสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา					
15	การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการและจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					

ข้อที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับความรับรู้ความเข้าใจการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
16	การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานสำหรับ แผนปฏิบัติการประจำปี					
17	การนำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปี ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
18	การสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับ แผนปฏิบัติการประจำปีต่อผู้เกี่ยวข้อง					
19	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่กำหนดไว้					
20	การกำกับ ติดตามการดำเนินงานตาม แผนเป็นระยะ ๆ ระหว่างดำเนิน โครงการสู่มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา					
21	การประเมิน สรุป และรายงานผลการ ดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี และมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา					
	การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพภายในสถานศึกษา					
22	การกำหนดวิธีการและจัดทำเครื่องมือ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ ภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเชื่อถือได้					

ข้อที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับความรู้ความเข้าใจการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
23	การดำเนินการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ					
24	การสรุปรวบรวมผลการประเมินและ ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา และนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาของสถานศึกษา					
25	การแจ้งผลการประเมิน และตรวจสอบ คุณภาพของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องทราบ					
	การติดตามผลการดำเนินงานให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา					
26	การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้มี ความรู้ความเข้าใจและตระหนักในระบบ ประกันคุณภาพภายใน					
27	การดำเนินการติดตาม ตรวจสอบผล การดำเนินงานทุกส่วนตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาตามวิธีการ และเครื่องมือในการประเมินความสำเร็จ กำหนดอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
28	การนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ทุกฝ่ายให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา					

ข้อที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับความรู้อย่างเข้าใจการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
29	การสะท้อนผลการนิเทศ กำกับติดตาม ผลการดำเนินงาน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รับทราบเพื่อการพัฒนา					
30	การรายงานผลการปฏิบัติงานสู่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากผู้รับผิดชอบ					
	การเขียนรายงานผลการประเมิน ตนเอง					
31	การกำหนดกรอบการเขียนรายงานผล การประเมินตนเอง					
32	การนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของ สถานศึกษา					
33	การนำเสนอผลการประเมินคุณภาพ ภายในแต่ละมาตรฐานเทียบกับค่า เป้าหมายที่กำหนด วิธีการนำผลการ ประเมินมาพัฒนาปรับปรุง และวิธีการ แจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วน เสียและผู้เกี่ยวข้องทราบผลการประเมิน ในแต่ละมาตรฐาน					
34	การนำเสนอผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 ปีการศึกษา จุดเด่น/ วิธี ปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมในแต่ละมาตรฐาน					

ข้อที่	การพัฒนาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน	ระดับความรู้ความเข้าใจการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
35	การนำเสนอกระบวนการพัฒนา โดยใช้ กระบวนการ PDCA และกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ที่สอดคล้องแต่ละมาตรฐาน					
36	การนำเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อ ยกระดับคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน					

ภาคผนวก จ

เอกสารประกอบการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบ

การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

นายปรัชญา มานะวงศ์
นักศึกษาระดับดุขฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำนำ

เอกสารประกอบการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นเอกสารที่ร่วมกันจัดทำขึ้นระหว่างผู้วิจัยในโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3

เอกสารประกอบการพัฒนาฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา 2) แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน 3) การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 4) การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นแนวทางที่ดีสำหรับให้ผู้ร่วมวิจัยได้มีไว้เพื่อการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันจะนำมาซึ่งการปฏิบัติที่ถูกต้องและตรงกันและบรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการ

นายปรัชญา มานะวงศ์

24 สิงหาคม 2563

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	
1.1 ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา.....	
1.2 หลักการประกันคุณภาพการศึกษา.....	
ตอนที่ 2 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	
2.1 หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	
2.2 แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	
2.3 การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	
2.4 กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	
2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก	
ตอนที่ 3 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน.....	
3.1 มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา.....	
3.2 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา.....	
ตอนที่ 4 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	
4.1 ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	
4.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	
4.3 ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	
4.4 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	
4.5 เป้าหมายและประโยชน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	
4.6 เทคนิคหรือเครื่องมือการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ความหมาย

มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

สมประสงค์ ยมนา (2560, หน้า 79) ประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้สัญญาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องว่าจะให้การศึกษาดังกล่าวพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ทั้งการมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในหลักสูตร มาตรฐานที่กำหนด ได้ดำเนินการอย่างจริงจังเป็นระบบอย่างต่อเนื่องจนเห็นกระบวนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สุภัค พวงขจร (2561, หน้า 14) กล่าวว่า ประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมให้เห็นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

สมพุด เกตขจร (2561, หน้า 14) ประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรม ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานที่สถานศึกษาดำเนินการอย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามที่กำหนดหรือมีคุณลักษณะเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาอันเป็นการสร้างความมั่นใจต่อผู้รับบริการและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ปริญญ์ งามสุทธิ (2561, หน้า 51) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่สร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ ชุมชนและสังคมว่าผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เป็นกลไกสำคัญที่จะสร้างคุณภาพให้ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพการศึกษาเท่าเทียมกันโดยหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะร่วมในการพัฒนาเพื่อให้

เกิดคุณภาพ ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน และการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

Frazier (1997) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ เป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายที่ไม่ใช่การตรวจสอบคุณภาพ หลังจากสิ้นสุดกระบวนการ แต่เป็นการให้ความสำคัญกับการป้องกันข้อผิดพลาด โดยใช้การวิเคราะห์กระบวนการอย่างเป็นระบบ และมีการออกแบบกระบวนการเพื่อที่จะสามารถรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินและควบคุมปัญหาเพื่อการตัดสินใจและสามารถให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องได้ โดยเน้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ กำกับ ติดตาม และปรับปรุงแก้ไขกระบวนการของตนเอง ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก

Peiris (2009, p. 39) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกการควบคุมที่เป็นหลักประกันที่แสดงให้เห็นว่าสถาบันการศึกษานั้นมีคุณภาพเป็นตัวกระตุ้นให้สถาบันจัดการศึกษาให้ดี ทำให้สถาบันได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่สถาบันและประเทศชาติกำหนด

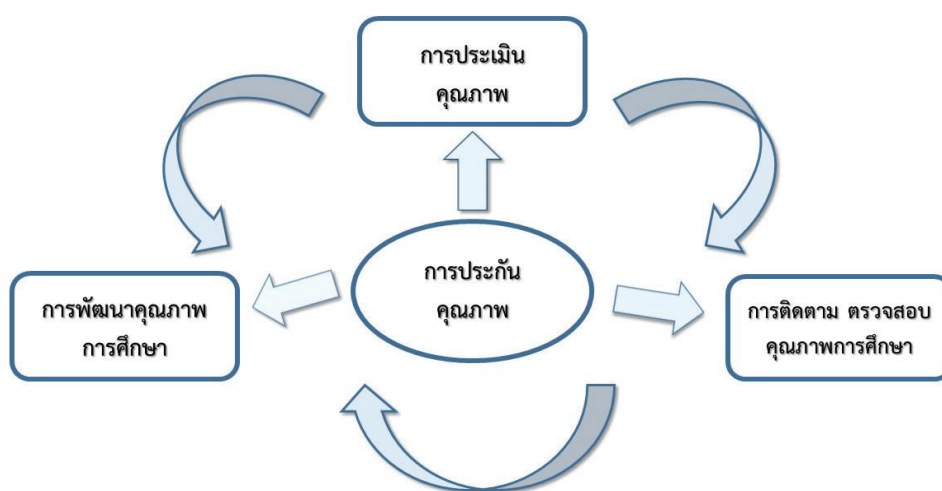
สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและดำเนินงานภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าผู้เรียนหรือผลผลิตจากการจัดการศึกษานั้นมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะเครื่องมือที่มีคุณภาพจะมีนัยสำคัญต่อประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ ขณะเดียวกันการพัฒนากิจกรรม การวางแผนการประเมิน วางแผนพัฒนานักเรียนและแผนพัฒนาโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพ โดยเฉพาะระบบการประกันคุณภาพยังเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

2. แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็น การให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชน เพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้กับผู้ปกครอง สังคม และสาธารณชนว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้และเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งมีการกล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 3 – 5) ระบุถึงหลักการประกันคุณภาพ ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษาการประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

จากภาพประกอบ จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษابรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอก

สถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

ในส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมายและปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้ว ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างการศึกษา และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกันใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปแนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา มีองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

ตอนที่ 2 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การศึกษาแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หลักการและกระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 5) มี 3 ประการ ดังนี้

1. หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา
2. หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือมีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้
3. หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

2. แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 17 – 22) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาระบบ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ว่ากระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบาย ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมเป็นไปได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย รายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รายละเอียดแต่ละเรื่องสรุปดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษา ประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ ผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับ

สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ
สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

2.2.1 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะ
กลาง 3 – 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายใน
สถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาประเมิน
สถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์กำหนดกรอบกลยุทธ์/
กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการ
งบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.2.2 แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการ งบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญ
ของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐาน
ของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัด
ประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การ
ดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การ
พัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้นสถานศึกษาต้องมีระบบ
กลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครู
หรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
และแผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมาย
ระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง
ทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (System Approach) การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ
(PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบ
มุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality

System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนา รูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการ ระบบพัฒนาครูและบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

2.5 ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

ของสถานศึกษา ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่
อย่างไรสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้
สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล
วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูล
สารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รายงานผลการประเมินตนเอง
(Self – Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดีต้อง
สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องนำ
ผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูล
สารสนเทศข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละ
มาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด
อาจเสนอเป็นความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพหรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบท
ของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ
และเชิงคุณภาพ สารสำคัญรายงานผลการประเมินตนเอง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1
บทสรุปสำหรับผู้บริหารและส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละ
มาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด 2) มี
หลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร
3) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้
ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบภาคผนวกที่นำเสนอหลักฐานข้อมูลสำคัญ
หรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง
ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อ
หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงานต่อ
สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

3. การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 6 – 8) ได้สรุปว่า การดำเนินการประกัน
คุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบ
การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและระบบ

ประเมินคุณภาพการศึกษาในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวน ประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกิน จำเป็นไม่สอดคล้องกับงานปกติเป็นภาระในการปฏิบัติ การประเมินและรายงานการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษา เป็น การสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการ ทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2561 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

3.1 ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงข้อกำหนด หรือมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้อง ครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามปกติของสถานศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและ มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระ ส่วนเกินในการปฏิบัติ

3.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นให้มี กระบวนการดำเนินงานความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเป็นสำคัญ ทุกขั้นตอน ทั้งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และ การประเมินคุณภาพภายในและใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง

3.3 การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา

3.3.1 ปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษา
ทั้งระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก กล่าวคือใน ระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนำแนวคิดและกระบวนการประเมิน แนวใหม่ ที่สามารถสะท้อนคุณภาพสถานศึกษาได้ตรงตามความเป็นจริงสอดคล้องกับ ภาระหน้าที่และแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ไม่สร้างภาระแก่

สถานศึกษา และใช้ผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงประเด็น คือแนวคิดการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ในขณะที่ระบบการประเมินภายนอก เน้นถึงแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งกระบวนการประเมินทั้งสองแนวคิดต้องอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Assessment) และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) รวมทั้งการทบทวนผลการประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เพื่อให้การประเมินมีความตรงและสามารถนำสู่การใช้ผลการประเมินสู่การพัฒนาต่อเนืองอย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพต่อไป

3.3.2 ปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ

ประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญคือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินภายใน และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างตรงประเด็น เพื่อขจัดภาระซ้ำซ้อน และเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3.3 ปรับปรุงมาตรฐานผู้ประเมิน จัดให้มีการพัฒนาผู้ประเมิน

คุณภาพการศึกษาทั้งภายในสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอกในด้านทักษะความสามารถ และทัศนคติที่เหมาะสมต่อการประเมินเพื่อพัฒนา กล่าวคือ ความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และมีความเชี่ยวชาญการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินผลการประเมินตามแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อให้ผู้ประเมินภายในมีมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือและส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

4. กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการทำงานปกตินั้น จะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขที่สำคัญที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน คือผู้บริหารจะต้องมีความตระหนักเข้ามามีส่วนส่งเสริม สนับสนุนและร่วมทำ รวมทั้งต้องมีการทำงานเป็นทีม โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องได้รับการเตรียมความพร้อมมองเห็นถึงคุณค่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโดยมีการกำกับ ติดตามดูแลดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมีคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในเป็นผู้รับผิดชอบในการ

ประสาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน และเชื่อมโยงกันเป็นทีม โดยผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการร่วมกับบุคลากรที่ได้รับมอบหมายในรูปของ คณะกรรมการหรือคณะทำงาน มีกระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของ หลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การร่วมกันวางแผน (Planning) เป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องทำการกำหนด เป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อ ทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต้องมี ส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องภายในองค์กรทั้งหมด เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรมีการจัดทำ แผนต่าง ๆ คือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

2. การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing) เป็นการปฏิบัติตามแผนที่ โรงเรียนได้วางแผนไว้และบุคลากรร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้โดยระหว่าง การดำเนินงาน ผู้บริหารควรส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข กล่าวคือควรมีการจัดตั้งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอเพื่อให้ การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำกับ ติดตาม ทั้งระดับบุคคล ฝ่ายงาน กลุ่ม งาน เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน และให้การนิเทศในระหว่าง การปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้หรือ มีปัญหาหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหาจะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุง แก้ไข ผู้บริหารควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งใน เรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเองและทักษะในด้านต่าง ๆ โดยผู้บริหาร อาจให้การนิเทศ หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศหรือ การส่งบุคลากรไปฝึกอบรม

3. การร่วมกันตรวจสอบ (Checking) เป็นการดำเนินงานในระหว่าง การปฏิบัติตามแผนซึ่งควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาว่า การ ดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ที่กำหนดในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการหรือไม่เพียงใด มีจุดอ่อนจุดแข็งประการใด มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด

และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา ก็ต้องมีการประเมินสรุปผลรวมเพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป

4. การร่วมกันปรับปรุง (Action) เป็นการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู บุคลากร เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานและใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้

กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษามีด้วยกัน 3 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ หมายถึง กระบวนการดูแล กำกับ ติดตาม คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษา และแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการดำเนินการควบคุมคุณภาพ

2. การตรวจสอบคุณภาพ หมายถึง กระบวนการค้นหาหลักฐาน ร่องรอยและตรวจสอบจากระบบควบคุมคุณภาพและรายงานการประเมินตนเอง เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ

3. การประเมินคุณภาพ หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนว่าดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดมาน้อยเพียงใด โดยมีคณะกรรมการประเมินคุณภาพ

สำหรับการประกันคุณภาพภายในที่โรงเรียนได้นำมาเป็นแนวปฏิบัติเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและ 6) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 8 - 14) ได้สรุปไว้ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของสถานศึกษาที่ต้องจัดทำโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระและมีความเป็นกลางมีบทบาทหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาทั่วประเทศและดำเนินการทุก ๆ 5 ปี และตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้วผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลการประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) เป็นการประเมิน ติดตามตรวจสอบกระตุ้น

และจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความท้าทายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) ในการร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษา และใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง ทั้งนี้โดยมีแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม

สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษา

กำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่สะท้อนคุณภาพการบริหารและ การจัดการศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้ เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จกำหนดขึ้นจะเป็นหลัก เทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลและการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ

2. พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนา

การศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษานั้นในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดไว้เป็นสายลักษณะอักษรเพื่อให้เกิดความ มั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตาม เป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการ ของสถานศึกษา

3. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

(Self-Assessment Report : SAR) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานของ สถานศึกษา จากติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและจัดทำเป็นรายงานการประเมิน ตนเองเพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา ที่ผ่านมามาภายใต้บริบทของสถานศึกษา

ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้อง ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การ ประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารการ จัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

(SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ SAR เยี่ยมชมสถานศึกษา (Site Visit) ติดตามและตรวจสอบ เพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ และประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้มาตรฐานของสถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

2. รายงานผลการประเมินภายนอก ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกสรุปผลการประเมินตรวจสอบคุณภาพและจัดทำรายงาน นำส่งผลการประเมินพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานได้ติดตามและพัฒนาใน 3 ประเด็น ได้แก่ การแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานของสถานศึกษา (Internal Correction) การปรับปรุงประเด็นต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (Improvement) และการพัฒนานวัตกรรมจากประเด็นต่าง ๆ (Innovation)

การประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวคิดสำคัญ คือ ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตามบริบทของสถานศึกษา ลดการประเมินที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา ลดการจัดทำเอกสารเพิ่มระบบเทคโนโลยีในการประเมิน และพัฒนาคุณภาพของผู้ประเมินคุณภาพภายนอก เน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาว่า ดำเนินการเหมาะสม เป็นไปได้/เป็นระบบ เชื่อถือได้และเกิดประสิทธิผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมายมีพัฒนาการต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีหรือไม่ส่งเสริมให้สถานศึกษาและ

หน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาชาติ ตามจุดหมายของหลักสูตรและมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้าง ความโดดเด่นหรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค ระดับชาติและระดับ นานาชาติ ดังนั้นการประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งในเดียวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

การประเมินแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการประเมินเพื่อ ยืนยันคุณภาพโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) โดยใช้วิธีการประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidences Based Assessment) ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic Assessment) โดยไม่ แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบประเมินในการประเมินผลงานหรือกระบวนการ แต่เป็น การประเมินในภาพรวมของผลงานหรือภาพรวมของกระบวนการดำเนินงาน ตรวจสอบผล การประเมินโดยคณะกรรมการในระดับเดียวกัน และสะท้อนผลการดำเนินงานโดยการ ประเมินและตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) และระยะที่ 2 เป็นการติดตามเพื่อพัฒนาโดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยที่ กำกับดูแลสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังนั้น การประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้อง เป็นหนึ่งในเดียวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

การศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และการ พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการ พัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบ การประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการ

ประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 (3) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมาตรา 31 ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแลและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังนี้ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561)

มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพเด็ก

- 1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้
- 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ของท้องถิ่น
- 2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบท
- 2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- 2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
- 2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และ
- เพียงพอ
- 2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อ
- สนับสนุนการจัดประสบการณ์
- 2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- มีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

- เต็มศักยภาพ
- 3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล
- 3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่าง
- มีความสุข
- 3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่
- เหมาะสมกับวัย
- 3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมิน
- พัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
- 1.1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการ
- คิดคำนวณ
- 1.1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ
- อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- 1.1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

1.1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

1.2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

1.2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ

หลากหลาย

1.2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตาม

หลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการ

เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ

และการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนา

ผู้เรียน

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

2. การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน นักวิชาการและนักวิจัยได้สรุปไว้ ดังนี้

สิริพรรณ สุนทร (2559, หน้า 130) ได้ทำการศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นคุณภาพทั้งองค์กร ผลการสร้างระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นคุณภาพทั้งองค์กร ทำให้ได้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นคุณภาพทั้งองค์กร ที่มีขั้นตอนการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การจัดทีมงาน 2) การสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ TQM 3) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของสถานศึกษา โดยใช้เทคนิค SWOT 4) การวางแผนพัฒนา 5) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนที่วางไว้และตรวจสอบผลสำเร็จ 6) การประเมินและวิเคราะห์ความสำเร็จและล้มเหลวของการดำเนินงานและ 7) การสร้างแนวทางมาตรฐานในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กฎกระทรวงศึกษาธิการ การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
3. ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

6. จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ประกาศแนว ปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษา
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากผลการ
ประเมินตนเอง

ตอนที่ 4 แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการได้นำเสนอความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้

จิโรจน์ สารรัตนะ (2554, หน้า 9) กล่าวว่า เป็นการใช้กระบวนการแก้ปัญหา (Problem – solving – approach) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผลหลาย ๆ รอบเพื่อพัฒนาการปฏิบัติให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักการให้กลุ่มบุคคลที่ถูกการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม วิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยเพื่อให้การวิจัยไปมีผลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติ สภาพความเป็นอยู่หรือการดำเนินชีวิตให้ดีขึ้น

ประภาดา คนคลอง (2560, หน้า 121) กล่าวว่า หลักการและแนวคิด การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือกระบวนการวิจัยที่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานใน องค์การมีส่วนร่วมในฐานะหุ้นส่วนและมีความเสมอภาคกัน

Kemmis & McTaggart (1998) ได้ให้ความหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วมว่า เป็นการวิจัยที่กลุ่มสะท้อนตนเอง สืบค้นและดำเนินการโดยผู้มีส่วนร่วม ในสังคม เพื่อปรับปรุงความเป็นธรรมและความมีเหตุมีผลของการปฏิบัติในสังคมของ ตนเอง

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการใ้ กระบวนการแก้ปัญหา (Problem – solving – approach) ประกอบด้วย การวางแผน การ ปฏิบัติ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผลหลาย ๆ รอบเพื่อพัฒนาการปฏิบัติให้ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักการให้กลุ่มบุคคลที่ถูกรวบรวมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย เพื่อให้การวิจัยไปมีผลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติ สภาพการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีจุดประสงค์ดังต่อไปนี้ (สุมาลี งามสมบัติ และคณะ, 2549, หน้า 27)

1. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นแต่ละแห่งได้เข้ามาร่วมค้นคว้าหาข้อมูล ตลอดจนประเด็น ปัญหาเชิงพัฒนาและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนของ ตนเอง มิใช่รอคอย นักวิจัยและนักพัฒนาจากภายนอกมาดำเนินงานให้ตน
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลความจริงและแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมหรือมี “ความพอดี” กับสภาพบริบทชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะประชาชนในท้องถิ่นซึ่งสัมผัสกับ บริบทท้องถิ่นของตนเองมาตลอด ย่อมรู้จักสภาพของท้องถิ่นของตนเองดีกว่า บุคคลภายนอก
3. เพื่อให้มีการขับเคลื่อน (Mobilization) มวลสมาชิกเข้าด้วยกันเป็น กระบวนการของผู้มีความรับผิดชอบร่วมกันเรียนรู้ไปด้วยกันและแก้ปัญหาไปด้วยกัน

3. ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

Kemmis & Wilkinson, 1988 cited in Creswell (2002, pp. 609 – 610)

ได้สรุปลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการทางสังคมที่นักวิจัยมีเจตนาขยายความสัมพันธ์ของบุคคลแต่ละบุคคลกับบุคคลอื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจว่าแต่ละบุคคลสร้างความสัมพันธ์หรือพฤติกรรมผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างไร
2. รูปแบบของการวิจัยเน้นการมีส่วนร่วม หมายความว่า แต่ละคนจะเกิดความเข้าใจ ในสิ่งที่ตนทำแล้วเสนอความรู้ความคิดเห็นสู่บุคคลอื่น รวมทั้งผลักดันให้เกิดการกระทำร่วมกัน
3. เป็นความร่วมมือในการปฏิบัติร่วมกัน เพราะการวิจัยจะมีความสมบูรณ์ต้องเกิดจากการกระทำของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติเพื่อขยายผลไปสู่ชุมชน หรือสร้างความรู้ให้กับองค์การทางสังคม เพื่อลดความไม่สมเหตุสมผล ความล้มเหลว และความไม่ยุติธรรมในการปฏิบัติหรือจากปฏิสัมพันธ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ
4. การดำเนินงานไม่มีการบังคับ ทุกคนเป็นอิสระจากกฎเกณฑ์ที่ไม่มีเหตุผลและโครงสร้างที่ไม่ยุติธรรมซึ่งเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาตนเอง
5. ช่วยให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีความเป็นอิสระในตัวเอง จากข้อกำหนดต่าง ๆ เช่น สื่อภาษา และกระบวนการทำงาน เป็นต้น

4. ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการได้นำเสนอขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้

สุรัตน์ ดวงชาทม (2549, หน้า 83 – 87) ได้เสนอขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เป็น 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร และขั้นตอนการดำเนินงานตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 4 ประการ คือ
 - 1.1 ศึกษาแนวคิดในการพัฒนาองค์กร
 - 1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนา
 - 1.3 การจัดอบรมสัมมนาบุคลากร

1.4 การศึกษาคุณภาพ

2. ขั้นตอนการดำเนินงานตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้ขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kurt Lewin (1964) ซึ่งอธิบายว่า การวิจัยปฏิบัติการเหมือนกับการดำเนินงานในลักษณะของการหมุนรอบตัว เจาะลึกเข้าไปแบบเกลียวสว่าน (Spiral) โดยในแต่ละรอบ ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนปฏิบัติการ (Action) ขั้นตอนสังเกต (Observe) และขั้นตอนสะท้อน (Reflect) ผลการปฏิบัติในการดำเนินงานตามวงจรการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการ โดยยึดถือ 10 หลักการและ 10 จรรยาบรรณเพื่อการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามกรอบแนวคิดการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ของ วิโรจน์ สารรัตนะ (2548 ข) และกำหนดวงรอบการปฏิบัติไว้ 2 รอบ แต่ละรอบมีกิจกรรม ดังนี้

รอบที่ 1

1. การวางแผน (Plan) โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกัน

ดำเนินการ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์องค์การด้วยเทคนิค SWOT Analysis

1.2 กำหนดกิจกรรมและวิธีการพัฒนา โดยการจัด

สนทนากลุ่ม (Focused group discussion)

1.3 การจัดทำแผนพัฒนาโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย ด้ชนีชี้

วัดที่สำคัญ และเป้าหมายในการพัฒนา ตลอดจนร่วมกันสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอื่น ๆ โดยการจัดประชุมปฏิบัติการ (Workshop)

2. การนำแผนไปปฏิบัติ (Act) การนำแผนพัฒนาไปสู่การ

ปฏิบัติ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

2.1 การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของกิจกรรม

ในแผนพัฒนา

2.2 การจัดที่ทีมงาน

2.3 การกำหนดโครงสร้างขององค์การให้เอื้อต่อการ

พัฒนา

3. การสังเกตและการประเมินผล (Observe) โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

3.1 การกำหนดรูปแบบการกำกับติดตามผล

3.2 วิธีการในการกำกับติดตามผล

3.3 การร่วมกันประเมินผลงานที่เกิดขึ้น

4. การสะท้อนผลการดำเนินงาน (Reflect) เป็นการนำผลการสังเกต และประเมินผลการปฏิบัติงาน มาร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับ

4.1 การบรรลุผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของ

โครงการ

4.2 การบรรลุผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของ

โครงการ

4.3 การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของ

โครงการ

รอบที่ 2

1. การวางแผน (Re – Plan) เป็นการปรับปรุงแผนพัฒนาที่ใช้ในการวิจัย ในรอบที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะร่วมกันเสนอในประเด็นต่อไปนี้

1.1 เทคนิคที่ใช้ในการปรับปรุงการวางแผน

1.2 การปรับปรุงจุดมุ่งหมาย

1.3 การปรับปรุงดัชนีตัวชี้วัด

1.4 การปรับปรุงเป้าหมาย

1.5 การปรับปรุงวิธีการในการพัฒนา

2. การนำแผนไปปฏิบัติ (Re – Act) โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับ

2.1 การปรับปรุงโครงสร้างขององค์การ

2.2 การปรับปรุงการจัดทีมงาน

2.3 การปรับปรุงการใช้ภาวะผู้นำของผู้วิจัย

3. การสังเกตและการประเมินผล (Re – Observe) โดยมี การพิจารณาระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยในประเด็น ดังต่อไปนี้

3.1 การปรับปรุงรูปแบบการกำกับติดตามผล

3.2 การปรับปรุงวิธีการในการกำกับติดตามผล

3.3 การปรับปรุงเกี่ยวกับการประเมินผลงาน

4. การสะท้อนผลการดำเนินงาน (Re – Reflect) โดยมีการ
พิจารณาระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยในประเด็น ดังต่อไปนี้

4.1 การบรรลุผลการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของ
โครงการ

4.2 การบรรลุผลการดำเนินงานตามดัชนีชี้วัดของ
โครงการ

4.3 การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของ
โครงการ

5. การประเมินผลการพัฒนา เป็นการประเมินลักษณะของ
องค์การแห่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สิทธิณัฐ ประพทฤทธิสาร (อ้างถึงใน เทพรังสรรค์ จันทรังษี, 2560, หน้า
59 – 61) ได้เสนอขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เป็น 2
ขั้นตอนคือขั้นตอนในการเตรียมการ และขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียด
ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการ (Pre – research phase)

1.1 การคัดเลือกชุมชนและเข้าสู่ชุมชน (Selecting and Entering
Community) ข้อมูลชุมชนเป็นสิ่งสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาตัดสินใจเลือก
พื้นที่ดำเนินการ ควรเป็นข้อมูลทุกด้าน อาทิ ทางกายภาพ ชีวภาพ สังคม วัฒนธรรม
เศรษฐกิจ การสื่อสาร และด้านเทคโนโลยี เป็นต้น และรวบรวมทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและ
คุณภาพ

1.2 การสร้างความสัมพันธ์ (Building – up Rapport) การเริ่ม
วางโครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนไม่ได้ขึ้นอยู่กับเจตจำนงผู้วิจัยฝ่ายเดียว ต้องขึ้นอยู่กับ
ปัจจัยความพร้อมของชุมชนด้วย นักวิจัยต้องดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ด้วยการแนะนำ
ตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการทั้งในรูปของการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการและการจัด
ประชุมกึ่งทางการ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์โครงการให้รับรู้ นักวิจัยควรร่วมกิจกรรมทุก
อย่างของชุมชนโดยไม่แสดงความรังเกียจหรือไม่เต็มใจ การกระทำดังกล่าวเป็นเครื่องช่วย
ให้นักวิจัยเข้าใจโลกทัศน์ของชาวบ้านได้เร็วขึ้นและชาวบ้านก็จะยอมรับนักวิจัยเป็นสมาชิก

ของชุมชนได้โดยสนิทใจ ซึ่งต้องแสดงความเป็นผู้มีน้ำใจที่เอื้ออาทร รับฟังเรื่องราวทุกข์ร้อน ให้คำปรึกษาเรื่องที่ต้องการ แต่ต้องระมัดระวังในสองเรื่อง คือระวังมิให้ตนมีบทบาทเกินกว่าที่ควรจะเป็น และระวังมิให้เกิดความลำเอียงในการดำเนินงาน

2. ขั้นตอนการวิจัย (Research Phase)

2.1 การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา (Problem Identification and Diagnosis) เน้นการศึกษาวิเคราะห์ชุมชนและให้การศึกษากับชุมชน (Community Education Participation - CEP) พร้อมกัน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ วิธีการจะเป็นการอภิปรายถกปัญหา (Dialogue) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทั้งการสนทนาแลกเปลี่ยนระดับบุคคลและระดับกลุ่ม เพื่อประเมินปัญหาและความต้องการของชุมชน (Needs Assessment) พร้อมกับประเมินความเป็นไปได้ในด้านทรัพยากร (Resource Assessment) ที่มีอยู่ทั้งในชุมชนและนอกชุมชนทั้งที่เป็นทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแผนเพื่อการจัดทำโครงการต่อไป

2.2 พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการ (Project Appraisal and Identification) โครงการ “PAR” เน้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการกำหนดปัญหาและความต้องการของชุมชน ประเมินทรัพยากร นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนการตัดสินใจ การเจรจาต่อรอง การจัดการเพื่อการทำโครงสร้างใหม่ ดังนั้น เมื่อมีการวิเคราะห์โดยการประเมินความต้องการของชุมชนและการประเมินทรัพยากร ชาวบ้านและนักวิจัยจึงจำเป็นต้องพิจารณาร่วมกันว่าปัญหาใดเร่งด่วนกว่ากัน และวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าววิธีใดจึงเหมาะสมกับพื้นที่ ความเข้ากันได้กับขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ชาวบ้านควรมีบทบาทเป็นตัวหลักในการเลือก กำหนดลำดับความสำคัญของปัญหา แนวทางแก้ไข และกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่จะพัฒนา

2.3 กำหนดแผนงานโครงการ และการจัดการ (Planning Phase) เป็นกระบวนการตัดสินใจร่วมกันเพื่อคัดเลือกโครงการและกิจกรรมที่จะต้องดำเนิน ดังนั้นควรเป็นโครงการที่ประชากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ผู้วิจัยควรต้องมีวิธีการในการกระตุ้นให้การเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น โดยสนับสนุนช่วยเหลือจากนักวิชาการหรือนักปฏิบัติที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การพัฒนาที่กำหนดในโครงการเพื่อไปสู่การปฏิบัติได้โดยจะต้องมีการตอบคำถามร่วมกันของกลุ่มผู้ดำเนินงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกันว่าโครงการนั้นเป็นโครงการที่มีกิจกรรมอะไร ใครเป็นผู้ทำ และทำอย่างไร เช่น จ้องมีการ

กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่า “ใคร” จะเป็นผู้รับผิดชอบในการเจรจาต่อรองตั้งทรัพยากรทั้งภายนอกและภายในมาใช้ตามที่กำหนดไว้ในแผนหรือโครงการ

2.4 การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation Phase) เป็นขั้นตอนที่สำคัญคำถามที่ผู้วิจัยจะต้องใช้ถามกันในกลุ่มหรือคณะทำงานเพื่อการดำเนินงานขั้นนี้คือทำอะไร ที่ไหน ใครทำ ทำเมื่อไหร่ และทำอย่างไร เนื่องจากขั้นตอนนี้เป็น การตัดสินใจ ปฏิบัติงานตามโครงการ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ความรับผิดชอบด้านการเงิน วัสดุ และเทคนิค เป็นต้น ปัจจัยนำเข้าโครงการตามที่ได้มีการติดต่อเจรจาต่อรองมาเพื่อทำโครงการ โดยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนักวิจัย ชาวบ้าน องค์กรชุมชน และนักพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

2.5 การติดตามประเมินผลโครงการ (Monitoring and Evaluation Phase) การตรวจสอบของชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้านตลอดเวลาว่างานหรือกิจกรรมที่ได้เริ่มทำไปนั้น สามารถดำเนินงานไปได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ตรวจสอบผู้ติดตามประเมินผล ควรใช้การตรวจสอบโดยคำถามชุดเดิม คือ ทำอะไร ที่ไหน ใครทำ ทำเมื่อไหร่ และทำอย่างไร เพื่อตรวจสอบว่าในระยะหลังจากที่ได้เริ่มดำเนินงานแล้ว งานได้ดำเนินไปอย่างเหมาะสมหรือมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรหรือไม่ เพื่อจัดการแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนวิธีการให้เหมาะสมได้ทันการ สำหรับกลไกในการติดตามประเมินผลนั้น อาจจะเป็นทั้งลักษณะของการติดตามประเมินผลโดยจัดกลุ่มอภิปรายถึงกระบวนการของการดำเนินโครงการเพื่อหาข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข ขณะเดียวกันจะหาข้อดีที่เป็นบทเรียนในการที่จะนำไปปฏิบัติต่อไปหรือโครงการใหม่ (สิทธิรัฐ ประพุทธนิติสาร, 2547)

Kemmis & McTaggart (1998) กำหนดขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย มี 1) การวางแผน (Planning) 2) การกระทำ/ ดำเนินการ (Action) 3) การสังเกตผล (Observation) 4) การสะท้อน/ ทบทวน (Reflection)

5. เป้าหมายและประโยชน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการได้นำเสนอเป้าหมายและประโยชน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้

อรุณรุ่ง บุญธนนตพงศ์ (2549, หน้า 25) กล่าวไว้ว่า เป้าหมายหลักของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม นั้น มีดังต่อไปนี้

1. ชาวบ้าน ชุมชน ผู้ด้อยโอกาสจะตื่นตัว ได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น สามารถคิดวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง มีความเชื่อมั่น ในทางที่จะให้ความ

ร่วมมือกัน หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อก่อประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและชุมชน

2. ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหา ผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสมากขึ้น การจัดสรร ทรัพยากรต่าง ๆ มีการกระจายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งมีข้อมูลข่าวสารที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีต่อคนในชุมชน

3. ผู้วิจัยและพัฒนาได้เรียนรู้จากชุมชน ได้ประสบการณ์การทำงานร่วมกับ ชุมชน อันก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและเกิดแนวคิดในการพัฒนาตนเองของนักวิจัยและพัฒนาอย่างแท้จริง

4. ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีเนื่องจากได้ลงมือทำกิจกรรมโดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เกิดการผนึกกำลังร่วมกัน โดยที่ประชาชนเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ตลอดจนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของผลงานที่โครงการที่ดำเนินการอยู่

อังคณา ตุงคสมิต (2550, หน้า 65 – 66) ได้กล่าวถึงประโยชน์การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมต่อการนำไปพัฒนากระบวนการวิจัย ได้แก่

1. ทำให้วัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อค้นพบมีความตรง (Validity) มากขึ้น เพราะเป็นการสร้างองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยอยู่บนพื้นฐานที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้

2. ทำให้มีโอกาสเพิ่มมากขึ้นที่จะสร้างนวัตกรรมและการใส่สิ่งสอดแทรกต่าง ๆ (Intervention) เพราะการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมสะท้อนคุณค่าในเรื่องกระบวนการเปลี่ยนแปลง

3. ทำให้มีความร่วมมือเพิ่มมากขึ้นระหว่างนักวิจัยและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย ผู้มีส่วนร่วมหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียจะมีบทบาทเป็นผู้กระทำดำเนินการหรือเป็นสมาชิกชุมชน เพื่อสร้างสังคมและเป็นคนของสังคม ในขณะที่การวิจัยแบบดั้งเดิม คนของสังคมจะไม่เกี่ยวข้องกับนักวิจัย แต่คนในสังคมจะถูกพิจารณาให้เป็นผู้ถูกศึกษา

6. เทคนิคหรือเครื่องมือการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

6.1 เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เป็นกิจกรรมความเห็นของกลุ่ม เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน เป็นการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปนำไปสู่การวางแผนที่ดี

การอภิปรายดังกล่าวต้องมีความเที่ยงตรง ความเห็นของกลุ่มหรือกระบวนการสนทนา กลุ่ม เป็นการพูดคุยแบบธรรมชาติคนที่มีบทบาทสำคัญ คือ พิธีกรหรือผู้นำกลุ่ม (Moderator) ในการพูดคุยแบบความเห็นของกลุ่มนี้ต้องมีการกำหนดกลุ่มคนที่ จะพูดคุย เวลา สถานที่ หัวข้อที่จะพูดคุย และบรรยากาศในการพูดคุย วัตถุประสงค์ของการสนทนา กลุ่ม มีดังนี้

6.1.1 เพื่อให้ได้ข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประเด็นเฉพาะด้าน

6.1.2 เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับประเด็นนั้น ๆ แสดงความคิดเห็นให้ ข้อมูลรายละเอียด

6.1.3 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

องค์ประกอบของความเห็นของกลุ่ม ได้แก่บุคคลที่ร่วมสนทนากลุ่มไม่ต่ำกว่า 6 – 12 คน พิธีกรจะต้องรู้พื้นที่นั้นแล้วพอสมควรและรู้ขอบเขตของชุมชน จึงเลือก กิจกรรมใช้ความเห็นของกลุ่มและในการสนทนาแต่ละครั้งจะใช้ระยะเวลาตามความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

สมโภชน์ อเนกสุข (2552, หน้า 20 – 21) กล่าวว่า บทบาทของบุคคล ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มมี ดังนี้

1. พิธีกร (Moderator/ Facilitator) ทำหน้าที่เป็นผู้จุดประเด็นหรือชักจูง ให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นตามประเด็นคำถามที่ได้มาจากวัตถุประสงค์ของปัญหา การวิจัยและต้องควบคุมการสนทนาให้อยู่ในประเด็นและการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อให้ ได้ข้อมูลในการสร้างคำถามใหม่

2. บุคคลเป้าหมายของการสนทนา (Discussion) ทำหน้าที่ในการ พูดคุย แสดงความคิดเห็นในประเด็นข้อคำถามต่าง ๆ

3. ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note Taker) ทำหน้าที่จดระหว่งการ สนทนากลุ่มห้ามมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

4. ผู้ช่วย (Assistants) ทำหน้าที่ควบคุมเทปอำนวยความสะดวก และ ดูแลแก้ปัญหาอื่น ๆ

6.2 เทคนิค A – I – C (Appreciation – Influence –Control) เทคนิค A – I – C คิดค้นและพัฒนาโดย Dr. William E. Smith และ Ms. Turid Sato ซึ่งเทคนิค A – I – C คือกระบวนการประชุมที่มีวิธีการหรือขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาส สื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจถึง

สภาพปัญหา ข้อจำกัด ความต้องการและศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ประชุมระดมพลังสมอง เพื่อแก้ไขปัญหาและแนวทางในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีวิธีการของ A-I-C เป็นการเชิญคนที่จะร่วมกันทำงานทั้งหมดมาเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจะดำเนินการใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 A หมายถึง Appreciation เป็นการทำให้ทุกคนยอมรับและชื่นชมคนอื่น โดยไม่แสดงการต่อต้านหรือวิพากษ์วิจารณ์ทุกคนจะมีโอกาสแสดงออกอย่างทัดเทียมด้วยภาพ ข้อเขียน หรือคำพูด ว่าเขาเห็นสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นอย่างไรและเขาอยากเห็นความสำเร็จในอนาคตอย่างไร ซึ่งจะทำให้ทุกคนมีโอกาสใช้ข้อเท็จจริง เหตุผล และความรู้สึก ตลอดจนการแสดงออกมาในลักษณะต่าง ๆ ตามความจริง เมื่อทุกคนที่แสดงออกได้รับการยอมรับจากคนอื่น จะทำให้ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีมีความสุข ความอบอุ่น และเกิดพลังขึ้นในระหว่างคนที่มาประชุมด้วยกัน ซึ่ง A เป็นการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เปิดโอกาสแสดงความคิดเห็น รับฟังยอมรับ และ สรุปร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 I หมายถึง Influence เป็นการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แต่ละคนมีอยู่มาช่วยกันกำหนดวิธีการหรือยุทธศาสตร์ที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกัน วิธีการที่เสนอแนะมีทั้งหมดจะถูกนำมาจัดหมวดหมู่แยกแยะและพิจารณาร่วมกัน จนกระทั่ง ได้วิธีการที่กลุ่มเห็นพ้องต้องกันว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จที่กลุ่มต้องการ ซึ่งเป็นการกำหนดยุทธศาสตร์มาตรการ และเสนอทางเลือกเพื่อให้บรรลุความมุ่งหวัง บรรลุภาพที่พึงประสงค์ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. คิดกิจกรรมโครงการที่จะทำให้บรรลุตามความมุ่งหวัง/ ภาพที่พึงประสงค์ซึ่งดำเนินการ โดยให้แต่ละคนคิดยุทธศาสตร์ประมาณ คนละ 1 - 3 ข้อ จากนั้นเขียนยุทธศาสตร์ลงบนแผ่นกระดาษ ย่อยแผ่นละ 1 ข้อ อธิบายแลกเปลี่ยนความคิดในกลุ่มเล็ก คัดเลือกยุทธศาสตร์ที่เห็นว่าดีที่สุด ประมาณ 3 - 5 ข้อ อภิปรายตกลงกันได้เพื่อหาข้อยุติที่มีเหตุผล กลุ่มพอใจมากที่สุด ยอมรับมากที่สุด

2. จัดลำดับความสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 C หมายถึง Control เป็นการนำวิธีการมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) อย่างละเอียดว่าทำอะไร มีหลักการและเหตุผลอย่างไร มีเป้าหมายอย่างไร ใครรับผิดชอบเป็นหลัก ใครต้องให้ความร่วมมือ จะใช้งบประมาณ ค่าใช้จ่ายอย่างไร จากแหล่งใด ในขั้นนี้สมาชิกแต่ละคนจะเลือกว่าตนสมัครใจจะรับผิดชอบ

เรื่องใด ใครจะให้ความร่วมมือเรื่องใด ใครจะเป็นผู้ร่วมวางแผนปฏิบัติการข้อใด เป็นการกำหนดข้อผูกพันให้ตนเอง เพื่อควบคุมให้เกิดการกระทำอันจะนำไปสู่การบรรลุผลที่เป็นเป้าหมายหรืออุดมการณ์ร่วมกันของกลุ่มในที่สุด ซึ่ง C เป็นการทำงานร่วมกัน โดยนำเอาโครงการและกิจกรรมมาสู่การปฏิบัติและจัดกลุ่มดำเนินการที่แต่ละคนรับผิดชอบ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561.
- _____. (2560). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐาน การศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานศูนย์การศึกษา พิเศษ. ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561.
- ชูชาติ พวงสมจิตร์. (2558). การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. เข้าถึงได้จาก <http://business.payap.ac.th/ba-km/kmA1.pdf>
- เทพรังสรรค์ จันทรังษี. (2556). การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประภาดา คนคลอง. (2560). การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไพฑูริย์ แจ่มพันธ์. (2560). กลยุทธ์การบริหารระบบประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2554). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา : แนวคิดและกรณีศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ.
- วันเพ็ญ ปราศรัย. (2561). การขับเคลื่อนกลยุทธ์การพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองสะแก สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สมชาย เผือกตระกูลชัย. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ท

- สมประสงค์ ยมนา. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมพุด เกตขจร. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการประกันคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2548). “การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม”. *วารสารวิจัยและวัดผล
การศึกษา*, 3 (1), 18 – 30
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561*. ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2561.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *แนวทางการนำมาตรฐานของชาติสู่การ
ปฏิบัติสำหรับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนว
ทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามมกฎกระทรวงการประกัน
คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ.
- สุภัค พวงขจร. (2561). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน ด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. พิษณุโลก:
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุรัตน์ ดวงทาชม. (2549). *การพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : กรณีสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิรักษ์ อันทวีสิน. (2560). *โมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศกับประสิทธิผลของสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- อรุณรุ่ง บุญชนันตพงศ์. (2549). *ไม่ใช่เรื่องง่ายกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*.
วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร, 19 – 26

- อังคณา ตุงคะสมิต. (2550). *การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนาศรีดงเค็ง จังหวัดขอนแก่น*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Frazier, A. (1997). *A Roadmap for Quality Transformation in Education*. Boca Raton : St. Lucie Press. Victoria : Deakin University Press,
- Johnson, A. P. (2008). *A Short Guide to Action Research (3rd ed.)*. Boston : Pearson Education.
- Kemmis, S., and McTaggart, R. (1988). *The Action Research Reader. 3rd ed*. Geelong, Victoria : Deakin University Press,
- Peiris, N. C. (2015). "Quality Assurance & Accreditation (QAA) in Higher Education," *International Journal of Quality Assurance & Accreditation (IJQAA)*. (Online). www.onesqa.or.th. February 25, 2015.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายปรัชญา มานะวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 3 เดือน มกราคม พ.ศ. 2515
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	12/11 ถนนท่าเรือ ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร 49000
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บริหารสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2537	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) วิชาเอกเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยครูสกลนคร
พ.ศ. 2539	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2549	ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี
พ.ศ. 2564	ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2541	รับราชการครู อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนพระราชทาน บ้านหนองหมู อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2550	รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2554	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านย้อมพัฒนา อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2559 – ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร